

รายงานฉบับสมบูรณ์

มุมมองและข้อเสนอแนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยและผู้ประกอบการสถานบันเทิงในจังหวัดเชียงใหม่
ต่อกลยุทธ์การกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่ดื่มโดยมีค่าตอบแทน (Paid designated driver)
และการดำเนินการในรูปแบบของแอปพลิเคชัน “เพื่อนดื่มเราขับ”

Perspectives and opinions of university students and operators of entertainment venues in
Chiang Mai regarding the paid designated driver initiative and the development of the
“Sober Friends, Give You a Ride” mobile application

(รหัสโครงการ 61-02029-0086)

พญ. นันทิสา โชติรสนิรมิต
ดร. อรุณรัตน์ ตั้งมั่นคงวรกุล
รศ. นพ.เกรียงไกร ศรีธนะวิบูลย์ชัย
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ได้รับทุนสนับสนุนโดย
แผนงานศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.)
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ตุลาคม 2564

รายงานฉบับสมบูรณ์

มุมมองและข้อเสนอแนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยและผู้ประกอบการสถานบันเทิงในจังหวัดเชียงใหม่
ต่อกลยุทธ์การกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่ดื่มโดยมีค่าตอบแทน (Paid designated driver)
และการดำเนินการในรูปแบบของแอปพลิเคชัน “เพื่อนดื่มเราขับ”

(รหัสโครงการ 61-02029-0086)

โดย

พญ. นันทิสา โชติรสนิรมิต

ดร. อรุณรัตน์ ตั้งมั่นคงวรกุล

รศ. นพ. เกรียงไกร ศรีธนาวิบูลย์

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ได้รับทุนสนับสนุนโดย

แผนงานศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.)

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Final Report

Perspectives and opinions of university students and operators of entertainment venues in Chiang Mai regarding the paid designated driver initiative and the development of the “Sober Friends, Give You a Ride” mobile application

Project code 61-02029-0086

By

Nuntisa Chotirosniramit, MD

Arunrat Tangmunkongvorakul, PhD

Kriengkrai Srithanaviboonchai, MD, MPH

Research Institute for Health Science, Chiang Mai University

This project was supported by

Center of Alcohol Studies

Faculty of Medicine Prince of Songkla University

October 2021

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัย 3 แห่ง จำนวน 45 คน และกลุ่มผู้ประกอบการสถานบันเทิงจำนวน 5 คน ในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาบริบทและวัฒนธรรมในการดื่มและปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มและการขับชี่ของนักศึกษา และเพื่อให้ทราบถึงมุมมองและข้อเสนอแนะของนักศึกษาและผู้ประกอบการสถานบันเทิงต่อกิจกรรมการกำหนดผู้ขับชี่ที่ไม่ดื่มโดยมีค่าตอบแทน ตลอดจนรูปแบบแอปพลิเคชัน “เพื่อนดื่มเราขับ” ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอแนวความคิดการบูรณาการกิจกรรมการกำหนดผู้ขับชี่ที่ไม่ดื่มร่วมกับแอปพลิเคชันให้บริการรับส่งนักศึกษาที่ดื่มแอลกอฮอล์ โดยผู้ขับชี่เป็นนักศึกษาด้วยกันเองที่ลงทะเบียนและผ่านการฝึกอบรมตามที่โครงการกำหนด เงื่อนไขสำคัญของโมเดลนี้คือการให้ค่าตอบแทนแก่ผู้ขับชี่ที่ได้รับการพิสูจน์แล้วว่าไม่ได้ดื่มจริงโดยการเป่าแอลกอฮอล์ในลมหายใจ

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาทั้ง 3 มหาวิทยาลัยมีบริบทและวัฒนธรรมในการดื่มที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ มักจะดื่มกับเพื่อนมหาวิทยาลัยในคืนวันศุกร์ เสาร์ และวันธรรมดาที่ไม่มีเรียนในเช้าวันถัดไป และดื่มเพื่อฉลองโอกาสพิเศษ ส่วนช่วงเทศกาลหยุดยาวจะเป็นการดื่มกับครอบครัวหรือเพื่อนสมัยที่เรียนชั้นมัธยม นักศึกษากลุ่มดื่มในปัจจุบันมากกว่าครึ่งหนึ่งบอกว่าตนเองไปเที่ยวและดื่มเป็นประจำ (ดื่มมากกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์) ปริมาณการดื่มต่อคนน้อยที่สุดคือ 1.2 ดื่มมาตรฐาน จนถึงระดับที่เรียกได้ว่า “ดื่มหนัก” นักศึกษาชายมักจะมีปริมาณการดื่มคงที่แน่นอนกว่า ส่วนนักศึกษาหญิงอาจจะดื่มมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับกลุ่มเพื่อนที่ไปดื่มด้วยกัน หรือโอกาสพิเศษ เช่น จะมีการดื่มมากกว่าปกติในการฉลองวันเกิด ในกลุ่มที่ดื่มเที่ยวด้วยกันแทบไม่มีใครเลยที่ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ เพียงแต่อาจมีปริมาณการดื่มที่มากน้อยแตกต่างกันไป

นักศึกษาส่วนใหญ่จะมีร้านประจำที่มักจะไปดื่มกันบ่อย ๆ สถานบันเทิงที่นักศึกษาทั้ง 3 มหาวิทยาลัยนิยมไปใช้บริการกันมากจะเป็นสถานบันเทิงที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน นักศึกษามักจะเดินทางโดยใช้ยานพาหนะส่วนตัวในการไปกลับสถานบันเทิง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นรถมอเตอร์ไซด์ โดยอาจจะไปคนเดียวหรือมีการนัดไปด้วยกันเป็นกลุ่ม ผู้ที่จะเป็นผู้ขับชี่ตอนขากลับมักจะมีดื่มอย่างระมัดระวังเพื่อให้ตนเองสามารถขับชี่กลับได้ แต่หากทุกคนในกลุ่มดื่มกันหนักกันจริง ๆ จะใช้วิธีทิ้งช่วงการดื่มโดยการดื่มน้ำเปล่าทดแทนเพื่อไล่ปริมาณแอลกอฮอล์ออกจากร่างกาย และทำการตั้งสติสักพักก่อนจึงค่อยขับรถกลับ หรือบางครั้งจำเป็นต้องจอดรอไว้ที่สถานบันเทิง และเรียกรถมารับผ่านแอปพลิเคชัน กลุ่มนักศึกษาหญิงและหญิงข้ามเพศนิยมเดินทางกันเป็นกลุ่มและเรียกบริการรถผ่านแอปพลิเคชันทั้งการไปและกลับจากสถานบันเทิงโดยจะมีการวางแผนล่วงหน้าในการเดินทางก่อนไปดื่มมากกว่ากลุ่มนักศึกษาชาย

เหตุผลหลักของการดื่มแล้วขับชี่ที่นักศึกษาระบุคือ 1. ไม่อยากเรียกรถรับส่งผ่านแอปพลิเคชันเพราะเสียค่าบริการแพง 2. ระยะทางจากสถานบริการบันเทิงกลับไปที่พักอยู่ไม่ไกลกัน 3. คิดว่าตนเองยังมีสติอยู่

นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าโครงการเพื่อนดื่มเราขับชี่มีข้อดีเมื่อเทียบกับแนวทางที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังเห็นว่ามีความเป็นไปได้ในการดำเนินการร่วมกันทั้ง 3 มหาวิทยาลัย เนื่องจากตั้งอยู่ในบริเวณไม่ไกลจากกัน และนักศึกษามีวัฒนธรรมในการดื่มที่คล้ายคลึงกัน ส่วนผู้จัดการสถานบันเทิงก็ยินดีที่จะให้ความร่วมมือกับทางโครงการในการดำเนินกลยุทธ์ใด ๆ ก็ตามที่ไมขัดแย้งต่อการทำธุรกิจของร้าน

ข้อเสนอแนะที่เป็นประเด็นสำคัญจากผู้เข้าร่วมวิจัยทั้งกลุ่มนักศึกษาและผู้ประกอบการสถานบันเทิง และสามารถนำไปพัฒนาบริการ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ต้องมีกลยุทธ์ที่น่าสนใจในการดึงดูดให้นักศึกษาหันมาใช้บริการ “เพื่อนดื่มเราขับชี่” แทนการดื่มแล้วขับชี่เอง
2. การให้ความสำคัญที่จะทำให้ทั้งนักศึกษาผู้โดยสารและผู้ขับชี่มีความมั่นใจในเรื่องความปลอดภัย

3. ต้องจัดบริการที่เหมาะสมกับผู้โดยสารที่มีอาการมีนเมา
4. ผู้ประกอบการยินดีให้ความร่วมมือในการใช้พื้นที่ของสถานบริการในการตั้งจุดตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ แต่ผู้ดำเนินการต้องเป็นเจ้าหน้าที่ของโครงการจึงจะเป็นการสะดวกและเหมาะสม
5. ยังมีประเด็นอีกหลายประเด็นที่ต้องนำไปหาข้อสรุปที่ลงตัวต่อไป ถ้าต้องการจัดกลยุทธ์และสร้างแอปพลิเคชันนี้ขึ้นมาจริง ๆ ยกตัวอย่างเช่น 5.1 รูปแบบการนัดหมายล่วงหน้าและความสามารถที่จะเลือกและตกลงกันได้ทั้งฝ่ายผู้ให้บริการและผู้รับบริการในการมารับส่งผู้โดยสาร 5.2 สถานที่ตั้งของศูนย์บริการและจุด checkpoint ในการเป่าเพื่อตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ของผู้ขับขี่ 5.3 ความเพียงพอของยานพาหนะที่ให้บริการ 5.4 ขอบเขตของพื้นที่ที่จะให้บริการ ตลอดจนระยะทางที่เหมาะสม 5.5 แอปพลิเคชันที่ออกแบบมาเพื่อคนเมาที่ต้องสามารถใช้งานได้ง่ายที่สุด 5.6 ค่าตอบแทนที่เหมาะสมในระดับที่จูงใจให้นักศึกษาหันมาเป็นผู้ขับขี่ และ 5.7 การบริหารจัดการจ่ายค่าตอบแทนแก่ผู้ขับขี่ที่รวดเร็วและตรวจสอบได้ เป็นต้น

การนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้ไปพัฒนาโมเดลต้นแบบของบริการกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่ดื่มโดยมีค่าตอบแทนในรูปแบบของแอปพลิเคชัน “เพื่อนดื่มเราขับ” ที่เฉพาะเจาะจงสำหรับจังหวัดเชียงใหม่ ผู้ร่วมดำเนินการควรประกอบด้วยอย่างน้อย 4 ฝ่าย คือ มหาวิทยาลัย สโมสรนักศึกษาหรือเครือข่ายนักศึกษา เจ้าของสถานประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ ตำรวจจราจร เป็นต้น เมื่อได้โมเดลมาแล้วควรมีการขอความคิดเห็นจากนักวิชาการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอีกครั้ง และหากทุกฝ่ายเห็นว่ามีความเป็นไปได้ที่จะดำเนินการจึงค่อยดำเนินการจัดทำโครงการทดลองนำร่อง โดยเริ่มต้นก่อนกับนักศึกษาใน 3 มหาวิทยาลัยนี้ต่อไป

Abstract

We conducted in-depth interviews with 45 students from three universities, and five operators of entertainment venues in Chiang Mai in order to study the contexts of alcohol consumption, along with cultural norms and other factors influencing drinking and driving behavior among the university students. We explored the perspectives and opinions of university students and operators of entertainment venues regarding the paid designated driver initiative and the development of the "Sober Friends, Give You a Ride" mobile application. The research team proposed linking the designated driver strategy with a ride-hailing application geared towards providing transportation services for students who consume alcohol. This entails university students who are enrolled in the project as designated drivers, individuals who have completed a standardized training program developed by the team. All drivers will be paid for their services only after they also submit evidence, they are not impaired drivers, through an alcohol breath test.

The results showed that the students from the three universities had similar drinking contexts and cultures. They tended to drink with their friends on Friday and Saturday nights, and also on weeknights in which they had no classes the following morning. Many preferred drinking on special occasions as well. During long holidays, they commonly drank with their family members or high school friends. More than half of the students who engaged in alcohol consumption reported that they were regular drinkers, which meant that they went out and drank more than once a week. The average volume of alcohol consumed per person varied from 1.2 standard drinks in one sitting to levels more consistent with binge drinking. Male students tended to engage in more regular alcohol use. In contrast, female and transgender students had more socially-linked alcohol use patterns, with use increasing in the context of social interactions with specific groups of friends or during special occasions such as birthday celebrations. In all groups surveyed, alcohol use was almost universal among university students interviewed.

Students reported the venues where they frequently visited to engage in alcohol consumption. The popular venues cited by students from the three universities were similar in style. Most students used their own vehicles to get to and return from venues, and the majority used motorcycles. The designated drivers would try to limit their consumption in order to be able to drive back to their accommodations. However, if the entire group was engaged in heavy alcohol use, they would often pace themselves, waiting for a while after drinking while consuming water in order to clear some alcohol from their system prior to driving home. Another option was to leave their vehicles at the venue and use a ride-hailing service. Female and transgender students were more likely than male students to use these

services (i.e., Grab) to travel to and from their preferred venues, and more frequently had travel plans in place before going out to drink.

The main reasons cited by students for drinking and driving were, if they engaged in this: 1. Their limited budget and the additional expenses incurred for utilizing ride hailing applications 2. The entertainment venues were located not far from their accommodations 3. Perceptions that they were still capable of driving despite their alcohol consumption.

Most students agreed that this project has advantages compared to the methods they currently used to return home after consuming alcohol. They also believed that cooperation between the three universities was possible as all three were located close to each other and they tended to have similar cultural norms surrounding alcohol use. Meanwhile, managers of venues were willing to support the project as long as these measures did not impose limitations on their business.

Key recommendations from both student and entertainment venue manager groups discussions to develop such a project included:

1. Develop strategies to successfully motivate and engage students to use this service instead of engaging in consuming alcohol and driving

2. Develop a system that engenders trustworthiness in passengers and drivers with regard to safety

3. The service must be accessible and appropriate for clients who are heavily intoxicated.

4. Entertainment venue managers may be able to support this project by providing an area for conducting alcohol breath tests performed by staff members of the project.

5. Other miscellaneous issues and concerns included: 5.1. Design issues such as making advance appointments in a manner in which they are amenable to both the driver and the passenger 5.2. Choosing suitable locations for service centers and alcohol breath test checkpoints. 5.3. Adequacy of vehicles to meet the needs of the passengers, who may exhibit various degrees of alcohol intoxication. 5.4. Appropriate distances and areas covered by the service. 5.5. Ease of use of the application for users that may have alcohol intoxication 5.6. Reasonable compensation rates for students who may wish to participate as drivers 5.7. Fast and verifiable payment management systems for clients of the program.

The results from this study can be used to guide further development of the "Sober Friends, Give You a Ride" service and mobile application to optimize its use in Chiang Mai. This project should involve at least four groups of stakeholders, including personnel of the universities involved in the project, the student unions and organizations, the owners of venues where students frequently consume alcohol, and government agencies such as the traffic police. Once the model is complete, we will consult with academics and other stakeholders for further opinions. After more extensive consultations with potential stakeholders and there is wider agreement on how to proceed, a pilot project can be considered, with the project initially targeting the three universities involved.

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัย เรื่อง มุมมองและข้อเสนอแนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยและผู้ประกอบการสถานบันเทิง ในจังหวัดเชียงใหม่ ต่อกลยุทธ์การกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่ดื่มโดยมีค่าตอบแทน (Paid designated driver) และการดำเนินการในรูปแบบของแอปพลิเคชัน “เพื่อนดื่มเราขับ” ได้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์ด้านงบประมาณโดยศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ให้การสนับสนุนและอุดหนุนทุนวิจัย

ขอขอบพระคุณ อธิการบดี และคณบดีของมหาวิทยาลัยทั้ง 3 แห่ง ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่อนุญาตให้คณะผู้วิจัยเข้าเก็บข้อมูลกับนักศึกษาในสังกัดของท่าน น้อง ๆ นักศึกษาและผู้จัดการสถานบริการสถานบันเทิง ที่กรุณาสละเวลามาให้ข้อมูลที่สำคัญและให้มุมมองตลอดจนข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่เอื้อประโยชน์แก่การพัฒนาแอปพลิเคชัน “เพื่อนดื่มเราขับ” อย่างยิ่ง

ขอขอบคุณ คุณกนิษฐา ไทยกล้า ที่เป็นผู้จุดประกายให้เกิดความคิดริเริ่มในการทำงานวิจัยนี้และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์มาโดยตลอด สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ หน่วยงานบริหารงานวิจัยฯ หน่วยงานการเงินการคลังและพัสดุ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ช่วยนักวิจัยที่ช่วยเหลือในการประสานงาน สรรหาผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งสองกลุ่ม ตลอดจนจัดเตรียมเอกสารต่าง ๆ ให้อย่างรวดเร็วและถูกต้องตลอดระยะเวลาที่ทำการวิจัย

คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ จะสามารถผลักดันให้เกิดการพัฒนา รูปแบบการให้บริการและแอปพลิเคชัน “เพื่อนดื่มเราขับ” ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การช่วยลดและป้องกันอุบัติเหตุที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนไทยต่อไป

คณะผู้วิจัย

ตุลาคม 2564

คำนำ

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่อง มุมมองและข้อเสนอแนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยและผู้ประกอบการสถานบันเทิงในจังหวัดเชียงใหม่ ต่อกลยุทธ์การกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่ดื่มโดยมีค่าตอบแทน (Paid designated driver) และการดำเนินการในรูปแบบของแอปพลิเคชัน “เพื่อนดื่มเราขับ” เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมและสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกนักศึกษาและผู้ประกอบการสถานบันเทิงในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 50 ราย ทีมวิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานวิจัยฉบับนี้จะเป็นภาพสะท้อนบริบทและวัฒนธรรมในการดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาส่วนหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยในประเด็นมุมมองและข้อเสนอแนะของนักศึกษาและผู้ประกอบการสถานบันเทิงจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนารูปแบบการให้บริการและแอปพลิเคชัน “เพื่อนดื่มเราขับ” ให้สามารถนำไปดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เสริมในการวางแผนการจัดการและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุบนท้องถนนที่เกิดจากการดื่มแอลกอฮอล์เชิงนโยบายทั้งในระดับพื้นที่และระดับจังหวัด โดยเฉพาะในกลุ่มนักศึกษาที่มีความเสี่ยงที่จะประสบอุบัติเหตุเนื่องจากอิทธิพลของแอลกอฮอล์ในระดับต้น ๆ ของประเทศต่อไป

คณะผู้วิจัย

ตุลาคม 2564

สารบัญ	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
คำนำ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
1. บทนำ	
ความเป็นมา หลักการและเหตุผล	1
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ดำเนินการ	5
ระยะเวลาดำเนินงาน	5
ตัวแปรที่ศึกษา/นิยามคำศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
2. ระเบียบวิธีวิจัย	
รูปแบบการวิจัย	7
การเลือกพื้นที่วิจัย	7
การเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants)	7
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	8
การเก็บรวบรวมข้อมูล	8
การวิเคราะห์ข้อมูล	9
3. ผลการวิจัย	
- ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มนักศึกษา	10
- บริบท วัฒนธรรมในการดื่ม และปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มและการซับซี่ของนักศึกษา	11
- มุมมองและข้อเสนอแนะของนักศึกษาต่อกลยุทธ์การกำหนดผู้ซับซี่ที่ไม่ดื่ม โดยมีคำตอบแทนและแอปพลิเคชัน “เพื่อนดื่มเราซับ”	21
- มุมมองและข้อเสนอแนะของผู้ประกอบการสถานบันเทิงต่อกลยุทธ์การกำหนดผู้ซับซี่ที่ไม่ดื่ม โดยมีคำตอบแทนและแอปพลิเคชัน “เพื่อนดื่มเราซับ”	49
4. อภิปรายผลการวิจัย สรุปผล และข้อเสนอแนะ	68
เอกสารอ้างอิง	74
ภาคผนวก	77

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มนักศึกษา	10
2. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มผู้ประกอบการสถานบันเทิง	49

1. บทนำ

ความเป็นมา หลักการและเหตุผล

อุบัติเหตุจากการจราจรบนถนนเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้เกิดความสูญเสียด้านสุขภาพและเศรษฐกิจทั่วโลกในลำดับต้นๆ สำหรับประเทศไทยคณะทำงานศึกษาภาวะโรคได้รายงานเมื่อปี พ.ศ.2557 [1] ว่าอุบัติเหตุจากการจราจรทำให้สูญเสียปีสุขภาวะจากการเสียชีวิตก่อนวัยอันควรและความพิการ (Disability Adjusted Life Year, DALY) สูงที่สุดในผู้ชายและสูงเป็นอันดับ 6 ในผู้หญิง เมื่อพิจารณาเฉพาะในกลุ่มอายุ 15-29 ปีพบว่า อุบัติเหตุทางถนนเป็นสาเหตุอันดับหนึ่งของการสูญเสียทั้งชายและหญิง ข้อมูลจากหน่วยเฝ้าระวังและสะท้อนสถานการณ์ความปลอดภัยทางถนน [2] ระบุว่า ในปี 2560 อัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุการจราจรสูงสุดในกลุ่มอายุ 15 – 24 ปี (40.9 ต่อประชากร 100,000 คน) มากกว่าปี 2559 เกือบสองเท่า แสดงให้เห็นว่านักเรียนนักศึกษาเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนมากที่สุดเมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น ๆ

สาเหตุสำคัญของอุบัติเหตุจราจรประการหนึ่งคือการดื่มแล้วขับ ซึ่งในคนหนุ่มสาวอายุน้อยมักเป็นไปในลักษณะการนัดหมายกันไปนั่งดื่มที่ร้านเป็นกลุ่มเพื่อการสังสรรค์ การเดินทางไปยังร้านนั่งดื่มมักใช้รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ส่วนตัว โดยอาจต่างคนต่างเดินทางไป หรือใช้พาหนะในการเดินทางร่วมกัน แม้ประเทศไทยจะมีกฎหมายห้ามดื่มแล้วขับ มีการรณรงค์ไม่ให้ดื่มแล้วขับในหลากหลายรูปแบบ รวมถึงมีการบังคับใช้กฎหมายด้วยการตั้งด่านตรวจแอลกอฮอล์แล้ว แต่ก็ยังมีการฝ่าฝืนและหลบเลี่ยงกฎหมายนี้อย่างแพร่หลายเนื่องจากทุกคนที่ร่วมสังสรรค์ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำเป็นต้องเดินทางกลับที่พัก และผู้ที่จะขับยานพาหนะทุกคนเป็นผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้การเดินทางกลับที่พักมีความเสี่ยงที่จะประสบอุบัติเหตุเนื่องจากอิทธิพลของแอลกอฮอล์เสมอ

กลยุทธ์หนึ่งที่มีผู้เสนอเพื่อใช้ในการลดความเสี่ยงที่จะประสบอุบัติเหตุเนื่องจากอิทธิพลของแอลกอฮอล์ดังกล่าวคือการกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่ดื่ม (designated driver) หมายถึงการกำหนดผู้ที่จะทำหน้าที่ขับขี่ยานพาหนะรับส่งผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยตนเองละเว้นจากการดื่มแอลกอฮอล์ กลยุทธ์นี้เป็นที่นิยมในหลายประเทศทั่วโลก และพบว่าสามารถใช้ร่วมกับแนวทางอื่น ๆ ในการลดอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนที่สัมพันธ์กับการดื่มสุราได้อย่างมีนัยสำคัญ [3] สำหรับประเทศไทยมีการนำแนวคิดการกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่ดื่มมาใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 [4] อย่างไรก็ตามยังไม่เคยมีการศึกษา หรือพัฒนาและการขยายผลอย่างเป็นระบบ

ทีมผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าเอกสาร แนวคิดจากแหล่งค้นคว้าต่าง ๆ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดประเด็น หรือกรอบแนวคิด โดยการวิจัยนี้ประกอบด้วยเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและการขับขี่ในเยาวชน
2. แนวคิดเกี่ยวกับมาตรการและกลยุทธ์ในการลดและป้องกันการดื่มแล้วขับ
3. แนวคิดเกี่ยวกับทางเลือกในการกลับบ้านของนักดื่ม (Alternative transportation)

4. แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่ดื่ม (designated driver)

1. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มสุราและการขับขี่ในเยาวชน

ผลการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชาชนไทยระหว่างปี พ.ศ. 2550-2560 พบว่าความชุกของการดื่มแล้วขับเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 36.6 ในปี พ.ศ. 2550 เป็นร้อยละ 57.7 ในปี พ.ศ. 2560 [5] การศึกษาข้อมูลอุบัติเหตุจราจรในช่วงวันหยุดปีใหม่และสงกรานต์ พบว่าผู้ประสบอุบัติเหตุจราจรในช่วงเวลาดังกล่าวร้อยละ 51 มีแอลกอฮอล์ในกระแสเลือด โดยพบแอลกอฮอล์ในกระแสเลือดมากในผู้ชายวัยรุ่น และผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ [6] ส่วนการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พบว่านักศึกษาที่ขี่จักรยานยนต์และประสบอุบัติเหตุ มีการดื่มสุราถึงร้อยละ 21.1 [7]

การสำรวจในนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศกำลังพัฒนา 22 ประเทศ พบว่านักศึกษาของประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่เคยขับหลังดื่มสุราอย่างหนักในสัดส่วนที่สูง โดยมากกว่าร้อยละ 35 ให้ข้อมูลว่าเคยขับขี่ยานพาหนะหลังดื่มสุราอย่างหนัก [8]

2. แนวคิดเกี่ยวกับมาตรการและกลยุทธ์ในการลดและป้องกันการดื่มแล้วขับ

ศูนย์ควบคุมโรคสหรัฐอเมริกาแนะนำมาตรการต่อไปนี้ซึ่งมีหลักฐานว่าช่วยลดการดื่มแล้วขับได้แก่การกำหนดระดับแอลกอฮอล์ในลมหายใจของผู้ขับขี่ การจัดตั้งด่านตรวจแอลกอฮอล์ การติดตั้งอุปกรณ์เครื่องป้องกันการสตาร์ทรถในขณะเมาสุรา โปรแกรมการประเมินและบำบัดผู้ติดสุรา การรณรงค์ผ่านสื่อและการให้ความรู้ในโรงเรียน และมาตรการแทรกแซงที่ต้องอาศัยขับเคลื่อนงานชุมชน [9]

3. แนวคิดเกี่ยวกับทางเลือกในการกลับบ้านของนักดื่ม (Alternative transportation)

หมายถึงทางเลือกอื่น ๆ ของนักดื่มในการเดินทางกลับบ้าน แทนที่จะต้องขับขี่ยานพาหนะกลับด้วยตนเอง ได้แก่การให้มีบริการรถรับส่งส่วนตัวหรือใช้ร่วมกัน โดยอาจเสียค่าใช้จ่ายเต็มตามปกติหรือจ่ายบางส่วน การกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่ดื่ม ซึ่งอาจเป็นอาสาสมัครหรือได้รับค่าตอบแทน การเข้าถึงบริการขนส่งสาธารณะได้สะดวกขึ้น เป็นต้น การทบทวนวรรณกรรมด้วยการการสังเคราะห์งานวิจัย (literature review and synthesis) จำนวน 125 เรื่องเพื่อประเมินประสิทธิภาพในการป้องกันการดื่มแล้วขับของกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่เป็นทางเลือกในการกลับบ้านของนักดื่มซึ่งตีพิมพ์เมื่อเร็วๆ นี้ สรุปว่ากลยุทธ์ต่าง ๆ มีทั้งที่ได้ผลและไม่ได้ผล โดยกลยุทธ์ที่ประสบความสำเร็จมีลักษณะดังต่อไปนี้คือ 1) ได้รับการยอมรับจากสังคม 2) สังคมรับรู้ในระดับสูง 3) ค่าใช้จ่ายต่ำ 4) มีบริการตลอดเวลา 5) ให้บริการทั้งขาไปและขากลับ 6) มีผู้สนับสนุนทุนดำเนินการ 7) ความสะดวกในการใช้บริการ และ 8) การรับรู้ว่าเป็นบริการมีความปลอดภัย [10]

การศึกษาในเมือง San Francisco ประเทศสหรัฐอเมริกาในคนอายุน้อยที่ร่วมงานเปิดเพลงเต้นรำที่มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พบว่า ผู้ขับขี่มีระดับแอลกอฮอล์สูงร้อยละ 20 ซึ่งต่ำกว่าผู้โดยสารซึ่งมีระดับแอลกอฮอล์สูงถึงร้อยละ 47 แสดงถึงการมีความพยายามในการหลีกเลี่ยงการขับขี่หรือการโดยสารยานพาหนะที่ผู้ขับขี่ดื่มมาก [11]

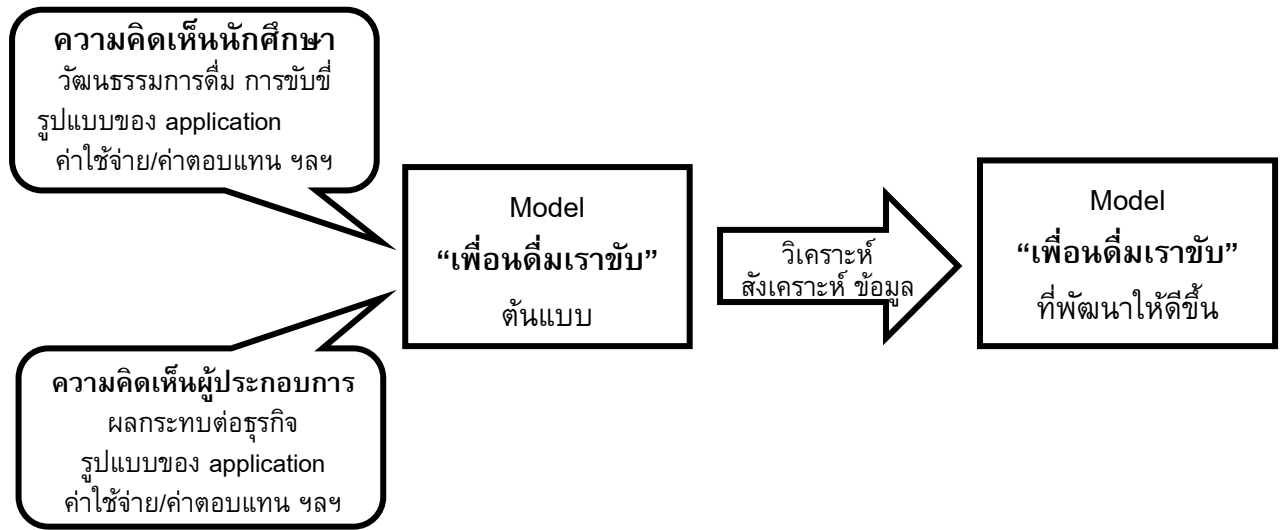
4. แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่ดื่ม (designated driver)

การกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่ดื่ม (Designated driver) เป็นกลยุทธ์หนึ่งภายใต้แนวคิดทางเลือกอื่น ๆ ของนักดื่มในการเดินทางกลับบ้าน แนวคิดดั้งเดิมคือการเลือกคนในกลุ่มเพื่อนที่ไปดื่มเที่ยวด้วยกันให้เป็นผู้ขับขี่เพื่อทำหน้าที่รับส่งเพื่อนคนอื่นที่ดื่ม โดยผู้ที่ถูกเลือกต้องต้องงดดื่มแอลกอฮอล์ในการเที่ยวครั้งนั้น แนวคิดนี้ถูกนำไปปรับใช้จนเป็นที่นิยมในหลายประเทศในทวีปยุโรป สหรัฐอเมริกา ในทวีปเอเชียเกาหลีใต้เป็นประเทศที่ใช้บริการผู้ขับขี่ที่ไม่ดื่มอย่างแพร่หลายและพบว่าสามารถลดอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนที่สัมพันธ์กับการดื่มสุราได้อย่างมีนัยสำคัญ [12] อย่างไรก็ตามมีงานวิจัยหลายชิ้นที่พบว่ามีการนำกลยุทธ์ Designated driver ไปใช้ไม่ถูกต้องทำให้ได้ผลไม่ดีเท่าที่ควร [13] หรือมีหลักฐานไม่เพียงพอที่จะสรุปได้ว่าวิธีนี้จะช่วยลดพฤติกรรมการขับขี่ในเรือของเมาแล้วขับได้ [14] ข้อจำกัดของกลยุทธ์นี้ได้แก่ การกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่ดื่มไม่สามารถงดเว้นจากการดื่มก่อนขับได้จริง เป็นต้น

สำหรับประเทศไทยมีการนำแนวคิดการกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่ดื่มมาใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 โดยมูลนิธิพอเติกตั้ง [4] ปัจจุบันมีการรณรงค์จากภาครัฐร่วมกับเอกชนตัวอย่างเช่นโครงการ DD (Designated Driver) (Hero Project ดื่มไม่ขับ... พาเพื่อนกลับบ้าน) ที่จังหวัดภูเก็ต [15] โครงการระยะสั้นชื่อ “เมาไม่ขับ ทิพย์ขับให้” ในปี 2556 มีธุรกิจเอกชนให้บริการพนักงานขับรถรับส่งผู้ดื่มกลับบ้านโดยคิดค่าบริการ [16] อย่างไรก็ตามยังไม่มีการศึกษาประสิทธิภาพหรือข้อจำกัดของการนำแนวคิดนี้มาใช้ในประเทศไทยอย่างเป็นระบบ

ยังไม่เคยมีประเทศใดนำกลยุทธ์นี้มาใช้เฉพาะกับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมาก่อน ในปี 2542 นักวิจัยจาก Harvard School of Public Health ได้ทำการสำรวจระดับชาติภายใต้โครงการ the Harvard School of Public Health College Alcohol Study (CAS) เกี่ยวกับการใช้ designated driver ในนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 17,592 รายทั่วประเทศ [17] ผลการสำรวจยืนยันว่า Designated driver เป็นแนวทางที่ได้รับการยอมรับและใช้กันอย่างแพร่หลายในกลุ่มคนหนุ่มสาวเพื่อหลีกเลี่ยงการขับรถขณะมีเมามา จึงสนับสนุนการใช้กลยุทธ์นี้ร่วมกับมาตรการอื่น ๆ

กรอบแนวคิดการวิจัย

สำหรับโครงการวิจัยนี้ ทีมผู้วิจัยเสนอรูปแบบการดำเนินการทางสาธารณสุขเพื่อลดอันตรายจากอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์จากการดื่มแล้วขับในนักศึกษามหาวิทยาลัย ภายใต้ชื่อโครงการ “เพื่อนดื่มเราขับ” โดยเป็นการบูรณาการกลยุทธ์การกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่ดื่ม เข้ากับการใช้เทคโนโลยีด้านการสื่อสารผ่านแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ แนวคิดคือการใช้แอปพลิเคชันในการให้บริการรับส่งนักศึกษาที่ดื่มแอลกอฮอล์ โดยผู้ขับขี่เป็นนักศึกษาด้วยกันเองที่ลงทะเบียนร่วมในโครงการ ซึ่งต้องผ่านการฝึกอบรมตามที่โครงการกำหนด และยืนยันว่าจะไม่ดื่มขณะขับขี่โดยมีการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ที่สถานบันเทิงหรือที่จุดตรวจ แอปพลิเคชันจะบันทึกการรับส่งของผู้ขับขี่ 3 จุดได้แก่ ขั้นตอนการเรียก ขั้นตอนการ Check in ที่สถานบันเทิง ขั้นตอนการส่งถึงจุดหมาย ภายใต้แนวคิดนี้นักศึกษาผู้ขับขี่จะได้รับคำตอบแทนรายเดือนตามที่บันทึกไว้ในแอปพลิเคชัน โดยสโมสรนักศึกษา ผู้ประกอบการฯ และองค์กรภาครัฐมีส่วนร่วมในการจัดบริการ โดยคาดหวังว่าจะมีความสะดวก ปลอดภัย และได้รับการยอมรับมากกว่าบริการสาธารณะทั่วไป

โครงการวิจัยนี้จะดำเนินการในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งนอกจากจะมีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวและบริการระดับโลกแล้ว ยังมีเป้าหมายในการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติ (Education Hub) ปัจจุบันมีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนรวม 12 แห่ง และมีสถานบริการประเภที่ดื่มที่นักศึกษานิยมใช้บริการจำนวนมาก โดยการศึกษาครั้งนี้ต้องการทราบมุมมองและข้อเสนอแนะจากนักศึกษาและผู้ประกอบการร้านนั่งดื่มแอลกอฮอล์ต่อแนวคิดดังกล่าว เพื่อนำข้อมูลไปออกแบบและพัฒนารายละเอียดของโครงการ เพื่อให้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาบริบทและวัฒนธรรมในการดื่มและปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มและการขับชี่ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยในจังหวัดเชียงใหม่
- 2) เพื่อศึกษามุมมองและข้อเสนอแนะของนักศึกษาต่อกลยุทธ์การกำหนดผู้ขับชี่ที่ไม่ดื่มโดยมีค่าตอบแทน และรูปแบบแอปพลิเคชัน “เพื่อนดื่มเราขับ”
- 3) เพื่อศึกษามุมมองและข้อเสนอแนะของผู้ประกอบการร้านนั่งดื่มแอลกอฮอล์ต่อกลยุทธ์การกำหนดผู้ขับชี่ที่ไม่ดื่มโดยมีค่าตอบแทน และรูปแบบแอปพลิเคชัน “เพื่อนดื่มเราขับ”

กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ดำเนินการ

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรในการศึกษานี้ประกอบด้วย 2 กลุ่มหลัก ดังนี้

1. นักศึกษาอายุ 20 ปีขึ้นไป จากมหาวิทยาลัย 3 แห่ง โดยแบ่งเป็นตัวแทนสโมสรนักศึกษา และนักศึกษาทั่วไป (นักศึกษาที่ดื่มแอลกอฮอล์ และไม่ดื่มแอลกอฮอล์หรือดื่มน้อย)
2. ผู้ประกอบการสถานบันเทิง

ขอบเขตด้านพื้นที่เก็บข้อมูล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาในประเด็นสำคัญได้แก่ บริบทและวัฒนธรรมในการดื่มและการขับชี่และปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มและการขับชี่ของนักศึกษา รวมถึงมุมมองต่อกลยุทธ์การกำหนดผู้ขับชี่ที่ไม่ดื่มโดยมีค่าตอบแทนและรูปแบบของแอปพลิเคชัน “เพื่อนดื่มเราขับ” ทั้งจากนักศึกษาและผู้ประกอบการสถานบันเทิง

ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย 6 เดือน (1 มีนาคม 2564 – 31 สิงหาคม 2564)

ตัวแปรที่ศึกษา/นิยามคำศัพท์เฉพาะ

นักศึกษา หมายถึงผู้ที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัย 3 แห่งในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไป

ผู้ประกอบการสถานบันเทิง หมายถึงสถานบริการ สถานบันเทิง ที่มีการจัดสถานที่ให้นั่งดื่ม แอลกอฮอล์ ได้แก่ ผับ บาร์ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม (ที่ให้บริการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นหลัก)

บริบทในการดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึงสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและทางสังคม และเงื่อนไขต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดื่มแอลกอฮอล์และการขับชี่ของนักศึกษา ซึ่งบริบทที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ 1.สถานการณ์หรือโอกาส 2.สถานที่ 3.ผู้ร่วมดื่ม และ 4.การดื่มเป็นกลุ่ม

วัฒนธรรมการดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึงรูปแบบพฤติกรรมกรดื่มและขับชี่ของนักศึกษาและกลุ่มเพื่อนที่สร้างขึ้นมา และมักจะมีการปฏิบัติร่วมกัน พฤติกรรมในการขับชี่ เช่น การใช้รถส่วนตัวหรือการใช้บริการรถโดยสารสาธารณะในการไป-กลับสถานบันเทิง การไปสถานบันเทิงพร้อมกันเป็นกลุ่มหรือแยกกันไป เวลาไปสถานบันเทิงมีเพื่อนที่ไม่ดื่มแอลกอฮอล์เลยหรือไม่ ถ้ามีเพื่อนที่ไม่ดื่มจะเป็นผู้ขับชี่หรือไม่

ปัจจัยที่มีผลต่อการดื่ม หมายถึงปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรม และปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรดื่มของกลุ่มนักศึกษา

แอปพลิเคชัน “เพื่อนดื่มเราขับ” หมายถึงโปรแกรมที่ออกแบบมาสำหรับโทรศัพท์หรืออุปกรณ์เคลื่อนที่ ซึ่งในระบบปฏิบัติการจะมีการพัฒนาแอปพลิเคชันขึ้นมาเพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน (ทั้งผู้ขับชี่และผู้ดื่มแอลกอฮอล์) เพื่อตอบสนองต่อกลยุทธ์การกำหนดผู้ขับชี่ที่ไม่ดื่ม โดยมีค่าตอบแทน ซึ่งจะมีการดาวน์โหลดแบบไม่เสียเงิน และโปรแกรมมีความสะดวกต่อการใช้งาน

แบบแผนในการดื่ม แบ่งตามความถี่และปริมาณได้แก่ ดื่มประจำ หมายถึง ดื่มมากกว่าหรือเท่ากับ 1 วันต่อสัปดาห์ ดื่มเป็นครั้งคราว หมายถึงดื่มน้อยกว่า 1 วันต่อสัปดาห์ ส่วนปริมาณการดื่มจะสอบถามปริมาณเฉลี่ยในการดื่มแต่ละครั้งเทียบกับระดับมาตรฐาน (1 Standard drink)

ดื่มหัวราน้ำ หมายถึง การดื่มสุราอย่างหนักภายในช่วงเวลาอันสั้น เช่นในผู้ชายดื่มตั้งแต่ 5 standard drinks ขึ้นไปหรือผู้หญิงดื่มตั้งแต่ 4 standard drinks ขึ้นไปในช่วงสั้นๆประมาณ 2 ชั่วโมง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อมูลและองค์ความรู้ที่ได้จะนำไปพัฒนาแอปพลิเคชัน “เพื่อนดื่มเราขับ” เพื่อนำไปสู่การจัดทำโครงการเพื่อลดและ/หรือป้องกันอุบัติเหตุบนท้องถนนที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มนักศึกษา มหาวิทยาลัย อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย และวางแผนการจัดการและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นหลังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งในระดับพื้นที่และระดับประเทศต่อไป

2. ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง มุมมองและข้อเสนอแนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยและผู้ประกอบการสถาบันบั้งเทิ่งในจังหวัดเชียงใหม่ ต่อกลยุทธ์การกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่ดื่มโดยมีค่าตอบแทน (Paid designated driver) และการดำเนินการในรูปแบบของแอปพลิเคชัน “เพื่อนดื่มเราขับ” ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบริบทและวัฒนธรรมในการดื่มและปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มและการขับขี่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษามุมมองและข้อเสนอแนะของนักศึกษาต่อกลยุทธ์การกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่ดื่มโดยมีค่าตอบแทน และรูปแบบแอปพลิเคชัน “เพื่อนดื่มเราขับ” และ 3) เพื่อศึกษามุมมองและข้อเสนอแนะของผู้ประกอบการร้านนั่งดื่มแอลกอฮอล์ต่อกลยุทธ์การกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่ดื่มโดยมีค่าตอบแทน และรูปแบบแอปพลิเคชัน “เพื่อนดื่มเราขับ” วิธีการดำเนินงานวิจัยเพื่อตอบตามวัตถุประสงค์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interviews) ผู้วิจัยได้ออกแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured interviews) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) ทั้ง 2 กลุ่ม (แนวคำถามในการสัมภาษณ์ดูในภาคผนวก)

การเลือกพื้นที่วิจัย

ดำเนินการการศึกษาในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้เลือกมหาวิทยาลัยที่ 3 แห่งที่ตั้งอยู่ภายในรัศมี 5 กิโลเมตรจากใจกลางเมืองเชียงใหม่

การเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informants)

การเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยวิธีการแบบเฉพาะเจาะจง โดยให้มีความครอบคลุมนักศึกษาในกลุ่มต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ทั้งเพศชาย หญิง และหญิงข้ามเพศ ทั้งที่นิยมการเที่ยวสถานบันเทิงและชอบดื่มแอลกอฮอล์ และนิยมการเที่ยวสถานบันเทิงแต่ไม่ชอบดื่มแอลกอฮอล์ และนักศึกษาที่ชอบเที่ยวคนเดียวหรือเพื่อไปพบเจอผู้อื่น หรือชอบเที่ยวกับกลุ่มเพื่อน เป็นต้น

1. นักศึกษาอายุ 20 ปีขึ้นไป จากมหาวิทยาลัย 3 แห่ง แห่งละ 15 ราย รวมทั้งสิ้น 45 ราย แบ่งเป็นตัวแทนสโมสรนักศึกษาแห่งละ 3 ราย และนักศึกษาทั่วไปแห่งละ 12 ราย (ครอบคลุมทั้งนักศึกษาที่ดื่มและไม่ดื่มแอลกอฮอล์)

2. ผู้ประกอบการสถานบริการ สถานบันเทิงที่นักศึกษานิยมไปใช้บริการจำนวน 5 รายหรือจนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัว ซึ่งเป็นสถานบริการที่นักศึกษาผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลว่า เป็นที่นิยมในการใช้บริการของนักศึกษาในขณะที่ดำเนินการศึกษา แล้วนำมาเรียงความถี่ 5 อันดับแรก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสำรวจครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interviews) โดยมีผู้สัมภาษณ์ได้แก่นักวิจัย 3 คน ผู้สัมภาษณ์แต่ละคนจะทำการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว (Individual Interviews) กับกลุ่มนักศึกษา ส่วนในกลุ่มผู้ประกอบการสถานบันเทิงจะเป็นการสัมภาษณ์โดยนักวิจัย 2 คนต่อผู้ประกอบการหนึ่งคน ผู้สัมภาษณ์ทั้ง 3 คนได้ร่วมกันวางแผนการสัมภาษณ์ไว้ก่อนล่วงหน้าอย่างเป็นขั้นตอนว่าจะต้องซักถามในประเด็นใดบ้างและกำหนดแนวคำถามซึ่งเป็นแนวทางสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview guides) เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมทุกประเด็นและสามารถควบคุมทิศทางโครงสร้างของเนื้อหาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวิจัยให้มากที่สุด อย่างไรก็ตามในผู้สัมภาษณ์สามารถซักถามรายละเอียดเพิ่มเติมในบางประเด็นที่ต้องการให้เกิดความชัดเจนขึ้นตามคำตอบที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญแต่ละราย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับนักศึกษาและผู้ประกอบการสถานบันเทิง

1. เมื่อได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยให้ดำเนินการวิจัย และได้รับอนุญาตจากอธิการบดีและคณบดีคณะของมหาวิทยาลัยทั้ง 3 ที่ผู้วิจัยเลือกในการสัมภาษณ์นักศึกษาแล้ว ผู้ช่วยนักวิจัยทำการติดต่ออย่างเป็นทางการกับตัวแทนสโมสรนักศึกษา เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการให้นักศึกษาที่สนใจและยินดีเข้าร่วมโครงการวิจัย และผู้ช่วยวิจัยดำเนินการติดต่อผู้ประกอบการสถานบริการ สถานบันเทิง จำนวน 5 แห่งเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ความสำคัญ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ขั้นตอนในการทำวิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก
2. ผู้ช่วยนักวิจัยจะทำการนัดหมายกับนักศึกษาหรือผู้ประกอบการสถานบันเทิงที่มีความประสงค์เข้าร่วมวิจัยมายังสถานที่ที่ได้จัดเตรียมไว้ในวันและเวลาที่สะดวก ผู้ช่วยวิจัยจะชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยให้นักศึกษาและผู้ประกอบการได้รับทราบ และพิจารณาว่าต้องการเข้าร่วมการวิจัยหรือไม่ตามความสมัครใจ ผู้ช่วยวิจัยจะแจก “หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย โดยการให้ข้อมูลในแบบสัมภาษณ์เชิงลึก” เพื่อให้นักศึกษาและผู้ประกอบการแสดงความยินยอมด้วยลายลักษณ์อักษร เป็นการยืนยันว่าได้รับทราบวัตถุประสงค์ของการวิจัย และยินยอมที่จะเข้าร่วมโครงการวิจัย จากนั้นจะผู้ช่วยวิจัยจะทำการนัดหมายให้มายังสถานที่ที่ได้จัดเตรียมไว้เพื่อทำการสัมภาษณ์เชิงลึกตามวัน/เวลาที่กำหนด
3. เก็บข้อมูลเชิงลึกโดยใช้การสัมภาษณ์ตัวต่อตัวด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างการสัมภาษณ์ในลักษณะของการสนทนาในชีวิตประจำวัน โดยพิจารณาความพร้อม การยินดีที่จะให้ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างเป็นหลัก ซึ่งผู้สัมภาษณ์จะเป็นนักวิจัยที่มีประสบการณ์ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพมาก่อน และรู้จักวิธีสร้างสัมพันธภาพ (rapport) กับผู้ถูกสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์จะทำเพียง 1 ครั้ง ใช้เวลาประมาณ 45 - 60 นาที ในบริเวณที่สัมภาษณ์จะไม่มีบุคคลอื่นร่วมอยู่ด้วย จะมีเพียงผู้ถูกสัมภาษณ์และผู้สัมภาษณ์เท่านั้น และขณะที่สัมภาษณ์จะไม่มีบุคคลอื่นได้ยินถึงสิ่งที่สัมภาษณ์ ไม่มีการบันทึกชื่อ เบอร์โทรศัพท์ ที่อยู่ หรือข้อความอื่นใดที่สามารถระบุตัวตนของผู้ถูกสัมภาษณ์ได้ ก่อนการสัมภาษณ์ผู้

สัมภาษณ์จะขออนุญาตบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ หากผู้ถูกสัมภาษณ์ยินดีก็จะทำการบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ นอกจากนี้คำถามบางข้อในแบบสัมภาษณ์อาจทำให้รู้สึกไม่สบายใจหรือไม่สะดวกใจที่จะตอบ ผู้ถูกสัมภาษณ์มีอิสระที่จะไม่ตอบ หรือขอยุติการสัมภาษณ์ได้ตลอดเวลา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. บันทึกข้อมูลโดยใช้เครื่องบันทึกเสียงการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งระหว่างการสัมภาษณ์จะมีการทำแบบสรุปรูป (field notes) ออกมาทุกครั้งหลังการสัมภาษณ์ จากนั้นนำไฟล์เสียงที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเทปชนิดคำต่อคำ โดยยังคงรักษาลักษณะที่เป็นธรรมชาติ อารมณ์ ความรู้สึก และบรรยากาศการสนทนาไว้
2. ตรวจสอบคุณภาพข้อมูลด้วยการให้เจ้าหน้าที่ของโครงการฯ สลับกันทวนซ้ำการถอดเทป
3. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยนำข้อมูลเสียงทั้งหมดมาถอดคำ และจัดการข้อมูลอย่างละเอียดเพื่อตอบคำถามตามประเด็นการสัมภาษณ์ที่กำหนดให้อย่างครบถ้วน มีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบ Thematic analysis หรือการวิเคราะห์สรุปรูปนัย (Analytic Induction) โดยมีขั้นตอนคือ การแยกแยะข้อมูล การหาความคล้ายและความแตกต่างของข้อมูล การจัดกลุ่มและประเภท การตีความหมาย การให้น้ำหนัก และการตรวจสอบความถูกต้องและความแม่นยำของข้อมูล จากนั้นจึงทำการสรุปเขียนเป็นรายงานตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อนำเสนอผลการวิจัยต่อผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

3. ผลการวิจัย

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มนักศึกษา

นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการแบ่งตามการดื่มแอลกอฮอล์ได้เป็น กลุ่มที่ดื่มใน 1 ปีที่ผ่านมาจำนวน 28 คน และกลุ่มไม่ดื่มหรือดื่มน้อยมากใน 1 ปีที่ผ่านมาจำนวน 17 คน เป็นเพศชาย 22 คน เพศหญิง 22 คน และหญิงข้ามเพศ 1 คน อายุตั้งแต่ 20 ปี ถึง 26 ปี ข้อมูลด้านการศึกษาและรายละเอียดอื่น ๆ มีดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มนักศึกษา

	กลุ่มดื่ม ใน 1 ปีที่ผ่านมา จำนวน 28 คน	กลุ่มไม่ดื่มหรือดื่มน้อยมาก ใน 1 ปีที่ผ่านมา จำนวน 17 คน
1. เพศสภาพ		
1. ชาย	14	8
2. หญิง	13	9
3. หญิงข้ามเพศ	1	0
2. อายุ		
ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	21.79 (1.424)	22.06 (2.015)
พิสัย (อายุน้อยที่สุด - อายุมากที่สุด)	20-25	20-26
3. รหัสมหาวิทยาลัย		
01	9	6
02	7	8
03	12	3
4. สายการศึกษา		
1. สายวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์การแพทย์ และวิศวกรรมศาสตร์	6	3
2. สายสถาปัตยกรรมหรือจิตรศิลป์	9	3
3. สายศิลป์ได้แก่ ครุศาสตร์/มนุษยศาสตร์/ บริหารธุรกิจ/สังคมศาสตร์/ รัฐศาสตร์	13	11

บริบท วัฒนธรรมในการดื่ม และปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มและการขับชี่ของนักศึกษา

บริบทในการดื่มแอลกอฮอล์

1. การดื่มครั้งแรกและการดื่มในมหาวิทยาลัย
2. บริบทที่สัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาที่ปัจจุบันเป็นกลุ่มดื่ม (28 คน)
3. บริบทที่มีผลต่อการไม่ดื่มแอลกอฮอล์หรือดื่มน้อยของนักศึกษาภายใน 1 ปีที่ผ่านมา (17 คน)

1. การดื่มครั้งแรกและการดื่มในมหาวิทยาลัย

ผู้สัมภาษณ์ได้ถามถึงประวัติการดื่มในอดีตของนักศึกษาทั้ง 45 คน เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรม และปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มของกลุ่มนักศึกษา ซึ่งได้เชื่อมโยงไปถึงพฤติกรรมการดื่ม และการเที่ยวสถานบันเทิงในปัจจุบัน จากการศึกษาพบว่านักศึกษาเกือบทั้งหมดเคยมีประสบการณ์ในการดื่มแอลกอฮอล์มาก่อน โดยมีนักศึกษาหญิงเพียงสามคนที่ยืนยันว่าตนเองไม่เคยดื่มเลย การดื่มครั้งแรกของหลายคนเกิดขึ้นตั้งแต่เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษา อายุต่ำที่สุดที่เริ่มดื่มคือตั้งแต่เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เหตุผลที่ดื่มหลัก ๆ ได้แก่ เริ่มลองดื่มกับคนในครอบครัวที่บ้านในช่วงที่มีงานเทศกาล มีเพื่อนชวน และอยากลองเอง เมื่อเข้ามาวิทยาลัยนักศึกษากลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะดื่มต่อเนื่องและถี่มากขึ้น เนื่องจากเริ่มมีอิสระ มีสังคม มีการสังสรรค์ การดื่มกับคนในครอบครัวมักจะลดลง แต่เปลี่ยนเป็นดื่มกับเพื่อนกลุ่มต่าง ๆ แทน ทั้งเพื่อนสมัยมัธยม เพื่อนในคณะเดียวกัน เพื่อนต่างคณะ หรือต่างมหาวิทยาลัย ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ดื่มตั้งแต่สมัยเรียนชั้นมัธยมมักจะเริ่มมีการเที่ยวจริงจังและดื่มในสถานบันเทิง เช่นเดียวกับกลุ่มที่เพิ่งดื่มครั้งแรกหลังจบชั้นมัธยมปลาย ซึ่งมักมีจุดเริ่มต้นจากการดื่มในงานเลี้ยงเช่น งานสังสรรค์รับน้องปี 1 หรืองานจบการศึกษาของรุ่นพี่ เพื่อเป็นการเปิดโลกใหม่ ได้สังคมใหม่ ๆ โดยส่วนใหญ่เป็นการดื่มกับเพื่อนหรือรุ่นพี่ และบางคนก็เป็นการดื่มในระหว่างการทำงานหาคนได้พิเศษในสถานบันเทิง

พ่อสอนให้ดื่มตั้งแต่อยู่ ม.1 แล้วค่ะ ...สมัยเมื่อก่อนตอนที่ยังไม่เข้ามาหาลัยก็ มันไม่มีสังคมอะคะ อยู่บ้านนอกเราก็กินบ้าง ไม่กินบ้างแต่พอเข้ามาหาลัย ปี 1 หลงแสงสีเสียงเงี่ยะคะก็แบบหนักเลยอะคะ ป่อยมาก สมัยนั้นคือการเรียนนี้แบบแยเลยคะ (02-001 หญิง 21 ปี)

หนูดื่มตั้งแต่ ม.4 ม.5 ค่ะ ดื่มที่บ้าน ดื่มกับที่บ้านแล้วก็มีแบบเพื่อนมาเป็นแบบวันขึ้นปีใหม่ ตอนนั้นจะเป็นงานปีใหม่ที่บ้านจัด คุณพ่อคุณแม่ก็อยู่ด้วย เพื่อน ๆ มากันเจ็ดแปดคนก็ได้ลองดื่มหมด...ปี 1 นี้ไม่เยอะนะคะ น่าจะประมาณแค่แบบสัปดาห์ครั้งนับได้เลยว่าสัปดาห์ (สัปดาห์นี้ไปดื่มทุกครั้งมัยเอ๋อ) ไซ้ ดื่มทุกครั้งคะ... ตอนปี 2 ประมาณสัปดาห์ถึงสัปดาห์ครั้งคะเยอะขึ้นๆ (03-101 หญิง 20 ปี)

ชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 ครับ ตอนนั้นเป็นงานบวชของเพื่อนครับ จำได้ว่าผมก็ไปช่วยงานเขา แล้วที่นั่นมันเป็นวัยรุ่นอยากลองอยากโน้นนี่นั่นเพื่อนก็ชวนกันลอง ถ้าเราเป็นวัยรุ่นตอนนั้นก็เรียกว่าเท่ มันเท่ ใครกินเหล้าใครสูบบุหรี่ ทำตามเพื่อนก็คือเท่ กินเหล้าสูบบุหรี่ซีมอเตอร์ไซด์อะไร มันเป็นหมู่ ๆ เป็นตามประสาคนบ้านนอกคือเท่ คุณันมีพวก ฉันทมีแก๊งนะ (02-104 ชาย 21 ปี)

ตั้งแต่ 18 อะคะ ตอนนั้นอยู่ ปี1 อยู่คะ ... เริ่มจากรุ่นพี่นั่นแหละคะ แบบเข้าสังคมแบบพวกเราน้องอะไรอย่างเงี้ยคะมันต้องแบบเข้า ก็ส่วนมากก็เป็นเบียร์คะ กินกับเพื่อนที่เรียนด้วยกันเลยคะ ตอนนั้นหนูใช้ชีวิตอยู่หอก็คือเพื่อนร้อยเปอร์เซ็นต์เลยคะแทบไม่มีครอบครัวเลย ... ตอนนั้นกินทุกวันเลยคะ แบบสอบกก็ไปกิน ... มันๆกลายเป็นเหมือนกับเด็กที่มันห่อร้านเหล้า เพราะว่าเพิ่งเคยไปมั้งคะ ... ไปกินร้านแกวมอคะช่วงนั้นแต่ว่าตอนนี้ร้านปิดไปแล้ว (03-011 หญิง 23 ปี)

ตอนดื่มครั้งแรกอายุประมาณสิบแปดคะ ดื่มในโอกาสวันพรชชีไนท์ ตอนเข้ามาหาลัยใหม่ๆเลย ตอนที่เขาจัดงานดนตรีของมออะคะ เหมือนแบบปรับเด็กใหม่อะไรประมาณนี้ หนูมากินตอนวันที่เป็นพรชชีไนท์คือวันที่เขาจัดคอนเสิร์ตให้เด็กปี 1 โนเอล โนแอลเหมือนมันเป็นช่วงเข้ามันก็เป็นงานเดียวกันนั่นแหละคะ คอนเสิร์ตนี้จัดในมหาลัย แต่เวลาไปกินก็คือไปกินด้านนอก (03-013 หญิง 20 ปี)

2. บริบทที่สัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาที่ปัจจุบันเป็นกลุ่มดื่ม (28 คน)

เมื่อถามถึงสถานการณ์หรือโอกาสต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับการดื่ม รวมถึงเพื่อนร่วมดื่มและสถานที่ที่ไปดื่มในแต่ละสถานการณ์ เกือบทุกคนเล่าคล้ายๆกันว่าตนเองไปเที่ยวและดื่มแอลกอฮอล์ที่สถานบันเทิง ส่วนใหญ่คือไปในวันที่วันต่อมาจะเป็นวันหยุดสุดสัปดาห์ (เช่น เที่ยวในคืนวันศุกร์และเสาร์) และในคืนของวันธรรมดาที่ในวันถัดไปไม่มีเรียนหรือมีตารางเรียนช่วงบ่าย เนื่องจากชีวิตในมหาวิทยาลัยนั้นนักศึกษาไม่ได้มีเรียนทุกวันตั้งแต่เช้าจรดเย็นเหมือนตอนอยู่ชั้นมัธยมปลาย นักศึกษาบางคนบอกว่าตนเองเริ่มเที่ยวและดื่ม ตอนเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยปี 1 ส่วนงานฉลองสังสรรค์ในโอกาสพิเศษที่ชวนกันไปดื่มกันบ่อย ๆ ได้แก่การเลี้ยงฉลองวันเกิด การฉลองสอบเสร็จ หรือตรงกันข้ามที่บางคนไปดื่มเป็นเพื่อนกับเพื่อนที่กำลังอกหัก เป็นต้น ช่วงเทศกาล เช่น วันปีใหม่หรือสงกรานต์ ส่วนใหญ่มักเป็นการดื่มกับครอบครัว หรือดื่มกับเพื่อนอีกกลุ่มเนื่องจากนักศึกษามักจะกลับบ้านในวันหยุดยาว สำหรับการไปดูคอนเสิร์ตส่วนใหญ่ตอบตรงกันว่า มักจะไม่มีการดื่มเลยหรือดื่มน้อยมาก เพราะต้องการโฟกัสกับดนตรีและนักร้องนักดนตรีมากกว่า และรู้สึกว่าคุณเอะเกินไปถึงไม่ดื่ม

ถ้าจะไปก็เป็นวันอังคารกับศุกร์เพราะว่าวันพุธไม่มีเรียนแล้วก็วันเสาร์หยุดคะ ช่วงปี 2 จะเดือนละครั้ง แต่พอมาปี 3 มันเหมือนเบื่อแล้วคะก็เลยแบบมีโอกาสค่อยไปละกันแบบวันเกิดเพื่อนหรือแบบต้องเลี้ยงฉลองอะไรอย่างงี้ก็อาจจะไป สงกรานต์ก็มีอยู่คะแต่ว่าไม่ๆเอะเอะมาก แต่ปีใหม่อะหนักมากเลยคะ เช็ตเพื่อนโรงเรียนตอนนั้น ม.6 อะไรอย่างเงี้ยคะแบบก็จะเจอกันปีละครั้งก็จะอยู่แค่ว่าวนปีใหม่ด้วยกันแค่นั้นเดียว คอนเสิร์ตมีไปคะแต่ว่าจะไม่กิน ด้วยความที่เราตั้งปณิธานว่าเราจะไปดูคอนเสิร์ตทำไมเราต้องกินเหล้า ไม่ดื่มเลยคะ (01-006 หญิงข้ามเพศ 21 ปี)

อย่างตอนปี 2 ก็จะไปดื่มวันพุธ เพราะพฤษภาจะมีเรียนตอนบ่าย งานฉลองก็มีคะ ถ้าเป็นอย่างสอบเสร็จหรือว่าอย่างงี้ก็จะเป็นกลุ่มเพื่อน กลุ่มเพื่อนสาขาเดียวกันก็ไปฉลองกัน ก็ประมาณ 5 ถึง 10 คนเหมือนกันคะ ถ้าเป็นวันเกิดของหนูก็จะมีเอะเอะน้อยคะก็ประมาณๆ 30 คนคะจัดวันเกิดทุกปี ตอนอยู่บ้านก็จะจัดกับพ่อแม่หรือว่าแบบเพราะเพื่อนก็จะมาหาบ้านอย่างเงี้ยคะ แต่ว่าพอขึ้นมัธยมมาก็จะไปเลี้ยงร้านเหล้าคะ สงกรานต์ดื่มคะแต่ว่าเราๆโฟกัสกันเล่นน้ำมากกว่า (02-006 หญิง 20 ปี)

ผมทำงานเด็กเสิร์ฟร้านเหล้าด้วยครับ จันทร์ถึงศุกร์ ทำประมาณ 6 วันเลยครับ หยุด 1 วัน ตั้งแต่ 6 โมงเย็นจนถึงเที่ยงคืน ปิดร้านแล้วก็ตี 1 ตี 2 ครับ มีดื่มบ้างครับ ถ้าลูกค้าให้ดื่ม ถ้าเลิกงาน ตั้งวงดื่มก็มีบางครั้งครับ แต่ส่วนน้อยครับ หนึ่งวันที่เหลือจะไป hang out กับเพื่อน ช่วงสิ้นปี ปีใหม่ครับจะไปกินเลี้ยงบ้านเพื่อนครับ สงกรานต์ก็ไปบ้านเพื่อน คอนเสิร์ตมีไปครับแต่ไม่ดื่ม มันมิให้ดื่มครับ แต่ว่าโดยส่วนตัวผมคือ คนมันเยอะด้วยและมัน คนมันแออัดครับ ถ้าเกิดชุลมุนอะไรแล้วมันจะลำบาก (03-007 ชาย 23 ปี)

3. บริบทที่มีผลต่อการไม่ดื่มแอลกอฮอล์หรือดื่มน้อยของนักศึกษาภายใน 1 ปีที่ผ่านมา (17 คน)

มีนักศึกษาหญิง 3 คนระบุว่าตนเองไม่เคยดื่มแอลกอฮอล์เลยในชีวิต โดยสองคนแรกมีเหตุผลที่น่าสนใจที่มาจากครอบครัวแต่ในมุมที่ต่างกัน ส่วนคนที่สามที่ไม่ดื่มนั้นให้เหตุผลง่าย ๆ คือเพราะไม่ชอบรสชาติ ผู้สัมภาษณ์ได้ถามนักศึกษาสองคนที่บอกว่าตนเองทั้งไม่ดื่มและไม่เที่ยวสถานบันเทิงถึงการเข้าสังคมในมหาวิทยาลัยและทัศนคติต่อเพื่อนที่ดื่ม หนึ่งในสองคนนี้บอกว่าตนเองรู้สึกว่ามีปัญหาในการเข้ากลุ่มกับเพื่อนในคณะ และรู้สึกว่าตนเองแปลกแยกกับกลุ่มเพื่อน ในขณะที่อีกคนบอกว่าเฉย ๆ และไม่ได้รู้สึกเป็นปัญหาอะไรกับการเข้ากับเพื่อนในกลุ่ม ส่วนคนที่สามนั้นสามารถรวมวงกับเพื่อนที่ดื่มทั้งที่หอพักและที่ได้เที่ยวในสถานบันเทิงโดยที่ตนเองไม่ดื่ม และรู้สึกว่าตนเองก็สามารถสนุกไปกับเพื่อน ๆ ได้ ส่วนอีก 14 คนที่เหลือได้ให้เหตุผลที่ไม่ได้ดื่มหรือดื่มน้อยในช่วง 1 ปีที่ผ่านมาแตกต่างกันไป เช่น บางคนมีปัญหาด้านสุขภาพ บางคนเป็นห่วงสุขภาพของตนเอง หรือให้ความสำคัญกับการเรียนหรือการเล่นกีฬามากกว่า และอีกหลายคนก็ตอบเพียงว่าไม่ได้ชอบเที่ยวและไม่ได้ชอบดื่มอยู่แล้ว มันไม่อร่อยและไม่สนุก จึงไม่รู้จักดื่มหรือเที่ยวกลางคืนไปทำไม เป็นต้น

เพราะว่าครอบครัวไม่ดื่มด้วย ก็เลยไม่ดื่มรู้ว่ามันไม่ดีต่อสุขภาพ พ่อแม่หนูไม่ค่อยยุ่งเกี่ยวกับพวกนี้ ก็จะไม่เตือนตลอดเลยว่าย่าพยายามไปดื่มนะ ก็ได้แอนด์ขนาดนั้นนะคะ แต่ก็ดื่มได้ แต่ทางที่ดีก็คือไม่ดื่มดีกว่า... (ทำให้หนูรู้สึกแตกต่างจากเพื่อนใหม่) ไม่นะคะ ส่วนใหญ่เวลาหนูจะไปสังสรรค์ เวลาจะไปฉลอง ส่วนใหญ่จะไปฉลองร้านหมูกระทะ ร้านชาบูอะไรแบบนี้มากกว่า ... (การที่ไม่กินเนี่ยะ มันทำให้หนูมีเพื่อนน้อยลงหรือเปล่า) ไม่เกี่ยวนะคะ รู้สึกปกติ มีเพื่อนปกติ (รู้สึกยังไปกับเพื่อนที่ดื่ม) ก็รู้สึกปกติเฉย ๆ นะคะ ก็เข้าใจว่าเพื่อนมหาลัยก็ต้องมีสังคม แต่ก็อยากให้เรา safe ตัวเองเฉย ๆ ค่ะ เพราะเป็นห่วงเพื่อนไปเที่ยวกันกินเหล้ากัน ก็บอกให้ดูแลตัวเองดี ๆ ก็มันก็ได้ปกติ ก็เป็นเรื่องปกติของเพื่อนเขาอะ (01-101 หญิง 21 ปี)

ตั้งแต่เกิดมาหนูยังไม่เคยแตะแอลกอฮอล์เลยคะ เราเคยเห็นแบบ เวลาคนเมาอะไรแบบนี้คะ คือหนูกลัวว่า ถ้าหนูกินไปแล้วหนูกลัวจะเป็นแบบนี้คะ กลัวคุมตัวเองไม่ได้อะไรเงี้ยคะ มันมีหลายอย่างที่ทำให้รู้สึกแบบไม่กล้ากินคะ แบบเห็นแม่เมา หนูก็รับไม่ได้ หนูก็เลยแบบไม่อยากเป็นแบบนี้ ... ส่วนใหญ่หนูไม่ค่อยเที่ยวร้านเหล้านะคะ แต่ก็เคยไปคะ แบบไปให้รู้ว่าเขาทำยังไงแบบ เขา แบบให้เข้าสังคมมั้งคะ ให้รู้ว่าแบบบรรยากาศมันเป็นยังไง ตอนไปกินเพื่อนก็ไม่ถึงกับสนุกมากนะคะ มันก็ดีนะคะ แต่ไม่ถึงกับแบบ อยากไปตลอดเงี้ยะ คือมันไม่ใช่ที่ของเราอะไรประมาณนี้ ... (การที่เราไม่ดื่มแอลกอฮอล์เนี่ยะ มันทำให้เราแตกต่างจากเพื่อนใหม่) เหมือนจะสนิทกับเพื่อนน้อยลงนะคะ คือเขาไปกินเป็นกลุ่มตลอด แบบเราแตกแยกอยู่คนเดียว เวลาเขาคูยกันอะไรกัน เราก็จะนั่งเงียบอยู่คนเดียวเพราะว่าเราก็ไม่ได้ไปกับเขา (01-103 หญิง 22 ปี)

(ไม่ดื่ม) ก็นานละครับ นานประมาณปีกว่าละครับเกิน คือผมเล่นกีฬาหนัก แล้วพอดื่มแล้วรู้สึก ว่าร่างกายเราไม่ค่อยดีครับ พออีกวันหนึ่งพอไปซ้อมแล้วมันซ้อมได้ไม่เต็มที่และทำให้รู้สึก เรา กินแล้วมันใช้ความคิดไม่ค่อยได้ ร่างกายไม่ค่อยโอเคกับการถ้าเราดื่มและมาเล่นกีฬาอะไรเงี๊ยะ ครับ (01-104 ชาย 26 ปี)

ใน 1 ปีนี้แทบไม่ได้ดื่มเลย มาหยุดดื่มเมื่อ จำคร่าวๆแน่นอนไม่ได้ ประมาณๆอายุ 24 (ซัก ประมาณ 2 ปีที่แล้ว) ครับ (เหตุปัจจัยที่ทำให้เราเลิกดื่ม) อย่างแรกคือผมเชื่อเรื่องเบญจเพส แล้วมันเป็นช่วงที่เราเข้าเบญจเพสพอดีครับผม ปัจจัยเสี่ยง เช่นการดื่มแอลกอฮอล์นี่คือลดได้ก็ ลดไปเลยครับ แล้วก็ผมรู้สึกว่ามันเสียเวลาด้วยครับ เหมือนเราไปดื่มคืนวันศุกร์ แล้วพอกลับมา อีกวันนี่คือวันเสาร์คือทำอะไรไม่ได้ซักอย่าง แค่นั้นก็บายโมงแล้วอะไรอย่างเงี๊ยะ กว่ามันจะ recovering กลับมาได้ก็ใช้เวลาวันถึงสองวัน ผมก็เลยรู้สึกเสียเวลาเวลา เหมือนที่เราดื่มครั้ง แรกเราก็ไม่รู้ว่ามันเป็นอะไร เราก็สนุกไปตามประสาช่วงวัยนะครับแต่พอโตขึ้นก็รู้สึกว่ามันๆก็ แค่นั้น (01-106 ชาย 26 ปี)

ไม่ดื่มคะ เป็นคนไม่ดื่มแอลกอฮอล์อยู่แล้ว ไม่ชอบขมและไม่ชอบ เหม็นคะ ในอดีตที่ผ่านมา ไม่เคยดื่มคะเพื่อนเคยให้ชิมแต่มันกินไม่ได้ มันเหม็น มันขม ไมโอเค พอได้อยู่กลุ่มที่เขาไม่ได้กิน ขนาดนั้น และเขาก็ไม่ได้ซีเรียสกับการที่เราไม่กิน เราสามารถสนุกได้โดยที่เราไม่กินก็ได้คะ รุ่น ที่เขาก็ไม่ได้บังคับ อยู่กลุ่มที่เขาไม่ได้บังคับขนาดนั้นคะ มันก็เลยแบบ ถ้าเรา enjoin กันเขาได้ เขาก็ไม่ได้ซีเรียสอะไรคะ (03-102 หญิง 23 ปี)

วัฒนธรรมในการดื่มเที่ยวสถานบันเทิง และปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มและการขับชี่ของนักศึกษา

1. แบบแผนและค่าใช้จ่ายในการดื่ม ปัจจัยที่ทำให้ดื่มมากหรือน้อย
2. วัฒนธรรมการไปเที่ยวสถานบันเทิง
3. การเดินทางไปกลับสถานบันเทิงของนักศึกษาและเพื่อนในกลุ่ม ทำไมดื่มแล้วยังขับและทางเลือกในการ ดื่มไม่ขับ

1. แบบแผนและค่าใช้จ่ายในการดื่ม ปัจจัยที่ทำให้ดื่มมากหรือน้อย

เกินกว่าครึ่งหนึ่งของนักศึกษาในกลุ่มที่ดื่มในปัจจุบันบอกว่าตนเองไปเที่ยวและดื่มเป็นประจำ (มากกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง) กลุ่มที่ดื่มเป็นครั้งคราวหลายคนบอกว่าตนเองก็เคยดื่มประจำมาก่อน แต่เมื่อเรียนชั้นปีสูงขึ้นความถี่ในการดื่มก็ลดลง เนื่องจากการเป็นผู้ใหญ่มากขึ้นและได้เรียนรู้ถึงข้อเสียของการดื่มและเที่ยวเป็นประจำ ทั้งในเรื่องค่าใช้จ่าย สุขภาพ และการเรียน จากการบอกเล่าเรื่องปริมาณการดื่มของนักศึกษานั้น การดื่มน้อยที่สุดคือดื่มเบียร์ขวดเล็ก 1 ขวดต่อครั้ง (เท่ากับ 1.2 ดื่มมาตรฐาน) จนถึงระดับที่เรียกได้ว่า “ดื่มหนัก” เช่น นักศึกษาชายบางคนเล่าว่าดื่มประมาณ 6 ขวด (เบียร์) ต่อคน (เท่ากับ 7.2 ดื่มมาตรฐาน) ปริมาณการดื่มของ นักศึกษาชายมักจะคงที่แน่นอนกว่า ส่วนนักศึกษาหญิงการดื่มจะมากหรือน้อยมักจะขึ้นกับหลายปัจจัย เช่น จากกลุ่มเพื่อนที่ไปดื่มด้วยกัน หรือโอกาสที่ไปดื่มว่าเป็นโอกาสพิเศษหรือไม่อย่างไร นักศึกษาหญิงมักจะเล่า

และให้ความสำคัญกับวันเกิดของตนเองมากกว่านักศึกษาชาย ซึ่งเจ้าของวันเกิดซึ่งเป็นนักศึกษาหญิงเหล่านั้น จะถูกเชียร์ให้ดื่มหนักที่สุด ส่วนค่าใช้จ่ายในการดื่มแต่ละครั้ง จากคำบอกเล่ามีเริ่มตั้งแต่คนละประมาณ 100 บาทไปจนถึง 400 บาท นักศึกษาบางคนเล่าว่าปกติถ้าไปดื่มกับเพื่อน ๆ จะเสียครั้งละ 150 - 250 บาท แต่ถ้าในวันเกิดของตนเอง เขาจะเก็บเงินเพื่อไปเลี้ยงเพื่อนทุกปี และหมดค่าเลี้ยงวันเกิดครั้งละประมาณ 3 พัน ถึง 4 พันบาทเลยทีเดียว

ก็คือปี 1 จะดื่มเยอะมากคะ ก็จำได้แบบ จะเมาทุกครั้งที่ได้ดื่ม จะอ้วกทุกครั้ง และปี 2 ก็จะมี อปลงมาหน่อย ปี 3 ไม่ค่อยได้ดื่ม ส่วนปี 4 นี้คือแบบแทบจะไม่ได้ไปดื่มเลยคะ (เพราะอะไรคะ) ก็คือหนูเป็นคนแพ้แอลกอฮอล์อยู่แล้วใช้ไหมคะ คือตอนไปดื่มปี 1 ก็คือไปกับรุ่นพี่ ปี 2 ก็ไปกับเพื่อนไปเลี้ยงน้องบ้าง ส่วนปี 3 ก็ไปกับเพื่อนคะ พอปี 4 มา ช่วงก่อนปิดเทอมเนี่ยคะ มันเป็นโควิดด้วยแล้วก็ หนูรู้สึกมันไม่สะดวกก็เลยไม่อยากไปคะ (01-008 หญิง 22 ปี)

ถ้าๆไปอย่างไรกับเพื่อน 2 คนก็จะสั่งมา 1 โปรกัจะมี 3 ขวดเนี่ยคะแต่ถ้าไปแบบประมาณ 5 คนขึ้นนะคะ 5 คนก็จะอยู่ที่สั่งหนึ่งคะ แต่ถ้าไปมากกว่า 5 คนก็จะดูอีกทีว่าหารตั้งกี่คนอย่างเงี้ยคะก็ประมาณ 2 สั่งอย่างเงี้ยคะ สั่งถึง 2 สั่งถ้ามีหลายคน (1 ปีที่ผ่านมาดื่มก็แค่ไหน) สัปดาห์ละ 1 ถึง 2 ครั้งนะคะ ก็จะเป็นไปกับเพื่อนกลุ่มของในมอเลยคะ เพราะว่าเพื่อนรู้จักด้วยกันหมดเลยคะเพราะว่าแบบไปกินด้วยกันก็รู้จักกันคะ บางครั้งก็ 5 คนหรือบางครั้งก็ไม่ๆ เกิน 10 ค่ะ ... ถ้าเป็นวันเกิดของหนูก็จะมีเยอะหน่อยคะก็ประมาณๆ 30 คนคะ (วันเกิดที่เลี้ยงหมดไปเท่าไรคะ) ประมาณ 3 พัน ถึง 4 พันคะ (ถ้าเป็นวันธรรมดาที่ไปดื่มด้วยกันแล้วแชร์กันละคะ) วันธรรมดานี้ก็จะตกคนละ 150 ถึง 250 ค่ะ (02-006 หญิง 20 ปี)

ก็เฉลี่ยอยู่อาทิตย์ละครั้งสองครั้งครับ ... จะมาเริ่มเบาลงก็ตอนย้ายมาอยู่ -มหาวิทยาลัย 03- ครับ ใช้ ถ้าเป็น -มหาวิทยาลัย 01- จะหนักอยู่ อาทิตย์หนึ่งนี่คือ 2 ครั้ง standard เลยครับ อาจารย์ ก็จะมี 3 บ้างหรืออาจจะแฉ่ว ๆ ลงบ้าง ในช่วงอ่านหนังสือ ... ปกติจะดื่มเบียร์ครับ ด้วยความที่เพื่อนผมส่วนใหญ่เขาจะกินเบียร์กันครับก็เลยต้องกินเบียร์ตามเพื่อนไป ...ส่วนใหญ่ก็จะสั่งมาเกินแค่ 3 ขวด และก็นั่งคุยกันซะส่วนใหญ่ครับ ถ้าหารกันง่าย ๆ ก็คือประมาณคนละขวดครับ ก็คือแบบจะได้รับความรู้สึกแบบไม่ได้มาขนาดจำตัวเองไม่ได้ แต่พอแบบมีน ๆ ให้รู้สึกประมาณนั้นครับ แต่ถ้าเกิดวันไหนที่แบบเป็น event หรือไปงานวันเกิด คนรู้จักอะไร ก็จะมีเยอะหน่อย ก็จะเป็นแบบคนละขวดสองขวดอะไรประมาณเนี่ยครับ (03-003 ชาย 25 ปี)

(วันปรกตินี้น้องไปดื่มซักระมาณสัปดาห์ละกี่วันคะ) 3 ถึง 4 วันครับผม หยุดราชการก็ไปครับ (ทุกอาทิตย์มีัยคะ) เกือบจะครับผม 4 อาทิตย์ก็ไปประมาณ 2 อาทิตย์แล้วครับ... ก็เน้นไปทางเบียร์เป็นหลักครับผมก็แต่สามารถทานได้ทุกรูปแบบแต่มันสะดวกเฉยๆครับ ดื่มก็น่าจะจัดว่าหนักอยู่ครับ (หัวเราะ) ถ้าเป็นๆอย่างนี้ที่ประมาณนี้ครับ (ขวด 700 ซีซีนี้คะ) ครับผม แบบนี้ 2 คนก็มีครับ ถ้าเป็นเบียร์ก็เป็นลัง (หัวเราะ) (03-002 หญิง 22 ปี)

คือทุก ๆ วันศุกร์คะ เขาจะเรียกว่า ศุกร์หรรษาคะ ทุก ๆ วันศุกร์ ก็จะไปร้านใกล้ ๆ และอาจจะเลยไปวันเสาร์อาทิตย์ ก็อาจจะจะมีบ้างคะ ตั้งแต่ประมาณปี 3 ปี 4 ค่ะ (น้องไปกับกลุ่มเพื่อนประมาณสักกี่คน) กลุ่มเพื่อนน่าจะจะมีประมาณ 7-8 คนคะ ก็จะมีกลุ่มเพื่อนของอีกกลุ่มหนึ่งเหมือนแบบเพื่อนของเพื่อนไปรวมกลุ่มกันคะ ก็จะมีแต่ละคน ก็จะเอาเพื่อนไปเพิ่ม ก็อาจจะ

ราว ๆ 10กว่าคนคะ...(ปริมาณ) ก็มีการเปลี่ยนแปลงตามแล้วแต่กลุ่มคะ บางครั้งไปกับเพื่อนกลุ่มนี้ เขาตีหมึก เราก็ต้อง safe ตัวเองเพื่อจะได้ดูแลเพื่อนบางคนด้วยคะ...ถ้าสมมุติว่าคนนี้นัด แสดงว่าครั้งนี้นักจะตีหมึกอะไร หรือว่าเป็นช่วงเทศกาลวันเกิดของคนนี้ คนนี้จะตีหมึกมากเลยคะ(ส่วนใหญ่จะจ่ายกันเท่าไร) ประมาณ 100-200 ต่อคน (03-005 หญิง 22 ปี)

2. วัฒนธรรมการไปเที่ยวสถานบันเทิง

นักศึกษาส่วนใหญ่จะมีร้านประจำที่มักจะไปตีหมึกบ่อย ๆ โดยจะเลือกร้านที่อยู่ใกล้กับมหาวิทยาลัยหรือสถานที่พักของตน ซึ่งมีตั้งแต่ร้านเหล้าเบียร์เล็ก ๆ เอาไว้นั่งตีและนั่งคุยกัน มีการเปิดเพลงเบา ๆ โดยไม่มีดนตรีสด ไปจนถึงร้านที่มีดนตรีสดที่แต่ละร้านก็จะบรรเลงเพลงในแต่ละสไตล์ซึ่งนักศึกษาก็จะเป็นผู้เลือกร้าน ซึ่งขึ้นกับรสนิยมในการเสพเพลงหรือเสพบรรยากาศของตนเองและกลุ่มเพื่อน มีบางคนที่จะชอบไปร้านประจำที่อยู่ไกลออกไป อันเนื่องมาจากความชอบในบรรยากาศ รสนิยมของดนตรีหรือเพลงที่ร้านเจ้าประจำนั้นเปิดหรือเอกลักษณ์ของการผสมแอลกอฮอล์ที่ขายในร้าน หลายคนจะเลือกไปนั่งกินเที่ยวในร้านดังในจังหวัดเชียงใหม่ในช่วงโอกาสพิเศษ เพื่อไปตีหมึกกับบรรยากาศที่มีคนหนุ่มสาวแต่งตัวดูดีสวยงาม หรือตนเองก็อยากแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าหน้าผมที่ดูดีเป็นพิเศษเพื่อชวนให้คนอื่นหันมามอง ถึงแม้ว่าค่าใช้จ่ายในการเที่ยวแบบนี้จะแพงไปกว่าปกติที่เคยจ่าย จึงทำให้ร้านดังในจังหวัดเชียงใหม่เหล่านี้มักจะมีที่นั่งเต็มและมีคนหลากหลายทั้งเป็นคนในจังหวัดและนักท่องเที่ยวมาเที่ยวอยู่ตลอด ร้านที่กลุ่มเพื่อนนักศึกษาที่ไปด้วยกันจะมีหลากหลายกลุ่ม ทั้งเพื่อนที่คณะ เพื่อนต่างคณะ และเพื่อนสมัยที่เรียนชั้นมัธยม การไปแต่ละครั้งจะมีเฉลี่ยครั้งละประมาณ 5 - 7 คน นักศึกษาหญิงมักจะไปกับเพื่อนเป็นกลุ่มทุกครั้ง นักศึกษาชายอาจมีบางครั้งที่ไปคนเดียวหรือไปกับเพื่อนเพียง 2 คน หลายคนเล่าว่าต้องไปจองโต๊ะหรือส่งคนไปจองโต๊ะกันตั้งแต่หกโมงถึงหนึ่งทุ่ม หรือตั้งแต่ร้านเปิดและนั่งยาวไปจนถึงเวลาร้านปิด บางกลุ่มอาจจะไปตีหมึกต่อที่อื่นหากรู้สึกว่าย่อยยากสนุกกันต่อ นักศึกษาแทบทุกคนเล่าตรงกันว่าในกลุ่มของตนเองที่ไปเที่ยวด้วยกันประจำก็จะมีบางคนที่มีหมึกน้อยกว่าเพื่อนคนอื่น แต่แทบไม่มีใครที่ไม่ตีหมึกแอลกอฮอล์เลย

(กลุ่มที่ไปด้วยกันบ่อยๆก็จะมีอยู่ 3 กลุ่มนะคะ เพื่อนในคณะ เพื่อนโรงเรียนมัธยม) คะ เพื่อนในโรงเรียนมัธยมแล้วก็ ... รุ่นพี่ใช้คะ (แต่ละกลุ่มเนี่ยะไปกันจํานวนมากน้อยขนาดไหน) ประมาณน้อยที่สุดคือประมาณสี่ห้าคนคะเยอะสุดก็หลักสิบ (01-006 หญิงข้ามเพศ 21 ปี)

(แบบแรกทีบอกว่ไปเองเนี่ยะคือไปกี่คน) ไป 1-2 คนครับ ... ใช้ครับ ไปนั่งฟังเพลง (แต่ถ้าไปแบบที่สองก็คือไปกันกลุ่มใหญ่) ใช้ครับ ไปกันกลุ่มใหญ่ (แบบไหนบ่อยกว่ากันครับ) แบบแรกครับ บ่อยกว่า ... (เวลาไปกลุ่มใหญ่เนี่ยะไปกันเยอะไหมครับ) ถ้าจะไปกันจริง ๆ ครั้งหนึ่งก็จะไปกันประมาณ 5-6 คนขึ้นไปเลยครับ (01-007 ชาย 21 ปี)

(เวลาไป (สถานบันเทิง)ก็ไปกับเพื่อนใช้ไหม) ใช้คะ (ไปประมาณกี่คนคะ โดยปกติ) ถ้าต่ำสุดก็ประมาณ 4 คนมากที่สุดก็ 10 คนคะ ... (เวลาที่ไปสถานบันเทิงนี้ จะไปตอนกี่โมง) บางทีไปตั้งแต่ 6 โมงคะ (แล้วกลับกี่โมง) ก็จนร้านปิดเที่ยงคืนคะ ... คือหนูรู้สึกว่ายากหลัง ๆ มานี้ ตั้งแต่ขึ้นปี 2 ก็คือ ถ้าจะไปร้านเหล้าก็ต้องไปจองตั้งแต่ 6 โมงคะ (01-008 หญิง 22 ปี)

(มีเพื่อนที่อยู่ในกลุ่มที่ไปด้วยแต่ไม่ดื่มมีไหม) ไม่มีนะครับ ส่วนมากจะดื่ม (มีคนไหนใหม่ที่แบบ ดื่มน้อยกว่าเพื่อน หรือว่ามันก็เยอะพอ ๆ กันหมดเลย) มันก็เยอะพอ ๆ กันก็คือติดลมก็คือกิน กันไปประมาณนี้ (03-010 ชาย 24 ปี)

3. การเดินทางไปกลับสถานบันเทิงของนักศึกษาและเพื่อนในกลุ่ม ทำไมดื่มแล้วยังขับและทางเลือกในการดื่มไม่ขับ

ส่วนใหญ่นักศึกษามักจะขับขี่รถของตนเองเพื่อไปหรือกลับจากสถานบันเทิงกันเอง ระยะทางที่จะไปสถานบันเทิงหรือจำนวนเพื่อนที่นัดกันจะเป็นตัวกำหนดว่าจะใช้รถอะไร โดยเจ้าของรถมักจะต้องเซฟตัวเองเพื่อสามารถขับขี่กลับได้ แต่หากทุกคนในกลุ่มรวมถึงเจ้าของรถดื่มกันหนักจริง ๆ จะใช้วิธีทิ้งช่วงการดื่มและตั้งสติ ซักพักก่อนจึงค่อยขับกลับ หรือบางครั้งอาจจำเป็นต้องจอดรอไว้ที่สถานบันเทิงและเรียกบริการรถผ่านแอปพลิเคชัน (เช่น Grab) สำหรับกลุ่มนักศึกษาหญิงรวมถึงหญิงข้ามเพศ การใช้บริการรถสาธารณะจะเป็นที่นิยมมากกว่า โดยมักจะมีกรวางแผนล่วงหน้าในการเดินทางตั้งแต่ก่อนไปดื่มไว้แล้ว ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้พาหนะส่วนตัวหรือการใช้บริการ Grab ตั้งแต่ขาไปและขากลับ คือ 1. ระยะทางไปสถานบันเทิง 2. ลักษณะของร้านที่นัดกันไปดื่ม 3. การแต่งตัวของตนเองและเพื่อนในกลุ่ม 4. การไปเที่ยวในช่วงฤดูฝน และ 5. ความตั้งใจว่าจะดื่มหนัก

นอกจากการใช้บริการผ่านแอปพลิเคชันแล้ว ในกลุ่มดื่มเที่ยวของนักศึกษาบางคนมีการใช้แนวคิดกึ่ง ๆ การกำหนดผู้ขับขี่อยู่แล้วบ้าง นั่นคือการตกลงกันไว้ก่อนว่าใครจะเป็นคนขับกลับ แต่ก็ทำได้เพียงให้เพื่อนที่จะเป็นคนขับดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่าคนอื่น ส่วนบางคนมีการนัดเพื่อนที่ไม่ได้ไปดื่มด้วยล่วงหน้าให้ไปรับส่งประจำ แล้วก็จ่ายเงินค่าน้ำมันรถให้ จากการสัมภาษณ์นักศึกษากลุ่มไม่ดื่มหรือดื่มน้อย เมื่อไปเที่ยวสถานบันเทิงมักจะได้รับหน้าที่เป็นผู้ขับขี่ หรือเป็นคนคอยดูแลเพื่อนโดยเฉพาะคนที่เมาหนัก ๆ ให้กลับถึงที่พัก ส่วนนักศึกษาที่ไม่ดื่มและไม่เที่ยวบางครั้งก็มักจะถูกเพื่อนขอให้ช่วยรับส่งในการไปหรือกลับจากสถานบันเทิงเช่นกัน นักศึกษาชายบางคนให้ข้อสังเกตจากการที่ตนเองเห็นจากทำงานพิเศษตอนกลางคืนว่า นักศึกษาชั้นปี 1-2 จะมีความแตกต่างจากปี 3-4 คือ กลุ่มน้อง ๆ นักศึกษาที่เพิ่งจะเริ่มเที่ยวมักจะมีเพื่อนหรือรุ่นพี่มาดูแลในกลุ่มโดยทำหน้าที่แบกคนที่เมากลับที่ที่พัก แต่ถ้าเป็นรุ่นพี่ปี 3 ปี 4 ขึ้นไปไม่ต้องมีคนคอยดูแล คือดื่มได้ตามสบาย จะเมาขนาดไหนก็ตามเมื่อร้านปิดเขาก็ออกมาหน้าร้านและขับรถกลับบ้านได้ตามปกติ

ถ้าเป็นหนูจะเอามอเตอร์ไซด์ไปเองมากกว่า แต่ว่าเพื่อนเป็นกลุ่มนั้นเค้าจะไปรถยนต์คันเดียวกัน บางครั้งถ้ารู้สึกว่าวันนี้จะกินหนักอย่างเจี๊ยะคะ แบบไม่มีเรียนหนูก็จะไม่เอามอเตอร์ไซด์ไป หนูจะให้เพื่อนที่หอบไปส่งและมารับมากกว่าเพราะว่ากลัวอุบัติเหตุคะ (มีเพื่อนที่ขับให้ประจำมัย) มีคะ เอากุญแจให้เค้าไปเลย แล้วก็บอกว่าเดี๋ยวเที่ยงคืนแล้วจะโทรหานะ มารับหน่อย แล้วเพื่อนก็จะโอเค เราจะคิวเพื่อนไว้ก่อนแล้ว หนูจะวางแผนก่อนดื่มเสมอ ... ถ้าสมมุติว่าดื่มหนักจริง ๆ แล้ววันนั้นเราขับรถไปส่วนใหญ่หนูจะทิ้งรถไว้แล้วก็เรียก Grab กลับคะ (ถ้าเกิดเลยตี 3 เพื่อนยังรอมัย) เพื่อนก็รอคะแต่ว่าส่วนใหญ่ถ้าสมมุติว่าเพื่อนรอหนูจะรู้แบบว่าเพื่อนมันรออยู่นะ แต่ว่าหนูจะโทรไปเช็คก่อนว่าแบบโอเคมัย ถ้าไม่โอเคกลับเลยตอนนี้ เพราะว่าไม่ได้อยากไปขนาดนั้น (01-002 หญิง 20 ปี)

สมมุติว่าต้องขับรถ เขาก็จะไม่ค่อยกินเยอะครับ ก็จะผลัด ๆ กันไป ก็ถ้าวันนี้ใครอยากกิน ก็จะมีคนที่แบบกินน้อยเพื่อต้องขับรถอะไรครับ แล้วก็เวลาขับก็จะคอยดูแลกันแล้วก็เช็กกันว่าใครถึงหอแล้วบ้างก็ให้บอกกันในไลน์กลุ่มอะไรครับ ... ถ้าไปไกลๆ ส่วนใหญ่ก็จะมี 2 แบบครับ ตกลงกันก่อนไปเลยเพราะว่าส่วนใหญ่ก่อนจะไปรวมกันที่หอใดหอหนึ่งแล้วก็คือ ถ้าคิดว่าจะหนักและไม่ไหว ก็จะเรียก Grab ไปครับ แต่ว่าถ้าบางคนคิดว่าเตรียมจะขับรถไปอะไรเงี้ย ก็จะซ้อนมอเตอร์ไซด์กันไปก็จะตกลงกันว่าใครจะขับใครจะซ้อนตอนกลับ ก็ต้องคุยกันก่อน ว่าใครจะไหว หรือไม่ก็ต้องยอมทิ้งรถไว้ที่นั่นแล้วก็เรียก Grab กันครับ แต่ถ้าแบบแค่หลังมออะไรเงี้ยก็จะส่วนใหญ่ก็จะเอามอเตอร์ไซด์ไปกัน (01-004 ชาย 22 ปี)

จากการที่ผมทำงานกลางคืนที่ผมเห็นว่า ส่วนใหญ่จะเป็นน้อง ๆ ปี 1 ปี 2 ที่เขาแบบเพิ่งจะเที่ยวเขาก็จะมีคนคอยดูแลอะไรเงี้ย มันก็ต้องมีคนในกลุ่มที่แบบคอยแบกเพื่อนคอยอะไรก็คือกลุ่มที่เป็นปี 3 ปี 4 ขึ้นไป อันนี้แบบเขาจะเที่ยวชมนิมมานแล้วก็ไม่ต้องมีคนที่แบบว่าคอยดูแลอะไรอย่างงี้ก็ได้ครับ คือ เขาคิดได้สบาย จะมาอะไรยังไงคือทุกอย่างคือโอเคหมดอะไรเงี้ยครับผม คือในร้านมาแค่นั้น คือถ้าร้านปิดออกมาหน้าร้านกลับบ้านได้ปกติครับ (01-005 ชาย 21 ปี)

ด้วยความที่มันเป็นเนเจอร์เด็กบริหารด้วยคะมันก็จะมีความแบบลูกคุณลูกท่านก็ได้ซีเรียสเรื่องเงินอะไรอย่างเงี้ยคะเค้าก็นั่ง Grab กันไปแบบสวยๆเงี้ยเลยคะ ด้วยระยะทางไม่ได้มีผลต่อความอยากไปของพวกเขาเลย บางที่เราแต่งตัวหนักมาก เราแต่งตัวจัดเต็มมากไปอย่างงี้แล้วแบบถ้าเราจะขับมอเตอร์ไซด์ไปมันจะทำให้พาร่าบนหัวเราคลาย (หัวเราะ) ก็เลยให้เพื่อนมารับคะ (ไม่ได้เกี่ยวกับว่าเพราะว่าเราตั้งใจจะไปเต็มมากเต็มน้อย) อ้อ ไม่เกี่ยวเลยคะ เน้นที่การแต่งตัวอะไรอย่างงั้นเลยคะ (01-006 หญิงข้ามเพศ 21 ปี)

นั่ง Grab ค่ะ 4 คนไปด้วยกัน อยู่หอใกล้ ๆ กันคะ คือ Grab มันจะผ่านหอหนูอยู่แล้วและก็ได้ไปหาเพื่อน และเพื่อนมันอยู่ข้างกันพอดีคะ (ตี 2 นี่หา Grab ยากไหมคะ) เยอะมากเลย (หัวเราะ) หา Grab ง่ายคะ (แล้วใครเป็นคนกดเรียก) เพื่อนหรือไม่ก็หนูบ้าง คือทุกคนมีสติคะ กินแค่นั้นทุกคนก็มีสติคะ (มีเพื่อนคนไหนที่เขามาแจมแล้วเขาเอารถมาเองมีไหม) มีคะ (เวลาเขากลับเขาก็กลับเองหรือ) เขาก็กลับเองคะ (เคยมีไหมที่เพื่อนมีปัญหาไหม) อุบัติเหตุยังไม่มีคะ (ปกติน้องก็ได้ใช้มอเตอร์ไซด์) คะ หนูว่าหนูนั่ง Grab สะดวกกว่าคะ (ในกลุ่มที่ไปเที่ยว มีคนไหนที่ไม่ดื่มเลย มีไหม ไม่ดื่มแต่ไป) มีคะ มีคะเป็นเพื่อนหนูนี้แหละแต่เขาจะไปแค่แบบเทศกาลวันเกิดอะไรเฉย ๆ แต่เขาไม่ได้ไปบ่อยเหมือนหนูคะ (ถ้ามีวันเกิดก็ไป) เขาก็ไป แต่เขาก็ไม่ดื่ม กินแต่น้ำโค้กอย่างเดียว (เพื่อนคนนี้นั่ง Grab ไปด้วย) ใช่คะ นั่ง Grab ไปด้วยกัน (02-002 หญิง 22 ปี)

ก็มีการวางแผนระดับหนึ่ง แต่ก็ยังมีความเสี่ยงอยู่ (ครั้งไหนที่ดูแล้วมันจะเสี่ยง) แบบเพื่อนดูแบบอยากมาก เพื่อนดู want มากอะไรเงี้ยเสี่ยงมาแน่เลย คืออยากดื่มเหล้าอยากเมาอะไรเงี้ย (ปกติไปกันก็คนกลุ่มเราเนี่ย) ประมาณ 5-6 คนครับ (สมมุติว่าเย็นนี้ นัดกันหละ ดูจากบทสนทนา ดูจากแวแล้วมันมีเพื่อนคนสองคนกะจัดหนักแน่คืนนี้แล้วมันจะมีผลต่อการวางแผนในการเดินทางไหม) ส่วนมากก็จะวางแผนไว้แบบ เพื่อนคนที่รู้ตัวเขาก็จะบอกว่า “วันนี้

นอนบ้านมึงนะ” เจียะครับเค้าจะบอกเลยว่า “ฝากดูแลด้วย” อะไรประมาณนี้ (02-007 ชาย 22 ปี)

ส่วนใหญ่ในกลุ่มก็จะรู้จักกันครับ อย่างสมมุติว่าก็จะมีคนที่ เมาแบบไม่สนอะไรเลย อันนั้นเขาก็จะเมาไปแต่ส่วนคนที่มัน ๆ หน่อย ๆ ก็ทุกคนก็จะเริ่มเหมือนกับว่า safe ตัวเอง เพราะว่า safe ตัวเองแบบว่า โอเค วันนี้พอแค่นี้ ก็เหมือนกับว่าเริ่มไม่ค่อยยก เริ่มจะไม่ค่อยดื่ม ก็เหมือนกับว่า เว้นช่วงระยะเวลาการดื่มในแต่ละการยกแก้วแต่ละครั้งก็จะเว้นระยะไว้ครับ ก็คือจะรู้จักกัน สมมุติว่า พวกผมไปกัน ปกติก็ 5 คน และใน 5 คนเนี่ยะก็จะมีผมกับเพื่อนอีกคนหนึ่งที่เขาไม่ค่อยกิน แต่แบบ ชอบมานั่งคุย และ 3 ที่เหลือตรงนั้น ถ้าเขาเมาแล้ว โอเค เราก็คอยทำหน้าที่คอยดูแล take care เอาไปส่ง ก็จะเป็นคนเมาน้อยสุดครับ (03-003 ชาย 25 ปี)

ส่วนมากเป็นรถยนต์ของผมเองครับ ส่วนน้อยก็จะเป็นมอเตอร์ไซด์เจียะครับ ก็คือแบบถ้าเป็นที่ไกล ๆ ก็คือจะเป็นมอเตอร์ไซด์ ถ้าเป็นที่ไกล ๆ ก็อาจจะเป็นรถยนต์ ...ส่วนมากก็จะมีแบบพวกเพื่อน ๆ ติตรอกไปด้วยครับ (การที่เราต้องเป็นคนขับเนี่ยะ มันส่งผลให้เราดื่มเยอะดื่มน้อยใหม่) มีส่งผลบ้างครับก็คือถ้ามีเพื่อนไปด้วยก็อาจจะแบบดื่มไม่ได้เยอะมากพอที่จะขับรถกลับได้อะไรประมาณเนี่ยะครับ แต่ส่วนมากผมก็จะเป็นคนที่แบบกิน กินพอประมาณพอที่จะขับกลับได้เนี่ยะครับ (บางวันที่เราดื่มหนักมาก เราถึงให้เพื่อนขับกลับให้ มีใหม่) มีครับแต่ไม่บ่อยครับ (มีใหม่ที่แบบวันไหนที่ไม่มีใครขับกลับได้) อ้อ ก็ ก็มีนะครับ แต่ผมก็จะอยู่ที่ร้านสักแป๊บหนึ่งและก็ให้มันประมวลผลอยู่สักนิดหนึ่งนะครับ ก็คือแบบว่า แบบ ตั้งสติครับ (ก็คือทิ้งช่วงให้แอลกอฮอล์มันลงหน่อย) ใช่นะครับ ก็ค่อย ๆ ขับกลับ (03-010 ชาย 24 ปี)

(สมมุติว่าเพื่อนเมาแล้วไม่ไหวก็โทรมาเรียกเราให้เราเอารถไปรับ เคยใหม่) เคยครับ (ก็ครั้งครับ) 4-5 ครั้งได้ครับ แต่เพื่อนไม่ได้โทรมานะครับ แต่เพื่อนบอกก่อนแล้วว่าให้ไปรับ ก็ส่วนใหญ่ก็เป็นเพื่อนคนเดิม (ถ้าไม่ได้บอกให้เราไปรับ เขากลับยังง) ก็มีเพื่อนไปรับ ก็บางทีก็เพื่อนด้วยกันที่เขาไปนั่นแหละกลับมาด้วยกัน (เพื่อน ๆ ที่ไปดื่ม ดื่มเหล้าที่ร้านเนี่ยะ เขากลับนี้เขาเรียกGrab ใหม่) ส่วนน้อยครับ ส่วนใหญ่เขาจะเอารถไปกันเองครับ แบบขี่มอเตอร์ไซด์ไปกันเองครับ (02-103 ชาย 23 ปี)

ทำไมดื่มแล้วยังขับ

จากการสัมภาษณ์นักศึกษาผู้มาให้ข้อมูล แต่ละคนทราบและตระหนักถึงอันตรายของการเมาแล้วขับ แต่หลายครั้งและหลายคนก็ยังเลือกที่จะขับขี้นานพาหนะของตนกลับที่พัก โดยเหตุผลที่ถูกระบุถึงมากที่สุดต่อคำถามว่าทำไมดื่มแล้วยังขับคือ ไม่อยากเสียค่าบริการเรียกรถผ่านแอปพลิเคชัน (เช่น Grab) ซึ่งถือว่าแพงสำหรับพวกเขา รองลงมาได้แก่ ระยะทางจากสถานบริการกลับที่พักไม่ไกลกันและคิดว่าตนเองยังมีสติอยู่ จากการสอบถามเรื่องการเกิดอุบัติเหตุจากการขับขีที่สัมพันธ์กับการดื่ม บางคนบอกว่าเคยจูบ เมาแล้วซึ่รถล้มเอง แต่ไม่มีใครที่เคยประสบอุบัติเหตุร้ายแรง มีนักศึกษาคนเดียวที่ปัจจุบันหยุดดื่มไปแล้วเล่าว่าตนเองเคยดื่มหนักและเกิดอุบัติเหตุตอนอายุไม่ถึง 20 ปี จึงทำให้รู้สึกว่าจะต้องระมัดระวังมากขึ้นเมื่อดื่มแล้วจะขับขี แต่การที่ตนเองหยุดดื่มแอลกอฮอล์ก็ไม่ได้เพราะการเกิดอุบัติเหตุครั้งนั้น ซึ่งมันมีเหตุผลอื่นที่สำคัญกว่า

ค่าใช้จ่ายค่าในการเดินทางถ้าเราเรียก Grab อะคะ ขาไปก็เสีย ขากลับก็เสียมันซึ่งมันก็แพงอยู่นะคะ ผู้เราแบบขับไปเองเงีจะคะ ถ้านั่งๆ Grab วินนะคะมอเตอร์ไซค์ก็ประมาณจากหอไป-ซื้อสถานบันเทิง- ประมาณสี่ห้าสิบล่ะ ถ้าไปกลับก็ร้อย (02-001 หญิง 21 ปี)

เพราะว่า เราไม่รู้จะเอามอเตอร์ไซค์ไปไว้ไหน เพราะว่าเราก็เอามอเตอร์ไซค์มา ถ้าเราจะเรียก Grab หรือเรียกอย่างอื่นมาก็จะเปลืองค่าใช้จ่ายครับ ก็เลยขี่มอเตอร์ไซค์ค่อย ๆ กลับกันดีกว่า (02-104 ชาย 21 ปี)

เราไปด้วยตัวเองมันสะดวกเพราะว่ารู้ว่าอยากกลับตอนนั้นก็กลับเลยหรือว่ายังทำอะไรต่อ แบบมีธุระต้องไปที่นั่นต่อก็สะดวกจริงๆนั้ง Grab มันก็โอเคอยู่แต่ว่า ตัวค่าใช้จ่ายมันแบบค่าที่ไปกินเปียร์หรือว่ารวมๆแล้วมันจะแบบสูงๆขึ้นเยอะอะไรอย่างเงีจะครับ แล้วรู้สึกที่เราอยู่แค่หลังมอกับนิมมานๆเราก็แบบขับตรงอย่างเดียวเราก็ถึงแล้วอะไรอย่างเงีจะครับ ผมอยู่แค่หลังมอเลย รู้สึกว่าเลยขับมาเองดีกว่า (03-002 ชาย 22 ปี)

ถ้าถามว่าเกิดอุบัติเหตุไหมก็ไม่เคยนะครับ แต่เคยแบบ ขับแล้วอยู่ ๆ ก็ลั่นอะไรเงีจะครับ มันอารมณ์เหมือนตอนหนักครับแล้วเราก็ขับจากสถานที่บันเทิงกลับบ้านแล้วอยู่ ๆ มันก็วง หลับไปสัก 4-5 วิ ก็ตื่นขึ้นมาแบบจะชนสะพานก็จอดเลยครับ ขับไปจอดที่เซเว่น แล้วก็นั่งหาอะไรกินจนแบบคิดว่าน่าจะไหวละ ก็ขับไปต่อ (02-003 ชาย 21 ปี)

อุบัติเหตุนี้ผมเคยมีครับ แต่ว่าไม่ได้ชนใครอะไร คือ ตอนนั้นผมก็ไปกินมาหนักมากครับหลายวันติดเลยและไม่หยุด แล้ววันนั้นมันเช้าแล้ว 7 โมงแล้ว ผมก็ขับรถกลับบ้านเสร็จปั๊บเหมือนหลับในครับ ก็แบบ ข้ามเลนไปชนพุดบาทเลยครับ ไม่บาดเจ็บครับแต่ยางรถระเบิด (01-104 ชาย 22 ปี)

มุมมองและข้อเสนอแนะของนักศึกษาต่อกลยุทธ์การกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่ดีมีค่าตอบแทน

และรูปแบบแอปพลิเคชัน “เพื่อนดีเราขับ”

จากการพูดคุยและสอบถามเกี่ยวกับกลยุทธ์การกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่ดีมีค่าตอบแทน นักศึกษาเกือบทั้งหมดไม่เคยได้ยินหรือรู้จักกลยุทธ์นี้ก่อน เมื่อได้อ่านและฟังโมเดลต้นแบบที่ผู้วิจัยนำเสนอ นักศึกษาต่างให้ความสนใจ และแสดงความคิดเห็นกันอย่างหลากหลายทั้งในด้านบวกและลบ

ผู้วิจัยขอนำเสนอมุมมองของนักศึกษาโดยแยกเป็นแต่ละประเด็นดังนี้

1. ข้อดีของกลยุทธ์การกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่ดีมีค่าตอบแทนเมื่อเทียบกับแนวทางที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน
2. ข้อเสีย/ข้อจำกัดของกลยุทธ์การกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่ดีมีค่าตอบแทน
3. ความสนใจมาเป็นผู้ขับขี่ในโครงการ และความเป็นไปได้ที่นักศึกษาในมหาวิทยาลัยจะเข้าร่วมโครงการ
4. ใครควรเป็นผู้ดำเนินการ และบทบาทของมหาวิทยาลัย (มุมมองของตัวแทนองค์การนักศึกษาหรือสโมสรนักศึกษา)
5. บริการร่วมระหว่างมหาวิทยาลัย
6. ประเด็นด้านความปลอดภัย
7. โครงการนี้จะทำให้คนดีมีมากขึ้นหรือไม่
8. โครงการนี้จะทำให้คนที่ดีมี ตั้งใจจะไม่ดีมีเพื่อขับหรือไม่

1. ข้อดีของกลยุทธ์การกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่ดีมีค่าตอบแทนเมื่อเทียบกับแนวทางที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า กลยุทธ์ที่นำเสนอ น่าจะช่วยให้ผู้ดีมีความปลอดภัยเพิ่มขึ้นในแง่ของการช่วยลดอุบัติเหตุจากการดื่มแล้วขับกลับกันเอง การที่ผู้ขับขี่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยด้วยกันทำให้รู้สึกไว้วางใจ และสบายใจกว่าการใช้บริการสาธารณะ และน่าจะมีความแน่นอนกว่าการขอให้เพื่อนมารับ โดยจุดเด่นของกลยุทธ์นี้คือ การตรวจวัดแอลกอฮอล์ในตัวผู้ขับขี่ทำให้มั่นใจในการเดินทางมากขึ้น การมีค่าตอบแทนให้ผู้ขับขี่ซึ่งอาจเป็นแรงจูงใจที่ดีให้นักศึกษาที่ต้องการหารายได้ดีมีจะได้มีการแอลกอฮอล์ลดลงหรืองดดื่มเพื่อมาขับรถหารายได้พิเศษ ผู้มีจิตอาสารับส่งเพื่อนที่ดีมีอยู่แล้วหากเข้าร่วมโครงการนี้ก็จะได้ทั้งช่วยเหลือเพื่อนและได้รับค่าตอบแทนไปพร้อม ๆ กัน และข้อดีทางอ้อมคือ หากเข้าร่วมโครงการนี้อาจหมายถึงการมีโอกาสที่จะรู้จักเพื่อนในมหาวิทยาลัยหรือต่างมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้นทั้งในส่วนของคนขับและส่วนของลูกค้าที่เป็นนักศึกษาเหมือนกัน

กัตินะคะ ให้นักศึกษาที่ไม่ดีมีไปรับเพื่อนที่ดีมีใช้ไหมคะ แล้วก็จะได้ค่าตอบแทน หนูว่าเป็นเรื่องที่ดี ถ้ามีคนที่เราไว้วางใจได้ในมหาลัย ในพื้นที่เดียวกันไปรับก็น่าจะเป็นเรื่องที่ดี ... น่าจะช่วยลดอุบัติเหตุได้อีกเยอะเลย สร้างสวัสดิภาพที่ดีในการเดินทางให้กับผู้ที่ดีมี จะได้สบายใจ และกลับได้ปลอดภัย ถ้าต้องขึ้นรถโดยสารเอง ก็ารู้สึกสบายใจกว่า (01-101 หญิง 21 ปี)

แบบนี้มันจะทำให้คนที่ใช้แอปมันใจ มีการตรวจวัดแอลกอฮอล์ของคนขับอะไรด้วยใช้ไหมครับ ก็อาจจะเอาตรงนี้มาดูมากขึ้นว่าของเราปลอดภัยจริง ๆ นะคนขับเราเชื่อถือได้อะไรเงี้ยครับ (01-007 ชาย 21 ปี)

ถ้าสมมุติว่ามีรายได้ตอบแทนนะ หนูรู้สึกว่ามันน่าจะมีคนขับเยอะอยู่เพราะว่านักศึกษาเราก็ดูไม่ได้เต็มกันทุกคน แล้วก็ บางทีเค้าก็อยากหารายได้เสริมเงี้ยอะ อยากขับ หนูก็คิดว่ารายได้ก็น่าจะโอเค เหมาะกับหาค่าขนมกินอยู่ (01-002 หญิง 20 ปี)

อย่าง Grab บางทีหนูไม่กล้าเรียก ให้เราไปนั่งคนเดียวแล้วอีกอย่างเราเมา มันก็เกิดความไม่ไว้วางใจด้วยนะคะ หนูก็เลยเป็นคนไม่ค่อยเรียกอะคะ เท่าที่รู้เหมือนเราไม่ได้รู้ไปพลั่วอะไร ตามเค้าได้ไม่ค่อยเยอะอะคะเพราะว่าเป็นคนทั่วไป แต่ถ้าเป็นนักศึกษาด้วยกันมันคงแบบมีความวางใจกันมากกว่าคะ (03-001 หญิง 21 ปี)

อาจจะทำให้ได้รู้จักคนใหม่ๆอย่างเช่น แบบเราเมาๆแล้วเราจะคุยไปเรื่อยอย่างเงี้ยเราก็อาจจะรู้จักกับคนขับรถซึ่งเป็นเพื่อนในมหาลัยเดียวกันอีกอย่างเงี้ยก็เป็นการสร้าง connection ไปในตัว (01-006 หญิงข้ามเพศ ปี)

หนูคิดว่ามันจะดีสำหรับภาวะฉุกเฉินอะคะ เหมือนบางทีว่า เอ้ย คนนี้ก็มาไม่ได้ คนนี้ก็มาไม่ได้ เราอาจจะเรียกแอปฯตัวนี้ขึ้นมาคะหนูว่ามันอาจจะดีตรงที่ว่าเราสามารถกดแล้วก็ขอให้เค้ามาเลยคะ ไม่ต้องไปคอยถามเพื่อน บางทีเราก็กดแบบอยากจะทำกลับ ณ ตอนนั้นเลย เราไม่ต้องมาคอยรอเพื่อนอะไรประมาณนี้แล้วก็ไม่ต้องไปรบกวนเวลาเพื่อนด้วย (03-013 หญิง 20 ปี)

คือเวลาที่เพื่อนผมต้องการความช่วยเหลือที่จะต้องแบบมากกลับไม่ไหว ช่วยไปปรับหน่อย อะไรเงี้ยครับ มันก็จะเป็นการอาสา ไปรับครับ โดยที่ เราก็ดูห่วงถึงความปลอดภัยของเขาครับ แต่ก็นะ บางครั้งมันอาจจะไม่ได้เป็นตัวกระตุ้นทำให้เรา อยากที่จะไปรับเขามากเท่าไร บางทีก็เกิดความคิดว่า ตัวเขาเองก็ต้องมีความรับผิดชอบต่อตัวเองครับ แต่พอมันเกิดการกำหนดผู้ขับขี่โดยมีค่าตอบแทนเนี่ยะ มันทำให้คนนั้นนะเต็มใจอยากที่จะมาทำตรงนี้ (03-103 ชาย 21 ปี)

2. ข้อเสีย/ข้อจำกัดของกลยุทธ์การกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่เต็มโดยมีค่าตอบแทน

นักศึกษาหลายคนเป็นห่วงว่าอาจจะมีผู้ใช้บริการ “เพื่อนเต็มเราขับ” น้อย เพราะทัศนคติของคนที่เต็มส่วนใหญ่ มักจะไม่คิดว่าตนเองเมา คิดว่าตนเองยังมีสติ และไม่คิดว่าจะเกิดปัญหาอะไรในการกลับที่พักซึ่งอยู่ไม่ไกลกับสถานบันเทิง หากเต็มหนักจริง ๆ การไหว้วานเพื่อนให้มารับก็ทำได้ไม่ยาก นักศึกษาบางรายให้ความเห็นว่าบริการที่ผู้วิจัยเสนออาจจะไม่เหมาะกับวิถีชีวิตของเด็กต่างจังหวัดอย่างเช่นเชียงใหม่ ต่างจากการเดินทางในกรุงเทพฯที่ตนเองและเพื่อนเคยใช้บริการขับรถกลับซึ่งแม้ว่าจะเป็นบริการที่แพงมากก็คุ้มที่จะจ่าย ในทำนองเดียวกันหลายคนเห็นว่านักศึกษาที่จะมาสมัครเป็นผู้ขับขี่ในโครงการก็อาจจะน้อยเช่นกัน ด้วยเรื่องของเวลาที่เป็นบริการในยามดึก ความยุ่งยากในการรับส่งคนเมาทำให้ผู้ขับขี่ต้องเป็นคนที่เข้าใจพฤติกรรมของคนที่ดื่มและเมา นอกจากข้อจำกัดทั้งผู้เต็มและผู้ขับแล้ว ยังมีการตั้งคำถามเกี่ยวกับปัญหาด้านกฎหมาย ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ปัญหาบริการเอกชนซึ่งให้บริการอยู่แล้ว และปัญหาด้านความปลอดภัยของผู้ขับขี่และผู้ให้บริการในโครงการว่าจะปลอดภัยจริงหรือไม่ และถ้ามีปัญหาเกิดขึ้นแล้วจะอย่างไร

สไตล์การกินการดื่มการ hang out ของคนกรุงเทพฯ กับคนเชียงใหม่มันต่างกันตรงที่ว่า คนกรุงเทพฯ คือ ส่วนใหญ่เขาไป โอเคเขากลับ แต่ถ้าคนเชียงใหม่ ร้านเหล้ามันใกล้มาก ดังนั้นส่วนใหญ่เขาจะเอารถมาขนาดเรียก Grab เขายังไม่เรียกกันเลยครับอาจารย์ อย่างเพื่อนบางคน มันใกล้มาก แบบหอลหลังมออะไรเงี้ยเขาก็จะไม่กดเรียก Grab ส่วนใหญ่เขาก็จะขับกลับเอง แต่ถ้าขับไม่ไหวจริง ๆ เขาก็จะโทรให้ เพื่อนที่หอดเดียวกัน เพื่อนสนิทที่ไม่ได้มาวันนี้หรืออะไรเงี้ยจะไปแทน หรือไม่บางทีก็จะให้เพื่อนที่สนิทและเจอกันที่ร้านเหล้า เป็นคนไปส่งและทิ้งรถไว้ที่ร้านครับ ... และด้วยความที่ life style ของคนกรุงเทพฯ นะครับ ส่วนใหญ่เขาจะไม่ยุ่ง ไม่ค่อยไปต่อกันคือหลังจากที่ร้านนั้นจบปุ๊บเขาก็จะจบอยู่ที่ร้านนั้นร้านเดียวแล้วก็กลับ ในขณะที่คนเชียงใหม่ มันเหมือนเป็นการ move ร้านไปเรื่อย ๆ ครับ คินหนึ่งคินของพวกผมนี่ก็คือ แบบว่าในคินหนึ่งช่วงคินที่ไปดื่มเนี่ยะ มันจะไม่ได้จบแค่ร้านร้านเดียว อย่างถ้าเป็นผม ส่วนตัวผมนะ ระยะแค่นี้ยะ ถ้าเราขับมอเตอร์ไซด์ไปเองขับรถไปเองหรือว่าเกาะเพื่อนไป แล้วทิ้งรถไว้แล้วพุงนี้เข้ามารับคิน มันก็ยิ่งสะดวกกว่า แบบนั่งรถแดง ยังรู้สึกมันไม่คุ้มกับการที่จะต้องเสียเงินกับระยะทางแค่นี้เลยครับ (03-003 ชาย 25 ปี)

อย่างที่บอกไปคะว่าบางที่เราไม่จำเป็นต้องเรียกรถก็ได้เพราะเรามีเพื่อน เพื่อนบางคนก็แบบแค่โทรไปมันก็มาแล้วอะไรประมาณนี้คะ... หลายๆคนเค้าก็แบบ รู้ตัวว่าเมาแต่ก็จะขับกลับก็ขึ้นจะไม่ยอมจ่ายเงินอะไรประมาณนี้คะ (01-006 หญิงข้ามเพศ 21 ปี)

น่าจะเป็นที่ตัวนักศึกษามากกว่าคะ แบบว่า อาจจะแบบว่ารู้สึกว่าจะไม่เห็นจำเป็นเลย เรามีสติพอที่จะขับได้เราก็บขบสิ ทำไมเราต้องแบบไปเสียตั้งค์จ่ายอะไรอย่างเงี้ยคะ ... แล้วก็ความกล้าได้กล้าเสียของเด็กที่แบบว่า เออ ขับๆไปไม่เจอด่านหรือก แล้วก็เดี๋ยวนี้มันจะมีแอปที่เค้าเอาไว้เช็คด่านกันนะคะ ก็คือแบบ ก็ขับไปทางที่ไม่มีด่านสิ ก็ขับซ้าๆเห็นด่านเราก็บกลับรถหนีก็พอ ยังไงขั้นก็ไม่มีปัญหาแล้วทำไมต้องไปเสียตั้งค์อะไรอย่างเงี้ยใช้มั๊ยคะ มันน่าจะเป็นความประมาทของเด็ก ประมาณนั้น (01-102 หญิง 25 ปี)

Concern หลักอันเดียวก็คือเรื่องกฎหมายนี่แหละครับ แต่ถ้าเป็นทางราชการทำก็น่าจะง่ายกว่าก็น่าจะได้ นะครับ ถ้าทางโครงการทำเราก็ต้องมีอะไรที่ยืนยันได้ (คือทำผ่านมหาวิทยาลัยหรือเป็นโครงการนำร่องที่ตรวจสอบได้ว่าไม่ได้ไปทำอะไรผิดกฎหมาย) ใช่มั้ยครับ (01-004 ชาย 22 ปี)

อาจจะเป็นปัญหาในเรื่องประชากรพิจารณาอะไรประมาณนี้แบบว่าอาจจะดูไม่เหมาะสมประมาณนี้ เหมือนกับว่า มหาลัยอาจจะภาพลักษณ์ไม่ดี มีบางส่วนที่ไม่เห็นด้วย ผมก็เลยคิดว่าน่าจะมีคนคิดแบบนี้ว่า เหมือนกับมหาลัยส่งเสริมให้นักศึกษากินเหล้าอะไรเงี้ยครับ เสียภาพลักษณ์ (01-001 ชาย 22 ปี)

ทางเราอาจจะมีปัญหากับบริษัทเอกชนที่เค้าทำหน้าที่ในส่วนนี้อยู่ก็จะมี conflict กันในเรื่องนี้นิดนึงครับ ก็คือการแย่งลูกค้ากันมันจะเกิดขึ้นแน่นอนอย่างกรณี Grab กับวินมีข้อพิพาทกันครับอาจารย์ก็เลยกังวลในส่วนนี้ใช่มั้ยครับ (01-009 ชาย 22 ปี)

สิ่งแรกที่ผมนึกถึงเรื่อง ความปลอดภัยก่อนเลยครับ ทั้ง ๆ ตัวผู้ดื่มและตัวคนขับอะไรเงี้ย อย่างผมเป็นคนขับ ผมไปเจอมาหลายรูปแบบมากทั้งที่แบบ เพื่อนเมาและก็แบบ ยังไงดีหละ ทั้งอ้วก

เหมือนลื้อไปลื้อมา ตามเพื่อนอะไรเงี้ย บางทีเขานั่งข้างเรา อ้าว และผมแบบ อยู่ดี ๆ เขาก็มานอนตักเราหละ (พอดีเราเป็นเพื่อน แต่คิดถึงว่ามันเป็นคนอื่นใช่ไหม) ใช่ ผมคิดถึงว่า เรื่องความปลอดภัยมันจะอยู่ตรงไหน แล้วคือ สมมุติว่าถ้าคนขับเป็นผู้หญิง มันจะปลอดภัยกว่าไหม อะไรเงี้ยครับ ใช่ประมาณนี้ และก็เรื่องเกี่ยวกับถ้าผู้ดื่มเขาทำรถเราเสียหายอีก หรือแบบอะไรขึ้นมา เราจะป้องกันตรงนั้นยังไงได้ (01-105 ชาย 23 ปี)

คนเมาเขาขาดสติอะไรเงี้ย เขาก็อาจจะหาเรื่องคนขับได้อย่างงี้ก็มีนะคะ ถ้าเกิดว่าคนขับที่ไม่ดื่มเนี่ยะคะเป็นผู้หญิง และถ้าต้องไปรับลูกค้าผู้ชายที่เมา เขาก็อาจจะเสี่ยงต่อการโดนแบบ ลวนลาม ถ้าเป็นผู้ชาย ผู้ชายก็บางคนก็อาจจะไวใจได้ บางคนก็ไม่ไวใจ และถ้าเกิดไปรับผู้หญิงเมา ผู้หญิงที่เมาเขาอาจจะมึนแบบตะเนื่อต้องตัวหรือเปล่า ถ้าเป็นคนดีก็ดี เป็นวัยรุ่นเหมือนกันถ้าเกิดไปเจอคนที่มาพูดไม่เข้าหู ก็อาจจะมึนเรื่องทะเลาะวิวาทได้นะคะ เพราะส่วนมากนักศึกษาที่เป็นวัยรุ่นอยู่แล้ว (คนขับวัยรุ่นอาจจะควบคุมตัวเองไม่ได้ ใช่ไหม) ใช่คะ ถ้าเกิดว่ามีแอลกอฮอล์ให้คนดื่มผู้ชายทำมันก็ได้เน้อะ ยังไงมันก็ต้องมีผู้หญิงอยู่แล้ว หนุมองว่าผู้หญิงจะมีความเสี่ยงสูงกว่า เพราะว่าผู้ชายเขาไม่อะไรอยู่แล้วส่วนมาก เขาก็อาจจะเจอลูกค้าที่แบบว่าเมาแล้วพูดไม่รู้เรื่องจนทะเลาะอะไรเงี้ย (02-105 หญิง 20 ปี)

3. ความสนใจมาเป็นผู้ขับขี่ในโครงการ และความเป็นไปได้ที่นักศึกษาในมหาวิทยาลัยจะเข้าร่วมโครงการ

เนื่องจากปัจจุบันมีนักศึกษาจำนวนไม่น้อยที่ต้องการหารายได้พิเศษ และนักศึกษาผู้ให้สัมภาษณ์หลายคนก็ต้องทำงานพิเศษอยู่เพื่อแบ่งเบาภาระของครอบครัว จึงเป็นเหตุผลหลักที่ทำให้นักศึกษาทั้งกลุ่มดื่มประจำและกลุ่มไม่ดื่มหรือดื่มน้อยหลายคนแสดงความสนใจที่จะสมัครเป็นผู้ขับขี่ในโครงการ “เพื่อนดื่มเราขับ” หากโครงการนี้ได้ดำเนินการขึ้นจริง และเห็นว่ามีความเป็นไปได้ที่จะทำโครงการนี้ในมหาวิทยาลัยของตนซึ่งน่าจะมีนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของตนเองหลายคนเข้าร่วมโครงการนี้ และในทำนองเดียวกันเมื่อถามถึงคนที่สนใจในการใช้บริการ ก็มีนักศึกษาส่วนหนึ่งให้ความสนใจและยินดีที่จะจ่ายค่าบริการหากเพื่อนนักศึกษาด้วยกันเป็นผู้ขับขี่ของโครงการนี้

ผมก็สนใจนะครับ เองง่าย ๆ งานพาร์ทไทม์ของ -มหาวิทยาลัย 01- ก็คือออกพื้นที่ชั่วโมงละ 30-40 บาท ไม่เกินนั้นครับผม ถ้าเกิดว่าต่อเที่ยว เริ่มต้น 50 แต่ไม่เกิน 70 บาทผมว่ามันเป็นอะไรที่น่าสนใจครับผม (01-005 ชาย 21 ปี)

คือใจจริงอยากสมัครเพราะว่าปรกติเนี่ยทำงานพาร์ทไทม์อยู่แล้ว แต่ว่าที่อาจจะแบบมีประเด็นที่จะไม่รับก็คือเค้าเรียกเรามากเกินไป แต่ว่าถ้าลูกค้าเป็นผู้หญิงแล้วแบบว่ามาเรียกใช้ อะไรอย่างเงี้ยคะเรารู้สึกว่า เออ เราทำให้เค้าได้ เพราะว่าเป็นผู้หญิงเหมือนกัน แบบ woman power ช่วยกันอะไรอย่างเงี้ยคะ (01-102 หญิง 25 ปี)

ผมว่าสมัครก็โอเคนะครับ ผมคิดว่าถ้ามันมีระบบครับ สมมุติว่า ไม่ต้องแท็กมาถาม ถ้าแบบว่าถ้าผมออกไปรับได้นะ ก็คือ เช็คละว่า อ้อ วันนี้ไปรับได้ อ้อ มีคนมารับแล้วนะ ก็จะได้ไม่ต้องทักหาว่ามารับได้ไหมอย่างงั้นอย่างงี้ (ถ้าเป็นการดำเนินการแบบใช้ application อันนี้ ซึ่งอาจจะต้องมีการตกลงกันล่วงหน้า) ใช่ครับ สมมุติว่าถ้าเป็นสำหรับคนขับนะครับ อย่างวันนี้ เราอยากขับ แล้ว

ก็ กด on ไว้ว่าเราอยากขับนะ เราจะใช้ระยะเวลาประมาณกี่นาทีกว่าจะไปรับคุณได้อะไรเงี้ยะครับ ประมาณนี้ (พร้อมที่จะไปรับคนอื่นที่ไม่ใช่เพื่อนในกลุ่มไม่ใช่รุ่นน้องที่คณะ) ก็น่าจะได้นะครับ เพราะว่าคนที่จะใช้บริการกับเราเขาก็ต้องลงทะเบียนก่อนไหม (01-104 ชาย 22 ปี)

ถ้ามีจริง ๆ ผมก็ว่ามันก็น่าสนใจนะครับ ผมว่าก็ถือว่าเป็นรายได้เสริมที่โอเคอยู่นะครับ อย่างตอนนี้ผมเรียนจบผมก็หางานประจำทำกลางวัน และส่วนตอนกลางคืนผมก็อาจจะออกมาขับเพื่อไปส่งลูกค้าสัก 1 เทียว 2 เทียวก็ได้ อะไรเงี้ยะครับ ถ้าสมมุติว่าเราสามารถอธิบายครอบคลุมได้เรื่องระบบการทำงานของมัน ถ้าเกิดว่าเราพัฒนาขึ้นมาได้จริง ๆ แล้วเราสามารถบอกถึงผลตอบแทนที่เราจะได้ ความปลอดภัย และการใช้งานที่มันเหมาะสมอะไรอย่างเงี้ยะครับ ผมคิดว่าเขาคงน่าจะสนใจเลยนะครับ เพราะว่ามันคือการหารายได้พิเศษจริง (01-105 ชาย 23 ปี)

ถ้าสมมุติว่าถ้าเพื่อนเราเป็นคนทำเราก้ใช้บริการเขาเนผมว่าก็โอเค (เพื่อน ๆ ในกลุ่มจะยินดีที่จะจ่ายค่าบริการให้เพื่อนใหม่คะ) ผมว่า ถ้าเป็นเพื่อนผมนะ เขาก็น่าจะจ่าย แต่ถ้าสมมุติว่าถ้ามันมาจริง ๆ นะ ถ้าแบบว่ากลับบ้านไม่ได้ ก็ยอมจ่ายให้ดีกว่าเพราะว่าแบบความปลอดภัยของตัวเองด้วย (03-012 ชาย 20 ปี)

จริงๆ หนูว่ามันๆ ได้ มันน่าเวิร์คเลยละคะ เพราะว่าหลายๆ คนก็คือดื่มกันหนักเหมือนกัน อย่างที่แบบว่าคนที่รู้ๆ กันเค้าน่าจะแบบวิศวะ เกษตร รัฐศาสตร์ ที่แบบว่าประวัติมันจะเยอะแต่แบบอย่างคณะที่คนไม่ค่อยรู้กันก็อย่างพวก CAMP เศรษฐศาสตร์ หรือว่าพวกบริหารอันนี้เค้าก็หนักเหมือนกัน อย่างหนูมีเพื่อนอยู่เศรษฐศาสตร์ โอ้โห ทุกวันจริง ๆ ค่ะ วันจันทร์ถึงอาทิตย์ ทุกวัน ตี 1 ตี 2 ทุกวันเลย ... หนูว่ามีคนสนใจแน่ ๆ ค่ะ เพราะว่า 1 มันได้ตั้งค์ 2 คือ มันก็เหมือนกับว่าเราได้ช่วย ได้ช่วยให้เพื่อนเค้ากลับ ให้กลับถึงหออย่างปลอดภัย ขนาดตอนนี้คือมีรับจ้างจองโต๊ะ ยังไปกินเลยคะ สมมุติแบบวันนี้ไปจองโต๊ะตั้งแต่ 5 โมงจนถึง 3 ทุ่ม ค่าจองโต๊ะ 500 อะไรอย่างเงี้ยะคะ เพื่อนหนูก็ไป (01-102 หญิง 25 ปี)

ผมว่ามีครับ ผมว่าเด็ก -มหาวิทยาลัย 01- เนี่ยะถ้าราคามันต่ำกว่า Grab หรืออะไรเงี้ยะ ผมว่า 100 เปอร์เซนต์เด็ก -มหาวิทยาลัย 01- ทำแน่นอนครับ แล้วก็ เขาอาจจะมันใจกว่า Grab มากขึ้นครับ เพื่อนผมชอบบ่นว่า เวลาเรียก Grab รถยนต์เนี่ยะมันก็จะแพง (01-104 ชาย 26 ปี)

เหตุผลของผู้ที่คิดว่าตนเองคงไม่สมัครหรือไม่สนใจสมัครเป็นผู้ขับขี่ในโครงการ

มีนักศึกษาส่วนหนึ่งคิดว่าตนเองคงไม่สมัครหรือไม่ได้สนใจที่จะสมัครเป็นผู้ขับขี่ในโครงการ ซึ่งนักศึกษาบอกถึงข้อจำกัดที่ทำให้ไม่สามารถมาสมัครเป็นผู้ขับขี่ได้คือ ไม่มีเวลา ไม่มีรถยนต์ใช้สำหรับการให้บริการ ต้องทำงานตอนดึกซึ่งเป็นเวลานาน เป็นห่วงเรื่องการเรียนมากกว่า หรือการที่อาศัยอยู่ที่บ้านจึงน่าจะสะดวกที่จะทำ และหลายคนคิดว่าคงจะไม่สมัครเป็นผู้ขับขี่เพราะตนเองน่าจะเป็นผู้ใช้บริการมากกว่าเนื่องจากตนเองเป็นคนเที่ยวหรือคนดื่มเป็นประจำอยู่แล้ว

ผมว่าโอกาสผมน้อยครับผมเพราะผมน่าจะเป็นคนกินมากกว่า ใช้ครับ อาจจะ(สมัครเป็นผู้ขับขี่) แบบนานๆทีเพราะว่ามีเหตุจำเป็นต้องไปตรงนี้พอดีอะไรอย่างเงี้ยะครับ แบบนาน ๆ เลยอย่างเงี้ยะ (แต่คงไม่ใช่ที่เราตั้งใจจะมาขับขี่แล้วก็เลยไม่ดื่ม) ใช้ครับผม ไม่ใช่ (03-002 ชาย 22 ปี)

คิดว่าน่าจะสนใจที่จะเป็นผู้ให้บริการมากกว่าครับ (หัวเราะ) แบบผมก็คิดว่าจะเป็นปัญหาส่วนหนึ่งเหมือนกันสำหรับคนขับเพราะเขาก็ไม่ได้ว่างกันทุกวันเจียะครับ ก็เขาอาจจะออกไปสังสรรค์กับเพื่อนบ้าง เลือกว่าจะขับแบบจริงจังเลยไหม ก็คงไม่ครับ แต่ถ้าเป็นในเคสที่ว่าจะต้องมี stand by ไว้ แต่ถ้าเป็นอาสาสมัครจริง ๆ อาจจะไม่ค่อยสนใจ แต่ถ้าแบบ ถ้ามันจำเป็นจริงๆ ที่จะต้องว่า แบบมีคณะนี้มีไว้ วันละ 2 คน ก็อาจจะเป็นเราก็ได้ครับ (หมายถึงว่าหาใครไม่ได้จริง) ใช่ครับ (01-007 ชาย 21 ปี)

หนูไม่ค่อยชอบแบบ แบบคนที่เมา หนูไม่ค่อยชอบคะ (เอาที่ไม่รู้จักและก็มาด้วย มาซ้อนท้ายเราเจียะใช่ไหม) ใช่คะ ถึงไม่เมาก็ตามเถอะคะ เพราะว่าเราไม่รู้จักเราไม่รู้ว่าเขาคิดอะไรอยู่หรือว่าอะไรเจียะคะ คงไม่เอาคะ เพื่อนก็น่าจะไม่นะคะ เพราะปกติเวลาตึก ๆ เขาจะไม่ออกหอกันแล้วคะ ถึงจะนอนตึก แต่เขาไม่ออกหอกันคะ (02-102 หญิง 20 ปี)

คิดว่าไม่น่าจะสมัครได้เพราะว่าหนูทำงานกลางคืนด้วยคะ (ถ้าไม่ติดโควิดนี้น้องทำบ่อยไหมคะ หรือว่าแล้วแต่งงานมีนัดเข้ามา) ก็ ส่วนมากก็เกือบทุกวัน (แสดงว่างานนี้ก็เยอะอยู่นะ) เยอะคะ ก่อนโควิดมานี้ ตั้งแต่เดือนมกราคมนี้ งานหนูเต็ม เกือบเต็มเดือนทุกเดือนเลยคะ (02-005 หญิง 20 ปี)

ถ้าจะหาให้นักศึกษามาขับรถนี้ผมก็ว่าน่าจะเป็นไปได้ยากนะครับเพราะว่าส่วนมากนักศึกษา ก็จะเป็นมอเตอร์ไซค์กันหมดเลยเท่าที่ผมรู้ (คนที่มารถใหญ่ก็คือคนมีฐานะจะไม่ค่อยสนใจ) ใช่ผมๆก็คิดอย่างนั้นว่าเขามีฐานะแล้ว แล้วเขาขับ แล้วเขาจะได้อะไร เงินเค้าก็มีแล้วหรือนอกจากเค้าว่าเค้าจะแบบขับๆเพื่อรับส่ง เอ้อ (ทำเพื่อเหมือนแบบช่วยเหลือเพื่อนเป็นลักษณะอาสาสมัคร) อะอะไรประมาณนี้นะครับ (02-108 ชาย 20 ปี)

4. ใครควรเป็นคนดำเนินการ และบทบาทของมหาวิทยาลัย

จากมุมมองของนายกองค์การนักศึกษา และตัวแทนสโมสรนักศึกษาซึ่งเป็นศูนย์กลางในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของนักศึกษาของทั้งสามมหาวิทยาลัย จำนวนทั้งสิ้น 9 คน ทุกคนให้ข้อคิดเห็นในเชิงบวกต่อโครงการ เห็นข้อดีและประโยชน์ของโครงการนี้ เนื่องจากเข้าใจวิธีการตีตั๋วและการเที่ยวของนักศึกษาด้วยกัน รวมถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้เสมอจากการตีตั๋วแล้วขับ ตัวแทนสโมสรนักศึกษาเห็นสอดคล้องกันว่าโครงการ “เพื่อนตีตั๋วเราขับ” ควรดำเนินการในระดับมหาวิทยาลัยโดยเริ่มจากองค์การนักศึกษาเชื่อมลงมาในระดับสโมสรนักศึกษาของแต่ละคณะ โดยทางองค์การนักศึกษายินดีที่จะให้ความร่วมมือในการประสานงานกับทางมหาวิทยาลัย และมีความพร้อมในด้านการประชาสัมพันธ์โครงการทางสื่อต่าง ๆ ที่มี รวมถึงเครือข่ายสังคมออนไลน์ การจัดกิจกรรมเพื่อโปรโมทโครงการ การจัดอบรมความรู้ความเข้าใจให้นักศึกษาที่สนใจสมัครเป็นผู้ขับขี่ และจัดให้มีการทดลองใช้บริการให้นักศึกษาทั่วไปเห็นเป็นตัวอย่าง อย่างไรก็ตามหากต้องการให้โครงการนี้ดำเนินการต่อไปได้โดยไม่มีผลกระทบจากการเปลี่ยนทีมบริหารในองค์การนักศึกษาหรือสโมสรนักศึกษา มีผู้เสนอว่าจำเป็นต้องให้ทางมหาวิทยาลัยเข้ามาดูแลโครงการ และตั้งหน่วยงานหรือชมรมเฉพาะขึ้นมาดำเนินการในส่วนการให้บริการ

มุมมองและข้อเสนอแนะของตัวแทนนักศึกษามหาวิทยาลัย 01

ในเรื่องของการประชาสัมพันธ์โครงการเองแล้วก็อีกอย่างหนึ่งก็คงจะเป็นการจัดกิจกรรมอะไร ให้เด็กในมหาวิทยาลัย ... (แสดงว่าในสโมเองก็มีความพร้อมในระดับหนึ่ง) ครับ ... (คิดว่าเราจะทำงานกับองค์กรนักศึกษาของอีก 2 มหาวิทยาลัยได้มั้ย) ได้ครับอาจารย์เพราะว่าก็รู้จัก เป็นๆเพื่อนกับนายกฯของ -มหาวิทยาลัย 03- แล้วก็เพื่อนกับของ เป็นรุ่นพี่ของน้องที่เป็น นายกฯที่ -มหาวิทยาลัย 02- อีกทีหนึ่งครับ ในส่วนนี้ขอแจ้งอีกคร้บว่าตอนนี้ทางๆกันวากับทาง นายกสโมฯ-มหาวิทยาลัย 03- แล้วก็ -ชื่อมหาวิทยาลัย- ครับ กำลังจะฟื้นฟู พื้นเรื่องของ กิจกรรมที่ 12 สถาบันฯในเชียงใหม่จะมาร่วมกันขึ้นมาคร้บอาจารย์หนูคิดว่าถ้าจะประสานงาน ในส่วนนี้ก็จะง่ายขึ้น (01-009 ชาย 22 ปี)

ข้อแรกก็จะเป็นการนำข้อมูลของแอฟเนี่ยะไปประชาสัมพันธ์ให้กว้างขวางขึ้นในแต่ละชั้นปีครับ แล้วก็อาจจะ มีการทดลองใช้ด้วยครับ แบบเป็นคนเรียกใช้ด้วย แล้วก็เป็นคนขับให้ด้วยเพื่อจะ ได้เข้าถึงมากขึ้น จะได้ promote ให้รู้จะดูว่าแอฟเป็นยังไงบ้าง แล้วก็จะได้บอกต่อกันได้ แล้วก็ ถ้าวันไหนแบบ มีสังสรรค์มีกินเลี้ยงกันของสโม ก็อาจจะเอาแอฟเนี่ยะเข้ามาใช้จริง ๆ ด้วยเลย ครับ (01-007 ชาย 21 ปี)

สโมน่าจะต้องกระจายข้อมูลจากโครงการมาลงที่แต่ละคณะของตัวเองคะ แล้วก็เหมือนเป็นการ ระดมให้นักศึกษาแต่ละคณะของตัวเองมา ถ้าใครสนใจ มาลงชื่อมาเป็นคนขับก็ได้คะ แล้วก็ กระจายข่าวให้นักศึกษาแต่ละคณะรู้ว่า เออเนี่ยะ มันมีโครงการนี้นะเราไม่จำเป็นต้องขับรถไป เองกลับเองอะไรเงี้ยะคะ ... (คิดว่าสโมจะมีเวลามาจัดการในเรื่องนี้ไหม) ถ้าแบ่งเวลามาทำตรง นี้หนูว่ามันคุ้มคะ มันส่งผลดีต่อทั้งคณะต่อทั้งมหาลัยด้วยคะ (01-008 หญิง 22 ปี)

มุมมองและข้อเสนอแนะของตัวแทนนักศึกษามหาวิทยาลัย 02

อันดับแรกก็คือประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงนักศึกษาเพราะนักศึกษาจะเป็นผู้ใช้บริการของโครงการ ก็คือ เราพยายามจะประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงนักศึกษาให้มากที่สุด แล้วก็เรื่องที่สอง เราก็จะ ประชาสัมพันธ์เชิญชวนคนให้มาสมัครเป็นคนขับ มันปลอดภัยยังไง เราก็จะบอกข้อดีของ โครงการนี้ไปครับ แล้วเราก็จะช่วยขับเคลื่อนโครงการช่วยประสานงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับมหา วิทยาลัยให้ครับ (การจัดอบรมห่วยคะ เชิญวิทยากร เป็นไปได้ไหม) เป็นไปได้ครับ องค์กรนักศึกษา สามารถจัดทำให้ได้ ... มีกลุ่มไลน์ กลุ่มเฟซบุคที่ใช้ประสานงานติดต่อกัน (ถ้าให้ห้อง ๆ ดำเนิน โครงการนี้ หรือจะต้องจัดกลุ่มเฉพาะกิจหรือว่าเฉพาะพิเศษ ที่สนใจโครงการนี้จริง ๆ) ผมว่าให้ สมาชิกดำเนินโครงการช่วยกันไปเลยครับ ก็จะง่ายกว่าก็ให้ถือเป็นโครงการอีกโครงการหนึ่ง ขององค์กรนักศึกษาไปเลยครับ เป็นภาระหน้าที่ขององค์กรนักศึกษาไปก็จะดีกว่าครับ จะทำ ได้เยอะกว่า (การเปลี่ยนองค์กรนักศึกษาจะมีผลกระทบต่อโครงการใหม่) ผมว่ามีผลกระทบต่อ แ่นครับ เพราะว่ามันยากแต่ละคนที่เขาเข้ามาดำรงตำแหน่งหรือมาทำงานตรงนี้เขาก็จะเลือกว่า โครงการไหนเขาอยากจะทำ คิดว่าเราต้องไปพูดคุยกับทางมหาวิทยาลัย ทางกองพัฒนาการศึกษา ที่ดูแลองค์กรนักศึกษาครับ เราต้องทำหนังสือและต้องเข้าไปคุยกับท่านผอ. ของกองพัฒนา นักศึกษาว่า จะช่วยให้โครงการนี้มีความต่อเนื่องกันได้ไหม มันมีผลดียังไง (02-104 ชาย 21 ปี)

ความเป็นไปได้เห็นว่าเสนอทางมหาลัยเลยดีกว่า เพราะว่าคนดีมันไม่ใช่มีแต่ในคณะหนู มันมีทั่วมหาลัยให้มหาลัยทำไปเลยก็น่าจะดีนะ ก็น่าจะให้ทางองค์การเขาเหมือนกับว่า เอาโครงการไปยื่นเสนอต่อทางมหาวิทยาลัยเงียะคะพิจารณา ... (เวลาเขามีโครงการอะไรเขาจะใช้วิธีแจ้งให้นักศึกษาทราบยังไงคะ) ประกาศทางเพจ และก็ให้ทางเพจสโมสรของแต่ละคณะไปประชาสัมพันธ์อีกทีคะ แล้วก็ให้ผู้นำนักศึกษาของแต่ละสาขาในคณะนั้นเนี่ยะไปประชาสัมพันธ์เพื่อนในสาขา ... (ถ้าอยากให้โครงการนี้เนี่ยะคนสนใจ คิดว่าจะใช้วิธียังไงดี) อาจจะให้หน่วยกิตด้วยเล็ก ๆ น้อย ๆ แล้วก็สมมุติว่าจัดอบรมใช้ใหม่คะ อบรมเรื่องนี้ก็ให้คนที่สนใจเข้ามาสมัคร แล้วก็ตัวแทนเขาก็อาจจะได้หน่วยกิตด้วยถ้าเขาเข้ามาอบรม อบรมได้ความรู้ด้วยได้เงินด้วยอะไรประมาณนี้ (การอบรมที่ผ่านมามีประสบความสำเร็จไหมคะ) ได้ผลที่ตั้งใจไว้ก็คือ ถ้าอย่างเป็นอย่างนี้ หลังจากค่ายเราก็จะเปิดรับสมัครน้องปี 1 ที่แบบสนใจเข้าร่วมมาเป็นสโมสรนักศึกษาคะ คือจะดูว่าแต่ละปี น้องปี 1 จะเข้ามาเท่าไรเยอะไหม อาจจะแบบสอบถามด้วยความพึงพอใจในโครงการนี้ด้วยคะ (02-005 หญิง 20 ปี)

มุมมองและข้อเสนอแนะของตัวแทนนักศึกษามหาวิทยาลัย 03

(สโมสรนักศึกษาควรที่จะเข้ามามีบทบาทยังไงบ้าง ในโครงการนี้) อาจจะเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ได้ครับผม และก็อาจจะเป็นการเชิญชวนให้มีการทดลองใช้จริง โดยอาจจะเริ่มจากสโมสรนักศึกษาเนี่ยะครับ และก็ ค่อย ๆ แบบขยายไปในสวนของคณะ หลักสูตรและสาขาต่าง ๆ ครับ ผมคิดว่าน่าจะมีส่วนสำคัญในการแบบว่า ประชาสัมพันธ์ให้คนเข้ามาใช้บริการตัวนี้ครับให้ได้เยอะ ๆ ครับ ผมมีหลายช่องทาง มีไลน์แอดของมหาวิทยาลัย มีเฟสบุคเพจ ครับ และก็ยังมีกลุ่มประธานหลักสูตรแต่ละหลักสูตรที่เป็นนักศึกษาค่ะ คือถ้าไปถึงระดับหลักสูตรครับ อาจจะมีการตั้งชมรมกลุ่มคนขับเหล่าเนี่ยะครับเป็นชมรม และก็ออกไปทำงานตอนกลางคืนแบบ เออ เนี่ยะ “วันนี้ผมไปตรงนี้มา ตรงนี้มาเป็นแบบนี้” คือมีเรื่องราวแลกเปลี่ยนกันครับ เพื่อจะเจอปัญหาหรือข้อดีของ application เนี่ยะ ... สำหรับผมแล้ว องค์การสโมสรนักศึกษาเนี่ยะครับมันเป็นสโมสรที่มีการเลือกตั้งครับมันไม่มีความมั่นคงและต่อเนื่องครับ เมื่อผมรับนโยบายนี้มาแล้วเงียะครับ ในการส่งต่อถึงรุ่นน้องครับ มันอาจจะไม่ส่งถึงก็ได้ ไม่ทั้งหมดครับ อาจจะไม่มีใจเหมือนผมเข้าใจครับ พอผมเข้าใจในหน้าที่ของผมอาจจะมีเก็บข้อมูลในวาระของผม แต่พอมันเปลี่ยนผ่าน มันอาจจะไม่ต่อเนื่องอาจจะแบบเราไม่สนใจเรื่องนี้แหละ แต่ถ้าเป็นชมรมนี้น่าจะยั่งยืนกว่า (03-103 ชาย 21 ปี)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของมหาวิทยาลัย

นักศึกษาบางคนคิดว่า ถ้ามหาวิทยาลัยมองว่าการสังสรรค์หรือวิถีการดื่มการเที่ยวของนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดและไม่มีทางที่จะจางหายไปจากชีวิตในมหาวิทยาลัย และเล็งเห็นหรือให้คุณค่าถึงความปลอดภัยของนักศึกษา ผู้บริหารมหาวิทยาลัยก็น่าจะสนับสนุนโครงการนี้ ซึ่งจะทำให้นักศึกษามีความรู้สึกที่ดีต่อมหาวิทยาลัยไปด้วย ในทางกลับกันบางคนเชื่อว่าคงเป็นการยากที่มหาวิทยาลัยจะเข้ามามีบทบาทในโครงการนี้อย่างเป็นทางการ เนื่องจากมุมมองของผู้บริหารที่เห็นว่าการเลี้ยงสังสรรค์และดื่มแอลกอฮอล์เป็นเรื่องที่นักศึกษาต้องรับผิดชอบตัวเอง ไม่เกี่ยวข้องกับทางมหาวิทยาลัย หรือทางมหาวิทยาลัยคงจะแบกรับความรับผิดชอบนี้ไม่ไหว ดังนั้นจึงน่าจะเป็นเรื่องขององค์กรนักศึกษาหรือองค์กรอื่นทั้งในและนอกมหาวิทยาลัยมากกว่าที่จะสนับสนุนโครงการนี้

ถ้าจะให้มหาวิทยาลัยมาช่วย ผมว่าอาจจะยากครับผม เพราะทางมหาวิทยาลัยเขาอาจจะมองในมุมมองของผู้บริหารว่า โอเค คุณไปเที่ยวกันเอง แล้ว คุณก็ไม่ได้ไปเที่ยวแบบในการศึกษา มันเป็นเวลานอกเวลาไปแล้ว แล้วพวกคุณไปเที่ยวกันแล้วทำไมผมต้องมาดูแลอะไรตรงนี้ด้วยครับผม เพราะมหาวิทยาลัยเขาอาจจะมองผมนี้ แล้วมันอาจจะเป็นการยากที่แบบว่า จะให้ทางมหาวิทยาลัยมาสนับสนุนครับผม แต่ถ้าเกิดเป็นหน่วยงานที่เขาอยากจะทำอะไรในเชียงใหม่ อันนี้พอได้ครับผม (01-005 ชาย 21 ปี)

ถ้าเป็นโครงการของมอ ผมว่ามันอาจจะทำให้มอ มีภาพลักษณ์ที่ดีขึ้น มันไม่ใช่เป็นการสนับสนุนให้นักศึกษาไปดื่มนะครับ แต่ว่าสนับสนุนให้นักศึกษาสามารถกลับหอได้อย่างปลอดภัย กลับที่พักได้อย่างปลอดภัย (แต่โครงการนี้ มันจะทำให้คนรู้สึกว่าการกลับไปสนับสนุนการดื่มแอลกอฮอล์ใหม่) มันก็อยู่ที่ว่ากระแสของโครงการเป็นยังไง แต่ผมคิดว่า ถ้าเป็นคนรุ่นอายุประมาณผมเนี่ยะอาจจะคิดว่า ดินะ มอเรา มันดีมากเลย มอเราใสใจนักศึกษามาก เนี่ยะเราไม่สนเลยนะว่าคุณจะไปทำอะไร แต่ว่าเรามีบริการรับส่งคุณ เพื่อที่คุณกลับบ้านมาปลอดภัย และพรุ่งนี้คุณสามารถมาเรียนต่อได้เลยคุณไม่ต้องห่วงเลยว่า คุณให้คนอื่นไปรับแต่เขาอาจจะพาคุณไปที่อื่นก็ได้ ใจใหม่ครับ (01-104 ชาย 26 ปี)

ถ้าสมมุติว่าถ้าโครงการนี้เข้าไปอยู่ในมหาวิทยาลัยคิดว่าน่าจะเป็นโครงการที่ดีเพราะว่าเขาก็ทราบมาในระดับหนึ่งว่า นักศึกษาจะต้องมีการสังสรรค์แน่นอน แล้วก็ตามความปลอดภัยของนักศึกษาก็ดูจะมีผลต่อมหาวิทยาลัยด้วยคะ เพราะว่าป็นนักศึกษาและเรียนในคณะนี้ถ้าสมมุติว่าถ้าเกิดอุบัติเหตุหรือเกิดความไม่ปลอดภัยอะไรขึ้นมาคณะหรือว่าทางมหาวิทยาลัยก็ต้องมีการรับผิดชอบในส่วนประกันหรือว่าอะไรต่าง ๆ คะอาจจะป็นในส่วนภาพลักษณ์ด้วย เขาก็น่าจะให้ความสนใจในโครงการนี้ เพราะว่า ถ้านักศึกษาปลอดภัยทุกคนปลอดภัย ถึงแม้แบบ ทำเหมือนอิสระให้นักศึกษาได้ไปเที่ยวด้วยและยังมีความปลอดภัยด้วยก็น่าจะมีผลที่ดีต่อองค์กรเลยคะ (03-005 หญิง 22 ปี)

(สมมุติว่าเป็นหน่วยงานที่เขาอยากจะทำอะไรในเชียงใหม่ให้ทุน) ผมว่าเขาอาจจะเห็นด้วย อาจจะชอบได้อยู่ครับ เพราะเดี๋ยวนี้อัป start up อะไรพวกเนี่ยะครับผม คือ มันจะมีวิธีการที่เรียกว่า ระดมทุนกัน อันนี้ก็ป็นช่องทางที่น่าสนใจครับผม เพราะอย่างเพื่อนผมทำ start up นี้เขาก็แบบไปหาแหล่ง funding ระดมทุนมาและทำแบบจริง ๆ จังๆครับผม เพราะว่าถ้าเกิดไปหาแหล่งเงินทุนกับทางมหาวิทยาลัยผมว่า ด้วยความเป็นหน่วยงานการศึกษา ผมว่าอาจจะยากครับ (แอปเพื่อนดื่มเราขับ ลักษณะนี้ในเชียงใหม่ยังไม่มีเน้อะ) ไม่มีครับผม (01-005 ชาย 21 ปี)

5. บริการร่วมระหว่างมหาวิทยาลัย

นักศึกษาจากทั้งสามมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เห็นควรที่จะทำโครงการร่วมกันเพื่อแก้ไขข้อจำกัดเรื่องจำนวนผู้ให้บริการและผู้รับบริการที่อาจไม่มากพอ นักศึกษาที่ต้องการให้ทำแยกกัน คือทำเฉพาะกับมหาวิทยาลัยของตนเอง ให้เหตุผลด้านความปลอดภัย เพราะเมื่อเกิดปัญหาขึ้นการตรวจสอบสามารถทำได้ง่ายกว่า อย่างไรก็ตามนักศึกษาหลายคนก็ยินดีใช้บริการหากเป็นผู้ขับซึ่งเป็นเพศเดียวกันแม้ว่าจะอยู่ต่างมหาวิทยาลัย ข้อสรุปสำหรับประเด็นนี้คือ ไม่ว่าจะป็นบริการร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยหรือทำแยกมหาวิทยาลัยกัน สิ่งสำคัญที่สุด

คือการคัดเลือกผู้ขับขี่ และระบบการตรวจสอบซึ่งต้องเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของแต่ละมหาวิทยาลัย เช่น การใช้อีเมลของมหาวิทยาลัยในการลงทะเบียน หรือใช้ระบบ online หรือ social network ที่มีให้บริการ นักศึกษามหาวิทยาลัยนั้น ๆ อยู่แล้ว

(ถ้าคนขับเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยอื่น) คิดว่ามันก็ แรก ๆ อาจจะดูไม่ปลอดภัย (ถ้ามหาวิทยาลัยเดียวกัน จะดีที่สุด) ใช่ครับ เหมือนว่ามันแบบว่าหาข้อมูลได้ ตามตัวง่ายอะไรประมาณเนี่ยะครับ แบบว่าสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักศึกษาก่อนประมาณเนี่ยะ (01-001 ชาย 22 ปี)

หนูอยากแยกมากกว่า ของใครของมันอะไรอย่างเงี้ยะคะ เพราะว่าด้วยความที่สบายใจของตัวเองด้วยเมื่อเจอคนที่อาจจะรู้จักบ้างหรือว่าพอเกิดปัญหาหรือข้อผิดพลาดอะไรเราก็สามารถแจ้งหน่วยงานหรือว่าแจ้งปัญหาได้สะดวกมากกว่า ถ้าเป็นให้เลือกไปเลยก็มีประโยชน์ทั้ง 2 ฝ่ายเลยให้แบบเลือกเพศได้ เลือกมหาวิทยาลัยได้อะไรก็จะไม่มีปัญหาต่อฝ่ายไหนเลย (02-106 หญิง 21 ปี)

หนูอยากให้คนมหาวิทยาลัยเดียวกัน แต่ว่าถ้าเป็นสมมุติมัน mass ขึ้นมาหรืออะไรอย่างเงี้ยะมันอาจจะต้องแบบให้ผู้ให้บริการหลายๆคน มันต้องใช้จำนวนมากขึ้นใช้มั้ยคะ สมมุติ - มหาวิทยาลัย 03- อาจจะแค่ 10 หรือว่า -มหาวิทยาลัย 01- ค่ามีจำนวนมากค่าก็อาจจะ มีแบบร้อยกว่า เพื่อให้เพียงพอกับผู้ที่ใช้บริการอะไรอย่างเงี้ยะคะ (ถ้าเป็นต่างมหาวิทยาลัยแต่เพศเดียวกันนี่น่าจะคิดว่าน่าจะใช้บริการมั้ยคะ) ใช่ค่ะใช่อยู่ (เพศนี้อาจจะสำคัญที่สุดใช้มั้ยคะ) ใช่ค่ะ (03-101 หญิง 20 ปี)

ถ้ามันมีทางเลือกหลายๆทางเลือกอย่างเช่น สมมุติเราเป็นเด็ก-มหาวิทยาลัย 01- ผู้หญิงแล้วเรา กินเหล้าเราเมาแต่เราไม่เลือกที่ว่ามีเด็ก-มหาวิทยาลัย 02- หรือเด็ก-มหาวิทยาลัย 03- ที่เป็นผู้หญิงที่สามารถขับรถให้เราได้กับเด็กมหาวิทยาลัยเดียวกันแต่เป็นผู้ชาย เราก็เลือกผู้หญิงที่อยู่ต่างมหาวิทยาลัยดีกว่า (01-102 หญิง 25 ปี)

อย่างเช่นใช้เมลล์ของมหาวิทยาลัยเงี้ยะครับ ผมก็คิดว่า ทั้ง 3 มหาวิทยาลัยก็มีเมลล์ของทั้ง 3มหาวิทยาลัย (แต่ว่าเราอาจจะรวมบริการเป็นจุดเดียวศูนย์เดียวแต่เวลาใช้เราก็ต้อง ยังไงก็ต้อง register ตาม e-mail ของ มหาวิทยาลัยนั้น เราก็จะรู้ว่าอันนี้คนไหนมาจากมหาวิทยาลัยไหนใช่ไหม) ใช่ครับ สมมุติว่า เหมือนสมัครแอปทั่วไปเลยครับ ก็คือแบบว่ากรอกเมลล์เสร็จปุ๊บ กรอก password และต้องใช้ mail ของมหาวิทยาลัยเท่านั้นแล้วก็คุณก็เป็นคน approved ใน mail คุณอะไรเงี้ยะครับ (ถ้ามันเป็นผู้ใช้บริการผู้ขับขี่ น่องยินดีที่จะไปบริการมหาวิทยาลัยอื่นไหมคะ ถ้าเขาเรียก) ก็ยินดีนะครับ ไม่มีปัญหา (01-104 ชาย 26 ปี)

หนูคิดว่าเอารวมๆเลยดีกว่าค่ะไม่ต้องแบ่งแยกว่าต้องเป็นมอ นั้นมอ นี้ก็คือ ถ้าเป็นนักศึกษาก็สามารถทำได้หมดเลยเงี้ยะคะ เพราะว่าถ้าๆเราแบ่งว่านักศึกษามอ นี้ต้องรับของมอ นี้ะ มันก็จะแบบว่า อาจจะไม่ได้ทั่วถึง (ตัวเลือกมันก็แคบลง) ใช่ค่ะๆ (ถ้าๆเราเป็นคนใช้บริการเองเนี่ย เราสะดวกใจที่จะให้เพื่อนมหาวิทยาลัยอื่นมารับมั้ยคะ) ได้หมดเลยคะ ที่ไหนก็ได้คะ อย่างน้อยเราก็ยังได้ อ่า รู้จักกันอาจจะมอ นี้เพื่อนเพิ่มได้คะ (02-001 หญิง 21 ปี)

น้องว่ามารวมกันตรงกลางและให้บริการร่วมกันทั้งสามมหาวิทยาลัย เลยครับ ทั้ง - มหาวิทยาลัย 01- -มหาวิทยาลัย 02- และ-มหาวิทยาลัย 03- เอามาร่วมกันเลยครับ ก็จะทำให้ ผู้ใช้บริการเยอะขึ้น ไม่จำกัดแค่ว่ามหาวิทยาลัยนี้นะ ก็จะให้การให้บริการเยอะขึ้นครับ ก็อยู่ไม่ไกลกันน่าจะคุยกันได้ครับ (02-104 ชาย 21 ปี)

คิดว่าถ้าสมมติว่าเป็นไปได้ นะครับอาจารย์ก็อยากจะให้มันครอบคลุมทั้งจังหวัดเลยโดย ที่ว่าให้ มันเริ่มเป็นโมเดลที่จังหวัดเราเป็นต้นแบบให้กับหลายๆที่ที่กำลังจะทำตามเราอะไรประมาณนี้ ครับอาจารย์ โดยที่ว่าหากเชียงใหม่มันครอบคลุมแล้ว แล้วมันเป็นระบบที่มันเซฟแล้วก็มันปลอดภัยสำหรับตัวผู้ใช้งานแล้วก็ผู้ขับขี่ ก็ให้มันเห็นเป็นแบบรูปใหญ่ๆให้กับประเทศเองหรือว่า คนอื่นที่กำลังสนใจในโครงการนี้ดีกว่า (01-009 ชาย 22 ปี)

6. ประเด็นด้านความปลอดภัย

ความปลอดภัยเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยและนักศึกษาผู้ให้สัมภาษณ์ต่างให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มาก เนื่องจากเป็นการให้บริการขับรถรับส่งในช่วงเวลากลางคืน และผู้รับบริการเกือบทั้งหมดน่าจะอยู่ในอาการมึนเมา โดยกลุ่มนักศึกษาหญิงบอกว่าประเด็นที่น่าเป็นห่วงมากที่สุด คือเรื่องความปลอดภัยทางเพศต่อผู้ขับขี่หรือผู้ดื่มที่เป็นผู้หญิง รองลงมาคือเรื่องการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้ดื่ม เช่น การแอบถ่ายภาพหรือคลิปขณะที่ผู้โดยสารมึนเมา ขณะที่นักศึกษาชายนักศึกษาบางคนเห็นว่าหากโครงการมีระบบการคัดเลือกผู้มาขับขี่ที่ดี มีบริการที่สามารถเลือกให้หรือรับบริการโดยเพศเดียวกัน หรือมีการติดตามสถานะของตัวรถขณะให้บริการและติดตามตัวผู้ขับขี่ได้ ก็น่าจะมีความปลอดภัยต่อทั้งผู้รับบริการและผู้ขับขี่มากกว่าบริการสาธารณะอื่น ๆ

แล้วทำไมถึงคิดว่านักศึกษามันดีกว่าคะ นักศึกษาบางคนก็มีหัวสาวกลับอะไรเงี้ยคะ มันก็อาจจะแฝงตัวมาเป็นคนขับก็ได้เนะ อย่างหนูเที่ยวแล้วรู้สึกถ้าเป็นผู้ชายนะ ผู้ชายบางคนมันก็ไม่ดีนะ เหมือนว่าอยากได้สาว กลายเป็นไม่กลับห้อง แบบคนนั้นเมาสุด ๆ ก็ อาจจะทำอะไรก็ได้ (01-003 หญิง 22 ปี)

หนูว่าผู้หญิงหรือผู้ชายก็ได้คะ ขอแค่ความปลอดภัย แต่ว่าส่วนมากนะ เด็กมหาวิทยาลัยเขาชอบฝ่ายตรงข้าม ถ้าเอาถึงความปลอดภัย ไม่ว่าเพศหญิงเพศชายได้ถ้าจะปลอดภัยคะ แบบไม่ strict ว่าต้องเป็นผู้หญิง ยกเว้นแบบวันนี้เราต้องกลับคนเดียว ก็คงเลือกเพศหญิงก็คงไม่ยอมให้ผู้ชายมารับ (01-003 หญิง 22 ปี)

ถ้าตอนแรกเราก็คงคัดคนไว้ได้ใช่ไหมคะ แต่ก็อาจจะมีแบบ อย่างมีให้คะแนนอะคะ แล้วให้รู้สึก ว่าใครคะแนนต่ำหรือว่าแบบเกิดความไม่พอใจสำหรับนักศึกษามากเกินไปเราก็อาจจะแบบคัดออก แต่ทุกคนก็คือต้องๆได้ลองมาใช้บริการหรือว่าลองทำดูก่อนเพราะเราก็ไม่รู้ว่าเป็นแบบใคร ยังไงอะไรอย่างเงี้ยคะ (03-001 หญิง 21 ปี)

เพคะนี้ผมว่าเปิดกว้างครับ ผมคิดว่า ใน application มันสามารถ tracking ตัวคนขับได้อยู่แล้ว เราสามารถ tracking ตัวรถได้ว่าตอนนี้อยู่แล้ว อะไรยังไง คนขับเป็นใครอะไรเงี้ยครับ มัน ๆ ก็ safe อยู่แล้วครับ ถ้าสมมติว่าถ้าเกิดปัญหาขึ้นมาเนี่ยะ (01-004 ชาย 22 ปี)

ถ้าสมมุติว่าเราเลือกเพศของคนขับรถได้คะ หนูว่าตรงนี้น้ำมันจะลดความเสี่ยงได้เยอะกว่า แล้วก็ นักศึกษาส่วนใหญ่ถ้ามีภูมิจากการใช้แอปเนี่ยะ หนูว่าเขาก็ไม่กล้าออกนอกกลุ่มนอทางหรือคะ (01-008 หญิง 22 ปี)

อาจจะเป็นข้อเสียให้เลือกได้ อย่างถ้าเราเป็นผู้หญิงแล้วเราเมานี๊เรารู้สึกว่าอยากได้เพื่อน ผู้หญิงด้วยกันมาดูแล อาจจะแบบพวกเลดี้โซนอะไรอย่างเงี้ยคะขึ้นมาก็ได้แบบเพื่อการ ดูแลผู้หญิงด้วยกันอะไรอย่างเงี้ยคะเพราะว่าผู้ชายมาขับเนาะแบบเราก็ไม่ค่อยไว้ใจพ่อแม่ก็ เป็นห่วงอะไรอย่างเงี้ยคะ (01-102 หญิง 25 ปี)

ผมว่าไม่น่าเป็นห่วงครับเพราะว่าเป็นเพื่อนกันครับ (เพื่อนในที่นี้อาจจะเป็นเพื่อนคนละคณะ หรือเพื่อนต่างมหาวิทยาลัยที่ไม่รู้จักกันนะ) ก็อาจจะต้องมาตรการอะไรที่แบบ อ่า ที่ควบคุมไว้ นิดนึงอะไรประมาณนี้ครับคิดว่า น่าจะไม่มีอะไรนะครับเพราะว่า ถ้าเราบันทึกข้อมูลคนขับ ผู้ใช้บริการแล้ว เราก็สามารถตรวจเช็คย้อนหลังอะไรได้ประมาณนี้ครับ (02-107 ชาย 22 ปี)

มันเป็นจรรยาบรรณของคนทำอาชีพ มันเหมือนกับว่าเราเป็นคนขับรถเราจะมานั่งเมาท์ลูกค้า ทำไม ในเมื่อเราต้องทำอาชีพตรงนี้น้ำมันเป็นมันเป็นจรรยาบรรณอะคะ แบบมันก็เหมือนเป็นคอมมอนเซนส์คือเราทำงานเราก็ไม่ควรเมาท์ลูกค้าหรือเปล่าอะไรอย่างเงี้ยคะเค้าจะทำอะไรมันก็ เรื่องของเค้าเพราะเค้าเป็นลูกค้าเรา (01-102 หญิง 25 ปี)

ถ้าเพื่อนกลุ่มเดียวกันแบบรู้จักกันและก็ถ่ายรูปเก็บไว้ลง story เก็บไว้ (รูปตอนเมานี๊เยะหรือคะ) ไซค์คะ (หัวเราะ) พวกหนูก็ถ่ายเล่นกันคะ ก็เอาไปโพสต์ในไลน์กลุ่มบ้าง แล้วก็ story แบบ IG แบบนี้มากกว่าคะ (คนอื่นเห็นหมดเลย) เห็นคะ ก็ comment ปกติ คะ เล่น ๆ ขำ ๆ กัน (แต่ถ้าเป็นคนขับมาถ่าย) อันนี้หนูว่าไม่โอเคคะ ถ้าคนขับไม่รู้จักแล้วมาถ่ายหนู หนูแจ้งความ เพราะว่ามันละเมิดสิทธิส่วนบุคคล แต่ถ้าเป็นเพื่อนกันก็ถ่ายได้คะ (02-002 หญิง 22 ปี)

แต่ถ้าสมมุติว่าเราสามารถเลือกได้เงี้ยะครับ ยังไงเราก็ต้องเลือกเพศตรงข้ามใช้ใหม่ครับ แบบว่า ส่วนมากก็จะผู้หญิงเรียกผู้ชาย ผู้ชายเรียกผู้หญิงอย่างงี้แล้วครับ เดี่ยวนี้โลกมันเดินไปแบบ นี้แหละครับ (หัวเราะ) คือแบบว่า “มีงกลับไปเลยนะ เดี่ยวผู้ชายมารับ” อะไรเงี้ยะ (หัวเราะ) ทกลีบ สีสิบเป็นแบบนี้ครับ ก็อันตรายเกิดกับคนขับด้วย (หัวเราะ) (แต่ของ Grab นี่มันเลือก ไม่ได้อยู่แล้วใช้ใหม่ เลือกคนขับไม่ได้)ไซค์ครับ เลือกไม่ได้ แต่ เห็นเพื่อนเขาเหมือนถ้าไม่หล่อ เงี้ยะ เขาก็จะกดยกเลิกกันและก็เรียกอีกครั้งหนึ่งครับให้เป็นคนขับหล่อ ๆ อันนี้พูดจริงครับ (02-007 ชาย 22 ปี)

7. โครงการนี้ทำให้คนดื่มมากขึ้นหรือไม่

ในประเด็นดังกล่าว นักศึกษามีความเห็นทั้งสองด้านดังนี้

7.1 ความเห็นของนักศึกษาที่คิดว่า การที่นักศึกษาจะดื่มแอลกอฮอล์มากหรือน้อยนั้นมันมาจากปัจจัย ที่หลากหลายในตัวมันเองอยู่แล้ว โครงการนี้ไม่น่าจะมีผลให้คนจะดื่มอยู่แล้วมีการดื่มมากขึ้น หรือทำให้คนที่ไม่ ดื่มหันมาดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นเนื่องจากมีโครงการนี้ที่บริการนักศึกษาด้วยตัวเอง แต่กลับมองถึงความ

ปลอดภัยและความสะดวกสบายที่เพื่อนนักศึกษาจะให้บริการกับนักศึกษาด้วยกัน มันจะทำให้รู้สึกถึงความเป็นกันเองและความเป็นวัย (generation) เดียวกัน เข้าใจกัน และสนับสนุนกันในการหารายได้พิเศษของนักศึกษา

หนูรู้สึกว่าจะไม่มีผลอะไรค่ะ เพราะว่า ปัจจัยในการไปตี๋มมันอยู่ที่ว่าเพื่อนชวนมั๊ย จังหวะเวลา โอกาส เงินมั๊ย อะไรมั๊ย แต่ว่าเรื่องการไปรับไปส่งไม่ได้มีผลอะไรเลยค่ะเพราะถ้าชั้นจะไป ชั้นตั้งมีทางไป (หัวเราะ) (01-006 หญิงข้ามเพศ 21 ปี)

ส่วนตัวผมผมคิดว่าตรงนี้ไม่เกี่ยวนะครับ เพราะว่าปัจจัยในการตี๋มไม่ได้เกิดจากการที่ว่าคือคนที่เขาตี๋มกันมันไม่ได้เกิดจากการที่เขามั่นใจว่าเขาจะกลับกับแอปพลิเคชันในการรับส่งอะไรได้มันไม่เกี่ยวกันเลยครับในการที่เป็นปัจจัยส่งเสริมให้คนตี๋ม (01-007 ชาย 21 ปี)

ไม่มีครับ แต่แค่มีทางเลือกในการกลับมากขึ้น ก่อนที่จะมี Grab นี้เขาก็ตี๋มกันมาเยอะแหละครับ แต่มีทางเลือกแล้วว่าปลอดภัยขึ้นเกี่ยวกับนักศึกษาด้วย (หลังจากมี Grab นี้เขาก็ตี๋มกันมากขึ้นไหม) ไม่ได้เพิ่มขึ้น (เพราะฉะนั้นในการที่จะมีแอปตัวใหม่ของเราเนี่ยมันก็น่าจะส่งผลกระทบครับไม่ได้เป็นการส่งเสริม แต่แค่มีทางเลือกในการกลับ (02-007 ชาย 22 ปี)

ผมว่าตี๋มเท่าเดิมไม่เยอะขึ้นหรือน้อยลงครับ เพราะว่าโครงการคล้าย ๆ กันก็มีมาแล้วอย่างโครงการ Grab หรือ Grab car ก็มีมาแล้ว มันก็ไม่ได้ทำให้คนตี๋มเยอะขึ้น ก็ตี๋มเท่าเดิม เท่ากับคนที่ไม่มีตี๋มเขาก็ไม่ตี๋มเลยครับ (02-104 ชาย 21 ปี)

ผมว่าน่าจะเท่าเดิมครับ เพราะว่าคนที่ไม่มีตี๋มอยู่แล้วเค้าก็จะไม่ตี๋มอยู่แล้ว แต่ว่าถ้าเป็นคนตี๋ม คนที่เที่ยวหรือว่าเป็นคนที่เที่ยวบ้าง ตี๋มบ้างก็จะเป็น คือจะเป็นแบบนี้อยู่แล้วครับคือไม่ๆมีเพิ่ม ไม่มีลดเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกครับคือมันอยู่ที่ตัวของเค้าเองแค่นั้น ไม่ๆได้มีผลกระทบแบบที่ว่า (02-107 ชาย 22 ปี)

7.2 ความเห็นของนักศึกษาที่คิดว่ามีความเป็นไปได้ที่คนจะตี๋มแอลกอฮอล์มากขึ้น เนื่องมาจากมันเป็นเหมือนการส่งเสริมทางอ้อมที่ทำให้คนมีความคิดว่าพอมือโครงการนี้แล้วยังไงลูกค้าก็ปลอดภัย และยังอาจเสียค่าใช้จ่ายในราคานักศึกษา ซึ่งนักศึกษาพอที่จะจ่ายได้ เพราะฉะนั้นก็ไม่จำเป็นต้องจำกัดตนเองในเรื่องการตี๋ม ซึ่งอาจเปรียบเทียบกับได้ที่ทางโครงการให้ความสะดวกสบายกับนักตี๋มมากเท่าไร ความตระหนักในเรื่องการตี๋มที่ไม่ให้เกินขีดจำกัดของตัวเองเพื่อให้กลับบ้านได้ก็จะลดลงตามไปมากเท่านั้น

สำหรับตัวหนู หนูก็ว่ามันส่งเสริมในระดับหนึ่งแหละนะคะ คนเขาก็ไม่ค่อยแคร์อะไรกัน ก็จะไปเที่ยวกัน ตี๋มกันเยอะขึ้นกว่าเดิม “ไม่เป็นไรหรอก ตี๋มเดี๋ยวก็เมา เดี่ยวเราก็เรียกคนมารับ” “ไม่ต้องกลัว กลับบ้านได้แน่นอน” เจียะคะ มันก็คือว่าเป็นการส่งเสริมในระดับหนึ่งแหละคะ (02-105 หญิง 20 ปี)

ผมว่ามันอาจจะมีส่วนให้คนตี๋มมากขึ้นนิดหนึ่ง แต่มันไม่ใช่ประเด็นหลักของการไปตี๋มครับ มันแค่ช่วยอำนวยความสะดวกให้ตี๋ม ไปตี๋มง่ายขึ้นเฉย ๆ แต่ถ้าถามในมุมมองผม มันโอเค มันก็อาจจะตี๋มมากขึ้นครับ แต่มันก็จะแลกด้วยความปลอดภัยที่มากขึ้นเช่นกัน เพราะว่าพอทุกคนรู้สึกไว้วางใจและอุ่นใจว่าโอเคความปลอดภัยในการกลับมันมีอยู่แล้ว เขาก็แค่ไปตี๋มครับ (03-003 ชาย 25 ปี)

หนูว่าน่าจะเยอะขึ้นนะค่ะ เพราะมันเหมือนเรารู้ว่าจะมีคนมารับเรา แล้วเราก็เลยแบบไปที่นั่น ที่นี้ได้บ่อยขึ้นอะไรประมาณนี้ (03-013 หญิง 20 ปี)

คือผมคิดว่า มันเป็นเรื่องของความปลอดภัยที่มันเพิ่มขึ้นครับ ถ้าเกิดว่า วัตถุประสงค์ของมัน ถูกสร้างมาเพื่อนลดอุบัติเหตุก็เท่ากับว่าอาจจะมีคนดื่มเพิ่มขึ้นแต่คนก็ปลอดภัยมากยิ่งขึ้นครับ (มีความเป็นไปได้เหมือนกันที่ปริมาณการดื่มอาจจะเพิ่มขึ้น) ครับ แล้วเมื่อไหร่ก็ตามครับที่คน คิดว่า เราสามารถดื่มได้โดยมี application นี้ มีคนให้บริการอยู่ แสดงว่าตลาดของคน ที่ให้บริการก็จะเพิ่มขึ้นด้วยครับ แสดงว่าเราก็จะได้คนที่ไม่ดื่มในเวลาเดียวกัน (03-103 ชาย 21 ปี)

คิดว่า น่าจะมีผลแต่อาจจะไม่มากค่ะ เพราะว่าถ้าสมมุติว่าคือบางคนคือดื่มอยู่แล้วแต่แค่ ต้องการความปลอดภัยที่มากขึ้นค่ะ เขาก็อาจจะเปลี่ยนมาใช้บริการตัวนี้มากขึ้น แต่ถ้าสมมุติ เป็นประเภทที่ไม่ค่อยดื่มอยู่แล้วค่ะ ส่วนตัว เขาก็จะยังไม่ดื่มเหมือนเดิม อาจจะแค่ไปด้วย ผลอ ๆ อาจจะรู้สึกว่ามีความปลอดภัยมากขึ้นแล้วก็อยากไปใช้บริการ เหมือนอยากไปกับเพื่อน อยู่แล้วแต่ถ้าสมมุติว่าไปแล้วปลอดภัยก็อาจจะดึงเอาเพื่อนกลุ่มนี้ไปด้วย แต่ว่าเขาอาจจะไม่ ดื่มอะไรเงี้ยะ (03-005 หญิง 22 ปี)

8. โครงการนี้จะทำให้คนที่ดื่ม ตั้งใจจะไม่ดื่มเพื่อขับชี่หรือไม่

ในทำนองเดียวกับคำถามที่ 7 นักศึกษามีความคิดเห็นทั้ง 2 ด้านดังนี้

8.1 ความเห็นของนักศึกษาที่คิดว่าโครงการนี้ไม่น่าจะมีผลให้คนดื่มลดลงเพื่อมาเป็นผู้ขับชี่ เนื่องจาก คนที่ชอบดื่มก็คงจะยังดื่มอยู่แล้วเพราะความชอบ ในทางกลับกัน การมารอรับเพื่อนเพื่อขับรถกลับที่พัก มัน อาจจะเป็นการกระตุ้นให้ผู้อาสาขับชี่ซึ่งก็ยังคงอยู่ในวัยหนุ่มสาวหันมาดื่มแทนเนื่องจากการเห็นสิ่งยั่วยุหรือความ สนุกของบรรยากาศรอบข้าง

ผมว่าไม่ คนที่ดื่มอยู่แล้วเขาก็ดื่มอยู่แล้วครับ ไม่มีผลกระทบกับเขา ถ้าเขาอยากจะเปลี่ยนใจเขา ก็ดื่มเขาก็ดื่มอยู่แล้วครับ ตามประสาเพื่อนที่เขาไปด้วยกัน (อย่างวันนี้เขาเป็นผู้ขับชี่เขาจะตั้งใจ ที่จะไม่ดื่มเพื่อจะมาทำงานนี้หรือไม่) ผมว่าไม่ครับ ผมสังเกตจากเพื่อนผมนะครับ (02-104 ชาย 21 ปี)

แต่ว่าเรื่องการลดการกินเหล้าก็ไม่น่าช่วย วันนี้ชั้นชี่เกียจชั้นอยากกิน ปิดแล้วก็ไปสังสรรค์ และ จากผู้ส่งก็จะกลายเป็นผู้ใช้บริการ (หัวเราะ) (01-006 หญิงข้ามเพศ 21 ปี)

คนที่ไปรับไปส่งเพื่อนและทำแบบผมที่ไม่ดื่มเนี่ยะน้อยมากครับ ผมว่าน้อยมาก เมื่อก่อนผมก็ ไม่ได้เป็นแบบนี้ แต่ทุกวันนี้ผมเป็นเพราะว่าเป็นเหตุผลส่วนตัว แต่ผมคิดว่าถ้าไปรับไปส่งมัน ต้องเอาสักหน่อยแน่ ๆ ครับ ผมว่าส่วนมากเขาอาจจะไปส่ง แล้วก็กลับ แล้วก็ไปบออะไรอย่าง เงี้ยะมากกว่า (01-104 ชาย 26 ปี)

8.2 ความเห็นของนักศึกษาที่คิดว่ามีความเป็นไปได้ที่คนจะดื่มแอลกอฮอล์ลดลง คือการอาสาเป็นผู้ ขับชี่อาจทำให้นักศึกษาปรับตัวและมีความรับผิดชอบสูงขึ้น รู้จักหน้าที่ของตนเอง เมื่อมีความตั้งใจในการหา

รายได้พิเศษแล้วผู้สมัครที่จะมาซบซึ้นนั้นก็น่าจะยินดีที่จะปฏิบัติตามกับกฎระเบียบของโครงการ ซึ่งรางวัลที่ได้ตอบกลับมันคือการมีรายได้เพิ่มขึ้นพร้อมกับการเป็นคนที่มีคุณภาพมากขึ้นก็เป็นไปได้

หนูคิดว่าคนที่มาสมัครอาจจะเป็นบางวันค่ะที่เค้าอาจจะต้องการรายได้หรือบางวันคือเค้าไม่ได้ดีมี เค้าก็อาจจะมาซบคะ แต่ถ้าวันไหนที่ไม่ๆมาซบแล้ว แล้วเค้าไปดีมีหรือว่าอยู่ดี (02-006 หญิง 20 ปี)

บางทีผมอาจจะคิดว่าอาจจะดีมีน้อยลงด้วยซ้ำเพราะว่านักศึกษาที่อยากได้งานพาร์ทไทม์อะไร แล้วก็อาจจะแบบลดการดีมีลงเพื่อที่จะหันมาทำงานหาเก็บเงินเอาไว้ส่งตัวเองเรียนอะไร ประมาณนี้ครับ (02-107 ชาย 22 ปี)

ผมว่ามีส่วนครับ ถ้าเขาต้องการรายได้จริง ๆ ถ้าวันนั้นมันเป็นคิวที่เราจะต้องลง เขาก็น่าจะลด (03-012 ชาย 20 ปี)

หนูว่าตั้งใจนะคะเพราะเหมือนประมาณว่าพอเค้าไม่ได้มีเค้าสามารถมีรายได้ (คิดว่ามันจะเป็นไปในทางไหนมากกว่ากันคะ คนดีมีมากขึ้นหรือว่าคนตั้งใจที่จะไม่ดีมีมากขึ้นเพื่อมาซบ) หนูว่าคนที่ตั้งใจไม่ดีมีมากกว่าคะ (03-013 หญิง 20 ปี)

คิดว่ามีผลคะ เพราะว่าถ้าเข้ามาในโครงการนี้แล้วเหมือนเป็นเงื่อนไขหรือข้อจำกัดว่า เราจะไม่ให้ดีมีเลย ถ้าดีมีอาจจะมียกข้อยกเว้นว่าต้องหักเปอร์เซ็นต์คิดว่าเขาคิดว่าเขาจะพยายามที่จะไม่ดีมีคิดว่าน่าจะมีผลประมาณนี้คะ (03-005 หญิง 22 ปี)

มีโอกาสเป็นไปได้นะครับ เพราะว่าบางครั้ง เขาก็แบบอยากได้ค่าตอบแทนในการทำงานอะไรเงี้ยะครับ เพราะว่าบางคนที่เขาอยู่มหาลัยเขาก็ไม่อยากจะ บางครั้งเขาก็อยากจะทำงาน part time อะไรแบบนี้อยู่แล้วครับ (02-003 ชาย 21 ปี)

จากข้อเสนอแนะที่หลากหลายของนักศึกษา สรุปประเด็นเพื่อจะนำไปพัฒนาโครงการเพื่อนดื่มเราขับต่อไปได้ ดังนี้

1. รูปแบบการให้บริการและแอปพลิเคชัน
2. ผู้ขับขี่
3. ค่าตอบแทนผู้ขับขี่และการบริหารจัดการ
4. การประชาสัมพันธ์โครงการ การเตรียมพร้อม อบรมให้ความรู้

1. รูปแบบการให้บริการและแอปพลิเคชัน

นอกจากทางโครงการจะนำระบบบริการรถรับส่งสาธารณะ อย่างเช่นของ Grab ซึ่งเป็นมาตรฐานและเป็นที่นิยมของคนหนุ่มสาวในปัจจุบันมาปรับใช้กับโครงการแล้ว นักศึกษาหลายคนเสนอว่าโครงการสามารถทำให้แตกต่างหรือดีกว่าได้ดังนี้

1.1 ระบบการนัดล่วงหน้าและการเลือกผู้ขับขี่ได้

การใช้ระบบการนัดล่วงหน้าและผู้โดยสารสามารถเลือกผู้ขับขี่ได้ ซึ่งจะแตกต่างจากระบบของ Grab ที่จ่ายงานให้กับผู้ขับขี่ที่อยู่ใกล้ที่สุดเมื่อมีผู้เรียกใช้บริการ โดยในขั้นตอนการลงทะเบียนในแอปพลิเคชัน ผู้ใช้บริการสามารถบันทึก “บริการที่ต้องการ (service preference)” ไว้ เมื่อกดใช้บริการระบบก็จะส่งรายการผู้ขับขี่และพาหนะที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการขึ้นมาให้เลือกได้ เมื่อผู้ใช้บริการกดเลือกผู้ขับขี่ ทั้งสองฝ่ายจะเห็นข้อมูลของกันและกัน ผู้ใช้บริการสามารถระบุสถานที่รับส่งและเวลาเพื่อทำการนัดหมายล่วงหน้าได้ โดยผู้ขับขี่สามารถเลือกที่จะกดรับบริการหรือไม่ก็ได้ การลงทะเบียนในแอปพลิเคชันต้องระบุข้อมูลที่จำเป็นเพื่อให้ศูนย์บริการสามารถตรวจสอบได้ว่าแต่ละฝ่ายเป็นนักศึกษาจริง และผู้ขับขี่สามารถให้บริการได้จริงตามวันเวลาและสถานที่ที่ได้มีการนัดหมาย และผู้โดยสารก็ต้องมีการใช้บริการจริง ซึ่งในแอปพลิเคชันจำเป็นต้องมีระบบการยกเลิก การบันทึก หรือการปรับ/การมีทางเลือกสำรองเมื่อแต่ละฝ่ายไม่มาตามนัด เป็นต้น

หนูอยากให้แบบ สมมุติว่าเป็นผู้หญิงเรียก เราจะมีประวัติของเราใน Grab ใหม้ยัยคะ เหมือนต้องให้เราลงทะเบียนก่อนว่า เอ้อ โอเค เราเป็นคนนี้ ... หนูอยากให้เลือก แบบสมมุติว่าเราจะ random ใครมาก็ได้ ขอให้มาเป็นผู้หญิงด้วยกัน (01-002 หญิง 20 ปี)

สิ่งแรกเป็นชื่อคนขับนะครึบ ใคร online อยู่และเราจะเลือกใช้บริการใครก็กดเข้าไปหาคนนั้น และเพิ่มการจองคิวได้ว่า จองคิวให้มารับเราที่ร้านนี้เวลากี่โมง นัดกันครึบ อาจจะเป็น list รายการลงมาเพิ่มว่าวันนี้ เวลาตรงนี้ ปักหมุดตรงนี้ก็โมง และก็รายการนี้ก็ไปขึ้นที่ผู้ขับเลยครึบ (ผู้ขับที่ถูกเลือกก็อาจจะกดว่ารับหรือไม่รับถูกไหมครึบ) ใช่ว่าเราขับหรือไม่รับ ถ้ารับก็เข้าไปอยู่ใน list รายการของผู้ขับเลยครึบเลย ถ้าไม่รับก็ไม่อยู่ครึบ (02-104 ชาย 21 ปี)

ถ้าเราต้องลงทะเบียนในแอปพลิเคชันด้วยเนี่ยะ มันก็อาจจะต้องใช้ e-mail ของมอ เพราะว่า e-mail ของส่วนตัวมันค่อนข้างจะเกิดปัญหากับผู้ใช้ได้ อาจจะมีมีจดหมายปลอมมาเป็นลูกค้าอะไรเงี้ยะครึบ อย่างเราเรียก Grab car เราก็ต้องยืนยันเบอร์ยืนยันตัวเราก่อน ตอนที่เราลงทะเบียน ใช่มั้ยครึบ เราก็ใช้ e-mail ของมอ แต่ตอนที่เราจะ log inเราก็อาจจะใช้พิมพ์โค้ดหรือใช้อะไรที่มันง่ายขึ้น สำหรับคนเมาก็ไม่ต้องมานั่งพิมพ์อะไรมา (01-104 ชาย 26 ปี)

1.2. มีศูนย์บริการ และจุด checkpoint

โครงการควรจะมีศูนย์บริการเพื่อประสานระหว่างผู้รับบริการและผู้ขับขี่ และจัดการปัญหาในกรณีฉุกเฉิน และมีจุด checkpoint ที่ผู้ขับขี่สามารถจอดรถผู้โดยสารเรียกบริการได้ โดยอาจจะอยู่ในบริเวณสถานบริการที่ร่วมมือกับโครงการหรือในมหาวิทยาลัย มีผู้ดูแลประจำจุดซึ่งจะทำหน้าที่เรื่องการเป่าแอลกอฮอล์ให้ผู้ขับขี่ด้วย ซึ่งการแก้ปัญหาในกรณีฉุกเฉินและการตรวจสอบในเรื่องการเป่าแอลกอฮอล์ของผู้ขับขี่ถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญมาก และเป็นเรื่องท้าทายที่ทางโครงการจะต้องมีการวางแผน จัดระบบ มีการจัดการ และประเมินผลของโครงการในเรื่องนี้ให้เป็นอย่างดี เพราะไม่เช่นนั้น โครงการอาจได้ผลตอบรับในทางลบ และกลับกลายเป็นภาระที่ใหญ่หลวงให้กับทางโครงการได้

สมมุติว่าถ้าให้ร้านเป็นคนดำเนินการหรือถ้าให้เป็นจุด checkpoint สำหรับร้านที่ลงทะเบียนกับแอปใช้ใหม่ครับ ให้นักศึกษาที่เป็นสโมมาอยู่ประจำจุดเช็คก็น่าจะโอเคอยู่ครับ หรือถ้าให้ร้านเขาจัดการทั้งหมดก็โอเคอยู่นะครับ เพราะว่าแต่ละร้านเขาก็น่าจะมีศักยภาพพอที่จะทำสมมุติว่าเราอยู่ที่ร้านแล้วจะกลับหฺละ แล้วก็เราก็กดแอป ว่าอยู่ที่ร้านนี้ ใช้ใหม่ครับ แล้วร้านก็บอกว่า เดี่ยวร้านจะพาออกไปนอกร้านแล้วก็เป่าแอลกอฮอล์คนขับใช้ใหม่ครับ แล้วก็พอร้านก็กด approve ว่า คนขับคนนี้ผ่านอะไรเงี้ยะครับ หรือสมมุติว่ามีศูนย์ stand by อยู่ในมหาลัย แล้วผมก็นั่งรออยู่ที่ศูนย์ แล้วก็เป่าแอลกอฮอล์ที่นั่นก็ได้ (01-104 ชาย 26 ปี)

1.3. ยานพาหนะที่ใช้บริการ

นักศึกษามีความคิดเห็นว่า การให้บริการนักศึกษาที่ดื่มด้วยรถยนต์ย่อมจะปลอดภัยกว่ามอเตอร์ไซค์และเหมาะกับนักศึกษาหญิงที่นิยมไปหรือกลับสถานบันเทิงกันเป็นกลุ่ม แต่หลายคนยังเห็นว่าควรมียานพาหนะทั้งสองประเภทให้ผู้ใช้บริการเลือกได้ตามระดับความเมา ระยะทาง และราคา เนื่องจากผู้โดยสารที่ไม่ได้มีอากรมีนเมามาก อายากกลับเองโดยไม่ต้องมีเพื่อน แต่อยากใช้บริการโดยสารเพื่อความรวดเร็วและประหยัด อาจเลือกที่จะใช้บริการด้วยรถมอเตอร์ไซค์มากกว่า และโดยส่วนใหญ่ นักศึกษาผู้สมัครมาเป็นผู้รับส่งผู้โดยสารน่าจะมียานมอเตอร์ไซค์เป็นของตนเองมากกว่ามีรถยนต์ ดังนั้นการสำรวจข้อมูลล่วงหน้า การวางแผน การบริหารจัดการ และการทดลองในช่วงจัดทำโครงการในระยะแรกจึงมีความสำคัญมาก

มี 2 ทางเลยก็ดี คืออย่าเอาแค่รถยนต์เลย เพราะว่าเด็กใช้รถยนต์น้อย ถ้าคิดสัดส่วนทั้งหมดหนุว่ารถยนต์มีสัก 25 เปอร์เซนต์ รถติด หาที่จอดยากคะ นักศึกษาปีหนึ่งปีสองไม่มีแน่นอน ที่คนเลือกไปค้มากกว่าเพราะว่า มันราคาถูกกว่าครึ่งต่อครึ่งเลย (01-003 หญิง 22 ปี)

รถยนต์น่าจะโอเคกว่า ถ้าเป็นไปค้ถ้าจะไปรับคนที่ดื่มน่าจะเป็นคนที่เพียงพอควบคุมสติตัวเองได้ รถยนต์ปลอดภัยกว่าทั้งคนขับคนซ้อน และส่วนใหญ่เค้าจะไปร้านเหล้ากันเป็นกลุ่ม ก็ไปรถยนต์มารับทีเดียวได้เลย (01-101 หญิง 21 ปี)

มอเตอร์ไซค์ก็ดีคะ สะดวกรวดเร็วกว่ารถยนต์ เผื่อแบบว่าเราอยากกลับเองอะไรอย่างเงี้ยะคะ ราคาที่ต้องซอร์ฟลงมากกว่ารถยนต์คะ (แล้วมันจะปลอดภัยหรือ คนเมานั่งมอเตอร์ไซค์) ไม่ๆ ปลอดภัยแน่นอนคะ (หัวเราะ) จังหวะนั้นเราก็ควรรู้ตัวตัวเองว่าเราควรจะเรียกอะไรแบบไหน

อย่างน้อยก็ต้องมีเพื่อนคอยปรามว่า เห้ย ขนาดนี้นะต้องนั่งๆรถยนต์แล้วแหละ (02-001 หญิง 21 ปี)

ถ้าเราคนเดียวเราจะกลับคนเดียวเราเลือกมอเตอร์ไซด์ถ้าเราไม่เมามากนะครับ (คือกลับได้ ไม่ตกหล่นแน่) ไซ่ครับ (เพราะว่ามันถูกกว่าด้วยไซ่ใหม่) ไซ่ครับ (แล้วกรณีไหนที่จะเลือกเป็นรถยนต์ครับ) ก็จะเป็นเพื่อนที่เราไปด้วยกันตอนเช้าเจ๊ยะครับและมากันสัก 4 คน เราก็กลับรถยนต์หรือไม่ก็แยกย้ายกลับเลยไม่ต้องให้ Grab ไปส่ง แยกย้ายกลับคือแบบต่างคนต่างเรียกมอเตอร์ไซด์กลับกันเลย (คิดว่าถ้าเป็นโครงการเราเนี่ยะ ของเรามันรับคนเมามากควรมีมอเตอร์ไซด์ด้วยใหม่ หรือว่าตัดไปเลย) ตัดไปเลยก็ได้ครับ (หัวเราะ) เหมือนเรายังให้เขาซ้อนไม่ได้เลยและเราเรียกมอเตอร์ไซด์มารับเขาก็ก็นั่ง เหมือนเราที่ไปส่งเขาไม่ได้เหมือนกัน ก็เลยน่าจะจะเป็นเฉพาะรถใหญ่ (02-007 ชาย 22 ปี)

(รถมอเตอร์ไซด์) ผมว่า ไม่น่าจะควรนะครับเพราะว่าผมเคยไปรับเพื่อนคนหนึ่งที่เมามากๆเนี่ยะแล้วเค้าแบบ เค้าไม่รู้เรื่องอะไรเลยเค้า พอซ้อนมอเตอร์ไซด์ปั๊บเค้าเอนซ้ายมั่ง เอนขวามั่ง รถจะล้มมั่งอะไรอย่างเงี้ยอะครับ มันก็เลย ตรงนี้ก็ทำให้เกิดอันตรายได้แต่ว่าคนที่เมามากๆ ก็ยังมีสติอยู่ก็น่าจะได้อยู่ครับ (02-108 ชาย 20 ปี)

ส่วนมากถ้าเขาจะกลับแบบพวกรถรับส่งเขาจะเอาความคุ้มค่าของเขา น่าจะเป็นรถที่มีที่นั่งเยอะหน่อย 4 ประตูถ้าเป็นมอเตอร์ไซด์มันนั่งได้คนเดียวไซ่ใหม่คะ มันก็จะแบบ เขารู้สึกว่าเขาไม่คุ้มค่า มันซ้อนได้แค่คนเดียว ถ้าเอาความรู้สึกว่าเขาคุ้ม นั่ง 4 คน ถ้าจ่ายร้อยกว่าบาทเขากิน ยังไงก็คุ้มถ้าหารนะคะ สำหรับคนนั่งนะคะ ถึงจะแพงแต่ถ้าเขาคิดว่า มันโดนหารแบ่งเขาจะคิดว่ามันคุ้ม (03-102 หญิง 23 ปี)

1.4 พื้นที่ ระยะทางในการให้บริการ

นักศึกษามีข้อเสนอแนะที่หลากหลายเกี่ยวกับพื้นที่และระยะทางในการให้บริการ โดยบางคนเห็นว่าควรมีการจำกัดพื้นที่ให้บริการ เช่น ระยะทางระหว่างที่พักและสถานบันเทิงไม่เกิน 10 - 15 กิโลเมตร แต่บางคนก็เห็นว่าควรเปิดพื้นที่อิสระไปเลย อยู่ที่ผู้โดยสารและผู้ขับซึ่งจะตกลงกันเองได้หรือไม่ แต่อัตราค่าบริการก็ต้องเพิ่มขึ้นไปด้วยตามระยะทางและความยากง่ายในการรับส่งผู้โดยสาร

ผมว่าระยะไม่เกิน 15 กิโลเมตรหรือเปล่าครับ ถ้าเกิดมันเกินกว่านั้นมันก็เป็นระยะทางที่ไกลเกินไปอะไรอย่างเงี้ยอะครับ วัดจากสถานที่ไปรับเลยครับ สมมุติอาจจะเป็นร้าน ALC SHOP 04 อะไรอย่างเงี้ยอะครับ เราก็จะไปส่งลูกค้าที่แบบระยะทางไม่เกิน 15 กิโลเมตรอะไรอย่างเงี้ย หากเกินกว่านั้นเราก็จะคิดเงินตามระยะทางที่มากกว่าอะไรอย่างเงี้ย (02-108 ชาย 20 ปี)

เรากำหนดวงไว้ก่อน 1 วง แต่ไม่ใช่วงที่เราห้ามเกินเลยนะไม่ได้ เกินได้แต่เป็นวงที่เราบอกว่าถ้าออกนอกวงเนี่ยะจะต้องถามคนขับแล้วว่าคนขับพร้อมไปมั้ย แล้วก็ถามลูกค้าว่าลูกค้าพร้อมจะจ่ายค่าไปและกลับคนขับไหม วงนี้คือวงที่บังคับ แต่ถ้านอกจากนี้ไปอาจจะต้องเป็นการตกลง

กันระหว่าง 2 ฝ่าย ทั้ง 2 ฝ่ายมีสิทธิ์ที่จะยกเลิก ใช้คะ เพราะบางคนเค้าก็พร้อมที่จะไป เพราะ ถ้าเกิดว่าค่าตอบแทนมันโอเคเค้าก็แฮปปี้ที่จะไปอย่างเงี้ยคะ (01-006 หญิงข้ามเพศ 21 ปี)

สำหรับผมนะครับ ไกลแคไหนผมก็ไปส่งได้ ถ้าแบบว่าถ้าเพื่อนมาขอจริง ๆ เคยมี วันเกิดผม แล้วเขาก็มาดื่มที่บ้านผม แล้วบ้านผมห่างจากมอประมาณเกือบ 10 โลครับ แล้วก็ ผมก็ต้องไปรับ และเขาก็กลับก็ต้องไปส่งมันด้วยครับ (แต่อันนี้เป็นเพื่อนกันเน้อะ แต่ถ้าเป็นคนอื่น) ถ้าค่าตอบแทนเหมาะสม ค่าน้ำมันได้ค่าแรงนิดหน่อยผมว่าผมก็ไปส่งครับ (01-104 ชาย 26 ปี)

ส่งไกลได้ครับ (ไกลแคไหน) ที่ผมคิดไว้ก็ประมาณ 10 กิโล อย่างตัว ALC SHOP 04 มาถึงมอ เงี้ยะครับ มันก็ประมาณ 7 กิโล 8 กิโลแล้วครับ มันก็อาจจะตึกลม ๆ ลัก 10 เผื่อบางคนหอยุ่ไกลเกินครับ (สันป่าตองนี่ไปส่งใหม่ 20 กว่าโล) ผมว่า เราอาจจะทำได้ แต่ก็แก่นักศึกษา (หัวเราะ) ก็ต้องดูความปลอดภัย แต่ถ้า rate ตามระยะทาง ถ้า rate มันโอเค เขาก็น่าจะยอมไปอยู่ (01-001 ชาย 22 ปี)

(พื้นที่ในการรับส่ง) น่าจะเปิดนะคะ และอยู่ที่ว่าคนรับส่งนะคะ เขาจะ กดรับไหมถ้าเขา request ว่าจะส่งไกล ถ้าเขากดรับ เขาก็รู้แล้วว่าเขาจะได้ค่าตอบแทนที่สูง มันน่าจะอยู่ที่ว่าคน กดรับเขาจะรับหรือเปล่าเราอาจจะเปิดกว้างให้เขาเลย ถ้ามันไม่มีคนกดรับ เขาก็คงรู้แล้วแหละ ว่าจะไม่มีคนไปส่งเขาเขาก็เลือกที่จะลงหอ ส่วนมากถ้าแก่นักศึกษาเขาก็จะมีหอ หอเป็นของตัวเอง ถ้าไม่มีที่ไปเขาก็ไปหอเพื่อน (03-102 หญิง 23 ปี)

1.5. แอปพลิเคชัน

แอปพลิเคชันที่เหมาะสมสำหรับผู้ดื่มแอลกอฮอล์ต้องใช้ง่าย ไม่ซับซ้อน ไม่ต้องพิมพ์เยอะ เน้นรูปภาพ มีความแม่นยำในการระบุตำแหน่งที่รับและส่งและการ tracking ขณะรับส่งได้ เพื่อป้องกันปัญหาการปักหมุด location ใน map คลาดเคลื่อนซึ่งเจอบ่อยในการใช้รถบริการสาธารณะในปัจจุบัน ทางโครงการควรบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่งสถานบริการที่นักศึกษานิยมไปในแอปพลิเคชันให้มากที่สุด รวมถึงบันทึกตำแหน่งหอพักหรือบ้านของผู้ใช้บริการประจำ เพื่อให้ผู้ขับขี่สามารถหาจุดรับได้แม่นยำ การมีระบบ tracking เพื่อติดตามตำแหน่งรถรับส่งจะช่วยให้อุ่นใจมากขึ้น ส่วนข้อเสนอแนะด้านความปลอดภัยที่ควรมีเช่นเดียวกับ Grab หรือทำให้มีรายละเอียดมากกว่านั้น เช่น การแสดงข้อมูลส่วนบุคคล เช่นรหัสนักศึกษา มหาวิทยาลัยที่เรียน รวมถึงรูปของทั้งผู้ให้และผู้รับบริการบนแอปพลิเคชัน เมื่อสิ้นสุดการบริการทุกครั้งผู้ใช้บริการต้องสามารถรีวิว หรือประเมินความพึงพอใจได้เช่นเดียวกับการบริการทั่ว ๆ ไป ฟังก์ชันในแอปพลิเคชันที่เสนอเพิ่มขึ้นมาคือการคำนวณค่าบริการเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษาที่ไปกลับเป็นกลุ่มใช้หารค่าบริการกันได้ภายในแอป และปุ่มแจ้งเหตุฉุกเฉินซึ่งสามารถใช้ได้ทั้งสองฝ่าย เป็นต้น

ไอเดียของ application ก็น่าจะเป็นในเรื่องของมีความสะดวกสบายใช้ง่าย ไม่ซับซ้อน และก็เมนูการใช้งานสะดวกกว่า รวดเร็วกว่า ใช้ระบุตำแหน่งที่ชัดเจน ไม่ทำให้สับสน สามารถโต้ตอบกันได้ตลอดเวลา และถ้าเป็นในเรื่องของการรับส่งก็อาจจะเป็นเรื่อง เพิ่มหากเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินอะไรขึ้นมาก็สามารถจะช่วยเหลือได้ทันทีครับ เพื่อความปลอดภัยให้กับนักศึกษาด้วยครับ (ก็อาจจะต้องมีเมนูเรื่องฉุกเฉินเน้อะ) ใช้ ๆ ครับ เมนูฉุกเฉินนี้ก็ นักศึกษาก็กดปุ่มก็

สามารถถึงสถานีตำรวจได้เลย จะเพิ่มความมั่นใจให้กับนักศึกษาได้รวดเร็วกว่า (02-104 ชาย 21 ปี)

อาจจะกดแอปเข้าไปป๊อป เป็นหน้าของมอเตอร์ไซด์และกัทรถยนต์ ก็ให้ผู้เลือกคลิกเข้าไปว่า ต้องการอันไหน ครับ (เริ่มต้นที่เลือกยานพาหนะก่อน) ใ้ครับผม มียานพาหนะให้เลือก หลังจากนั้น ก็มีการเปิดรับบริการใช้งานของผู้ให้บริการและหลังจากนั้นก็ประวัติของผู้ให้บริการครับผม (สมมติเปิดแอปขึ้นมา เลือกรถยนต์ มอเตอร์ไซด์ สมมติว่าเลือกรถยนต์หลังวันี่รถยนต์มี on อยู่ 4 คัน 4 คน คลิกเข้าไปรถยนต์คันที่ 1 ก็จะมีผู้ขับขี่และ profile) ใ้ (ถ้าไม่ชอบเปลี่ยนเป็นคันที่ 2) ครับผม (03-007 ชาย 23 ปี)

แต่ว่ามันจะมีปัญหาในเรื่องของตัว location ครับผม บางที่ตัว location ที่ปักไปมันจะคลาดเคลื่อน มันทำให้การสื่อสารที่ผิดพลาดกับทางคนขับครับ สมมติว่าเรียกรถมาแล้วคนขับก็โทรถามว่าอยู่ไหน ๆ แล้วแบบด้วยความที่เขาเมาด้วย เขาคงจะไม่อธิบายว่า เอ่ออยู่ตรงไหน ไม่ใช่อยู่ตรงนั้นมันห่างไป 50 เมตร หรือ 100 เมตร (ไม่สะดวก ต้องเป๊ะ) ครับผม (01-005 ชาย 21 ปี)

การใช้งานผมว่าก็ควรจะพัฒนาตัว GPS สำคัญนะครับ ด้าน location ล่าสุด location ตำแหน่งที่ปักทาง Map อะไรต่าง ๆ ก็ควร update ให้ล่าสุดตลอดและแม่นยำครับ อันนี้ค่อนข้างที่จะสำคัญสำหรับแอปนี้ครับ ... ผมว่าถ้าเราต้องการมุ่งกลุ่มเป้าหมายในการรับส่งหลังส่งเสร็จจริง ๆ ผมว่า list รายชื่อร้านส่งสรครอบมหรือว่าแบบทั้งจังหวัด ควรจะเข้าไปอยู่ในแอปนี้ให้ครบเงาะครับ เพราะบางที่ที่ให้ปักหมุดมันอาจจะผิดอาจจะหลงกันได้ ถ้าเรามีชื่อร้านครบแล้วเราสามารถปักหมุดตรงที่เราอยู่จากชื่อร้านได้เลยที่แบบมีข้อมูลพื้นฐานไว้แล้วก่อน อันนี้น่าจะตอบเจ็ทท์กว่าน่าจะง่าย น่าจะไม่หลงกัน (ควรจะมีการมี list รายชื่อของร้านที่นิยมที่พวกเราไป ก็สามารคลิกที่ชื่อนั้นเลย) ครับ คลิกที่ชื่อร้านเลยครับ (01-007 ชาย 21 ปี)

ขอให้เช็คเส้นทางได้ แล้วก็ มีการยืนยันว่าส่งถึงจริงๆ โดยผู้ใช้บริการ (01-002 หญิง 20 ปี)

แล้วในส่วนที่ไปส่งถึงที่เนี่ยะ ถ้ามันเดิมในส่วนที่ว่า อย่างที่ผมบอกครับ ถ้ามันมีแบบว่ากดครั้งเดียวแล้วสามารถมาร์คส่งปลายทางได้ซักหลาย ๆ จุดจะดีมาก วนไปส่งได้ก็จะดีมาก แล้วก็ตัดเงินเป็น online ไปเลย โดยที่ไม่ต้องมาถามแบบให้ชำระเงินนะครับ ตัดไปเลย ก็จะเลี้ยงขั้นตอนสำหรับคนเมาที่ไม่ได้สติได้มากขึ้น น่าจะใช้ได้ง่ายสุดแล้วนะครับอาจารย์ (คืออนาคตถ้ามันเป็นเซตเดิม ID เดิม 4 คนนี้) ใ้ครับ (ไม่ต้องลง GPS ละ) ใ้ครับ (03-003 ชาย 25 ปี)

แอปมันควรจะ เป็นแอปที่หน้าตาใช้ง่ายครับ มีความเข้าใจได้ง่าย และก็มีหน้าที่จะเสถียรครับ และก็ มีการเก็บข้อมูลครับของตัวผู้ใช้งานที่สามารถ re-check กลับไปได้ว่า เขาเป็นใคร เขามีตัวตนจริง ๆ ใ้ใหม่ ในการที่จะเข้ามาขับตัวเนี่ยะครับ เพราะว่ามันมีผลในเรื่องของความปลอดภัยด้วยครับ ... ทั้งผู้ขับและผู้ให้บริการครับ (03-103 ชาย 21 ปี)

เพศอาจจะเลือกได้ครับ ให้เลือกเพศอย่างเดียวก็น่าได้ครับ หญิงหรือชาย (ไม่ให้เห็นรูป) ใช้ครับ
เดี๋ยวกดยกเลิกแล้วก็เปลี่ยนคนใหม่ (หัวเราะ) (02-007 ชาย 22 ปี)

มันจะเป็นระบบที่ลูกค้าประเมินเลยครับว่าพึงพอใจไหม อย่างผมเคยขึ้นไปและแบบกลิ้งบุหรี
เต็มรถเลยเงาะ ให้แบบ อย่างงี้ไม่โอเคมากเลยอะไรเงาะ ผมก็ประเมินและผมก็แจ้งเรื่องไปเลย
ว่าแบบ คนขับสูบบุหรี่ในรถอะไรเงาะครับ (01-105 ชาย 23 ปี)

มีการคำนวณล่วงหน้าว่าระยะตรงนี้ไปถึงตรงนี้เราจะเสียคนละเท่าไร และถ้าเราสามารถระบุ
จำนวนคนได้ว่า เราจะขึ้นคันนี้ในจำนวนกี่คน และเขาทหารเฉลี่ยหรือเราเลือกเหมือนชอยซ์ว่า
ทหารเฉลี่ยและเขาก็คิดค่าบริการหารให้ได้คะ คิดว่าอันนั้นก็น่าจะเป็นจุดเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ว่า
น่าจะโอเคเหมือนกันคะ (03-005 หญิง 22 ปี)

1.6. ฉีกข้อจำกัดรูปแบบบริการเดิม

นักศึกษาส่วนหนึ่งให้ข้อคิดเห็นว่า ทางโครงการไม่จำเป็นต้องจำกัดสถานที่ สถานการณ์ และตัวบุคคลทั้งผู้ขับ
และผู้โดยสาร เช่นไม่จำกัดเฉพาะรับส่งนักศึกษาไปกลับสถานบันเทิงเท่านั้น เพราะการตีกันแอลกอฮอล์กับ
เพื่อนสามารถเกิดขึ้นที่หอพักหรือบ้าน ซึ่งอาจทำให้เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุหากมีการเดินทางเช่นกัน หรือช่วง
หน้าฝนซึ่งนักศึกษาที่ตีกันเที่ยวจะหารถยนต์รับส่งยาก นอกจากนี้บางคนมีข้อคิดเห็นว่าจะขยายบริการรับส่ง
นักตีกันคนอื่นที่ไม่ใช่นักศึกษาได้ด้วย หรืออยากให้นักศึกษาที่จบการศึกษาไปแล้วสามารถเข้าร่วม
โครงการนี้ได้ด้วยเช่นกัน ซึ่งในเรื่องน่าจะขึ้นกับความต้องการในการเข้าร่วมโครงการของผู้ขับและผู้โดยสาร
ว่าจะมีมากน้อยหรือได้รับความนิยมน้อยเพียงไร รวมถึงการคำนึงสถานการณ์เฉพาะหน้าต่าง ๆ ที่อาจ
เกิดขึ้นได้

บางคนที่เคยมาแล้วแต่ว่าเค้ากินที่หอแต่ถ้าเค้าต้องการไปซื้อเครื่องเพิ่มอย่างงี้ไม่มีคะ คือ
เราสามารถเลือกได้ว่าให้ทางคนขับอะคะสามารถไปหาซื้อได้ในร้านค้าที่ใกล้เคียง... อันนี้คือลด
ความเสี่ยงในการเกิดอันตรายคะ หนูคิดว่ามันก็สามารถเชื่อมโยงหากันได้เพราะว่าเหมือนกับ
รอให้เพื่อนที่ไม่ได้เมาไปซื้อให้ เหมือนกับการไปรับไปส่งแต่ที่จริงเราก็ออยู่หอ เรานอนที่หออยู่
แล้วแต่ทำยังไงที่ไม่ให้คนที่อยู่ที่หอออกไปได้รับความเกิดอันตรายตรงนั้นเนี่ยะ (02-006
หญิง 20 ปี)

ถ้าเขาอยากจะทำงานในวันนั้น อยากจะขับรถรับเพื่อนในวันนั้น ผมว่า มันเป็นไปได้ว่าเขาจะ
อยู่หอเฉย ๆ ครับผม คือยังงั้นมันจะต้องมีคนเมาที่กลับไม่ได้อยู่แล้วครับผม สมมุติว่าถ้ามีเขา
เรียกมาและอยู่หน้าร้านก็ไปได้เลยครับผม ... ไม่ควรที่จะจำกัดรับเฉพาะนักศึกษาเท่าไร ควร
รับกลุ่มอื่นได้ด้วย -ใช้ครับ (01-005 ชาย 21 ปี)

วัยรุ่นเขาไปเที่ยวหน้าฝนกันคะ แล้วตึก ๆ มาฝนตกแต่เมากลับไม่ได้ ต้องเรียกคนมารับ
ส่วนมากมันจะไม่ค่อยมีคนนะคะตอนช่วงหน้าฝน จะไม่ค่อยมีคนขับเลย ไม่ว่าจะไปรับที่ร้าน

เหล่าหรือว่าเราสั่งอาหารมา ถ้าเกิดว่าวันไหนฝนตกคือถ้าเข้าแอปมาปั๊บเนี่ยก็คือไม่มีคนขับเลย (ก็คือให้บริการได้ทั่วถึงทุกสถานการณ์อะไรประมาณนี้) โชคชะ (02-105 หญิง 20 ปี)

ก็อย่างสมมุติว่าเพื่อนหนูเรียนจบไปแล้ว หนูเป็นบุคคลว่างงานหนูก็อยากทำ หนูจะทำไม่ได้หรอก เพราะถ้าคุณพูดถึงว่า จะให้เป็นนักศึกษาขับ หนูคิดว่าถ้าเราเจาะแค่ทำให้นักศึกษาเป็นคนขับ บางคนเขามีรถ มีน้ำมันมีความพร้อมแต่เขาไม่ใช่ นักศึกษาเขาก็จะไม่มีสิทธิ์ (01-003 หญิง 22 ปี)

2. ผู้ขับขี่

คุณสมบัติของผู้ขับขี่ที่ควรจะมีได้แก่ ทักษะที่ดีต่อคนที่ดื่มเที่ยว ความสามารถในการขับขี่ตอนกลางคืน การคุ้นเคยกับเส้นทาง การเคารพสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้โดยสาร ซึ่งทั้งนี้ควรต้องมีการคัดกรองตรวจสอบประวัตินักศึกษาที่สมัครเป็นผู้ขับขี่ทุกคน อย่าเพียงแค่อัปโหลดแอปผู้ขับขี่เท่านั้น ผู้ขับขี่ทุกคนต้องได้รับการอบรมต่าง ๆ เช่น กฎจราจร ข้อกำหนดในการบริการก่อนจะเริ่มให้บริการ เป็นต้น ซึ่งจากการให้สัมภาษณ์ นักศึกษาหญิงส่วนใหญ่ต้องการผู้ขับขี่ที่เป็นนักศึกษาหญิงจากมหาวิทยาลัยเดียวกัน ดังนั้นการให้เลือกว่าผู้ขับขี่ได้จึงน่าจะเป็นจุดขายที่สำคัญของโครงการนี้

น่าจะเป็นคนที่เขาเข้าใจมากกว่า ... เขาเข้าใจในตัวคนที่ไปสถานบันเทิงมาครับ เข้าใจ แล้วก็แบบไม่เลือกปฏิบัติ มี friendly ครับ ไม่ใช่ว่าแบบ รับผู้โดยสารมาแล้วก็มาทำหน้าที่อะไรเงี้ยะไม่เอาละครับ (02-004 ชาย 23 ปี)

ต้องขับรถแข็ง ชินกับการออกถนน ยิ่งขับตอนกลางคืนด้วย ต้องเข้มงวดกับการรับคนที่มาสมัคร ต้องรู้กฎจราจรด้วย ชินกับเส้นทาง (01-101 หญิง 21 ปี)

เราไม่รู้ว่าใครประมาณไม่ประมาณเงี้ยะครับก็อยากให้มีการแบบว่า แอปผู้ขับขี่นี้ผมว่าไม่น่าจะเพียงพอครับ เพราะเนื่องจากว่านักศึกษาก็น่าจะเป็นวัยที่ขับรถหวาดเสียวอยู่พอสมควรครับ ไม่มีความระมัดระวังผมก็เลยอยากจะทำให้คนที่ขับรถของ application นี้มีความไม่ประมาณ หรือมีความระมัดระวังมากกว่าปกติครับ อยากให้มีการที่จะอาจจะมีการอบรม การที่ เช็คเบื้องต้นนะครับว่าเขาเป็นคนขับที่ปลอดภัยครับ เพื่อไม่ให้เกิดอันตรายต่อทั้งคนขับและคนที่ใช้บริการ (03-103 ชาย 21 ปี)

ถ้าอย่างเช่นเราเป็นผู้หญิง เราก็อยากได้คนขับเป็นผู้หญิงอยู่คะ ทำให้ดูว่าปลอดภัยกว่า ซึ่งหนูคิดว่าผู้หญิงที่จะมาทำตรงนี้ ถ้าเราสามารถเลือกได้ว่าเราจะเอาคนขับเป็นเพศชายหรือเพศหญิงได้ อันนี้คือหนูว่ามันจะดีต่อผู้หญิงนิดหนึ่งคะ เพราะว่าเขาน่าจะสบายใจกว่า (01-008 หญิง 22 ปี)

เอาจริง ๆ เท่าที่อยู่มา ก็ ด้วยความเป็นสังคม -มหาวิทยาลัย 01- เค้าน่าจะ concern เรื่องเพศมันจะแต่ถ้าระบุเพศได้ก็จะ อาจจะสร้างความมั่นใจให้กับคนเรียก แต่ๆมันก็นำมาซึ่ง

ปัญหาว่าถ้าตอนนั้นมีแต่คนเรียกหาผู้หญิงล่ะ ผู้ชายก็จะ อ้าว ไม่มีงาน (การจำกัดเพศเนี่ยะน้อง คิดว่าอาจจะเป็นๆช่องทางที่มันไปปิดกันแต่ว่ามันอาจจะทำให้มีปัญหาอื่นตามมา) ใช่ค่ะ อีกรื่องหนึ่งคือการที่ระบุเพศอะไรอย่างเงี้ยะค่ะ มันจะเป็นการ discrimination หรือเปล่าแบบการเลือกปฏิบัติ (01-006 หญิงข้ามเพศ 21 ปี)

เขียนใน เขียนในสัญญาเลยค่ะ เขียนในสัญญาเป็นข้อห้ามไปเลยคะว่าห้ามถ่ายเด็ดขาด ถ้าทำก็ตัดสิทธิ์การขับออกไปเลยก็ได้ ...อาจจะเป็นเรื่องเบอร์โทรที่เราต้องให้คนขับอย่างเงี้ยะ เพราะแบบอาจจะต้องติดต่อกันด้วยเบอร์โทร ก็อาจจะต้องเขียนในสัญญาอีกว่าแบบห้ามนะอย่างเงี้ยะค่ะ ถ้าทำๆอาจจะต้องมีค่าปรับไปเลยคะ อย่างเงี้ยะเราเขียนค่าปรับเป็นตัววลยลักษณะอักษรไปเลย ให้เค้าเห็นว่าแบบ โอเค ชั้นจะไม่ทำ (01-006 หญิงข้ามเพศ 21 ปี)

3. ค่าตอบแทนผู้ขับขี่และการบริหารจัดการ

ปัจจัยที่นักศึกษาเสนอให้นำมาคิดค่าตอบแทนให้กับผู้ขับขี่ได้แก่ ระยะทาง ประเภทของรถ ช่วงเวลาที่ให้บริการ เวลาที่ผู้ขับขี่ต้อง stand by ระดับความมีนเมาของผู้รับบริการ ค่าเสียหายจากความมีนเมา ค่าเสียหายจากการยกเลิก และการรื้อวิวจากผู้รับบริการ เป็นต้น ส่วนหนึ่งของค่าตอบแทนนั้นควรจะถูกหักเปอร์เซ็นต์เข้าส่วนกลางเพื่อจะได้มีเงินหมุนเวียนในการดำเนินการด้วย

ก็น่าจะเป็นระยะทางครับผม แล้วก็แบบ ฟีดแบคครับผม คือฟีดแบคคนที่มาใช้งานเป็นยังไง น่าๆจะเป็นคู่ค่าตอบแทนได้ (03-002 ชาย 22 ปี)

น่าจะตามระยะทางเลยครับ (คล้าย ๆ Grabหรือเปลา) ครับ (แล้วมันจะต้องให้เท่ากับ Grab ใหม่) คิดว่าน่าจะ น่าจะเป็นราคามาตรฐานเลยจะได้แบบ ไม่เป็นข้ออะไรให้ Grab ด้วยไง จะได้ไม่เป็นแบบคู่แข่งหรือว่าอะไรเงี้ยะครับ (หมายถึงว่าให้คิดอัตราเท่ากัน) ครับน่าจะเท่ากัน คนจ่ายก็คงจะจ่ายเท่ากันเงี้ยะครับ แต่คนขับก็อาจจะได้เยอะกว่า Grab อยากได้ อยากมีให้แบบมหาลี่ยช่วยนิดหนึ่งอะไรเงี้ยะครับ แบบ เราได้จากลูกค้าแล้วเราอาจจะได้รอบจากทางมหาลี่ยอีกเงี้ยะครับ สมมุติ Grab เก็บกิโลเมตรละ 40 บาท แต่อันนี้เก็บกิโลเมตรละ 35 แต่เราจะได้เปอร์เซ็นต์กับทางมหาลี่ยรอบละ 10 บาทครับ (02-007 ชาย 22 ปี)

ผมคิดว่าถ้าจะเก็บจริง ๆ ผมว่าน่าจะคิดเป็นระยะทางคุณด้วย เวลาการไปรับก็น่าจะเหมาะสมกว่า และน่าจะเกี่ยวกับช่วงเวลาด้วยครับ ก็ถ้าตีขึ้นมาหน่อยหนึ่งก็ คนขับน้อย ค่าใช้จ่ายก็น่าจะขึ้นมาหน่อยหนึ่งครับ (01-007 ชาย 21 ปี)

สมมุติว่าเน้นในรอบมหาลี่ยเงี้ยะครับ 5 กิโล เราก็คิด 5 กิโล เท่านั้นบาท ถ้าคุณอยากจะไปร้านไกล ๆ กว่านั้น สมมุติ 7 กิโลก็คิดเท่านั้นบาท แต่ว่าเราก็น่าจะเลือกว่า ที่รับของเราอยู่ในเขตมหาลี่ยตรงนี้ใหม่ คือคิดระยะทางครับ แล้วก็คงเป็นเที่ยวของระยะทางครับ และก็ป็นชั่วโมงที่เรา stand by สมมุติว่าเรา stand by ทั้งคืนแต่เราก็ไม่ได้ขับ ก็น่าจะมีชั่วโมงที่เรา stand by ไว้ด้วย (01-104 ชาย 26 ปี)

ประเมินตัวเราเหมือนแบบว่า เรามาถึงระดับไหน เพื่อบางคนเค้าแบบไม่ชอบคนเมา แบบ คนมารีบ ก็คือแบบ เวลาที่เมา แต่เราไม่ชอบคนที่เมาขนาดเยอะขนาดนี้ น่าจะมีอะไรประเมินเค้าหน่อยว่าเค้ามากระดับไหน หรือไม่ก็เป่าแอลกอฮอล์ตอนจุดเรียกเหมือนคนขับก็ได้ นี่ดูว่ามันระดับไหน แล้วก็ดูสติว่าแบบเค้าอยู่ในเกณฑ์ไหน เมามากคือไม่มีสติแล้ว แบบ ไม่สามารถยืนอยู่คนเดียวได้ ถ้านั่งเค้าต้องหิ้วตัวเงี้ยะคะ ชัดเจนว่าเมา (เพราะฉะนั้น ค่าบริการอาจจะ) สูงขึ้น (01-002 หญิง 20 ปี)

ระยะทางครับ อันที่สองก็ ประเภทของรถครับ เพราะมอเตอร์ไซด์มันก็มีหลายขนาด หลายรุ่น หลายยี่ห้อการใช้น้ำมันมันก็จะแตกต่างกันไปครับ สองปัจจัยหลัก ๆ ครับ ... ถ้าเราเลือกกว่าถ้าคุณเลือกใช้บริการหลังตี 2 มันจะมีค่าบริการเพิ่มอีกนะ ผมคงจะไม่มีใครใช้บริการในส่วนนี้ครับ มันจะเป็นการเพิ่มภาระให้กับผู้ใช้บริการอีกครับ (02-104 ชาย 21 ปี)

หนูคิดว่า น่าจะเป็นระยะทางไกลไกลคะ ช่วงเวลา ถ้าตีหกหอยค่าบริการก็อาจจะแบบขึ้นนิดหนึ่งเงี้ยะคะ และน่าจะมีในส่วนของ สมมุติว่าเราเมาเงี้ยะคะ และสมมุติว่าไปอ้วกใส่เขา ก็อาจจะมึนค่าเสียหายอะไรนิดหนึ่งอะไรเงี้ยะคะ (02-005 หญิง 20 ปี)

ต้องคำถึงถึงเรื่องค่าปรับเวลา cancel ด้วยคะ บางครั้ง ในกลุ่ม 5 คนกดเรียก Grab 2 คน อ้าวดันเป็น Grab 2 คัน มันก็ต้องมีค่าปรับค่าเสียเวลาคนขับให้ในส่วนนี้ด้วยคะ (01-003 หญิง 22 ปี)

ประเด็นการบริหารจัดการค่าตอบแทนผู้ขับขี่

นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความเห็นต่อการบริหารจัดการค่าตอบแทนตามโมเดลต้นแบบที่ผู้วิจัยเสนอ ซึ่งได้แก่การที่ผู้ขับขี่จะได้รับค่าตอบแทนรายเดือนตามที่บันทึกไว้ในแอปพลิเคชัน ว่าวิธีนี้น่าจะมีข้อเสียมากกว่าข้อดี เพราะต้องใช้เวลาตรวจสอบการทำงานที่บันทึกไว้ในแอปนานและอาจทำให้การจ่ายค่าตอบแทนช้า ผู้ขับขี่ต้องรอนานเกินไปไม่คุ้มกับค่าน้ำมันที่ต้องจ่ายไปทุกวัน ระยะเวลาการจ่ายค่าตอบแทนที่มีผู้เสนอว่าเหมาะสมมากที่สุดคือรายสัปดาห์ และมีแนวทางอื่น ๆ ที่นักศึกษาเสนอ เช่น การให้เงินเดือนเหมือนพนักงานประจำที่ต้อง stand by พร้อมบริการจะได้ให้มีค่าตอบแทนที่แน่นอน หรือให้เป็นรายชั่วโมงตามจำนวนรอบให้เป็นการตอบแทนเพิ่มเติม เพื่อจูงใจให้ผู้ขับขี่มีความขยันทำรอบขับมากขึ้น เป็นต้น

น่าจะเช็คก่อนคะว่าเค้าทำงานตรงมัย สมมุติว่าเราจะจ่ายรายวันไปเลย เรายังต้องมีคนที่ตรวจก่อนว่าระบบของผู้ให้บริการคนนี้เค้าทำงานระยะทางตามนี้นะ สมมุติเรากำหนดไว้ที่กิโลเมตรละ 5 บาท แล้วก็เช็คดูว่าเส้นทางนี้จริง ๆ มันไปทางนี้ได้เขาอ้อมไปให้ระยะทางมันเพิ่มขึ้นหรือเปล่า พอตรวจสอบเสร็จคนนี้ถูกต้องเราก็ก่อนเข้าบัญชีเค้าโดยตรงด้วยหน่วยงานที่เราจัดเตรียมไว้ไปเลยน่าจะง่ายกว่า ถ้าจะจ่ายรายเดือนก็จะเหนื่อยกับพนักงานบัญชีหรือว่าฝ่ายของเราหน่อยเพราะว่าก็ต้องเช็คซ้ำหน่อย แต่ว่ารายอาทิตย์อย่างนี้น่าจะเจอกันครึ่งทางน่าจะสะดวกดี (02-106 หญิง 21 ปี)

(รายเดือน) หนูว่ามันอาจจะนานไป บางทีบางคนเค้าแบบมีปัญหาการเงิน หนูคิดว่าถ้าทำเป็น รายอาทิตย์หรือทุกๆ 2 อาทิตย์ ค่ะน่าจะไม่มีปัญหาเรื่องการจ่ายตั้งค้มากกว่าเพราะว่า 1 เดือน มันก็ 4 อาทิตย์ นานอยู่เหมือนกันถ้าใครแบบไปทำงานแล้วอยากใช้เงินอะไรอย่างเงี้ยคะ (01-102 หญิง 25 ปี)

การชำระเงิน คือเพื่อนหนูก็เลยรับจ้างทำ Grab มันก็จะต้องมีเวลารอที่แบบไม่นานเกินไปและ ก็ไม่เร็วเกินไป เพราะว่าเงินมันจะได้หมุนได้อะไรเงี้ยคะ แล้วก็ช่องทางการจ่ายเงินก็ควรต้องมี เงินสด มีตัดบัตร (01-003 หญิง 22 ปี)

ผมคิดว่าให้เป็นรอบดีกว่า ถ้าให้รายเดือนมันอาจจะต้องมีระยะเวลาหรือจำนวนครั้งหรือ ระยะทางกิโลเมตรเนี่ยเป็นข้อบังคับไว้ว่า คุณขี่กี่กิโลเมตร หรือว่าอะไรเงี้ย ถ้าให้อะไรที่แบบ ว่าค่อนข้างอิสระหน่อย ครับ อาจจะให้ผู้ขี่ที่เขาสนใจมากขึ้นอะไรเงี้ยครับ ... น่าจะให้สัก อาทิตย์หนึ่งครับ ผมคิดว่าถ้าเราต้องขับรถทุกวัน ไปรับไปส่งคนทุกวันเงี้ยเราจะใช้เงินในการ เติมน้ำมันเยอะขึ้น (เพราะฉะนั้นมันก็จะเพิ่มค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นมา) ครับ ... คือผมเป็นคนที่ชอบ ความอิสระครับ และผมคิดว่าถ้าเป็นนักศึกษา ก็คงชอบอิสระแบบผมแต่ว่าอาจจะมึนนักศึกษา บางคนก็อยากจะได้งานเสริมเงี้ยครับก็ควรใช้อีกแบบหนึ่ง ผมคิดว่าน่าจะมี 2 ระบบให้เลือก น่าจะดีกว่าครับ มีรายเดือนไปเลยแล้วก็ให้เป็นรายชั่วโมง คือมีทั้งพนักงานประจำและที่ part time ครับ (01-104 ชาย 26 ปี)

Grab เขาจะจ่ายเป็นระบบการจ่ายเป็น incentive ครับผม incentive ก็คือถ้าสมมุติว่า วันนี้ วิ่งได้ 3 รอบ จะได้เก็บมาเป็นเพชร สมมุติ คือระบบนี้ค่อนข้างละเอียดครับผม เดี่ยวผมอธิบาย คร่าว ๆ คือ ถ้าวิ่งได้ 3 รอบ จะได้เพชร วิ่งได้ 5 รอบก็จะได้เพชร 7 รอบก็จะได้เพชร ยิ่งวิ่งรอบ ขึ้นมันก็ได้เพชรเยอะขึ้นครับผม แล้ว เพชรคือ มันจะสามารถตีมาเป็นเงินได้ครับผม สมมุติ ว่า 120 เพชร เท่ากับ 200 บาทเงี้ยครับ มันแล้วแต่ช่วงที่ Grab กำหนด และช่วงเวลาที่เขา เรียกว่า เหมือนเป็นช่วง rush time ก็จะได้เพชรเยอะเป็นพิเศษเพื่อกระตุ้นให้คนขับมาทำงาน ในช่วงที่มีความต้องการสูงครับผม ก็ ถ้าเป็นGrab เนี่ยเขาใช้ระบบเนี่ยครับผม (01-005 ชาย 21 ปี)

ระบบการจ่าย ผมว่า จ่ายเป็นรายอาทิตย์อย่างนี้ ผมว่าอาทิตย์ละครั้งน่าจะดีครับเพราะว่าเรา เป็น ใช้พาหนะส่วนตัวของเราในการไปรับคนอื่นใช่ไหมครับ มันก็อาจจะมีการใช้จ่ายในส่วนของ น้ำมันหรืออะไรอย่างนี้หรือเปล่า ถ้าเกิดว่ามันรอเป็นเดือนเพื่อที่จะรอให้เงินออกมันก็จะแบบ นานเกินไปที่จะเอาต้นทุนของน้ำมันในการเผื่อมาอะครับ ถ้าเป็นรายอาทิตย์มันก็จะรัน ระยะเวลาให้มันน้อยลงเพื่อที่จะได้เอาเงินตรงนั้นไปเติมน้ำมันอะไรประมาณนี้ครับ (02-108 ชาย 20 ปี)

เมื่อถามว่าใครควรเป็นผู้จ่ายค่าบริการให้ผู้ขับขี่ นักศึกษาแทบจะพูดเป็นเสียงเดียวกันว่าควรเป็นความ รับผิดชอบของผู้รับบริการที่จะต้องจ่ายค่าบริการเอง แต่หากต้องการให้นักศึกษาหันมาใช้บริการมากขึ้น อาจมี

เงินงบประมาณจากทางมหาวิทยาลัยหรือจากผู้สนับสนุนโครงการมาช่วยเสริมทำให้ค่าบริการถูกลง ดังนั้นจึงควรมีทางเลือกในการจ่ายค่าบริการที่หลากหลายเท่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อความสะดวกของผู้รับบริการ

หนูรู้สึกว่าคุณที่ใช้บริการควรจะจ่ายเพราะว่ามันเป็นความรับผิดชอบของเค้า มันไม่ใช่ความรับผิดชอบของมหาลัยคือคุณก็ไปดื่มของคุณเองเพราะฉะนั้นคุณก็ควรรับผิดชอบ แต่ว่าการที่เป็นนักศึกษามหาลัยทำแอปตรงนี้ขึ้นมาแล้วอยากให้นักศึกษาใช้ก็คือสามารถจ่ายเป็นเปอร์เซ็นต์ให้กับนักศึกษาได้ อย่างเช่น แบบว่าถ้าคุณใช้นะ เราจะจ่ายเปอร์เซ็นต์ให้คุณทั้งคนขับและคนที่เรียก คนละ 5 เปอร์เซ็นต์ 2 เปอร์เซ็นต์อะไรอย่างเงี้ยคือแบบว่า ทางมหาลัยก็จ่ายให้เราละ หนูรู้สึกว่าคุณ เอ้ย เราอยากใช้ ใช้เยอะแล้วเราได้ตั้งค์ (01-102 หญิง 25 ปี)

ผมว่าผู้โดยสารก็เป็นนักศึกษาต้องเป็นผู้จ่าย ถ้าจะให้จ่าย เราจะเอาเงินไหนมาจ่ายให้เขาครับ ถ้ายังของฟรี รับส่งฟรีครับ แนนอนครับ นักศึกษาชอบ นักศึกษาใช้บริการเยอะมากครับถ้ารับส่งฟรี เรามีเงินทุนที่จะให้เงินทุนให้กับผู้ที่เข้ามาทำงานที่จะตรงกับเรา นักศึกษาก็จะใช้บริการ เอ่อ กินให้มาไปเลย ยังไงก็จะมีคนรับส่งฟรีอยู่แล้ว เดี่ยวเรียกเขาก็มาอะไรเงี้ย แต่ถ้าเป็นในเรื่องค่าใช้จ่ายเหมือน Grab car คนก็จะใช้บริการน้อยลง เพราะว่าเขาก็จะมีทางเลือกที่จะใช้บริการที่อื่นเยอะครับ (อาจจะครึ่งดีไหม) ใช่ ๆ คนครึ่ง ๆ ได้ ผมว่าคนละครึ่งดีกว่าครับ ผู้โดยสารครึ่งหนึ่ง โครงการครึ่งหนึ่งช่วยกัน อันนี้ถือว่าดีไม่มีใครเสียเปรียบได้เปรียบครับ (02-104 ชาย 21 ปี)

ในการจ่ายเงินผมคิดว่าเราควรมีหลาย ๆ ช่องทางตามความสะดวกของลูกค้ามากกว่า (ให้มันมีหลายช่องทางตามสะดวกของผู้ใช้บริการ) ใช่ แต่ต้องเป็นทางที่เรากดเช็คได้ สมมุติว่าเขาจ่ายแล้วจริง ๆ อย่างบางคน ถ้าเงินสด ก็ถ้าเป็นเพื่อนกันก็อาจจะเบียดอะไรเงี้ย เดี่ยวค่อยจ่ายก็ได้ อะไรเงี้ย ครับ มันก็อาจจะสร้างให้คนที่ขับไม่ยากทำอะไรเงี้ยครับ (01-004 ชาย 22 ปี)

ระบบการจ่ายเงินก็จ่ายเงินทันทีหรือไม่ก็ต้องชำระเงินแบบออนไลน์ ... ผมว่าให้ส่วนกลางจัดการไปเลยดีกว่าแต่ถ้าให้เงินสดมันก็จะตามยากถ้าเกิดอะไรขึ้นมา ... บางส่วนอาจจะหักเปอร์เซ็นต์ไว้กับส่วนกลางเงี้ย ถ้าเกิดเราให้เงินสด เหมือนกับว่าเราจ่ายเงินสดให้กับคนขับไป คนขับเขาก็อาจจะต้องมาคืนให้กับส่วนกลางด้วยบางส่วน (01-001 ชาย 22 ปี)

ผมว่าระบบการจ่ายเงิน ควรจะเป็นการตัดจากบัตรครับ เงินนี้ก็อาจจะค่อนข้างไม่สะดวกครับ ผมว่ายังไงเงินส่วนหนึ่งน่าจะเอาไปร่วมกันก่อนครับ แล้วค่อยมาแจกจ่ายทีหลัง ให้แบบตัวคนขับในแต่ละวันให้เป็นเคสเป็นเคสไปครับน่าจะโอเค และการตัดจากบัตรก็จะ make sure ในเรื่องการจ่ายเงินของคนที่ค่อนข้างจะเมาด้วย มันจะชัวร์กว่าครับ เหมือนแบบถ้าเราจ่ายเงินสดได้และเราไปรับเขา และเมามาแบบพูดไม่รู้เรื่องกระเป๋าสตางค์หายไปไหนไปไหนก็ค่อนข้างน่าจะไม่มีปัญหาได้ (01-007 ชาย 21 ปี)

น่าจะเป็นการสแกนจ่ายมากกว่าเพราะว่าเนื่องด้วยแบบหลายๆเรื่องที่ว่าเป็นคนที่ไม่พกเงินสดกันเพราะว่าถ้าพกเงินสดเงินจะหายครับอาจารย์ (01-009 ชาย 22 ปี)

จริง ๆ แล้วครับ ถ้าเป็นในส่วนของ จ่ายเลยมันก็ดีนะครับ เพราะว่าไม่ต้องมีกระบวนการอะไร มากครับผม มันก็จบกันไป แต่ว่าถ้าในกรณีที่คนเขามาแล้วเขาไม่รู้เรื่อง ตรงนี้การสื่อสารมัน อาจะยากครับ ผมว่า น่าจะอาจจะมี 2 วิธีครับ ก็ scan จ่ายครับผม (02-004 ชาย 23 ปี)

Grab ก็จะมีทั้งโอนจ่าย ทั้งจ่ายเงินสดใช้ใหม่ครับ rate มันจะขึ้นตามระยะทางอยู่ครับ ของเราก็คือ ก็อาจจะมี rate ตามระยะทางอย่างของเขาก็ได้ แต่วิธีการจ่ายเงิน คิดว่าแบบ การหักบัญชี น่าจะปลอดภัยกว่ากับการจ่ายเป็นเงินสดหรือเปล่า ด้วยความคนเมาสติเขาไม่ค่อยเต็มร้อยและ บางครั้งกระเป๋าสตางค์หายอะไรหายเงี้ยะครับ คือเราควรใช้วิธีหัก หักบัญชีเอา เราจะรู้สึกว่ามันจะสะดวกกว่า ก็คือเหมือนของ Grab ครับ ก็คือ ผู้ใช้บริการผูกบัญชีธนาคารเข้ากับบัญชีของตัวเองเลย และเมื่อกดเรียก เงินก็จะถูกหักเข้าไปพักไว้ก่อน และเมื่อถึงที่หมาย พนักงานขับก็จะกดยืนยันว่าถึงที่หมายและเงินที่หักอยู่ในระบบ ก็จะหักเข้าบัญชีของพนักงานขับอีกทีหนึ่ง (01-105 ชาย 23 ปี)

จริงๆทำเป็นระบบแบบว่าโอนธนาคารพร้อมเพย์ หนูนาน่าจะสะดวกที่สุด แบบเข้าบัญชี (คนที่ จะมาจัดการตรงนี้ควรเป็นใคร) จริงๆตั้งเป็นทีมเล็กๆก็ได้ค่ะ อาจจะเป็นแบบมอบหมายงาน ตรงส่วนนี้ให้คนนี้ ดูแลคอยเช็คอะไรอย่างเงี้ยะค่ะ เพราะว่าปกติแอปเนี่ยมันจะมีรันตามโค้ดของเค้าที่แบบว่า เค้าจะเขียนโค้ดแบบเช็คเป็นโปรแกรมในตัวแอปพลิเคชันอะค่ะที่รันแบบเป็นโค้ดของวิศวะฯคอมฯ อันนี้เค้าจะต้องเขียนโค้ดขึ้นมาอยู่แล้ว เรายังแค่น่าจะมาตรวจสอบอีกทีมากกว่า คือน่าจะใช้คนแค่ 2 คน 3 คนอะไรอย่างเงี้ยะค่ะ (01-102 หญิง 25 ปี)

4. การประชาสัมพันธ์โครงการ การเตรียมพร้อม อบรมให้ความรู้

นักศึกษามีความคิดเห็นว่า การประชาสัมพันธ์โครงการควรเน้นการใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นหลัก มีฟรีเซ็นเตอร์ เป็นนักศึกษาคนดังช่วยสร้างกระแส และหากบริการของโครงการมีคุณภาพ ถูกใจผู้รับบริการ มันจะทำให้เกิดการบอกต่อ ๆ กันไปได้แน่นอน

หนูนาน่าจะมีการแชร์บอกต่อกันผ่านเฟสบุ๊ค แพนเพจค่ะ เดียวนี้โซเชียลมันไปไวอะ ถ้าเกิดการแชร์ต่อก็น่าจะทำให้เกิดความน่าสนใจมาก ยิ่งเป็นแบบนักศึกษาด้วยกันหนูนาน่าจะสร้างความตื่นตัวในระดับหนึ่งแล้วก็สร้างความปลอดภัยให้พวกนักศึกษาด้วย แล้วอย่างพลังโซเชียลเดี๋ยวนี้ไวอะ ไปไวมาก ... อาจจะมีการแบบ รีวิวนักศึกษาด้วยกันหรือว่า น่าจะเกิดเป็นความแบบบอกต่อกันมากกว่าค่ะ แบบใช้แล้วดีอย่างเงี้ยะรู้สึกปลอดภัยกว่านะหรือว่าแบบ รู้สึกดีกว่าใช้ Grab คนก็จะหันมาใช้มากขึ้นแต่ที่จริงการทำโครงการนี้หนูนาน่าแค่ชื่อหรือว่าเทคนิคการใช้ก็ดูน่าสนใจแล้วค่ะ (03-001 หญิง 21 ปี)

ผมว่าไม่จำเป็นต้องไปทำเพจ คือไปทำเพจ official ได้เนะ แต่ว่าไม่ต้องไป promote อะไรในเพจหลักอะ ถ้าเป็นเด็กกลุ่มเด็กมหาลัย ผมว่าใช้เป็นแบบ Influencer น่าจะดีตลาดได้ง่ายกว่าครับผม อย่างสมมุติเราให้เงินให้ budget ให้เปอร์เซ็นต์ในการ promote โพสต์หนึ่ง และแบบด้วยความที่ Influencer คนนี้ เป็นคนที่แบบ เป็นคนที่มีชื่อเสียงในมข. เป็นคนที่แบบคน

รู้จักเยอะ เขาอาจจะแบบ “ลองแอ็บนี้ใหม่ เนี่ยะคนนี่ใช้ซะ ผู้หญิงคนนี้ promote อยู่นะ” เขาบอกว่าถูก เขาก็จะบอกต่อกันไปเรื่อย ๆ ก็จะสามารถเข้าถึงนักศึกษาได้มากขึ้นครับผมส่วนใหญ่ (01-005 ชาย 21 ปี)

นักศึกษามีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการอบรมหรือเตรียมความพร้อมผู้ขับขี่ดังนี้

น่าจะ (อบรมผู้ขับขี่) ให้เข้าใจก่อนว่า การบริการนี้เขาไม่ได้รับบริการให้คนที่สติเต็มร้อย เขาให้บริการคนที่เมานะเขาอาจจะต้องเตรียมใจ เขาอาจจะทำให้รถเขา safe ที่สุด เขาอาจจะ safe รถของเขาได้มากที่สุดแบบไหน เราอาจจะมีอุปกรณ์อะไรให้เขาเพื่อเขาจะได้ safe รถของเขาถ้าเขาห้วงรถอะไรเงี้ยะคะ (03-102 หญิง 23 ปี)

ผมว่าคนขับก็ต้องทำประกันอุบัติเหตุอะไรไว้หรือเปล่าอะไรประมาณนี้ครับ เพราะว่าๆขับขี่ใช้รถใช้ถนนคือบางครั้งมัน คือไม่เมาก็จริงแต่บางครั้งอาจจะเกิดอุบัติเหตุแบบฉุกเฉินได้ ต้องทำประกันอุบัติเหตุให้แบบคนขับหรือเปล่าหรือผู้ให้บริการด้วยหรือเปล่าเพราะว่า ค่ารับมาแล้วก็เกิดอุบัติเหตุกลางทางคือมันจะมีปัญหาเรื่องการ ค่าเสียหายหรืออะไรประมาณนี้ครับ (02-107 ชาย 22 ปี)

มุมมองและข้อเสนอแนะของผู้ประกอบการสถานบันเทิงต่อกลยุทธ์และแอปพลิเคชัน

1. หน้าที่การทำงานของผู้ถูกสัมภาษณ์

โครงการวิจัยฯ ได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการสถานบันเทิง 5 แห่ง ซึ่งเป็นร้านที่นักศึกษาได้พูดถึงมากเป็นอันดับต้น ๆ ผู้ถูกสัมภาษณ์ประกอบด้วย หุ่นส่วนของร้าน 2 คน และผู้จัดการร้าน 3 คน เป็นชาย 4 คน หญิง 1 คน อายุตั้งแต่ 27 ถึง 44 ปี และระยะเวลาทำงานในวงการสถานบันเทิงนี้มีตั้งแต่ 4 ปี ไปจนถึงถึง 22 ปี ดังมีข้อมูลพื้นฐานตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มผู้ประกอบการสถานบันเทิง

รหัสผู้ถูกสัมภาษณ์	ชื่อร้าน	เพศ	ตำแหน่ง	อายุ	ระยะเวลาทำงาน
ALC SHOP 01	LVM	ชาย	ผู้จัดการร้าน	31 ปี	5 ปี
ALC SHOP 02	CHL	ชาย	ผู้จัดการร้าน	42 ปี	17 ปี
ALC SHOP 03	WMU	ชาย	หุ่นส่วนร้าน	44 ปี	22 ปี
ALC SHOP 04	TCH	ชาย	หุ่นส่วนร้าน	38 ปี	16 ปี
ALC SHOP 05	BKW	หญิง	ผู้จัดการร้าน	27 ปี	4 ปี

นอกจากนั้น ผู้ถูกสัมภาษณ์แต่ละคนยังได้เล่าถึงเรื่องราวที่มาและการทำงานของตนเองในสถานบันเทิงได้อย่างน่าสนใจ ดังนี้

จริง ๆ เริ่มแรก ผมก็เริ่มจากเป็นนักศึกษานี้แหละครับ ก็เที่ยวเล่นตามแถวนี้ (ถนนนิมมานเหมินทร์) แล้วก็เป็นคนชอบชีวิตกลางคืนครับผม ไม่ชอบทำงานที่เป็นทำ office หรือต้องอะไรแบบนี้ ก็เลยจับพลัดจับผลูมาทำงานร้านนี้ แล้วด้วยความที่เราเที่ยวมาก่อนหรือเราก็อยุมานาน เห็นรูปแบบการพัฒนาว่ามันควรจะไปทิศทางไหน กลุ่มลูกค้าเราเป็นใคร หรือร้านนี้ positioning มันคืออะไร ก็เลยได้คุยกับเจ้าของร้านว่าผมอยากทำร้านนี้นะ แรก ๆ ก็ทำเหมือนเด็กฝึกงานทั่วไปครับ เป็นตำแหน่งผู้จัดการจริง แต่ก็รู้ทุกอย่าง 3-4 ปีเราก็เลยเข้าใจทั้งหมด (ALC SHOP 01)

ผมเป็นผู้จัดการร้าน ดูแลทุกอย่างให้เจ้าของร้าน อยู่ตลอดทุกวันเลย แต่เด็ก ๆ ไม่มาทุกวัน มีวันจันทร์ อังคาร ให้หยุดสลับกันไปเรื่อย ๆ พอเด็กมันขาดวันไหนผมก็ต้องทำแทน บางเดือนก็ไม่หยุดเลยก็มี (ALC SHOP 02)

ผมดูในเรื่องของ Operation ทั้งหมดครับ เป็นหุ่นส่วนครับ มีกัน 5 คน ทำตั้งแต่ร้านเป็นร้านเล็ก ๆ อยู่ใกล้ ๆ แม่น้ำปิง ย้ายมา 5 ครั้ง แต่ที่นี้เปิดมาได้ 17 ปีแล้ว โดยส่วนตัวหน้าที่ผมมีหน้าที่คือผมดูภาพรวมทุกอย่าง แล้วก็โฟกัสในเรื่องของงานบริการ เรื่องพนักงานนี้จะชัดเจน

พนักงานก็ดูทั้งหมดอยู่ละ แต่ว่าก็จะมีหุ้นส่วนที่แบบเขาดูเรื่องจริงจิงหน่อย ส่วนดูเรื่องกิจกรรมอื่น ๆ อะไรนี่จะเป็นหุ้นส่วนอีกคนเลย เช่น อันนั้นผมจะไม่รู้เรื่องดนตรีเรื่องเพลง ผมก็ปล่อยให้เขาจัดการไป เรื่องการตลาดเรื่องอะไรก็จะมาอยู่ที่ผมด้วย (ALC SHOP 03)

ท้าวความคือเราเป็นคนชอบเที่ยว ในกลุ่มที่อยู่ด้วยกัน 4 คนเนี่ยะเราเป็นคนชอบเที่ยวก็เลยมานั่งคิดว่า ในเมื่อชอบดื่มกันอยู่แล้วเราก็กเปิดร้านเพื่อที่จะเวลามีเพื่อนเรามาต่างจังหวัดหรืออะไรนี่จะได้มีที่ดื่มกัน เพราะว่าตัวเองดื่ม พอดื่มปุ๊บไปร้านนี้ประจำ เขาปิดตัวไปเพราะว่าต้องไปเรียนต่อ ร้านนี้เราไปก็ปิดตัวไปโน้นนี่นั่น ก็เลยคิดว่า ไหน ๆ เราก็กชอบดำนี่แล้วก็เปิดเลยดีกว่า ผมเป็นหุ้นส่วนกับพี่ชายของผม (ALC SHOP 04)

เป็นผู้จัดการแต่ทำทุกอย่างเลยคะ ก็เหมือนเป็นเจ้าของร้านด้วย เพราะว่าแฟนเป็นเจ้าของร้าน แต่ใช้ชื่อหนูที่เปิดเป็นเจ้าของร้านนะคะ แล้วหนูก็ทำทุกอย่าง ก็คือคุมทุกอย่างหน้าบาร์ เด็กเสิร์ฟ คือต้องอยู่จนปิดร้าน แล้วก็เปิดร้าน ทำอยู่ทุกวัน ปกติเลย (ALC SHOP 05)

2. เวลาให้บริการ

ร้านเกือบทั้งหมดที่โครงการเข้าไปสัมภาษณ์ จะมีการขอจดทะเบียนเป็นร้านอาหารที่สามารถขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ จึงเปิดได้ถึงเที่ยงคืน ยกเว้นร้าน WMU ที่ขอจดทะเบียนเป็นลักษณะร้านอาหารกึ่งผับ (Pub and Restaurant) จึงสามารถเปิดได้ถึงเวลาตีหนึ่งของทุกวัน การเปิดร้านจะคล้ายกันคือเปิดตั้งแต่เวลา 5 ถึง 6 โมงเย็น เป็นต้นไป เหตุผลที่ร้านส่วนใหญ่ขอจดทะเบียนเป็นร้านอาหารที่สามารถขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ก็เนื่องจากจะอยู่ภายใต้กฎหมายที่เข้มงวดน้อยกว่า

จริง ๆ คือ ปิดไฟ 5 ทุ่ม 50 แล้วก็เคลียร์ทุกอย่าง ก็คือปิดเที่ยงคืนนั่นแหละครับ แต่ว่าถ้ามันปิดไม่ทัน 5 ทุ่ม 50 ก็เป็น เที่ยงคืนก็คือเริ่มปิด แล้วอะไรทุกอย่างปิดไฟสนิทไม่เกินเที่ยงคืน 10 นาทีคือเด็ก ๆ ออกจากร้านทั้งหมดนี้ประมาณเที่ยงคืนสิบครับ (ALC SHOP 01)

การเข้างานของเด็กก็คือ 4 โมงจนถึงประมาณเที่ยงคืน เพราะว่า 5 ทุ่มเริ่มเคลียร์โต๊ะเคลียร์บิลเคลียร์อะไรทั้งหมดแล้ว ไม่เกินเที่ยงครึ่งประตูลงละ พอลูกค้าออกหมดก็ปิดประตูปิดไฟ เที่ยงคืนเที่ยงครึ่งทุกอย่างก็คือจบครับ (ALC SHOP 02)

เปิดตั้งแต่ 6 โมงจนถึง ตี 1 ครับตามใบอนุญาต ของผมนี่อยู่ในระเบียบวินัยที่สุดละ ...ร้านผมก็สักเที่ยง 40 เซ็คบิล พอ 50 ปิดไฟสว่าง แล้วก็ ลงเพลงช้า ๆ อันนั้นก็คือจะเริ่มทยอยปิดละ ในช่วงเวลาตั้งแต่ 40 ไปนี่ก็คือเก็บเงิน ลูกค้าทยอยออก ... ที่นี่จะมีตำรวจอยู่ประจำทุกคืน ลูกค้าก็รู้สึกอุ่นใจ (ALC SHOP 03)

เริ่มเปิดตั้งแต่ 5 โมงถึงเที่ยงคืนครับ ตามกฎหมายเลย (ALC SHOP 04)

อันนี้เป็นเวลาที่เขากำหนดให้คือ 5 โมงเย็นถึงเที่ยงคืนคะ (ALC SHOP 05)

3. พนักงานของร้าน

จำนวนพนักงานของร้านจะมีความแตกต่างกันขึ้นกับขนาดของร้าน ซึ่งมีตั้งแต่ 20 คน ไปจนถึง 150 คน ในทุก ๆ ร้านมักจะมีนักเรียน/นักศึกษาอาสาสมัครเป็นพนักงานงานด้วย โดยส่วนใหญ่จะทำงาน part time ซึ่งพนักงานเหล่านี้จะไม่ถูกอนุญาตให้ดื่มแอลกอฮอล์ในเวลางาน แต่ผู้ประกอบการมักจะบอกว่าแทบเป็นไปได้ที่พนักงานจะไม่ดื่ม อาจเนื่องจากการถูกชักชวนจากลูกค้าหรือเพื่อนที่มาเที่ยวในร้าน เจ้าของร้านจึงใช้วิธี ตักเตือนให้ดื่มในปริมาณที่พอเหมาะที่สามารถทำงานได้ และไม่เอาเปรียบคนทำงานคนอื่น หรือมีการ กำหนดเวลาว่าสามารถดื่มได้เฉพาะในช่วงใกล้เวลาเลิกงาน เป็นต้น

จำนวนพนักงานมีจริง ๆ มี 30-40 ครับ 40 ได้มั้ง แต่ว่าเขาเวียนกันมาวันละ 20 คน ในครัว 3 คน รวมแล้วก็ประมาณ 23-24 ต่อวัน เป็นนักศึกษาซะส่วนใหญ่ ... ถามว่าพนักงานงานแอบดื่ม มีมั๊ย มีครับ แต่เราก็ต้องเตือนว่าต้องไม่ให้เสียวงาน (ALC SHOP 01)

เด็กในร้านเป็นเด็กผู้ชายทั้งหมด เขาทำหน้าที่เสิร์ฟครับ บาร์ แคชเชียร์ ผมเน้นเป็นผู้ชายหมด เพราะบางร้านเขาก็อาจจะร้านเป็นผู้หญิง แต่ที่นี่มันไม่ใช่ครับ ที่นี่ไม่ใช่สไตรล์ผู้ชายมาตุสาว ๆ ... น้อย ๆ ที่มาเสิร์ฟที่นี่เป็นนักเรียนก็มีครับ นักเรียนเทคนิค อายุ 16 แล้วก็ที่ว่าทำงานจริง ๆ กับร้านก็มีแค่ 2 คน คือจบมาแล้วมาทำประจำที่นี่เลย คือที่นี่ผมถือว่าเป็น full time หมดครับ (ALC SHOP 02)

พนักงานล่าสุดนี้ประมาณ 100 คนครับ มีทั้งกลางวันกลางคืนมีหลายตำแหน่ง เป็น full time ลัก ก็คนจะจำไม่ได้แหละครับ... เรื่องพนักงานที่นี่ น้อย ๆ ที่เสิร์ฟ ก็คือเป็นชาย หญิง นักศึกษามีมา ช่วงหลัง ๆ ... พนักงาน full time นี้ของผมนี่คือทำ 6 วันหยุด 1 วัน ส่วน Part time นี้ทำ เฉพาะวันศุกร์เสาร์ กับวันพิเศษตามเรียก เข้างาน 4 โมงครึ่งครับ เลิกตี 1 ถ้าเด็กเรียนก็ลำบากหน่อยนะ ถ้าไม่ไหวเขาก็ถอยของเขาเองครับ เขาดูตารางของเขาเอง ... แล้วปกติบ้าง ๆ ที่ทำงานเป็นพนักงานเสิร์ฟนี้ อนุญาตให้ดื่มแอลกอฮอล์ใหม่ จริง ๆ ไม่อนุญาต มีโทษครับ แต่มันก็มีดื่มกัน แต่ถ้าดื่มแล้วถ้าแบบออกอาการแบบงานบกพร่อง เราก็จะต้องมีโทษ เรารู้อยู่แล้วแหละว่าอยู่ในนี้ เขาก็ดื่ม คือบางทีลูกค้าก็ยื่นให้มันนั่นนั่น เจอกันบ่อย ๆ ก็กลายเป็นเพื่อนกันไปอะไรก็ปฏิเสธไม่ได้แหละ บางทีของชอบครับ (หัวเราะ) เราแค่หลับหูหลับตาให้เหมาะสมแค่นั้นแหละ ไม่เคยมีการเรียกมาคุยมาเรียกบอกว่าไม่ได้นะ ไม่มี แต่จะไปสะกิดตอนเลิกร้านคือดูทรง มันดูกัน ออกว่าดื่ม ประสิทธิภาพมันวุ่นวาย เขาอาจจะคิดว่าไม่เมา ทำงานได้ คนเมาเขาก็จะบอกว่าไม่เมา ... มันมีลำดับของโทษเป็นวาจา ลายลักษณ์อักษร อาจจะพักงานแถมไปด้วย และถ้าเจออีกก็พ้นสภาพครับ ต้องทำให้เป็นขั้นตอน (ALC SHOP 03)

ประมาณ 150 คน ได้อยู่ครับ ตั้งแต่เสิร์ฟ แคชเชียร์ บาร์น้ำ ครัว แม่บ้าน security หลาย ๆ แผนก 40 % เป็น full time อีก 60 % เป็น part time ในส่วนของเสิร์ฟ แต่นอกนั้นทุกแผนกอื่นส่วนใหญ่ก็จะเป็น full อยู่แล้วครับ เสิร์ฟมันใช้ปริมาณที่เยอะกว่า ... ที่เป็นนักศึกษา มี ๆ เพราะว่าส่วนใหญ่ผมจะรับแค่ผู้ชาย หนึ่ง คือร้านเหล้า พอมีพนักงานเสิร์ฟเป็นผู้หญิงมันจะมีเรื่อง ชู้สาว มันจะเป็นปัญหา ก็เลยจะเน้นรับเป็นผู้ชาย เพราะว่าการทำงานของเขามันมีความแตกต่าง

อยู่แล้วในเรื่องสรรพกำลัง แต่ถ้าเป็นแคชเชียร์หรือว่าในครัวเนี่ยก็จะมีผู้หญิง ที่เป็นทำคอกเทลก็มี ผู้หญิง สัดส่วนของพนักงานที่เป็นนักศึกษา part time น่าจะสัก 70 % น่าจะได้อยู่ ส่วนใหญ่ ที่ผมนั่งคุยกับน้อง ๆ มาเนี่ยะ ผมก็สอนเรื่องของการบริหารเวลาของเขาเอง การได้ประกอบอาชีพ ก่อนในเพื่อนรุ่นเดียวกัน คุณได้แบ่งเบาภาระครอบครัว ได้ช่วยครอบครัวด้วย เพราะที่นี้จะเข้ มมากตั้งแต่ก่อนเข้ามาสมัครงานเลย ห้ามยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ห้ามเล่นการพนัน และก็ไม่มีลักเล็ก ขโมยน้อย ไม่ชู้สาว 4 ข้อหลัก ๆ ที่ผมจะคุยกับทุกคนเวลาเข้ามาใหม่ ... พนักงานนี้ เวลาทำงาน นี้ ตีไม้ได้ไหม จริง ๆ เราห้ามตีไม้อยู่ละ แต่ว่าถ้าสำหรับคนที่ตีไม้เยอะแล้วคุณสติไม่ได้ มันก็จะต้องมี การเรียกคุยกัน คือมันปกครองเป็นครอบครัวมากกว่าเป็นลูกจ้างนายจ้าง ที่นี้ไม่เคยไล่ใครออก นอกจากคนที่ทำผิดกฎ อย่างลักทรัพย์หรือเรื่องยาเสพติดเนี่ยผมก็จะเอาออกเลยเพราะว่าชัดเจน ตั้งแต่แรกอยู่แล้ว ... ผมไม่ได้มีกฎแข็งว่าใครตีไม้ต้องออกเลย เพียงแต่จะพยายามบอกเขาว่า ให้ ตีไม้ให้น้อย ตีไม้ให้มีสติ เพราะว่าเวลาคุณตีไม้แล้วคุณเมาไม่มีสติเนี่ยะ พอเลิกร้านคุณช่วยงานเพื่อน ไม่ได้นะ คุณเอาเปรียบคนอื่นนะ ผมจะพูดกับเขาในลักษณะนี้ให้เขาเอาไปคิดกันเอง (ALC SHOP 04)

อย่างพนักงานเสิร์ฟนะคะ ปกติเนี่ยะ เราให้ตีไม้หลัง 5 ทุ่ม ตีไม้ได้ เพราะว่ายังงี้ลูกค้าก็ต้องชวนอยู่ แล้ว 100 % ถ้าเขาตีไม้เร็วก็เมาเร็ว แต่อย่างน้อยถ้าเขาตีไม้ 5 ทุ่ม เทียงคืนก็ต้องปิดร้าน (ALC SHOP 05)

4. ลูกค้าหลักของสถานบริการ และสัดส่วนลูกค้าที่เป็นกลุ่มนักศึกษา

เนื่องจากร้านต่าง ๆ จำนวน 5 ร้านที่ทางโครงการฯ ได้ไปสัมภาษณ์เป็นร้านที่นักศึกษากล่าวถึง ลูกค้าหลักของร้านเหล่านี้จึงเป็นกลุ่มนักศึกษา มีทั้งร้านขนาดเล็กที่ลูกค้าที่มาไม่เน้นการแต่งตัว แต่จะมานั่งสบาย ๆ มาตีไม้แอลกอฮอล์ เพลิดเพลินกับบรรยากาศในร้าน และพูดคุยกับเพื่อนซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นมากันเป็นกลุ่ม โดยมีคนมานั่งจ้องโต๊ะกันตั้งแต่หัวค่ำ แต่จากการที่ร้านเป็นสถานที่ที่คนหนุ่มสาวชอบมาเที่ยว มันจึงเป็นการดึงดูดให้คนอื่นอยากมาเที่ยว เพื่อมาดูหรือเสพบรรยากาศของคนรุ่นใหม่ ส่วนการตกแต่งร้าน หรือแนวเพลงที่ร้านใช้ เปิด หรือแม้แต่การจ้างนักดนตรีมาเล่นในสไตล์เพลงที่ผู้ประกอบการได้วางแผนไว้ มันจึงเป็นการแยกกลุ่ม ลูกค้าไปอีกชั้นหนึ่งว่าลูกค้าที่เป็นนักศึกษาหรือคนหนุ่มสาวเหล่านั้นจะชอบเพลงแนวไหน สไตล์ไหน หรือชอบ ไปร้านไหนไปโดยปริยาย เช่น บางร้าน คนจะชอบแบบนั่งสบาย ๆ ไม่ต้องแต่งตัวอะไรมาก แต่บางร้านคนเที่ยว ต้องมีการวางแผนล่วงหน้า คือมีการแต่งตัว แต่งหน้า เสื้อผ้าหน้าผมต้องพร้อมโชว์ให้คนอื่นหันมามองเป็นต้น มันจึงกลายเป็นสถานบันเทิงของนักศึกษาที่มีให้เลือกว่าเขาเหล่านั้นจะชอบเที่ยวแบบใด หรือในโอกาสใด

คนที่เที่ยวร้านนี้ เฉพาะร้านนี้ นะครับ เอ่อ ผมยืนยันเป้าหมายเป็นเด็กมทาลัย 01 ได้เลยครับ เพราะว่าส่วนใหญ่ที่มา ก็คือ มทาลัย 01 เลย ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นเด็กที่เรียนมทาลัย คนทำงานจะ ประมาณ 15-20 % คนทำงานนั้นก็มาจากคนที่เป็นลูกค้าเก่า ร้านนี้ค่อนข้างจะเป็นลูกค้าเก่า และลูกค้าใหม่ก็คือนักศึกษาที่เห็นว่าร้านดังก็มา บางคนก็ไม่ชอบก็เปลี่ยนร้านไป ตามสไตล์ เขาครับผม ที่นี้นักศึกษาถ้าแยกไปอีก ก็คือมทาลัย 01 70-80 % ส่วนใหญ่ร้านเราเน้นมาเป็นกลุ่ม เพราะว่าดูสถิติแล้ว คือร้านเราจะมีลักษณะเด่นคือ 5 โมง 6 โมงเย็น โต๊ะเต็ม เพราะว่าเขาจองกัน ข้ามวัน แล้วคนที่จะมาเอาโต๊ะให้ได้ก็คือมาตอนเปิดร้าน คือเปิด 6 โมง แต่ 5 โมงเขาจะเริ่มมากัน

ละ เพื่อมารอคิว พอร้านเปิดปุ๊บ ก็คือโต๊ะเต็มทันที คือเขาจะส่งคนมานั่งก่อน ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเพื่อนเขาเอง หรือเขาจ้างมาก็แล้วแต่ (ที่เชียงใหม่มีการตั้งกลุ่มผ่าน Social Media ในการรับจ้างนั่งจองโต๊ะด้วย) ซึ่งจะมีบ้างที่ลูกค้ามาคนสองคนเขาก็จะนั่งบาร์กัน ส่วนโต๊ะใหญ่ ก็ 5 คนขึ้นไปต่อ 1 โต๊ะ หรือ 1 กลุ่ม ... สัดส่วนของลูกค้าที่มาในร้านเป็นผู้ชายผู้หญิงหรือว่าเป็น TG หรือคือเท่า ๆ กันเลยครับ ผู้ชายก็เยอะ ผู้หญิงก็เยอะ ส่วน LGBT ก็เยอะเลยครับ ผู้ชายเขามักจะอยู่โซนนอกเพราะว่าใกล้ที่สูบบุหรี่ (ALC SHOP 01)

ปกติก็นักศึกษาเยอะนะครับ สัก 50% ได้เลยครับ ถ้าแบ่งนะอีก 20 ก็เป็นวัยรุ่นกำลังเริ่มทำงาน อีก 20 วัยรุ่น (คนหนุ่มสาว) ที่ทำงานมานานแล้ว อีก 10% คือผู้ใหญ่ ก็อายุประมาณ 50 ขึ้นไปครับ ผู้ใหญ่เขามาก็กินข้าว มาดื่มอะไร บางทีเขาก็มากับทีมงานพาลูกน้องมาเลี้ยง ทางบริษัทพาลูกน้องมา เพราะร้านเราเป็นร้านข้าว ... ที่ว่านักศึกษา 50% นั้น ก็เป็นเด็กกระแวนี่ (มหาวิทยาลัย 02) มหาลัยพวกนี้แหละครับ ผมตรวจบัตรหมดครับ บัตรต้องตรง ไม่เอาสำเนาถ่าย ไม่เอาเลยครับ เพราะว่าด้วยตามกฎหมายเรากลัวมาก บัตรจริงไม่มีก็ไม่ได้ วันเกิดไม่ครบบริบูรณ์ก็ไม่เอาครับ ยอมเสี่ยงแค่คนเดียวนี้เราไม่เอาเลย (ALC SHOP 02)

อันนี้เราพูดได้คร่าว ๆ ว่าก็จะเป็นคนเชียงใหม่ประมาณ 70 % อีก 30 % เป็นนักท่องเที่ยวที่มาจากต่างจังหวัด ... แล้วถ้าเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ระหว่างนักศึกษากับไม่ใช่ นักศึกษาน่าจะผมว่าอาจจะ 50 % บวกลบ ... แล้วก็นักศึกษาที่มานั่งเยอะส่วนใหญ่แล้วเป็นมหาลัยไหน อิมตอนนั้นมัน มันคละไปหมด มันไม่เหมือนก่อน ซึ่งร้านมันอยู่ตรงนี้เดิมเป็นของเด็กมหาลัย 01 ส่วนตรงโน้นจะเป็น มหาลัย 02 หรือเป็นมหาลัย 03 แต่ตอนนี้ให้คำตอบได้ไม่ชัดเจนละ คือเด็กถ้ามันสนุกจริง ๆ ถ้ามันอยู่ไกลมันก็จะไป ถ้ามันเป็น number one หรือไปแบบเจอลิงที่เขาชอบเขาก็จะไป หรือบางคนชอบเขาอยู่แถวนี้เขาก็จะไม่เดินทางหละครับ (แล้วอะไรที่ดึงดูดให้เด็กนักศึกษาามาที่นี่) ผมว่าคงจะเป็นเรื่องของชายหญิงเนอะ และความสนุกก็อาจจะเกลี้ย ๆ กัน มันก็จะมาคุดหนุ่มหล่อสาวสวย ได้แต่งตัวอะไรดี อย่างที่นี้ก็จะเป็ลูกค้าที่แบบตั้งใจมา เขาก็จะดูเสื้อผ้าเขาจะสวยงามมา ทำผมมาอะไรดี แต่งตัวดูดีหน่อย (ALC SHOP 03)

ลูกค้าที่มามีกินที่ร้านนี้ ส่วนใหญ่ ส่วนใหญ่จะเป็นนักศึกษา แต่อยู่ที่ (อายุ) 22-23 จนถึง 27-28 หลั ก ๆ เลย เกิน 50 % แน่นอนที่เป็นนักศึกษาครับ และ 60 % ของนักศึกษาน่าจะมาจากมหาลัย 02 เพราะว่ามันใกล้ครับ ที่เหลือน่าจะชอยย่อย เอ่อ จากมหาลัย 01 มหาลัย 03 หรือมหาลัยอื่น ๆ อันนั้นก็แบ่ง ๆ กัน ระยะทางมีผลต่อการมาเที่ยวมัย มีผลครับ แน่นอน เพราะว่าร้านเหล้าในแต่ละพื้นที่ที่ใกล้กับรั้วมหาลัยต้องมีอยู่แล้ว ถูกไหมครับ อย่างแถวนี้มามีร้าน ไอ้โหเพียบเลย ทั้งร้านเล็กร้านใหญ่ ร้านประจำของเขา การเดินทางที่สะดวกของเขา (ALC SHOP 04)

ลูกค้าหลักเป็นเด็กมหาลัย 01 สัก 70 % ละกัน มีมาจากที่อื่นก็ มีมหาลัย 03 ด้วยละ ส่วนมหาลัย 02 ก็มีบ้าง ลูกค้าเป็นนักศึกษาซะส่วนใหญ่ เขามาเป็นกลุ่ม ถ้ามาจองโต๊ะนี้คือ เขาจะมาคนเดียวหรือสองคน แล้วเพื่อนเขาจะตามมา อีก 30% เป็นคนทำงาน สัดส่วนคนเที่ยวนี้ผู้ชายกับผู้หญิงต่างกันไหม ไม่ค่อยนะคะ มันแล้วแต่วันด้วย เราดูได้ วันนี้แก๊งผู้ชายเยอะนะ วันนี้แก๊งผู้หญิงเยอะอะไรดี กลุ่มทางเลือก็เยอะคะ ร้านนี้เยอะคะ (หัวเราะ) มีมาเป็นแก๊งด้วย ด้วย แล้วก็จะมีมากับผู้หญิง (เขาจะแต่งหน้าทำผมกันมาเยอะ ๆ กันไหม) ร้านนี้ไม่ค่อยนะคะ นอกจากเขามี

งานที่มหาลัยก่อน เขาก็จะมาแบบมาเต็มยศเลย ชุดผมอะไรก็ ร้านนี้มีดนตรีสดค่ะ เขาเต้นกัน เต้น
ค่ะที่โต๊ะ เต้นอลังการ (หัวเราะ) (ALC SHOP 05)

5. พฤติกรรมการเที่ยว การดื่ม และการขับขี่ของนักศึกษาที่มาใช้บริการ

ลูกค้าของร้านโดยเฉพาะที่เป็นนักศึกษามักจะมาเที่ยวกันเป็นกลุ่ม วันที่มาเที่ยวบ่อยคือคืนวันศุกร์ วันเสาร์ หรือวันที่ในวันรุ่งขึ้นคณะหรือสาขาวิชาของกลุ่มนักศึกษาไม่มีเรียน เครื่องดื่มที่สั่งจะเป็นเบียร์เป็นส่วนใหญ่ แต่ถ้าหากเลือกไปร้านที่หรูหราขึ้นก็จะเลือกดื่มเหล้าผสมมิกเซอร์ และจะมีนักศึกษาบางกลุ่มที่จะไปเที่ยวร้านที่มีชื่อเสียงเรื่องเหล้าผสมแบบค็อกเทลที่เรียกว่า “บักเก็ต” ไปเลย การไปเที่ยวของนักศึกษาคือไปกันตั้งร้านเปิดโดยการส่งคนไปนั่งจ้องโต๊ะโดยสั่งอาหารหรือแอลกอฮอล์เล็ก ๆ น้อย ไปก่อน แล้วเพื่อน ๆ ก็จะค่อยตามมาในช่วงประมาณ 1-2 ทุ่มเป็นต้นไป ถ้าใกล้เวลาร้านปิดคือประมาณเกือบเที่ยงคืน คนที่ต้องการไปเที่ยวต่อก็เตรียมไปหาร้านที่สามารถนั่งต่อได้ถึงตี 3 การบริโภคแอลกอฮอล์ของกลุ่มนักศึกษาจะเน้นที่ราคาถูก แต่จะดื่มกันจนเมา บางคนก็มสตีได้ก็สามารถขับรถกลับบ้านเองได้ แต่บางคนก็เมาแบบกลับบ้านเองไม่ได้ ต้องให้เพื่อนที่มาด้วยกันช่วยเหลือจัดการในการส่งกลับ ยานพาหนะส่วนใหญ่สำหรับนักศึกษาก็คือมอเตอร์ไซค์ ในกลุ่มที่อยากแต่งตัวสวยดูดีก็จะเลือกให้เพื่อนมารับหรือใช้บริการรถรับจ้าง ซึ่งทั้งหมดที่ใช้คือการเรียกใช้บริการของ Grab ส่วนเรื่องราวในรายละเอียด ยังมีประเด็นที่น่าสนใจที่ได้รับการบอกเล่าจากผู้ประกอบการที่อยู่กับลูกค้าโดยตรง ดังนี้

ลักษณะของคนที่มา โดยปกติแล้วลูกค้าที่จะมาจันทร์ถึงศุกร์เนี่ยะจะมีธรรมชาติที่เขามา วันที่ลูกค้าเยอะสุดจะเป็นคืนอังคาร ศุกร์ เสาร์ เพราะว่า มหาลัย 01 ไม่เรียนวันพุธ ลูกค้าที่มาอังคาร ศุกร์ เสาร์ เนี่ยะครับ ก็คือเน้นมาเลย เน้นเต้นเลย เน้นแบบพาร์ตี้ไม่ต้องทำอะไรแล้ว พี่ว้ายรุ่นอะไร้ครับ กูจะเอาให้ยับเลย พาร์ตี้ไม่ต้องทำอะไร แต่คนที่มาวันจันทร์หรือวันอื่นก็อาจจะดื่มชิว ๆ แต่มันก็จะมีคนที่มาดื่มทุกวัน แบบว้ายรุ่นที่มาดื่มวันละขวดสองขวด เขาก็มาเขาก็ตื่นกันไหว... วัฒนธรรมการเที่ยวของเด็กที่มาเที่ยวที่นี่เป็นยังไงบ้าง nature ของร้านนี้ ถ้าของร้านก็คือ เขาก็มาดื่ม คือเป็น pattern นะครับ ก็จะชิว ๆ ก่อน 5 โมง 6 โมง และจะเริ่มคึกคักกันตอน 2 ทุ่ม เริ่มมากันเต็มละ ช่วง 2 ทุ่มถึง 5 ทุ่มเนี่ยะครับ ก็จะเป็นช่วงที่แบบไฟลุกมาก สนุกสนานมาก นื่อง ๆ LGBT เขาก็ดื่มหนักไหม อันนี้หนักเลย ยิ่งเมายิ่งรุ่มรวยกว่าผู้ชายเลยครับ เพราะเขายังกลัวมากขึ้น ขึ้นโต๊ะอะไรก็ พอขึ้นโต๊ะผู้หญิงเห็นก็เร้าขึ้นตาม แต่ผู้ชายไม่มี ผู้ชายก็ดูไปครับ ... ช่วง 5 ทุ่มถึงเที่ยงคืนก็จะมือออกไปบ้าง เพราะว่าเขาริเริ่มหาที่อื่นต่อ คนก็จะเริ่มหายไปบ้างแต่ก็ยังดูเต็ม นะครับ ... ยานพาหนะที่เขาใช้นี้ มีทั้งมอเตอร์ไซด์ รถยนต์ และ Grab ส่วนใหญ่มอเตอร์ไซด์ก็จะ เป็นคนที่มาประจำ หรือลูกค้าผู้ชายที่เขาไม่ต้องแต่งตัวอะไรมาก ก็เอามอเตอร์ไซด์จอดเรียงกันเลย ผู้หญิงก็มา Grab บ้าง แฟนมาส่งบ้าง แล้วรถยนต์นี่เขาก็ต้องหาที่จอดเอง ... ถ้าให้เทียบเป็น % ก็เป็นมอเตอร์ไซด์ 50 รถยนต์ 30 Grab 20 หรือเพื่อนมาส่งบ้าง ... แต่มอเตอร์ไซด์ ก็คือพอปิดร้านปั๊บ ผมเห็นมอเตอร์ไซด์ป็น ๆ ออกไปกันหมดเลย ... มันก็เลยเป็น nature ว่า เขาก็เอารถ มาเอง ขับกลับบ้าน เมาก็ขับกลับ กูไหว กูไหว ซึ่งเชียงใหม่มันไปไหนแป็บเดียวเองนะครับ 5-10 นาที ถึง แต่ที่กรุงเทพ ครึ่งชั่วโมงเป็นอย่างต่ำ ที่นี้ทุกอย่างมันใกล้ไปหมด ถ้าจะให้ใช้ Grab เนี่ยะ มันสำคัญยังไงทุกคนรู้หมดแหละครับว่ามันปลอดภัยกว่า แต่เขาจะเลือกไหม มันก็อีกประเด็น หนึ่ง (ALC SHOP 01)

เฉพาะในส่วนนักศึกษานี้ก็เป็นมอเตอร์ไซด์เยอะ เพราะมันเดินทางง่าย หลัง ๆ มากก็เป็น Grab เพราะว่ามันจริง ๆ มันมีด่าน หลัง ๆ เขาก็ไม่ค่อยเอารถมากันละ เพราะเห็นรถมอเตอร์ไซด์จะลดลง แต่ถ้าเป็นรถยนต์ผมก็ยังเต็มเท่าเดิม ... ถ้าตอนนี้ด่านก็เยอะขึ้น มอเตอร์ไซด์ก็ลดลง คนก็ยังมาเที่ยวกันเท่าเดิม ส่วนใหญ่ก็นั่ง Grab เพราะว่าจะเห็นจอดอยู่หน้าร้านเป็น Grab มาส่งกัน ... นักศึกษานี้ความเมาเป็นไงบ้าง ของผมนี่ เมาก็เป็นปกติครับ ทุกคนก็ดูแลตัวเอง ไม่ถึงกับเมาทะเลาะวิวาท ไม่ใช่ระดับนั้น ของเราอีกเกรดหนึ่ง ... ส่วนใหญ่เขาสั่งอะไร ถ้าเป็นเด็ก ต้นเดือนเขามีสตางค์ เขาก็เหล้าเปียร์หลากหลาย ปลายเดือนนี้รู้เลยเปียร์ถูกสุด มี 4-5 คนนั่งแข่งกันกับแกล้มอะไรก็ไม่กิน แต่ถ้าต้นเดือน ยอดอาหารยอดเหล้าเปียร์นี้จะขยับขึ้น เราก็จำใจเขา ... เรื่องเด็กเมานี้เยอะ เวลาเขาเมาแล้วเขายังไงกลับ ที่ผมสังเกตก็นั่ง Grab กัน ที่แบบว่าเมาแล้วก็ต้องขับรถตัวเองที่เอามากลับนี่ ส่วนมากก็มากับเพื่อน ไม่เคยเห็นที่เมาแล้วกลับไม่ได้ ยิ่งถ้านอนที่นี่ ไม่มี ยังไม่เคย ก็มีเคสหนึ่งที่เมาแล้วอยู่ที่นี้เพราะ Grab ไม่รับ เขาก็นั่งอยู่กับเพื่อนเขา นั่งถึงตี 3 เราก็จำน้ำเย็นให้ เอาให้เขาส่งมา สภาพแบบนั้น Grab ไม่เอา กลัวอ้วก เขาไม่เอาแน่นอน (ALC SHOP 02)

คือ nature ของ คนเที่ยวนี้มันคือ เที่ยวตามฮิตครับ ที่ไหนฮิตก็ไป และเขาเปลี่ยนร้านใหม่ เปลี่ยนครับ ไม่สุดก็ไปต่ออีก ร้านเราปิดตี 1 มันก็จะไปต่อ ตี 3 โดยส่วนมากคนเข้าร้านสัก 6 โมงกว่าหรือทุ่มครึ่ง ... แล้วที่เขาไปที่นี้ เขาสั่งอะไร ก็แล้วแต่เลย แล้วแต่จังหวะความเหมาะสมของเขา มาเป็นกลุ่มหรือมาเดี่ยว บางทีมาเดินเล่นก็เปียร์ครับ ... ส่วนใหญ่คนสั่งเหล้ามากกว่า ที่นี่ยังเป็นเหล้านะครับ แต่ถ้าเปียร์ก็จะไต่ขึ้นมาเรื่อย ๆ อันนี้มันเป็นคนทำงานเนอะ บางทีเปียร์ทาวเวอร์ออกเยอะ เยอะมากเหมือนกันครับ ที่นี้ไฟก๊สในกลุ่มนักศึกษาเนี่ยะ ส่วนใหญ่เขาก็กินอะไรเปียร์โปรมั้งครับ ... โดยภาพรวมแล้ว เคยเจอแบบประเภทลูกค้าโดยเฉพาะกลุ่มเด็กนักศึกษาเนี่ย คือเขาไม่รู้เรื่องนี้ไม่เยอะครับ มีแบบยังเดินได้ เพื่อนเขาเอากลับกันได้ครับ ถ้ายังเดินได้เนี่ยเขาก็จะเอากลับกันได้ หรือไม่ก็แบกกัน ยังไงเขาก็เอากลับ มันชีวิตวัยรุ่นเนอะ มันก็ไม่ค่อยทิ้งเพื่อนทิ้งฝูงกันเท่าไร ถ้าไม่ไหวจริง ๆ ก็อาจจะเปลี่ยนเป็นโทรให้เพื่อนเอารถยนต์มารับ จะซ้อนมอเตอร์ไซด์ไม่ไหว (ALC SHOP 03)

ถ้าเทียบจริง ๆ คนเชียงใหม่จะครับจะใช้มอเตอร์ไซด์ แต่ว่าช่วงหลัง ๆ ยังมี Grab หรือว่ามีรถโดยสารแนวนั้นก็ ยังมีเยอะนะครับ และอีกอย่างมอเตอร์ไซด์ล้น ๆ เห็นเยอะครับ ขามา Grab มา และขากลับก็กลับกับเพื่อนนะ มี อย่างที่จะทิ้งรถไว้เนี่ยน้อย แบบเมาละเลยเนี่ยน้อย ส่วนใหญ่จะไปต่อ “พี่ผมเอารถทิ้งไว้เนี่ยะ ผมจะไปเที่ยวต่อ” (ALC SHOP 04)

พฤติกรรมการดื่มของน้อง ๆ ที่มานี้ ส่วนใหญ่เขาจะสั่ง ถ้าสมมุติว่าถ้าเขามาเยอะนะคะ สมมุติว่าเป็นกลุ่ม 10 คน 15 คน เขาจะสั่งเป็นลังเลย เหมือนสั่งแบบมาไว้เลย ไม่ค่อยกินเหล้า ... ถ้าเขาจะกินบักเก็ต เขาก็จะสั่งแต่บักเก็ต เรื่อย ๆ นะ ... สักส่วนที่ใช้มอเตอร์ไซด์นี้ สักประมาณ 70-80% แล้วก็มีรถยนต์ ส่วน Grab ก็มีนะคะ ... พอดื่มแล้วเนี่ยะ อย่างขากลับเนี่ยถ้าเขาขี่มอเตอร์ไซด์มาเขาก็ขี่กลับ แต่ถ้าเขาเมามาก เขาจะทิ้งรถไว้ที่นี้เลย ส่วนใหญ่เขาจะมาบอกว่า ผ่ากรตหน่อยนะ แล้วเพื่อนคนที่ไม่เมาเป็นคนพากลับ เหมือนจะเป็นคนนั่ง 3 คน ถ้าเมาหนักนะ ต้องนั่ง

ประกอบอีกคนหนึ่ง ถ้าเขาไม่รู้เรื่องเราก็คงปล่อยให้เขาออกไป ส่วนใหญ่ผู้ชายค่ะ ... พอเขาบางทีเขาก็ไม่ค่อยกลับไ้คะ จากที่แบบดู เมา ๆ แล้วแบบต้อก็ก็มี ถ้านอกร้านก็ให้เขาจัดการกันเอง แต่ถ้าในร้านเนี่ยะไม่ได้ละ ถ้ารู้เลยว่าคนเมา พอสตาร์ทรถแล้วจะซีไปแล้วจะล้ม เพื่อนก็จะจับตามไป อย่างน้อยก็จับตามกันไป คนละคันก็ได้ ตอนกลางคืนหมวกกันน็อคเขาไม่ใส่กันเลย เขาจะบอกว่า ถ้าเป็นผู้หญิงนี่เขาก็จะไม่ใส่ เพราะว่าเขาเซตหมอะไรแล้ว กลัวเสียทรง บางคนก็นั่ง Grab มา เพราะว่าไม่อยากขี่มอเตอร์ไซด์ ผมจะเสี่ย (ALC SHOP 05)

6. การใช้บริการรถรับจ้างของลูกค้า

นักศึกษาส่วนใหญ่จะใช้รถมอเตอร์ไซด์เป็นหลักในการมาเที่ยว เรียกได้ว่าอยู่ในสัดส่วนเกิน 2 ใน 3 ของนักศึกษาที่มาเที่ยวเลยทีเดียวน ส่วนรถยนต์จะมีบ้าง และนอกจากนั้นนักศึกษาก็มีการเรียกใช้บริการรถรับจ้างซึ่งก็คือบริการของ Grab เรียกใช้โดยมี application ในโทรศัพท์มือถือ มีการใช้บริการจากรถตุ๊ก ๆ บ้าง ในส่วนของรถแท็กซี่ที่มีมอเตอร์ไซด์ซึ่งมีมาให้บริการในเมืองเชียงใหม่อยู่แต่ก็มีจำนวนน้อย ยังไม่ได้ค่อยได้รับความนิยมจากนักศึกษาในการเรียกใช้ อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการยังบอกว่าในส่วนของการใช้ Grab จริง ๆ ก็ไม่ได้มีมากนัก ด้วยเหตุผลของเรื่องราคาที่ยังแพงเกินไปสำหรับนักศึกษาส่วนใหญ่ ความสะดวกสบายในการใช้รถมอเตอร์ไซด์ในพื้นที่ที่ไม่ได้กว้างของตัวเมืองเชียงใหม่เมื่อเปรียบเทียบกับความกว้าง ความซับซ้อน และการจราจรที่ติดขัดในเมืองหลวงอย่างเช่นกรุงเทพมหานคร

ลูกค้าเขาก็เรียก Grab กันเอง ส่วนให้เรารเรียก Grab มารับให้เนี่ยะ น้อยครับ ที่นี้จะเจอเคลสที่ร้านเจอเองเนี่ยะ และบอกเรียก Grab ให้ลูกค้าเนี่ยะ 2 ปี เจอมาสักไม่ถึง 10 ครั้ง ด้วยพื้นที่ของจังหวัดด้วยแหละผมว่า บ้านเรามันไปไหนก็ง่ายครับ ไปแป๊บเดียวก็ถึง ด่านก็ไม่ได้เข้มงวดเหมือนกรุงเทพฯ เขาก็เลยขี่มอเตอร์ไซด์มาและขี่กลับผมมองว่าอย่างนั้น ... โดยปกติแล้ว Grab เพียงพอหรือเปล่า เพียงพอครับเพียงพอ ผมเห็นกดแล้วเขาก็มา มันจะมีกลุ่มเหมือนแบบ จะเป็นวินมอเตอร์ไซด์อยู่เหมือนกัน แต่ข้างหน้านี้จะมีตุ๊ก ๆ กับพวก Grab มันจะมารอเอาสัญญาณ อะไรก็ไม่รู้เหมือนกัน เพราะผมปึกหมุดในร้านมันจะมาออ ๆ กัน มันจะกลุ่มสัก 6-7 คัน มอเตอร์ไซด์ผมว่าน่าจะมี แต่ว่าผมไม่แน่ใจ Grab มอเตอร์ไซด์ส่งลูกค้าด้วยนี่ไม่แน่ใจครับ ... รถที่วานั่งรออยู่ข้างหน้านี้ หมายถึงว่าลูกค้าเรียกแล้ว เขามารอเลย เขาก็จะมารอตั่งแต่ก่อนเล็ก เพราะว่าบางที่ร้านมันยังไม่ปิด เด็กมันจะไปร้านไหนต่ออะไรก็ครับ บางที่เค้าไปต่อกัน แต่มอเตอร์ไซด์ถ้าต้องข้ามเขตที่มีความเสี่ยงจะเจอตำรวจ เขาก็ทิ้งรถไว้ที่นี้กันนะครับ ตี 2 ตี 3 เขาก็กลับมาเอารถ คือถ้าไม่ไปกับเพื่อนก็ไปกับ Grab ครับ (ALC SHOP 03)

ก็มีพื้นที่จอดสำหรับรถ Grab มีให้ มีจุดมาร์คให้สำหรับจุดจอด Grab อยู่แล้ว แต่ Grab เนี่ยเขา กลับ สมมุติว่าลูกค้าสัก 100 คน ผมว่าคนน่าจะใช้สัก 10 คนนะ ผมเดานะ ไม่เยอะครับ ถ้าพูดตามความจริง เพราะว่า เชียงใหม่มันไม่เหมือนกรุงเทพฯ กรุงเทพฯมันเป็นเมืองใหญ่ แล้วก็ด้านเรื่องชอกแซกชอย่นุ่นนั้นนี่ มันวุ่นวายแต่บ้านเราเชียงใหม่มันง่ายครับ ไปทางไหนก็ได้ ... ที่จอดรถ Grab ช่วงลี้กที่ทุ่มครึ่งห้าทุ่มเนี่ยเริ่มมากละ อย่างที่น่าจะมีสัก 8-10 คันอย่างต่ำครับ จุดจอด Grab สำหรับจอดรับส่งลูกค้า ก็มีตลอดนะครับ มีทั้งคืน เป็น Grab รถยนต์ครับส่วนใหญ่ (ALC SHOP 04)

7. ผลกระทบจากการเมาของลูกค้า

ผลกระทบจากการเมาของลูกค้าโดยเฉพาะในกลุ่มนักศึกษาที่พบบ่อย มีตั้งแต่การเมาจนอาเจียน นอนหลับฟูบอยู่กับโต๊ะ กลับบ้านเองไม่ได้ ไปจนถึงเมาหลับคาห้องน้ำ ส่วนการมีเรื่องทะเลาะวิวาทภายในร้าน ผู้ประกอบการบอกว่าไม่ได้พบเจอบ่อยมากนัก เพียงแต่จะพบได้มากกว่ากลุ่มคนทำงานซึ่งแทบจะไม่มีปัญหาหรือเรื่องราวเหล่านี้เลย ส่วนเรื่องอุบัติเหตุจากการขับขี่ยานพาหนะกลับบ้าน จะมีการพบเจอได้บ่อยกว่าปัญหาอื่น ๆ ที่กล่าวมา คือมีตั้งแต่รถล้ม ได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย ได้รับบาดเจ็บรุนแรง ไปจนถึงขั้นเสียชีวิต

มันก็มีประมาณ 2-3 ครั้งที่เป็นลูกค้าย่านเรา ที่บอกว่ามากินร้านเราและออกไปรถล้มก็มีบ้าง ก็ไม่ได้แบบว่า ไม่ได้ตลอดครับ แต่ไม่ถึงขั้นถึงชีวิตอะไรนะ แต่ก็แค่บาดเจ็บรถล้มอะไรประมาณนั้น (ALC SHOP 01)

ปัญหาเท่าที่เห็นจากการที่เด็กดื่มแอลกอฮอล์ ก็ถ้าจากร้าน ก็ต้องเป็นเด็กนั้นแหละ เขาไม่รู้ limit การดื่ม ว่าดื่มแค่ไหนถึงจะพอ ดื่มแค่ไหนสังสรรค์ ดื่มแค่ไหนเป็นมิตรภาพ พอแล้ว ดื่มให้พอกลับบ้านได้ ถ้าเด็กจริง ๆ นะ คือเด็กเขายังดื่มไม่เป็น เหมือนผู้ใหญ่เราที่ถ้าดื่มแล้วไม่ไหวเราก็กลับบ้าน เพราะว่าพรุ่งนี้ก็ต้องทำงานอีก แล้วเรื่องอุบัติเหตุ อุบัติเหตุนี้จริง ๆ คือเยอะ แต่ไม่ใช่ของร้านเรา ร้านเราอยู่ติดถนนใหญ่ คือเขาออกจากร้านเขาในซอยมานี่ชนเป็นสิบ ออกมา มีรถ 2 เลนเบียดกัน อันนั้นบ่อย มีแบบเบียดเลนซ้ายและเข้าซ้ายเนี่ยะรถก็เฉี่ยวชนกัน ตรงด้านหน้าร้านนี้บ่อยมาก ออกมาแล้วเบียดแข่งกันและล้มหน้าร้าน ชนลูกค้ายม มีก็เยอะอยู่ ตรงนี้ผมเลยจะให้การ์ดของผมกันไว้เลย ไม่ให้ลูกค้าไปยืนออริมถนนกันเยอะ รถจะออกก็ให้ออกไปเลย การ์ดก็ต้องเฝ้าหน้าร้าน (ALC SHOP 02)

ปัญหาจากความเมาของลูกค้า ก็ ก็จะมีแบบ เมาหลับอยู่ในห้องน้ำ เราต้องป็นเข้าไปเปิด เพราะไม่รู้ตัวละ ก็จะมีอยู่ แต่ไม่บ่อย มาร้านนี้เค้าเหมือนฝึกวิชามาประมาณหนึ่งละ จะไม่ใช่เหมือนคอกใหม่และก็กินแล้วเขาเรียกว่าอะไร ดูแลตัวเองไม่ได้ แต่ตรงนี้ก็จะมีอีกประเภทหนึ่ง อาจจะมีหนักไปหน่อยครับ มันก็เลยเหตุการณ์มันก็เลยนอนอยู่แถวเนี่ยะฟูบอยู่แถวนี้ ถ้าเขาอน ก็ ถ้าดูแล้วไม่สบายหรือเสียง นิ่งแก้อีสตูดสูง ๆ เนี่ยะฟูบอยู่หน้าเนี่ยะ ก็ประคองไปหาโซฟา ที่จะให้เขาอนครับ หาน้ำหาผ้าเย็นให้ อะไรที่พอทำตอนนั้นได้ ถ้าอยู่ในห้องน้ำก็ คือก่อนปิดเนี่ยะ เราต้องเคลียร์จนหมด แต่ถ้าแบบไม่รู้เนื้อรู้ตัว มาปั๊บมานอน ไปต่อไม่ได้อะไรก็เราก็จะเก็บของมีค่าไว้ให้ แล้วพาไปนอนและก็แจ้ง รปภ. ถ้าเอาเค้าออกได้ ก็ให้เขารู้สึกตัว เคลียร์ออกจากห้องน้ำ ห้องน้ำไม่ต้องเหลือคนอยู่แล้ว ... ทะเลาะกันเดี๋ยวนี้น้อยครับ น้อยมากเลย ตีกันนี่ล้มไปเลย คือไม่มี ... กลุ่มลูกค้ายม มันวิญญูณ์กับวิญญูณ์วะมันตีขึ้น หรือกลุ่มลูกค้ายมรุ่นของผมก็ไม่ค่อยมีปัญหาอะไรนะครับ (ALC SHOP 03)

เคยเจอนักศึกษาที่เขาดื่มและมีปัญหาบ้าง อย่างเช่น ลูกค้ายมอุบัติเหตุคะ แล้วเราก็ตราบเพราะว่าเห็นเขากลับ เขาเสียชีวิตเลยคะ น่าจะออกจากร้านเราเนี่ยะคะ แต่เขาออกไปเร็ววะคะ เขาออกไปก่อนเที่ยงคืนอีก เป็นนักศึกษา แล้วอย่างอื่น ก็มีแบบ มีอุบัติเหตุแต่ไม่ถึงขั้นเสียชีวิต แค่ว่าบาดเจ็บ มีรถล้ม อะไรก็คะ แต่ก็ไม่ได้เป็นอะไรมาก ... ส่วนมีเรื่องเมาในร้านอะไร มีปัญหา นาน ๆ ที่ก็มีเรื่องชกต่อยเหมือนกันนะคะ (ALC SHOP 05)

8. แนวทางการป้องกัน “การติมแล้วขับ” ของลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการของสถานบันเทิง

แต่ละร้านก็จะมีแนวทางในการดูแลลูกค้าแตกต่างกัน โดยทั่วไปเบื้องต้นแล้วจะไม่ได้เข้าไปยุ่งเกี่ยว เพราะส่วนใหญ่ลูกค้ามากันเป็นกลุ่มก็จะให้เขาช่วยเหลือกันเอง ทุกร้านไม่มีแนวทางที่ชัดเจนในการป้องกัน “การติมแล้วขับ” ของลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ อย่างไรก็ตามยินดีให้ความร่วมมือถ้าทางโครงการฯ หรือทางภาครัฐจะขอให้ร่วมทำกิจกรรมเพื่อป้องกัน “การติมแล้วขับ” เช่นการให้ความรู้ในรูปแบบที่วัยรุ่นน่าจะรับฟัง บางร้านก็มีประสบการณ์ช่วยเหลือในกรณีลูกค้ามาคนเดียวหรือโดนเพื่อนทิ้ง บางร้านมีบริการช่วยเหลือต่าง ๆ นานาด้วยจิตสำนึกของการเป็นร้านเที่ยวและขายแอลกอฮอล์ให้กับลูกค้า พอลูกค้ามาผู้ประกอบการก็ต้องการให้บริการที่ดีเพื่อเป็นการช่วยเหลือ หรือต้องการทำอะไรอย่างอื่นบ้างเพื่อเป็นการตอบแทนสังคม

ผมก็เคยเสนอปรึกษาผู้ใหญ่ แต่ผมยังขาดช่วงสานต่อ คือผมติดต่อประสานกับทาง Grab พอ Grab มาถึงก็น่าจะจอตกลงนี้ ผมยอมให้ขึ้นป้าย Grab เลย จบ มันจะง่ายเลย เรียก Grab มารับเลย เหมือนจะให้ส่วนลดก็ได้ อย่างลดไป 10 บาท 20 บาทก็ได้ เพราะช่วงนั้นด้านมันเยอะครับ คือผมก็ยิ่งใจหายไป แล้วที่เหลือตอนนี้เราก็ต้องมาคุยกันนะจะอะไรยังไง ข้อดีก็คือจะได้ลูกค้าคนขับ Grab เขาก็ชอบมาดักรอที่หน้าร้านในซอย นี่จะจอตกลงเป็นเส้นเลย คือถ้าคุณมาจอตกลงนี้ คุณก็จะให้ราคาพิเศษได้ไหม คือตรงนี้ก็เกริ่น ๆ ไว้ เพราะว่าเราเข้าใจเรื่องด้าน เข้าใจในเรื่องอุบัติเหตุ และอยากให้ตรงเนี่ยะมันปลอดภัยดีกว่าไหม ผมว่ามันโอเคกว่า ลูกค้าไม่ได้ขับกลับก็จบปลอดภัย แต่ Grab เขาก็เจียบไปอะครับ (ALC SHOP 02)

ที่ผ่านมาจากทางร้านไม่เคยทำกลยุทธ์ทำให้คนติมแล้วไม่ขับ (ALC SHOP 03)

ถ้าในลักษณะที่ติมแล้วเมาเลยเนี่ยะ มันก็เหมือนพ่อดูแลน้อง เพื่อนดูแลเพื่อนครับ พาไปส่งที่บ้าน ผมเคยไปไปส่งลูกค้าถึงบ้านเลยครับ เลิกร้านมาอ้วก เหลืออยู่คนเดียว ลีบไปลีบมานั้นนี่นั่น ปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้เรียบร้อย ก็ไปส่งเขาที่ห้องพักที่คอนโดอะไรเงี้ย ก็จะมี มีในรูปแบบนั้นเยอะอยู่ครับ ... ผมมีวิลแชร์เต็มไว้ 5 คัน ทุกวัน ก็คือเวลาเราต้องไปที่รถ เดินไม่ได้ก็ใส่วิลแชร์ น้องก็ไปส่งที่รถ ก็ใช้ทุกคืน คืนหนึ่งเป็น 10 รอบนะที่ ประสบการณ์มันสอน คือพอเมาแล้ว เราทำอะไรไม่ได้ เราอ้อมไปมันก็ไม่ไหว บางที่เขาตัวใหญ่ เราก็เลย โอเค ซื่อวิลแชร์มาเลย จริง ๆ คือ คือผู้ประกอบการทุกร้านไม่ยอมให้ลูกค้าเมาไปแล้วขับรถชน ไม่มีใครต้องการ แต่เพียงแต่ว่าเราไปอยู่ในทุกสถานการณ์ของลูกค้าไม่ได้ แต่ในสถานการณ์ที่มันอยู่ที่ร้านเนี่ยเราทำเต็มที่ ของผมมีตั้งแต่คนโบกให้ข้ามถนน มีไปส่งคนเมา มีดูแลเรื่องมูลนิธิช่วยเรื่องอุบัติเหตุ กวาดล้างถนนในซอยให้สะอาดเลยทุกสัปดาห์ ทำมาทุกอย่าง ทำหมด มันเหมือนทำกลับคืนให้สังคมด้วยมั้ง ... ลูกค้าถ้าเมามากผมก็จะมีช้อยส์สุดท้ายก็คือจัดที่นอนให้ และก็เปิดพัดลม ทายากันยุงให้ มีรปภ.เฝ้าผมมีวิธีนี้เลย วิธีเดียวเลยนอนทั้งคืน) (ALC SHOP 04)

แนวทางในการช่วยป้องกันการติมแล้วขับของนักศึกษา... แต่ถ้าแบบว่าเขาอยู่คนเดียว เราก็ช่วยเหลือค่ะ ให้พนักงานแบบไปถามว่ากลับ กลับที่ไหนอะไรเงี้ยไปส่งได้ถ้าไม่ไกลเกินนะคะ หมายถึงว่าเราดูสภาพเขาก่อน ถ้าเขาไม่ไหวจริง ก็แบบ นั่งก่อน ไม่ให้กลับ นั่งก่อน ก็จะเตือนให้นั่งก่อนจนหายเมาแล้วค่อยกลับ (ALC SHOP 05)

9. การรู้จักกลยุทธ์ “การกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่ดื่มโดยมีค่าตอบแทน” มาก่อน

จากการที่มีการพูดคุยในเรื่องนี้ มีเพียงผู้ประกอบการของ 2 ร้านเท่านั้นที่เคยได้ยื่นกลยุทธ์ที่คล้ายกับการกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่ดื่มโดยมีค่าตอบแทนมาก่อน แต่เป็นลักษณะการทำงานของภาคเอกชนในกรุงเทพฯ ซึ่งทำกิจการได้ไม่นานก็ปิดตัวไปเนื่องจากมีคนใช้บริการน้อย แต่อีกร้านหนึ่งซึ่งเป็นร้านใหญ่และมีชื่อเสียงที่สุดในหมู่นุ่มสาวที่ชอบเที่ยวกลางคืนในจังหวัดเชียงใหม่ และมักจะมีคนของภาครัฐเข้ามาขอความร่วมมือทำกิจกรรมเพื่อป้องกันและดูแลเรื่องความปลอดภัยต่าง ๆ เล่าให้ฟังว่า เคยมีคนของภาครัฐเข้ามาขอความร่วมมือทำกิจกรรมประเภทนี้อยู่บ้าง แต่ทำกิจกรรมได้ไม่นานก็เงียบหายไป

ผมเคยได้ยิน “you drink I drive” มาก่อน ผมเคยใช้บริการครับ แต่แพง ตอนนั้นก็คือ เม้า you drink I drive จะเป็นบริการสำหรับลูกค้าที่เอารถมาครับ ขับมารอมาดื่มแล้วขับกลับไม่ไหว แล้วคนของ you drink I drive เขาก็จะมาขับรถให้เรา ... เขานับเป็นระยะทางเลย ค่าขับนี้ก็จะมีแล้วแต่รถด้วยนะครับ รถหรูหน่อย คนขับก็อีกเกรดหนึ่ง รถหรูคนขับก็จะขับรถ Benz เป็นขับอะไรเป็น เขาก็จะส่งมาก็เริ่มแพงหน่อย เริ่มต้น 500 บาท ถ้ารถฮอนด้าหรือรถที่ต่ำลงมา ก็เขาก็จะ rate เริ่มต้น 300 บาทใน 5 กิโลเมตรแรก ก็คือแพงระดับหนึ่ง (ALC SHOP 01)

เคยมีทางภาครัฐเข้ามาขอความร่วมมือ เรื่องของโครงการทำนองเนี่ย เราก็ช่วยประชาสัมพันธ์อะไรตามเรื่องตามราวของภาครัฐ ทำแป๊บ ๆ ทำให้มันมีภาพอะไรก็ แล้วก็หายไปเลย (ALC SHOP 03)

ไม่เคยเลยคะ (ALC SHOP 05)

10. คิดอย่างไรต่อกลยุทธ์ดังกล่าว

ผู้ประกอบการของทั้ง 5 ร้าน มีความคิดเห็นในเชิงบวกต่อกลยุทธ์ดังกล่าว แต่อาจมีการคาดการณ์ถึงความเป็นไปได้หรือความสำเร็จของกลยุทธ์ที่แตกต่างกันไป อันเนื่องจากการมีบริการรถรับจ้างของเอกชน (เช่น Grab) ที่มีอยู่แล้ว และการที่ลูกค้าส่วนใหญ่ใช้รถส่วนตัว แต่ถ้ามีโครงการที่มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ผู้ที่ไม่ดื่มต้องขับรถเอง และเป็นช่องทางเพิ่มรายได้พิเศษให้กับนักศึกษาที่ไม่ดื่ม แต่อาสาเข้าโครงการฯ มาเพื่อรับจ้างขับรถพาเพื่อนนักศึกษาด้วยกันกลับถึงที่พักโดยปลอดภัย ทางร้านก็สนับสนุนว่าน่าจะมีการทดลองทำโครงการ

ถ้ามีคนของทางโครงการฯ เนี่ยมาตั้งจุด ปักหมุดอยู่ที่หน้าร้าน เหมือนมันเป็นจุดเช็คอิน อันนี้ก็ไม่ซีเรียสอะไรครับ เพราะว่าเรามีพื้นที่ให้ ผมก็ไม่ได้ว่าอะไร คือเราจะมีรถส่งเสริมให้คนเมาไม่ขับ ถ้าเมาไม่ขับเราก็ออเคอยู่แล้ว ... ส่วนเรื่องจะเอาลูกค้าในร้านที่ไม่เมาไปส่งเพื่อน ผมว่าถ้าแยกไปเลยมันจะดีกว่า ไม่งั้นมันจะปิดกั้นเขาเองเขาจะได้ค่าจ้างนิดเดียวเองนะ สมมุติว่าผมมากับอาจารย์ มาและมาอยู่กับอาจารย์จนกลับ ผมได้ 20 บาท สู้ให้เขาแบบไปได้ตลอด เพื่อคืนนั้นเขาจะได้หลายเที่ยว น่าจะดีกว่ามันน่าจะเป็นช่องทางให้เขาได้มากกว่า (ALC SHOP 02)

มันก็ต้องดู ดูปัจจัยอื่นเนอะว่าแบบ ผมว่าเขาต้องมองเห็นหรือว่าแบบ มันจะต้องคิดว่าแบบ ห่วย มันต้องไม่มาเลยถึงจะเอาเรากลับบ้านได้ หรือว่า เอ๊ะ คนขับมันมาได้นิดหน่อย แล้วก็ขับกลับได้อะไรจ้ะ และมันมีด่านหรือ ถ้าเราขับเอง เรื่องอุบัติเหตุหรืออะไรปัจจัยต่าง ๆ คือให้เขามาซึ่งใจว่าจะมีหรือไม่มี แต่ถ้าคิดไว้ที่คนขับนี่จะต้องไม่ดื่ม จะมีการตรวจแอลกอฮอล์ด้วยว่าแอลกอฮอล์เป็นศูนย์อะไรประมาณเนี่ยะ เป็นไปได้ไหม อันนี้ต้องลองครับ ต้องลอง (ALC SHOP 03)

ผมว่าดีครับ ผมว่า หนึ่งในอาชีพ ผมมองเป็นอย่างนั้นนะ แต่ว่ามันจะไปแย่งตลาด Grab ตลาดอะไรที่เขาอยู่แล้วหรือเปล่า แต่จริง ๆ มันต้องแชร์ตลาดอยู่แล้ว มันก็อยู่ที่ promotion ที่ connection ของแต่ละแต่ละบริษัทอยู่แล้วว่าจะทำยังไง อันนี้ก็คือสมมุติเป็นหนึ่งในบริษัทเนอะ Grab ก็เป็นหนึ่งในบริษัท ผมมองว่า มันเป็นทางออกสำหรับนักศึกษาที่ต้องการอาชีพเสริมมากกว่า มันมีข้อดีตรงนั้น แต่ด้วยธรรมชาติของคนเชียงใหม่หรือนักดื่มเนี่ยะ หนึ่งเขามีรถส่วนตัวอยู่แล้ว เขามากับเพื่อน ผมมองว่า แนวทางที่จะไปข้างหน้า อันนี้ไม่รู้ในเชิงธุรกิจนี้ผมไม่รู้ห่วย แต่เพียงแต่ว่า มันมีข้อดีแน่นอน แต่ว่าต้องทำยังไง แบบ เพื่อนอุดหนุนเพื่อนนะครับ ตอนนี้น่าจะเป็นอารมณ์ประมาณนั้น คือในมหาลัย คุณจะไปเที่ยวคุณต้องมี App อยู่ในมหาลัย เด็กมหาลัยนั้น ๆ จะรู้ว่า ถ้า App ตัวนี้ต้องเรียก Grab ของมหาลัยนี้เนอะ อย่างนี้ผมว่าก็ดีครับ ผมว่ามันมีความน่าเชื่อถือ อย่างผมเรียก Grab ทั่วไปเนี่ยะ เราไม่รู้ว่าเป็นใคร แต่ถ้าเราเรียก Grab มหาลัย 01 หรือ 02 หรือ 03 อะไรมันก็จะเห็นว่า อ้อ คนนี้อยู่ ปี 2 ที่นั่นที่นี่ เรารู้ต้นลึกหนาบางของเขาอยู่ ก็น่าจะดีนะ ผมว่ามันเป็นข้อดีครับ ถ้าให้ที่ร้านจัดพื้นที่ให้ได้ผมไม่มีปัญหาเลย ผมร่วมสนับสนุนอยู่แล้วครับ (ALC SHOP 04)

ก็ดีนะคะ ดูน่าเป็นไปได้ (ALC SHOP 05)

11. แอปพลิเคชันควรมีรูปแบบ มีเนื้อหา หรือรูปลักษณะอย่างไรเพื่อดึงดูดให้คนเข้ามาใช้งาน

มีข้อเสนอแนะที่น่าสนใจจากผู้ประกอบการเกี่ยวกับการจัดทำแอปพลิเคชันไว้หลายเรื่อง ทั้งเรื่องการให้คะแนนผู้ขับขี่ของโครงการ การให้คอมเมนต์โดยผู้โดยสาร ตัวแอปพลิเคชันต้องมีความน่าสนใจ คิดและสร้างโดยนักศึกษาที่มีความชำนาญและเป็นผู้ที่เคยเที่ยวหรือเป็นผู้เที่ยวเองโดยตรง ซึ่งจะเข้าใจความต้องการของผู้ใช้ มีการประชาสัมพันธ์ในกลุ่มที่ชอบเที่ยว และมีช่องให้เลือกเพิ่มเติมในส่วนที่บริษัทเอกชนที่ทำอยู่แล้วไม่มี เช่นการที่สามารถเลือกเพศของผู้ขับขี่ เลือกคนขับที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเดียวกันได้ เป็นต้น

ผู้ใช้บริการอาจจะมีส่วนในการให้คะแนน กับคนที่เราเรียกครับ เช่น พอมารับผู้โดยสาร คนขับไปได้ตามเกณฑ์แต่จากก้าวร้าว วาจาล่อแหลมอะไรจ้ะ เราก็มีสิทธิ์กด comment ให้ได้ว่า คนนี้ไม่ผ่านเรื่องนี้นะ ใช้วาจาไม่ดี คนนี้ขับเร็ว คนนี้ mindset ไม่ดี หรืออะไร มัน ๆ อาจจะมีหลายอย่างในเรื่องพวกนี้มาด้วยครับ (ALC SHOP 01)

ตอนเนี่ยของโครงการฯ คือทำกับกลุ่มของนักศึกษา ซึ่งผมมองว่าเป็นกลุ่มใหญ่มากสำหรับสถาบันแห่งนี้ ถ้าทำได้และตอบโจทย์ของเขาได้ ผมว่ามันก็มีช่องทางของมันอยู่ ผมว่าให้เด็กสมัยใหม่ทำผมว่าดี อย่างน้อยเขาเข้าใจว่าเขาต้องการยังไง นึกออกไหมครับ อย่างอาจารย์ไปถามมาลีลิป้า

สิบคนเนี่ย ให้ชักคนสองคนในนั้นเนี่ยเป็นคนทำ App มันก็จะตรงโจทย์เอง คนคิดก็คือคนที่ใช้ และก็คนที่ทำมันเป็นพวกเดียวกันมันก็ดีครับ จะได้ตรงโจทย์ (ALC SHOP 04)

น่าจะต้องโปรโมทแบบให้คนชอบเที่ยวกลางคืนโดยเฉพาะนะคะ ใน application เปิดมาปั๊บคือ ให้เลือกชนิดของรถก่อน คิดว่าก็เพศจะมีผล ของ Grab มันจะเลือกเพศไม่ได้ค่ะ แต่ในโครงการฯ ควรค่ะ แต่มันจะ balance กันใหม่ แบบ เราต้องมาดูว่าคนขับที่มาสมัครเนี่ยมีเพศไหน แต่ส่วนใหญ่ น่าจะเป็นเพศชายนะคะที่ขับรถกลางคืน แต่เรามีช่องให้เด็กเค้าเลือกได้ ... เรื่องราคามันควร จะต้องถูกกว่าด้วย แนะนำว่าควรจะถูกกว่า Grab ถ้า Grab กลางคืน ถ้าระยะทางแค่นี้ก็แบบ เกือบร้อยแล้วนะคะ เรื่องราคาก็เกี่ยวน่าจะมีส่วนลด แบบเพื่อนชวนเพื่อนมาใช้ (ALC SHOP 05)

12. ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยกับการดำเนินกลยุทธ์ดังกล่าว

มีความคิดเห็นที่หลากหลายจากผู้ประกอบการในเรื่องความปลอดภัยของทั้งผู้ขับขี่และผู้โดยสาร ทั้งเรื่องการรักษาระเบียบวินัยในฐานะผู้ขับขี่ การปฏิบัติต่อผู้โดยสาร การระบุเพศของผู้ขับขี่และผู้โดยสารเพื่อความรู้สึกปลอดภัยและสามารถตัดสินใจเลือกใช้บริการหรือให้บริการได้ การป้องกันเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้โดยสารในขณะที่มีอาการเมา อันตรายที่อาจเพิ่มขึ้นหากมีการให้บริการโดยใช้รถมอเตอร์ไซด์ด้วยการจัดการหรืออบรมให้ความเข้าใจกับสมาชิกผู้ขับขี่เพื่อดูแลและรักษาภาพลักษณ์ของโครงการฯ รวมถึงการควบคุมไม่ให้ผู้ขับมีการดื่มแอลกอฮอล์ เป็นต้น

ถ้าเรามีการอบรมคนขับให้รักษาระเบียบวินัยได้ก็น่าจะดี ... คิดว่าเรื่องเพศควรเลือกได้ใหม่ ดีครับ แต่แค่ถ้าผู้ชายเรียกผู้หญิงนี่สิ เขาจะยอมมาขับให้ใหม่ สมมุติผมเมามาก อยากได้คนขับผู้หญิงหะ ตอนคนเมา อะไรก็เกิดขึ้นได้ใช้ใหม่ แบบ มันกลายเป็นความไม่ปลอดภัยมาตกที่คนขับหรือเปล่า อาจจะมีระบุเพศ ชายเลือกชาย หญิงเลือกหญิง ... แต่ยังไงก็ตาม มันสามารถทำได้ครับ มันน่าจะแค่โชว์ให้เห็นว่าใครเพศไหนมารับ คนโดยสารเห็นเขาก็ตัดสินใจเอง (ALC SHOP 01)

เรื่อง Grab มอเตอร์ไซด์ คิดว่าถ้าเป็น Grab มอเตอร์ไซด์นี้ ก็เสี่ยงหน่อยนะ คนเมาแล้วซ้อนก็เสี่ยงหน่อยนะ ก็ต้องมีมาตรการว่ายังไง ถ้าเขาเมาแล้วให้เขาส่งก่อนใหม่ ถ้านั่งประคองได้ ก็ซ้อนไปถ้านั่งล้มก็ซ้อนไม่ได้หรอกครับ คนเมา คือนั่งไม่ได้ ถ้าถามว่าควรจะเป็นเฉพาะ Grab รถยนต์ หรือว่าควรจะมีทั้งสองอย่าง ผมว่าควรจะมีทั้งสองอย่างเลยใหม่ หน้าฝน หน้าร้อนด้วยเนอะ ถ้าอย่างว่า ถ้ามันเมาเยอะ มันนั่งมอเตอร์ไซด์มันจะได้ใหม่ ถ้าตามหลักถ้าเมาก็ต้องอัด 3 กลั๊บ เพราะถ้าตามประสาวัยรุ่นนะครับ ถ้าเมาก็เอาคนเมานั่งกลางและมีคนนั่งประกบกลับ ก็โดนตำรวจจับอีก แต่ถ้าเป็นรถยนต์ก็จบ ไม่มีปัญหา (ALC SHOP 02)

มันเคยมี เมื่อก่อนที่ผมเคยเห็นข่าวเนี่ยะ ก็คือ ไม่เชิงเป็น App นะครับ แต่ว่าเป็นเรื่องไปรับผู้โดยสารลักษณะคล้ายกันนี้แหละ มีเรื่องอนาจาร โน่นนี่นั่น แต่ถามว่าคนที่เขาไม่ได้คิดเรื่องพวกเนี่ยมีเยอะ มันเยอะกว่า แต่พอมันมีมาเรื่องหนึ่งมันก็โดนมอง เหมือนแท็กซี่กรุงเทพฯ เขาก็มองว่าแท็กซี่ไม่ดี ทั้งที่คันที่ดีก็มีเยอะ แต่พอมันมีข่าวพวกนั้นออกมา มันก็จะกลายเป็นภาพที่ลบไป อย่าง

บันทึกวิดีโออะไรก็ได้ เพราะคนที่มาเที่ยวเนี่ย คือหนึ่ง การแต่งตัวเขาแต่งมาประชันกันอยู่แล้วครับ จะสายเดี่ยวจะเกาะอกจะโป๊ขนาดไหนก็ไม่รู้ เท่ากับว่าคนขับเนี่ยะก็จะมีสิ่งนี้ไปช่วยเขาอยู่แล้ว แล้วจู่ ๆ เรียกขึ้นคนเดียว แล้วจิ้งหะนั่นคือไม่ไหวแล้ว สติขาดแล้ว คนขับเขาถ้ามีเรื่องอะไรพวกเนี่ยมันก็มีข้อเสียกับทางองค์กรมากกว่า (ALC SHOP 04)

อย่าง Grab มอเตอร์ไซด์ แบบ ถ้าให้รับ 2 คนซ้อนนะคะ ถ้าคนเมาเขาจะไม่รับเลย เสี่ยงเจอด่านด้วยคะ ซ้อน 3 อีกรู้ ... ถ้าถามความเป็นไปได้ที่เด็กจะสามารถนั่งอยู่ในร้านโดยไม่ดื่มแอลกอฮอล์ มีคะ มี ๆ คะ มีกินน้ำเปล่า แต่ไม่เยอะคะ น้อยมาก (ALC SHOP 05)

13. ข้อดี/ข้อเสียของการดำเนินการในรูปแบบของแอปพลิเคชันนี้เมื่อเทียบกับแนวทางเดิมที่มีหรือทำกันอยู่แล้ว

ผู้ประกอบการได้ให้ข้อคิดเห็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียของการดำเนินการ หากต้องการทำโครงการนี้ขึ้นมาจริง ๆ ซึ่งข้อดีมีได้แก่การเป็นโครงการที่มุ่งเป้าจัดบริการสำหรับนักศึกษาโดยนักศึกษา การหารายได้พิเศษของนักศึกษาที่เป็นผู้ขับขี่ การเพิ่มความปลอดภัยให้กับคนที่เมา การลดจำนวนการจอดรถยนต์ของที่ร้านเป็นต้น ส่วนข้อเสียที่ผู้ประกอบการได้กล่าวถึง โอกาสที่จะมีผู้ใช้บริการน้อยจนไม่คุ้มค่ากับการดำเนินการ ราคาค่าโดยสารถ้าเทียบกับการขับขี่รถมาเอง การควบคุมการไม่ดื่มของผู้ขับที่มาทำงานว่าจะไม่ดื่มจริงหรือไม่ การที่ต้องไปแข่งขันกับบริษัทรถรับจ้างซึ่งมีอยู่แล้ว รวมถึงการเกิดภาพลักษณ์ที่เสียหายถ้าคนขับอาจเมาแล้วขับรถจนเกิดอุบัติเหตุ เป็นต้น

แต่ที่จริงถ้าเราเอา pattern ของ Grab มาใช้ก็ได้เนาะครับ เพราะว่าทุกอย่างเหมือนเดิม แต่แค่อันนี้มีการตรวจสอบว่าดื่มหรือไม่ดื่ม ที่จริง ก็ scope แค่ว่าเป็น เป็นแบบเด็กมหาลัยใช้ใหม่ที่สามารถเป็นคนขับได้ ... ระบบมันไม่ได้เปิดกว้างเป็นคนอื่นนั่นหรือ ... มีวิธีคิดยังไง คือถ้าเราบอกว่า ดื่มไม่ขับเนี่ย มันเป็นไปได้ไหม เออ (หัวเราะ) ค่อนข้าง ถ้า ๆ คนที่ไม่มีประวัติดื่มบ่อยเขาก็ไม่ดื่มอยู่ละ โอเค วันนี้อยู่รับ ก็หน้าที่เหมือน Grab ไป แต่คนที่จะดื่ม มันก็เหมือน Grab ที่ไปดื่มรอรับคนอยู่ดี แบบ “กูจะไปดื่มรอนิดหนึ่ง ถ้ามีคนเรียก กูก็ไปรับ” แต่ผมไม่รู้ว่ Grab เขามีกฎของเขาใหม่ว่า ห้ามดื่มเหล้าแล้วไปรับลูกค้าจะโดนอะไรผมก็ไม่รู้หละ ผมก็ไม่รู้ว่าเขามีกฎของเขาใหม่ ถ้าเรามีกฎที่ตั้งขึ้นมาว่า เออ โดนเพิกถอนตลอดชีวิตหรืออะไรที่แรง ๆ มันอาจจะเป็นหน้าด่านหน้าแรก ของเรายังถ้าบอกว่าป็นรหัสนักศึกษา บลา ๆ อะไรก็ ใช้ใช้ได้เลยครับ แบบเพิกถอนวิชาอะไรก็ว่าไป (ALC SHOP 01)

นักศึกษากำลังจ่ายเขาน้อยใจครับ ถ้าเทียบกับการที่เขาขับขี่รถของเขาเอง มันมีข้อจำกัดในเรื่องราคาอยู่เนาะครับ คือมันก็จะไม่แพง ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ขึ้นอยู่กับน้ำมัน ถ้าเรามี sponsor ละ ผมก็ต้องถามก่อน ถ้าเรามี sponsor ละ ถ้าในแง่การตลาดเนอะ มี sponsor ทำ App มา มี sponsor มา support เดือนละ 5 หมื่น 6 หมื่น อย่างน้อยมา support ค่าใช้จ่าย ค่าน้ำมันเด็กได้ไหม อันนี้คือค่าทางการตลาด ถ้าแบกภาระเองนี้ก็ต้องหักตามนั้นเนาะครับ คือคุณวิ่งน้ำมันไปก็ก็โลกก็คิดไปตามนั้น แต่ถ้ามี sponsor ก็ให้ทาง sponsor จ่ายให้ แล้วเราก็หมุนบริการชดเชยในส่วนของ service ไป ลูกค้าก็ไม่ต้องจ่ายเต็ม อย่างค่าน้ำมันจากนี้มานี้ 30 บาท sponsor ก็อาจจะออกให้ 15 บาท เด็กก็จ่ายแค่ 15 บาท เข้าเนื้อใหม่ ไม่เข้าละ ... Grab เขาทำเป็นธุรกิจจริง ๆ เขาไม่ได้

มองในมุมมองนักศึกษาแบบนี้ Grab อาจจะมีส่วนลดได้ใหม่ สำหรับนักศึกษา หรือใครก็ได้ที่นั่ง Grab มาที่เนี่ยะ ลดได้ใหม่ ... แต่ถ้ามีโครงการที่เป็นนี้มันก็จะช่วยปัญหาเรื่องที่จอดรถได้ ก็ช่วยร้านด้วย ก็ช่วยกันอยู่ละ และผมก็อยากจะให้มีตรงนี้อยู่แล้วครับ ให้เป็นสัดส่วนอะไรหน่อย ช่วงก่อนมันสะเปะสะปะ อยากจอดโน่นนั่นนี่จอดคล่อมเลน จาก 3 เลน มาจอดทับอีก ก็เหลือแค่เลนเดียว คนวิ่งมาเป็นร้อย บีบเหลือเลนเดียว มันมีปัญหา (ALC SHOP 02)

ถ้าถามว่ามันจะเป็นไปได้ไหม ที่เขาจะอดใจไม่ดื่มกับเพื่อนเขาที่มา ยากครับ ผมถึงว่ามันอยู่ที่จรรยาบรรณ มันอยู่ที่คุณรักอาชีพคุณแค่ไหน มันอยู่ตรงนั้นมากกว่า ส่วนใหญ่เพื่อน ๆ เขาจะแบบ “ดื่มหน่อย” คือเด็กมัน บอกไงดี มันเด็กเนอะ “เฮ้ย แก้วเดียวไม่เป็นไรหรอก” มันจะเป็นอารมณ์นี้มากกว่า ... แต่ถ้า Grab หรือแท็กซี่เนี่ยะ บางที่เขาไม่ค่อยรับนะ ถ้าเมามาก ๆ เพราะว่าหนึ่งมันจะมีเรื่องการเอาเจียนโน่นนี่นั่น ความเสี่ยงของเขาครับ บางคนถ้าเขารู้ว่าเมามาก เขากลับเลย เขายกเลิก ผมเคยเจออยู่ ก็ให้ลูกค้ายกเลิกครับ ... เรื่องราคาเหรอ ผมว่าราคาไม่ได้เป็นอุปสรรคนะครับ อุปสรรคเดียวผมมองว่า เชียงใหม่มันเดินทางสะดวก มันเดินทางง่าย อย่างแฟนผมสิ่งที่เขากังวลคือเรื่องคนขับเป็นยังไง มีแบบเป็นลามกอะไรหรือเปล่า เขาก็จะแคร้เรื่องนั้น เรื่องความสะอาดของรถเนี่ย เขาจะแคร้มากกว่า แต่เรื่องราคาเนี่ยะ มันจะอยู่ใน rate ใกล้เคียง ๆ กันอยู่แล้วครับ คือ ไม่รู้ว่าจะเห็นเหมือนผมหรือเปล่านั้น แต่ผมมองว่าถ้าออกมา มีแอปพลิเคชันนี้ออกมา แล้วก็ไปในทิศทางที่ดี ผมว่า Grab เขาก็ต้องมาหั่นราคาสุ่หละ เพราะว่าเขาก็ต้องหาอะไรมาชนละครับ ... แต่ข้อดีของมันเนี่ยะคือหนึ่ง เป็นนักศึกษา หาเงินเพื่อจ่ายค่าเล่าเรียน หรือเลี้ยงชีพตัวเอง มันมีข้อดีเยอะแยะเหมือนกัน ข้อเสียตรงนี้เนี่ยะ แบบถ้าเขาเมา จู่ ๆ เขาเมาและขับรถไปเกิดอุบัติเหตุชนขึ้นมา อย่างงี้ถ้ามันเป็นข่าวมา มันก็จะเป็นภาพลบกลับมาเลยสำหรับโครงการที่ทำ (ALC SHOP 04)

ข้อดีก็คือแบบอาจจะเป็นที่ราคาหรือเปล่า อาจจะถูกกว่าหรือเปล่าเพราะถ้าเป็น Grab ตอนกลางคืนราคาค่าโดยสารของเขาจะแพงขึ้นนะคะ ถ้าเป็นนักศึกษาเนอะ ส่วนใหญ่เขาก็อยู่หอกันนะ ก็รับส่งแค่นี้เขาก็อาจจะกล้ากว่าที่จะไปเรียก Grab ก็ได้ ความกลัวแบบอาจจะลดลง รู้สึกปลอดภัย อย่างข้อดีก็คือปลอดภัยกว่า Grab ทัว ๆ ไป เพราะว่าจะไวใจกว่า (ALC SHOP 05)

14. ความเป็นไปได้ในการดำเนินกลยุทธ์ในรูปแบบของแอปพลิเคชันนี้ในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัย

ผู้ประกอบการให้ความคิดเห็นว่าการทำกลยุทธ์นี้กับลูกค้าในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยเป็นไปได้ แต่ก็ได้ให้ความคิดเห็นที่หลากหลายเกี่ยวกับความยากง่ายที่จะทำโครงการ เช่นการสนับสนุนของมหาวิทยาลัยเอง ความรับผิดชอบของนักศึกษาผู้ขับขี่ การที่ไม่ไปรบกวนระบบการทำงานหรือการให้บริการลูกค้าของร้าน การหาจุดขายที่สามารถเอาชนะคู่แข่งแบบรถรับจ้างที่มีให้บริการอยู่แล้ว หรือการให้แรงสนับสนุนจริงจังกับโครงการที่ให้นักศึกษาที่ต้องการได้หารายได้พิเศษโดยการการขับรถรับส่งเพื่อนนักศึกษาที่เมา และคนเมาก็ต้องปลอดภัยจริง ๆ

อิม มหาวิทยาลัยเขาจะส่งเสริมไหม ส่งเสริมหรือเปล่าผมไม่รู้ เพราะว่าผู้บริหารมหาลัยบางทีก็มีความคิดประหลาด ๆ อยู่ อะไรที่ควรส่งเสริมก็ไม่ทำ และยังเป็นเรื่องแอลกอฮอล์หรือเปล่า เขาก็จะกลายเป็นแบบ ควรจะไปตัดไฟตั้งแต่ต้นลมหรือเปล่า ว่าแบบ “อย่าไปกินเลย” หรือเปล่า ผมก็

ไม่รู้ นะครับ ต้องไปคุยกับผู้บริหารนะ (หัวเราะ) แต่ถ้าเสนอเรื่องให้เป็นนักศึกษาจัดการอะไรก็ อาจจะได้ เพราะมันง่าย อย่างถ้าสมมุติ นักศึกษาทุกคน มี App นี้แล้วแบบสามารถช่วยเพื่อนได้ อย่างสมมุติ ผมเมา ผมกดส่งสัญญาณไปใน App ว่าแบบ ผมอยู่ตรงนี้ ผมเมากลับไม่ได้ ใครอยู่ รอบนี้มารับหน่อย แต่ก็ต้อง safe เรื่องความปลอดภัยหรือเปล่า ไม่ใช่ว่าจะเป็นใครมารับได้หมด หรือเปล่า นั่นอีกเรื่องหนึ่ง (ALC SHOP 01)

ก็จะต้องมาคุย น่าจะเสนอกับทางเจ้าของร้าน ผมเป็นผู้จัดการ เพราะทุกอย่างก็ต้องคุยกันในที่ ประชุม คือต้องไม่กระทบกระเทือนร้าน เพราะอะไรที่มันไม่กระทบร้าน มีนิด ๆ หน่อย ๆ ผมว่าก็ จะมาว่ากันอีกทีว่าอะไรยังงั้น มันก็ตอบไม่ได้ มันก็ยังมีโจทย์ประเด็นที่ผมคุยกับ Grab ก็ยังคง เจริญอยู่ แต่เราก็อยากได้ในส่วนของหน่วยบริการขับรถมาส่ง ชอบ เพราะที่จอดรถเราน้อย (ALC SHOP 02)

ผู้ประกอบการเองน่าจะมีส่วนร่วมทำให้มัน work ได้ยังไง ก็คงช่วยประชาสัมพันธ์แหละครับ ... คือ มันคงต้องทำเหมือน Grab นะครับ แต่ลงทะเบียนมาเป็นนักศึกษาทั้งหมด ไซ้ใหม่ครับ และ การ report โน่นนั่นนี่ผมว่าอาจจะต้องไปศึกษาพวกนั้นนะครับ แต่แค่เราเปลี่ยนบุคลากรจาก บุคคลทั่วไปมาเป็นนักศึกษา ... วิธิตัดเงิน วิธิตำนวนเส้นทาง ค่าใช้จ่ายอะไร ก็ต้องเอาตุ๊กตาของ เขามาตัดแปลงครับ เพราะว่าบางคนเขาก็มองว่า เออ Grab มันก็ดี มันก็โอเคของมันอยู่ ... โดย ส่วนตัวคิดว่า มีความจำเป็นไหมที่จะต้องมีการนี้ หรือว่า Grab ก็เพียงพอแล้ว คือ อย่างเพิ่ง ท้อ นะ (หัวเราะ) ... อันนี้ผม ลองตัดให้มันมีเรื่องราวอะไรสักหน่อยอีกสักอย่างดีกว่า จากที่ฟังเนี่ยก็ เหมือนแบบ เป็นเรื่องของการให้นักศึกษามีงานมีค่าขนม และก็เราอาจจะรู้สึกได้ว่า ลูกค้าจะคิด อย่างจ๋าว่า มันเป็นความปลอดภัยเหมือนเพื่อนส่งเพื่อน ถ้าจะมองแค่นั้น ก็ไปตัดให้มันมีอะไร story หรืออะไรที่มันจะต้องปรุงแต่งเข้ามาให้มันมากกว่านี้เยอะ ๆ หน่อย ไม่ใช่อะไรครับ เพราะว่าฟังดูแล้ว พุดตรง ๆ มันก็ไม่ได้มีอะไรครับ ฟังแล้วมันเฉย ๆ แต่ต้องปรุงเข้าไปไม่ให้เป็น เฉย ๆ ทำให้มันดีกว่า Grab ถ้ามอง Grab ก็ต้องมองเป็นมาตรฐานเนอะ เราก็ต้องทำให้สูงกว่า standard หมายถึงมีจุดขาย ก็พื้นฐานเนี่ย เดี่ยวสุดท้ายมันจะกลายเป็น ทำราคา ถ้าตาม การตลาดผมว่ามันไม่ใช่ประเด็นจนเกินไป หมายถึงว่าบางคนเขาอาจจะยอมจ่ายเพราะว่ามันมี อะไรที่แตกต่างไงครับ ต้องหาจุดขายให้ได้ (ALC SHOP 03)

ถ้าคนที่จะทำจริง ๆ เนี่ย ผมมองว่าเขาคงต้องการที่จะมีรายได้เพิ่มเพื่อจุนเจือครอบครัวเนี่ยผมว่า ก็น่าจะดีกว่า เพราะผมมองว่าอย่างน้องที่มาเลิฟเนี่ยะ ก็ทำงานจริงจังโดยที่ไม่ตีมีก็เยอนะครับ ห้าสิบล้านสิบล้านนะ ที่ต้องการเงินจริง ๆ ที่แบ่งเบาพ่อแม่หรืออะไรก็แล้วแต่เนี่ย เขาก็เก็บเงินไป เรื่อย ๆ ได้อยู่ นะ แต่อีกห้าสิบล้านเนี่ยตีมี ไอ้พวกเนี่ยตีมีแน่นอน เพราะว่ามันก็อยู่ในวัยมันเนอะ (ALC SHOP 04)

คิดว่านักศึกษาจะใช้บริการใหม่ คิดว่าใช้คะ คิดว่าเค้าน่าจะใช้ (ALC SHOP 05)

15. หากมีการดำเนินการในรูปแบบแอปพลิเคชันดังกล่าว ผู้ประกอบการน่าจะมีส่วนร่วมอย่างไร

สำหรับประเด็นที่หากมีการดำเนินการในเรื่อง “เพื่อนดื่มเราขับ” และจัดทำออกมาในรูปแบบแอปพลิเคชัน ผู้ประกอบการจะมีส่วนร่วมในเรื่องดังกล่าวอย่างไรนั้น ทางโครงการฯ ได้กล่าวถึงไว้ข้างต้นแล้ว บ้างทั้งเรื่องการช่วยประชาสัมพันธ์ และการแนะนำเรื่องการให้ความรู้ในรูปแบบที่นักศึกษารับน่าจะรับฟัง และการที่ร้านมีจุดจอดรถเพื่อรับลูกค้ากลับที่พักโดยร้านอาจช่วยจัดให้มีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกให้ได้ นอกจากนี้ก็มีเรื่องที่ควรมีการตั้งด่านตรวจระดับแอลกอฮอล์อย่างจริงจังของภาครัฐ การให้พนักงานร้านที่เป็นนักศึกษาช่วยขับรถไปส่งในกรณีที่ลูกค้าต้องการเรียกใช้ ซึ่งก็ต้องขึ้นกับสภาพของร้านในตอนนั้นมีเรื่องต้องจัดการมากน้อยเพียงใด แล้วก็มีเรื่องการเป็นแหล่งช่วยตรวจสอบเรื่องการเป่าเพื่อดูระดับแอลกอฮอล์ (ซึ่งเรื่องนี้มีความคิดเห็นที่หลากหลาย และจะได้กล่าวถึงในรายละเอียดในประเด็นถัดไป)

แต่ถ้าจะให้ผมข้อเสนออะไรที่ว่าทางโครงการนี้จะให้ช่วยทำ ผมว่าให้ความรู้แหละครับ แต่ว่าให้ความรู้ ผมว่าเด็กมันคงจะเบื่อกับเรื่องพวกนี้เยอะนะ คือมันต้องไปอยู่ในเครื่องไม้เครื่องมือที่ไม่ใช่อะไรที่แบบเหมือนฟังพระเทศน์ อาจจะเปลี่ยนมาเป็น ฟักกิ้งฮีโร่พูดหรือแร็ป เป็นคนดีไป เครื่องไม้เครื่องมืออาจจะไม่ใช่มาจาก สสทช. อะไรยังงี้ แต่อาจจะมาอยู่ใน application ของร้านอะไรก็ได้ ให้มันดูน่าเข้าไปดูไปอ่าน คือถ้าวิชาการเพียวมาเด็กเขาไม่ฟังแน่นอน (ALC SHOP 03)

... จริง ๆ ที่ลานจอดเนี่ยจะเป็นของพี่เขาอีกคนหนึ่ง เพราะเขาก็คือ car park เขาก็เช่าพื้นที่ และทำลานจอด เขาก็มีตุ๊ก ๆ ในแบบ connection ที่รู้จักกัน แบบ มาจอดเลย 4 คันมาจอดเลย ไม่มีคิดเงิน ไม่อะไรเลย ถ้าลูกค้าพร้อมจะขึ้นตุ๊ก ๆ ก็ได้ หรือจะเรียก Grab มากี่แล้วแต่ลูกค้า ... สมมุติว่า น้อง ๆ ที่เป็นพนักงานนะ ถ้าเกิดว่าเขาอยากจะทำหารายได้เพิ่มเติม เลิกงานเสร็จ รับส่งต่อเลย ก็มี part time ที่เป็นนักศึกษาอยู่ด้วย ทำได้เลยครับ ผมส่งเสริมเลย แต่ด้วยเวลา เขาจะไหวกันหรือเปล่า เพราะว่าร้านปิดเที่ยงคืนก็จริงนะครับ แต่ว่า กว่าจะเคลียร์ร้านเสร็จอะไรเสร็จเนี่ยะ อย่างทุกวันที่มีมันเกิดขึ้นเนี่ยะ ปิดเที่ยงคืนเป๊ะ เคลียร์ลูกค้าออกเสร็จหมดเรียบร้อยทำความสะอาดร้านเก็บร้านทั้งหมด มันจะเสร็จอยู่ประมาณตี 1 มันก็คือลูกค้าก็กลับกันหมดแล้ว แต่ผมยินดีเลยครับ ถ้าจู่ ๆ น้องมาแบบ “พี่ ผมอยากเข้าโครงการนี้ เอะเลย ลองดู” (ALC SHOP 04)

สมมุติว่าเป็นนักศึกษานะ แล้วต้องการที่จะมาทำงานเป็น Grab นักศึกษาเนี่ยด้วย ทางร้านคิดว่าได้นะคะ แต่ก็ต้องดูเวลาที่เขาเลิกจากร้านด้วยค่ะ คือถ้าอย่างร้านนี้คือกว่าจะเก็บเสร็จอะไรเสร็จคือถ้าคนเดียวนี่คือตี 2 เลยค่ะ เพราะเราให้พนักงานเราเก็บที่ร้านด้วย ไม่ได้จ้างคนอื่นมาเก็บอีกทีหนึ่ง ถ้าคนเต็มร้านกว่าจะเสร็จ ตี 2 เพราะฉะนั้นเขาอาจจะไม่ทัน ลูกค้าก็กลับกันหมดแล้ว (ALC SHOP 05)

16. ประเด็นการเป่าเพื่อดูระดับแอลกอฮอล์

ประเด็นการเป่าเพื่อดูระดับแอลกอฮอล์ของผู้ขับขี่เป็นประเด็นที่ทางโครงการวิจัยให้ความสำคัญ เพื่อเป็นการยืนยันในเรื่องการดื่มไม่ขับหรือขับต้องไม่ดื่ม ผู้วิจัยได้ถามถึงความเป็นไปได้ที่ทางร้านจะเป็นผู้ช่วยเหลือหรือเป็นพยานยืนยันในการเป่าเพื่อเช็คระดับแอลกอฮอล์กับผู้ขับขี่ในโครงการฯ ผู้ประกอบการได้ให้ความคิดเห็นที่น่าสนใจอย่างหลากหลาย เนื่องจากการเห็นความสำคัญของการกลับบ้านอย่างปลอดภัยของคน

มา หรือการที่มีพนักงานและสถานที่ในบริเวณร้านอย่างเพียงพอในการช่วยเหลือ และการกล่าวถึงความยากที่จะช่วยทำในเรื่องนี้เนื่องด้วยลักษณะหรือสภาพที่เกิดขึ้นจริงในร้าน หรือความพร้อมของพนักงานเมื่อเวลาร้านปิดทำการ และการให้ข้อเสนอแนะเรื่องการตรวจสอบระดับแอลกอฮอล์ในระหว่างคนขับกับผู้โดยสาร ซึ่งก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่น่าสนใจ กล่าวโดยสรุปคือทางร้านอยากให้ความร่วมมือแต่ก็ยังมีข้อกังวลใจอยู่หลายประการ

สมมุติว่า คือคนที่ตรวจคือร้านจริง ใครเป็นคนตรวจนี้สิ แล้วเขาจะฮั้วกันหรือเปล่า คนที่อยู่หน้างานจริง ๆ เช่น แบบมันไม่มีบันทึกจริงจัง มันแค่การเขียนเข้าไปในแอปถูกไหม สมมุติว่า “กูอยากจะไปส่งคนนี้ ขอเหอะ แต่เป่าเกิน แต่จ่ายคนนี้ 500” แล้วเอาคนนี้ไปทำอะไรไม่ได้ กลายเป็นคนนี้ยืนยันไป ช่วยอีก พอช่วยปั๊บ ครั้งหน้าเขาก็ไม่กล้าทำละ ไม่อยากเข้าไปยุ่งตรงนี้ละ ... หรือจะให้ร้านช่วยยืนยัน อันนี้บอกตรง ๆ ร้านไม่มีเวลาแน่นอน เพราะช่วง 5 ทุ่มจะปิดร้าน เป็นช่วงที่ยุ่ง เป็นช่วงเคลียร์บิล เก็บร้าน ยิ่งผมเป็นผู้จัดการ หรือการรถทุกคนต้องตื่นตัวหมด ต้องวอบอกกันว่าลูกค้าจ่ายสตางค์หรือยัง พิโตะนี้ยังไม่จ่ายสตางค์ คือช่วงนั้นเราจะทำอะไรไม่ได้เลย ช่วงพีคที่สุด ... ผมเลยบอกว่า ไหน ๆ จะมีแอปแล้ว ครับ มันน่าจะยืนยันตัวเองได้ โดยการแบบ ใช้อะไรสักอย่างที่เป่าแล้วลิงค์เข้ามาในระบบเลยว่า ณ เวลานี้ ฉันทเป่าได้เท่านี้ เพราะถ้าทุกอย่างข้อมูลมันเป็น manual เป็นเขียนมือ มันจะปลอมแปลงง่ายมากเลย ... ไม่เอาเครื่องเป่าไว้ คนคนขับเลยหละครับ มันน่าจะเป็นเรื่องระหว่างคนโดยสารกับคนขับผู้ให้บริการ เพราะเขาจะเป็นคนที่จะต้องรับผลประโยชน์ เป็นคนที่แบบ ถ้ากดยอมให้มึงไปส่งกูจริง ๆ โดยที่แอลกอฮอล์มึงเกิน โดยที่กูเป็นคนเซ็นเอง แต่เรามีหน้าที่เป็นแอปเป็นอะไรสักอย่างที่จะมาช่วยคุณแล้วแหละ แต่ถ้าคุณไม่ช่วยตัวเองแบบนี้ทำไงหละ เพราะ condition ของแอปนี้ต้องคุนย่นะ แต่คุณดันมาแบบนี้ คือมันอาจจะช่วยได้หรือเปล่าครับไม่แน่ใจ ... เครื่องเป่ามันน่าจะมีติดรถ ของคนที่ใช้งานอยู่แล้วไหมครับ มีประจำของแต่ละคน ก็เดี๋ยวก็น่าจะเป็นเรื่องความสะดวกอะไรอื่นอีกหรือเปล่า ผมก็ไม่ทราบได้ ... ที่บอกว่ารับสมัครแค่เด็กมหาลัย อาจจะมีพนักงานของเราเป็นหนึ่งในคนรับส่งด้วยไหม อันนี้ผมก็รู้ว่าพนักงานเขาจะโอเคไหม ในเมื่อเขาก็เห็นหน้ารู้จัก และพนักงานก็มีวินแบบ วันนี้จะมารับลูกค้า วันนี้ต้องไม่กินเหล้า ก็อาจจะป็นรายได้ของเขาไป ก็อาจจะประชาสัมพันธ์ตรงส่วนนี้ครับ ... อย่าง ๆ ตัวโครงการฯ ก็รับผิดชอบตัวเด็กคนอื่นที่จะเข้าเป็นอาสาสมัครตรงนั้นไป ส่วนร้านก็จะรับผิดชอบในส่วนของพนักงานร้านที่จะเข้าไปเป็นอาสาสมัคร หรือจะเป็นคนขับตรงนี้ สมมุติว่าถ้า App ไปได้ดี หรืออะไรไปได้ดี พนักงานทุกคนเต็มใจที่จะลงทะเบียนและพร้อมที่จะขับในทุกวัน ก็โอเค เอาเครื่องมาตั้งที่นี้ใช้กันที่นี้ได้ อันเนี่ยผมได้ ถ้าในกรณีที่เป็นพนักงานมันได้ครับ แต่ถ้าเป็นลูกค้าคนอื่นผมไม่สามารถที่จะไปตำเขาหรือไปว่าเขาได้ เพราะว่าพนักงานเราปิดร้าน ถ้าคนที่ไม่ดื่มก็คือเขาก็นั่งคุยกันนั่งกันอะไรกันร้านกันอยู่ละ มันอาจจะ เขาอาจจะสนใจครับ (ALC SHOP 01)

ถ้าสมมุติว่าเป็นคนของทางโครงการ ซึ่งจะมาขอตั้งหน่วยตรวจตรงนี้ อันนี้เปิ่นไปได้ ขอใช้พื้นที่ของที่ร้าน ถ้าไม่เกะกะก็ได้อยู่ครับ ... สมมุติว่าถ้าโครงการเนี่ย มาชวนน้อง ๆ ที่เป็นพนักงาน เสิร์ฟเนี่ย เสิร์ฟเสร็จ ทำหน้าที่ขับขี่ส่งเพื่อนกลับบ้าน ผมว่า 70 %น่าจะมีแอลกอฮอล์ในตัว มีเรียบริ้อยครับ อย่าเอาพวกนี้เลย (ALC SHOP 03)

การตรวจสอบแอลกอฮอล์เพื่อที่จะได้เห็นมีหลักฐานนั้น มันสู้ไม่ได้ครับ สู้ไม่ได้ หรือว่าจะทำทุกวันก็ได้ ที่ร้านช่วยได้อยู่แล้วครับ ไม่ใช่ปัญหาเลย ... ผมว่าต้องบริหารดี ๆ ฝ่ายสนับสนุนอย่างผมนี้ไม่มีปัญหาเลย จะให้ผมให้น้องมายืนให้เป่าแอลกอฮอล์ก่อนขับออกไปส่งลูกค้าเนี่ย ได้หมด พร้อมครับ ผมพร้อมมีพื้นที่ให้ด้วย (ALC SHOP 04)

ถ้าต้องขอให้ทางร้านเข้ามามีส่วนร่วมเนี่ยะ เช่นเป็นคนทำให้เป่าและก็เป็นคนลงบันทึกในแอปมันก็ได้เนอะ คิดว่าเขาน่าจะให้ความร่วมมือเนอะ แต่แบบต้องเป็นช่วงเวลาแบบร้านปิด ไม่ได้มีลูกค้าแล้วเนอะ อาจจะได้นะคะ แต่ถ้าลูกค้ากลับตอน 4 ทุ่มคนอื่นยุ่ง มันจะลำบาก เขาก็จะไม่ได้มาสนใจ เพราะทุกคนก็จะยุ่ง ปกติเวลาที่ร้านยุ่ง ๆ มาก ๆ นี่จะเป็นช่วงเช็คบิล ก่อนเที่ยงคืนนิดหนึ่ง ค่ะ 5 ทุ่ม 45 แต่ถ้าจะให้ช่วยจริง ๆ ก็ต้องเป็นการด์ที่อยู่หน้าร้าน แต่ส่วนใหญ่เขาจะยุ่งเรื่องแบบโบกรถถอยรถอะไรกัน ... แบบน่าจะเอาคนของโครงการฯ มาประจำ น่าจะได้ผลแน่ ๆ ค่ะ เป๊ะแน่ ๆ แต่อยากถามว่าให้ถ่ายรูปไม่ได้หรือคะ ลงไปในแอปอะไรจ้ะ แล้วก็มีคนตรวจสอบที่แอปเองว่าโอเคคนนี้พร้อมทำงาน (ALC SHOP 05)

4. อภิปรายผลการวิจัย สรุปผล และข้อเสนอแนะ

อภิปรายผลการวิจัย

1. การเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตั้งแต่ยังอายุน้อย และบทบาทของครอบครัว

นักศึกษาส่วนใหญ่เริ่มดื่มแอลกอฮอล์ตั้งแต่อายุยังน้อย อายุที่น้อยที่สุดคือดื่มตอนเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เหตุผลของการดื่มครั้งแรกมีทั้งปัจจัยภายในตัวเอง ได้แก่ความอยากรู้อยากลอง ปัจจัยจากบริบททางสังคม ได้แก่การที่เห็นครอบครัวหรือเพื่อนดื่มจึงอยากรู้รสชาติของแอลกอฮอล์ และปัจจัยจากสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม ได้แก่การดื่มในเทศกาลงานฉลอง บางคนมีทั้งสามปัจจัยร่วมกันในการดื่มครั้งแรก ซึ่งสอดคล้องกับรายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทย ประจำปี พ.ศ. 2560 [18] ซึ่งระบุเหตุผลที่ทำให้เยาวชนอายุ 15 – 19 ปี เริ่มดื่มแอลกอฮอล์ เรียงตามลำดับได้แก่ ตามอย่างเพื่อน/เพื่อนชวนดื่ม (50.87%) อยากรทดลองดื่ม (32.13%) และเพื่อเข้าสังคม/การสังสรรค์ (10.55%) และผลการวิจัยที่พบว่า ค่านิยมการดื่มตามวัฒนธรรมประเพณีใหม่ ซึ่งเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นส่วนหนึ่งที่ขาดไม่ได้ในงานรื่นเริง ส่งผลให้เกิดนักดื่มหน้าใหม่ขึ้นมาโดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน [19]

ปรากฏการณ์ที่น่าสนใจคือบทบาทของครอบครัวที่มีต่อพฤติกรรมการดื่มของบุตรหลาน นักศึกษาหลายคนให้ข้อมูลว่า ผู้ปกครองหรือคนในบ้านสอนให้ดื่มตั้งแต่อยู่ชั้นมัธยมต้นแล้ว หรือการอนุญาตให้ไปดื่มสังสรรค์กับเพื่อนที่บ้านโดยครอบครัวรับรู้และไม่ห้าม หากมองในแง่ดีอาจเห็นว่าพ่อแม่เป็นห่วงไม่ยอมให้ลูกออกไปดื่มนอกบ้าน แต่จากการศึกษาบทบาทของพ่อแม่ที่มีผลต่อการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนที่มีอายุ 13 – 18 ปีเมื่อปี 2553พบว่า เยาวชนที่พ่อแม่อนุญาตให้ดื่มแอลกอฮอล์ได้ จะมีโอกาสเป็นนักดื่มมากกว่าเยาวชนกลุ่มที่พ่อแม่ห้ามดื่ม 4.92 เท่า และมีโอกาสที่จะเป็นนักดื่มหนักหรือดื่มแบบหัวราน้ำ (Binge drinker) มากกว่า 3.25 เท่า [20] ดังนั้นการเรียนรู้การดื่มแอลกอฮอล์จากครอบครัวจึงมีความเสี่ยงต่อสุขภาพในระยะยาว และมีโอกาสเกิดอันตรายมากกว่าที่พ่อแม่คิด การควบคุมหรือป้องกันปัญหาผลกระทบจากแอลกอฮอล์ในเยาวชน จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับบทบาทและพฤติกรรมของพ่อแม่ตลอดจนคนในครอบครัวด้วย ส่วนเหตุผลของการไม่ดื่มแอลกอฮอล์หรือดื่มน้อยของนักศึกษาคือการไม่ชอบรสชาติของแอลกอฮอล์ การรับรู้ผลกระทบต่อสุขภาพ และการมีทัศนคติในทางลบต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เนื่องจากการเห็นผลเสียจากการที่คนในครอบครัวดื่ม แสดงให้เห็นว่าสำหรับบางคน ปัจจัยภายในตัวเองที่มีผลต่อการ “ไม่ดื่ม” มากกว่าบริบททางสังคมในมหาวิทยาลัย

2. การเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เมื่อมาใช้ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย

นักศึกษาผู้ให้ข้อมูลส่วนหนึ่งมีโอกาสได้ลองดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นครั้งแรกหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แล้ว ส่วนใหญ่ดื่มที่งานฉลองการผ่านพ้นชีวิตนักเรียน หรือในกิจกรรมรับน้องใหม่ในมหาวิทยาลัย จากคำบอกเล่าของนักศึกษา หลายคน งานรับน้องที่จัดในบริเวณรั้วมหาวิทยาลัยจะมีการระบุชัดเจนว่าไม่ให้มีบุหรีและแอลกอฮอล์ ซึ่งน่าจะเป็นส่วนหนึ่งของการรณรงค์ “โครงการรับน้องปลอดเหล้า” ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ สสส. ร่วมกับสถาบันการศึกษาที่ดำเนินการต่อเนื่องมาเป็นเวลานานตั้งแต่ปี 2548 [21] ซึ่งต่อมาได้ขยายจุดยืนของการรณรงค์เป็น 5 ข้อภายใต้ชื่อ “รับน้องสร้างสรรค์” ในปี 2562 [22] โดยที่ยังยึดประเด็นเรื่องการห้ามการพนัน ยาเสพติด และอบายมุขทุกชนิดในกิจกรรมรับน้องด้วย

อย่างไรก็ตามหลังจากจบจากกิจกรรมรับน้องในรั้วมหาวิทยาลัย รุ่นพี่ก็พาน้องใหม่ออกไปเลี้ยงฉลองต่อ ทำให้นักศึกษาได้เริ่มดื่มแอลกอฮอล์ในคืนเดียวกันนั่นเอง ทำให้เกิดคำถามว่าการรณรงค์อาจจะยังไม่สามารถสร้างความตระหนักและเปลี่ยนแปลงทัศนคติของนักศึกษารุ่นพี่ รวมถึงแสดงให้เห็นว่ายังมีความย่อหย่อนในการบังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เพราะนักศึกษาเข้าใหม่ส่วนใหญ่อายุยังไม่ถึงเกณฑ์ที่จะดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

3. บริบทและแบบแผนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา

สถานการณ์หรือโอกาสที่นำไปสู่การดื่มของนักศึกษาทั้งสามมหาวิทยาลัยมีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือนักศึกษาจะดื่มทั้งในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์หรือวันธรรมดาที่วันถัดไปไม่มีเรียนหรือมีตารางเรียนตอนบ่าย โอกาสพิเศษที่นักศึกษาให้ความสำคัญกันมากที่สุด คืองานฉลองสังสรรค์วันคล้ายวันเกิดของตนเองหรือของเพื่อนในกลุ่ม ซึ่งเจ้าของวันเกิดมักจะเป็นคนที่ดื่มมากที่สุด และมากกว่าปริมาณการดื่มปกติของเจ้าตัว จากแบบแผนการดื่มดังกล่าว นักศึกษากลุ่มดื่มปัจจุบันเกินกว่าครึ่งหนึ่งจึงถูกจัดอยู่ในเกณฑ์ดื่มประจำ ซึ่งหมายถึงความถี่ในการดื่มมากกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์ สำหรับปริมาณการดื่ม พบว่ามีตั้งแต่เปียร์ขวดเล็ก 1 - 2 ขวด (1.2 - 2.4 ดื่มมาตรฐาน) จนถึง 5-6 ขวด (7.2 ดื่มมาตรฐาน) ซึ่งถือว่า “ดื่มหนัก” นักศึกษากลุ่มนี้จึงมีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนจากการดื่มแอลกอฮอล์ไม่เฉพาะในช่วงเวลาเทศกาลเท่านั้น

นักศึกษาจะใช้วิธีหารค่าใช้จ่ายในการดื่มกันกับเพื่อน ค่าใช้จ่ายจึงขึ้นกับจำนวนผู้ร่วมดื่ม ปริมาณการดื่ม ประเภทของเครื่องดื่ม และสถานที่ไปดื่ม โดยทั่วไปค่าใช้จ่ายต่อคนอยู่ที่ประมาณ 100 - 400 บาท ต่อคนต่อครั้งของการดื่ม เมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายในการดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาผู้ให้สัมภาษณ์ในโครงการ เทียบกับผลการศึกษาในนักดื่มเยาวชน (อายุ 15 - 24 ปี) ในภาคเหนือซึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ 411 บาท ต่อเดือน [18] จะเห็นได้ว่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยมาก นักศึกษาชายกลุ่มดื่มประจำคนหนึ่งยอมรับว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บางครั้งทำให้มีปัญหาเรื่องเงิน การเสียค่าใช้จ่ายในการเที่ยวสถานบันเทิงที่สูงอยู่แล้ว เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาหลายคนไม่ใช้บริการรถรับ-ส่งเอกชน เนื่องจากไม่ต้องการเสียเงินเพิ่มอีก

สถานบันเทิงที่นักศึกษาทั้ง 3 มหาวิทยาลัยบอกว่าเป็นที่ยอดนิยมมากที่สุดคือร้าน ALC SHOP 04 ซึ่งได้รับการกล่าวขานในสื่อสังคมออนไลน์ว่าเป็นจุดศูนย์รวมของทั้งวัยรุ่นในเชียงใหม่และนักท่องเที่ยวที่ต้องมาแวะเวียนสถานบันเทิงแห่งนี้ เมื่อวัดระยะทางจากร้าน ALC SHOP 04 ไปยังมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง พบว่าร้านดังกล่าวอยู่ใกล้มหาวิทยาลัย 02 มากที่สุด คือเพียงไม่ถึง 1 กิโลเมตร แต่อยู่ไกลออกไปจากมหาวิทยาลัย 01 และ 03 จึงแสดงให้เห็นว่าชื่อเสียงบรรยากาศและเครื่องดื่มที่เป็น signature ของร้านมีผลต่อความนิยมของนักศึกษาเที่ยวเช่นกัน นอกเหนือไปจากระยะทางของร้านที่อยู่ใกล้มหาวิทยาลัย

ลักษณะการเดินทางไปกลับสถานบันเทิงของนักศึกษาชายและหญิงมีความแตกต่างกัน กล่าวคือนักศึกษาชายมักจะเดินทางโดยใช้ยานพาหนะส่วนตัวซึ่งส่วนใหญ่เป็นรถมอเตอร์ไซด์ โดยอาจจะไปคนเดียว หรือมีการนัดไปด้วยกันเป็นกลุ่มหากเพื่อนในกลุ่มมีรถยนต์ ส่วนนักศึกษาหญิงมีแนวโน้มที่จะใช้บริการรถสาธารณะทั้งไปและกลับมากกว่า แต่ก็ต้องขึ้นกับปัจจัยดังต่อไปนี้ 1. ระยะทางไปสถานบันเทิง 2. ลักษณะของร้านที่นัดกันไปดื่ม 3. การแต่งตัวของตนเองและเพื่อนในกลุ่ม 4. การไปเที่ยวในช่วงฤดูฝน และ 5. ความตั้งใจว่าจะดื่มหนักหรือไม่

4. การดื่มแล้วขับ

เมื่อพิจารณาข้อมูลที่นักศึกษาเล่าเกี่ยวกับพฤติกรรมดื่มแล้วขับ พอจะสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ ดังนี้

1) “ดื่มแล้วขับ” ต่างจาก “เมาแล้วขับ” นักศึกษาทั้งหญิงและชายให้ข้อมูลในทำนองเดียวกันว่า ผู้ที่ดื่มไม่มากสามารถขับชี่ยานพาหนะกลับได้ ส่วนผู้ที่ดื่มจนเมาจะไม่ขับชี่ยานพาหนะกลับ คือหากตนเองหรือเพื่อนเป็นผู้ที่จะต้องขับชี่ในวันนั้น จะดื่มพอประมาณ ให้อยู่มีสติ ให้รู้สึกว่าการดื่มแล้วยังขับไหว เนื่องจากหากดื่มจนเมาและต้องใช้บริการเรียกรถผ่านแอปพลิเคชันจะเสียตายนเงิน ด้วยระยะทางกลับก็ไม่ไกล โดยจะหาทางเลือกอื่นเพื่อกลับที่พักก็ต่อเมื่อดื่มหนักจนเมา ซึ่งหมายถึงดื่มจนพบกับโต๊ะ ลูกเองไม่ได้ อย่างไม่สามารถบอกได้ว่าคนขับส่วนมากจะไม่ค่อยได้ดื่มเพราะว่าถ้ารู้ว่าจะขับเพื่อนจะห้าม แต่ถ้าวันไหนไม่ได้ขับรถก็จะดื่มแบบจัดเต็ม

2) นักศึกษาส่วนใหญ่ทราบดีว่าการดื่มแล้วขับทำให้เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุหรือหากขับชี่ไปเจอด่านตรวจระดับแอลกอฮอล์ก็จะเกิดปัญหาได้ แต่ก็ยังปฏิบัติอยู่ โดยใช้วิธีจ่ายค่าปรับ หรือเรียนรู้เทคนิคในการหลีกเลี่ยงด่านตรวจ หรือใช้วิธีที่เมื่อรู้ว่าเริ่มเมาก็จะดื่มน้ำเปล่าในปริมาณมากเพื่อขับแอลกอฮอล์ออก และพยายามให้ตนเองมีสติมากที่สุดเพื่อขับรถกลับที่พัก เป็นต้น

3) นักศึกษาผู้ให้ข้อมูลเกือบทุกคนยังไม่เคยประสบอุบัติเหตุจากการดื่มแล้วขับกับตัวเอง จึงยังไม่ตระหนักแม้จะรับรู้ถึงการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนของเพื่อนหรือรุ่นพี่ที่ถึงขั้นพิการหรือเสียชีวิต จึงยังมีพฤติกรรมดื่มแล้วขับชี่ต่อไป

ทัศนคติและพฤติกรรมของนักศึกษาในการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นชาย ที่ขับชี่รถจักรยานยนต์และมีประสบการณ์เมาแล้วขับของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร [23] ซึ่งได้สรุปปัจจัยเสี่ยงต่อการเมาแล้วขับของผู้ขับชี่รถจักรยานยนต์ไว้ดังนี้ 1. ลักษณะพื้นฐาน มักเป็นวัยรุ่นชาย อายุ 15–25 ปีที่พักอาศัยอยู่หอพักกับเพื่อนเพราะจะมีเวลาสังสรรค์ค่อนข้างมาก 2. ด้านจิตวิทยา วัยรุ่นที่ชอบความท้าทายไม่คำนึงถึงความปลอดภัย ความกลัวรถหายและรักรถ และ 3. ด้านพฤติกรรม วัยรุ่นส่วนใหญ่ที่เมาแล้วขับไม่ได้มีพฤติกรรมต่อต้านสังคม แต่ก็ไม่รู้สึกผิดที่เมาแล้วขับ ประสบการณ์อุบัติเหตุไม่เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเมาแล้วขับ เพราะจะเกิดความกลัวในระยะเวลานั้นเท่านั้น ปัจจัยเอื้อคือการบังคับใช้กฎหมายไม่เข้มงวดสามารถหลบเลี่ยงได้ สภาพแวดล้อมทางสังคมที่สะดวกต่อการดื่ม สุดท้ายปัจจัยเสริมคือ พฤติกรรมเมาแล้วขับของเพื่อนสนิท ต่างคนต่างก็เมาแล้วขับ ส่งเสริมให้ทำตามกัน

นักศึกษาที่รู้ตัวเองว่าเมา มีทางเลือกในการกลับที่พักสองสามทางได้แก่ 1) เพื่อนร่วมดื่มที่ไม่เมายังมีสติจะเป็นผู้ขับพาเพื่อนที่เมามากกว่าหรือไม่ไหวจริง ๆ ไปส่งที่ที่พัก เป็นวิธีที่ใช้กันมากที่สุดเพราะเป็นการดูแลกันเองไม่มีค่าใช้จ่าย 2) การใช้บริการรถส่วนบุคคลที่ให้บริการผ่านแอปพลิเคชันซึ่งมีเพียงคนเดียวในจังหวัดเชียงใหม่ มีทั้งบริการรถมอเตอร์ไซด์และรถยนต์ เหมาะสำหรับผู้ที่ดื่มหนัก โดยผู้ประกอบการสถานบันเทิงบางแห่งก็อำนวยความสะดวกบริเวณจอดรถให้นักเที่ยวสามารถเรียกบริการได้ง่ายขึ้น แต่การมีค่าบริการที่สูงและความกังวลด้านความปลอดภัย โดยเฉพาะผู้โดยสารที่เป็นนักศึกษาหญิงที่เมาและเดินทางกลับคนเดียว ดังนั้นการใช้บริการจึงเป็นที่นิยมเฉพาะนักศึกษาหญิงที่เดินทางกันเป็นกลุ่ม และ 3) การขอให้เพื่อนที่ไม่ได้มาเที่ยวด้วยหรือแฟนมารับกลับ วิธีนี้ทั้งประหยัดและไม่ต้องห่วงกับการนั่งไปกับคนขับที่ไม่รู้จัก

5. กลยุทธ์การกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่เต็มโดยมีค่าตอบแทน ในรูปแบบของแอปพลิเคชัน “เพื่อนเต็มเราขับ”

ผู้วิจัยได้เสนอโมเดลที่ออกแบบโดยบูรณาการกลยุทธ์การกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่เต็มกับการให้บริการในรูปแบบแอปพลิเคชันเรียกรถเพื่อโดยสาร (Ride-hailing application; RHA) โดยเสนอการให้บริการ 3 รูปแบบคือ 1) เพื่อนที่ไปเที่ยวด้วยกันตั้งใจว่าจะไม่เต็มแล้วเป็นคนขับ 2) นัดคนขับไว้ก่อนล่วงหน้าเพื่อให้ไปรับที่สถานบันเทิง 3) เรียกใช้บริการรถรับส่งตอนที่เริ่มคิดว่าไม่ไหวแล้ว ซึ่งเงื่อนไขสำคัญของโมเดลนี้คือการให้ค่าตอบแทนแก่ผู้ขับขี่ที่ได้รับการพิสูจน์โดยการเป่าแอลกอฮอล์ในลมหายใจแล้วว่าไม่ได้เต็มจริง

จากการสัมภาษณ์พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่และผู้จัดการทุกคนมีมุมมองเชิงบวกต่อกลยุทธ์ “เพื่อนเต็มเราขับ” โดยเห็นว่ามีข้อดีหลายประการเมื่อเทียบกับแนวทางที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และมีความเป็นไปได้ในการดำเนินการร่วมกันทั้ง 3 มหาวิทยาลัยซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน เนื่องจากนักศึกษามีวัฒนธรรมในการดื่มเที่ยวคล้ายๆกัน และผู้จัดการสถานบริการทุกคนยินดีให้ความร่วมมือกับทางโครงการในการดำเนินการใด ๆ ก็ตามที่ไม่ขัดแย้งต่อธุรกิจของร้าน อย่างไรก็ตามมีประเด็นท้าทายจากผู้เข้าร่วมวิจัยทั้ง 2 กลุ่มที่ผู้วิจัยขอยกมาอภิปรายดังนี้

1) การจูงใจนักศึกษาหันมาใช้บริการ “เพื่อนเต็มเราขับ” แทนการดื่มแล้วขับกลับเอง

ทั้งนักศึกษาและผู้ประกอบการต่างแสดงมุมมองตรงกันว่า โจทย์ใหญ่ที่สุดของโครงการนี้คือการจูงใจให้นักศึกษาผู้ดื่มหันมาใช้บริการ เนื่องจากระยะทางการเดินทางในเชียงใหม่ไม่ไกล ใช้เวลาไม่นาน นักศึกษาผู้ใช้บริการจะมองถึงความจำเป็นและความคุ้มค่าของเงินที่จ่ายไป ดังนั้นต้องมีกลยุทธ์ด้านราคาที่จะทำให้ให้นักศึกษารู้สึกว่า “คุ้ม” ที่จะใช้บริการแม้จะไม่จำเป็น และการรณรงค์ให้นักศึกษาคิดถึงบริการเมื่อไหร่ก็ตามที่จะไปดื่ม โดยใช้กลยุทธ์ที่ทันสมัยและเข้าถึงจิตใจของนักศึกษาตั้งแต่แรกเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัย

2) การทำให้ทั้งนักศึกษาและผู้โดยสารและผู้ขับขี่มั่นใจในความปลอดภัย

การดำเนินการต้องทำให้แน่ใจว่าจะมีความปลอดภัยกับทุกฝ่าย ทั้งเรื่องการคัดกรองผู้ขับขี่ การลงทะเบียนทั้งผู้ขับขี่และผู้โดยสาร การกำหนดระเบียบปฏิบัติต่อผู้โดยสาร การระบุเพศของผู้ขับขี่และผู้โดยสารเพื่อให้สามารถตัดสินใจเลือกใช้บริการหรือให้บริการได้ทั้งสองฝ่าย การติดตามสถานะของตัวรถขณะให้บริการและติดตามตัวผู้ขับขี่ได้ การป้องกันเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้โดยสารในขณะที่มีอาการมึนเมา อันตรายที่อาจเพิ่มขึ้นหากมีการให้บริการโดยใช้รถมอเตอร์ไซด์ด้วย การจัดการหรืออบรมให้ความเข้าใจกับสมาชิกผู้ขับขี่เพื่อดูแลและรักษาภาพลักษณ์ของโครงการฯ รวมถึงการควบคุมไม่ให้ผู้ขับมีการดื่มแอลกอฮอล์

3) ต้องจัดบริการที่เหมาะสมกับผู้รับบริการที่มีอาการมึนเมา

จากประสบการณ์ของนักศึกษาและผู้จัดการสถานบันเทิงซึ่งพบเจอสถานการณ์คนเมาหลายรูปแบบ จึงได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์หลายประการที่ผู้วิจัยไม่คาดคิดมาก่อนเช่น คุณสมบัติสำคัญของผู้ขับขี่เกี่ยวกับทัศนคติต่อคนเมา ยานพาหนะที่เหมาะสมกับคนเมาแต่ละระดับ การเตรียมความพร้อมในการรับมือคนเมาเมื่อเกิดปัญหา และรูปแบบ application ที่เฉพาะสำหรับคนเมา เป็นต้น

4) การตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์จากลมหายใจ

จากการสอบถามผู้จัดการสถานบันเทิงถึงความเป็นไปได้ที่จะทำการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ในลมหายใจของผู้ขับขี่ของโครงการ ณ สถานบันเทิง โดยให้พนักงานของร้านเป็นผู้ทำ ผู้ประกอบการบางคนปฏิเสธตรง ๆ ส่วนบางคนยังแบ่งรับแบ่งสู้ในประเด็นนี้โดยให้เหตุผลว่า เป็นไปได้อาจจะให้พนักงานของร้านเป็นผู้รับผิดชอบในการสังเกตขณะผู้ขับขี่ทำการตรวจและบันทึกระดับแอลกอฮอล์ให้ เพราะลักษณะหรือสภาพที่เกิดขึ้นจริงในร้าน หรือความพร้อมของพนักงานเมื่อถึงเวลาร้านปิดทำการและเวลาที่ลูกค้าจะกลับบ้าน แทบไม่มีพนักงานคนไหนที่ว่างพอที่จะเฝ้าเครื่องตรวจให้ได้เลย นอกจากนี้ผู้ประกอบการไม่สามารถรับประกันได้ว่าจะไม่เกิดการตกลงใด ๆ ระหว่างผู้ขับขี่กับพนักงานในร้านให้ทำผิดเงื่อนไขของโครงการแล้วเกิดความเสียหายตามมาทีหลัง อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการทุกคนยินดีความร่วมมือใช้พื้นที่ของสถานบริการในการตั้งจุดตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ แต่ผู้ดำเนินการต้องเป็นเจ้าหน้าที่ของโครงการจึงจะเหมาะสม

5) รูปแบบการบริการ แอปพลิเคชัน การให้ค่าตอบแทนผู้ขับขี่

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบบริการที่ได้รับจากนักศึกษาที่เข้าร่วมการศึกษานี้ เป็นประเด็นที่ต้องนำไปหาข้อสรุปที่ลงตัวต่อไป ตัวอย่างเช่น 1. การนัดหมายล่วงหน้าและการเลือกและตกลงกันได้ทั้งฝ่ายผู้ให้บริการและผู้รับบริการ 2. สถานที่ตั้งของศูนย์บริการและจุด checkpoint 3. ความเพียงพอของยานพาหนะที่ให้บริการ 4. ขอบเขตของพื้นที่ที่จะให้บริการตลอดระยะทางที่เหมาะสม 5. แอปพลิเคชันที่ออกแบบมาเพื่อคนเมาที่ต้องสามารถใช้งานง่ายที่สุด 6. ค่าตอบแทนที่เหมาะสม ในระดับที่จูงใจให้นักศึกษาหันมาเป็นผู้ขับขี่ และ 7. การบริหารจัดการจ่ายค่าตอบแทนแก่ผู้ขับขี่ที่รวดเร็วและตรวจสอบได้ เป็นต้น

ทางด้านผู้ประกอบการยังให้คำแนะนำที่น่าสนใจอีกหลายประเด็น เช่นการพัฒนาแอปพลิเคชันให้สามารถเชื่อมกับการเป่าแอลกอฮอล์ได้เลย หรือหากพนักงานในร้านที่เป็นนักศึกษาต้องการจะสมัครเป็นผู้ขับขี่ในโครงการเพื่อหารายได้เพิ่ม โดยที่ไม่มีผลกระทบต่องานในร้านตนเองก็ยินดีสนับสนุน รวมถึงแนวความคิดเกี่ยวกับการให้ความรู้เรื่องดื่มไม่ขับว่า ควรจะปรับรูปแบบในการให้ความรู้ให้เหมาะกับวัยรุ่นมากกว่าวิธีการสอนแบบเดิม ๆ เป็นต้น

6) การให้บริการ “เพื่อนดื่มเราขับ” จะทำให้นักศึกษาดื่มมากขึ้นหรือไม่

งานวิจัยเกี่ยวกับ designated driver หรือ alternative transportations อื่นๆ ที่ผ่านมายังไม่มีข้อสรุปที่แน่ชัด ว่าการจัดบริการลักษณะนี้จะทำให้มีการดื่มเพิ่มขึ้นหรือไม่ ซึ่งสำหรับการศึกษานี้ผู้ให้ข้อมูลก็ให้ความเห็นเป็นทั้ง 2 ทิศทาง สำหรับผู้วิจัยเห็นว่าเป้าหมายหลักของกลยุทธ์ทั้งสองนี้อยู่ที่การแทรกแซงพฤติกรรมดื่มแล้วขับทำให้นักดื่มกลับบ้านอย่างปลอดภัย มากกว่าการเปลี่ยนพฤติกรรมการดื่มนักศึกษาและผู้ประกอบการบางคนไม่เชื่อว่านักศึกษาที่ไปอยู่ที่สถานบันเทิงกับเพื่อนจะอดใจไม่ดื่มได้ สมมติฐานที่ว่า การให้ค่าตอบแทนที่เหมาะสมแก่ผู้ขับขี่อาจเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ทำให้นักศึกษาตั้งใจจะดื่มมากขึ้นเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ขับขี่ในโครงการ ต้องรอการพิสูจน์จากงานวิจัยต่อไปในอนาคต

7) การมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัย

นักศึกษาที่เป็นตัวแทนองค์การหรือสโมสรนักศึกษาเห็นว่า โครงการนี้จำเป็นต้องดำเนินการผ่านทางมหาวิทยาลัย ซึ่งจะช่วยให้โครงการมีความยั่งยืนมากกว่าให้นักศึกษาทำกันเอง แต่นักศึกษาบางคนก็

ให้ความเห็นว่า เป็นไปได้ยากที่โครงการนี้จะผ่านการพิจารณาจากมหาวิทยาลัย เนื่องจากข้อจำกัดของการศึกษานี้ที่ไม่ได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียอื่น ทั้งทางมหาวิทยาลัย เจ้าหน้าที่ภาครัฐ จึงทำให้อาจไม่ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องรอบด้าน การศึกษาในระยะต่อไปควรรับฟังความคิดเห็น และสร้างความมีส่วนร่วมของทางมหาวิทยาลัย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆให้ครอบคลุมมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาในระยะต่อไป ควรมีการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้ไปพัฒนาโมเดลต้นแบบของบริการ กำหนดผู้ซบซึ่ที่ไม่ตี๋มีค้ค่าตอบแทน ในรูปแบบของแอปพลิเคชัน “เพื่อนตี๋มีเราซบ” ที่เฉพาะเจาะจงสำหรับจังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้ร่วมดำเนินการควรประกอบด้วยอย่างน้อย 4 ฝ่าย คือ 1) มหาวิทยาลัย 2) สโมสรนักศึกษาหรือเครือข่ายนักศึกษา 3) เจ้าของสถานประกอบการ และ 4) ตำรวจจราจร เมื่อได้โมเดลมาแล้วควรมีการขอความเห็นจากนักวิชาการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และหากทุกฝ่ายเห็นว่ามีความเป็นไปได้ อาจดำเนินการโครงการทดลองนำร่องในขอบเขตจำกัดต่อไป

สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทั้ง 3 ข้อ คือทำให้ทราบบริบทและวัฒนธรรมในการตี๋มีและปัจจัยที่มีผลต่อการตี๋มีและการซบซึ่ของนักศึกษาทั้ง 3 มหาวิทยาลัยในจังหวัดเชียงใหม่ และได้มุมมองตลอดจนข้อเสนอแนะจากนักศึกษาและผู้ประกอบการสถานบันเทิงต่อกลยุทธ์การกำหนดผู้ซบซึ่ที่ไม่ตี๋มีโดยมีค่าตอบแทน ในรูปแบบของแอปพลิเคชัน “เพื่อนตี๋มีเราซบ” ผู้ให้ข้อมูลทั้งนักศึกษาและผู้ประกอบการเห็นด้วยกับแนวคิดดังกล่าว และมีโอกาสนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง โดยผู้ประกอบการพร้อมจะให้ความร่วมมือในส่วนที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามข้อจำกัดที่สำคัญได้แก่ จำนวนผู้ใช้บริการที่อาจจะม้น้อย ความยุ่งยากในการบริการจัดการ และความเป็นห่วงในประเด็นความปลอดภัย ทั้งตัวผู้รับบริการและผู้ซบซึ่ ข้อมูลของการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์สำหรับใช้เป็นต้นแบบเพื่อนำไปศึกษาในระยะต่อไป โดยเป้าหมายสูงสุดคือมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมพฤติกรรม “ตี๋มีไม่ซบ” ของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดเชียงใหม่และของประเทศในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ. รายงานภาระโรคและการบาดเจ็บของประชากรไทย พ.ศ. 2557 [อินเทอร์เน็ต].นนทบุรี: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.) 2560 [เข้าถึงเมื่อวันที่ 21 มกราคม 2564]. เข้าถึงได้จาก: <http://bodthai.net/download/รายงานภาระโรครายงานภาระ/>
2. มูลนิธิไทยโรดส์. อัตราการเสียชีวิตต่อประชากร 100,000 คน กลุ่มอายุ 15 - 24 ปี [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อวันที่ 21 มกราคม 2564]. เข้าถึงได้จาก: <http://trso.thairoads.org/statistic/national/N-SPI-B/N-SPI-B3/N-SPI-B3-02>
3. Center for Health Communication. Harvard Alcohol Project: Designated Driver [Internet]. [cited 2021 Jan 21]. Available from: <https://www.hsph.harvard.edu/chc/harvard-alcohol-project/>
4. George. Free Drive-a-drunk Service Opened in Bangkok [Internet]. 2004 [cited 2021 Jan 21]. Available from: <https://aseannow.com/topic/10761-free-drive-a-drunk-service-opened-in-bangkok/>
5. Vichitkunakorn P, Intusoma U, Assanangkornchai S. Binge Drinking and Drunk Driving Among Current Drinkers in Thailand: Analysis of Cigarette Smoking and Alcohol Drinking Behavior Surveys From 2007 to 2017. Asia Pac Journal of Public Health. 2020. Epub 2020/11/4. <https://doi.org/10.1177/1010539520971178> DOI: 1010539520971178
6. Seesen M, Siviroj P, Sapbamrer R, Morarit S. High blood alcohol concentration associated with traumatic brain injury among traffic injury patients during New Year festivals in Thailand. Traffic Inj Prev. 2019; 20(2):115-21. Epub 2019/03/20. <https://doi.org/10.1080/15389588.2018.1547379>
7. Chumpawadee U, Homchampa P, Thongkrajai P, Suwanimitr A, Chadbunchachai W, Factors Related To Motorcycle Accident Risk Behavior Among University Students In Northeastern Thailand. Southeast Asian J Trop Med Public Health. 2015; 46(4):805-21.
8. Peltzer K, Pengpid S, Drinking and Driving among University Students in 22 Low, Middle Income and Emerging Economy Countries. Iran J Public Health. 2015; 44(10):1330-8. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4644577/pdf/IJPH-44-1330.pdf>
9. CDC U, What Works: Strategies to Reduce or Prevent Alcohol-Impaired Driving; 2020 August 25 [cited 2021 Jan 21]. [Internet]. Available from: https://www.cdc.gov/transportationsafety/impaired_driving/strategies.html
10. Fell J C, Scolese J, Achoki T, Burks C, Goldberg A, DeJong W. The effectiveness of alternative transportation programs in reducing impaired driving: A literature review and synthesis. J Safety Res. 2020;75:128-39. <https://doi.org/10.1016/j.jsr.2020.09.001>

- %E0%B8%AA%E0%B8%99%E0%B8%B1%E0%B9%88%E0%B8%99%E0%B8%A8%E0%B8%B4%E0%B8%A5%E0%B8%9B%E0%B9%8C)%20841-853.pdf
20. อรทัย วลีวงศ์, สุรศักดิ์ ไชยสงค์, ทักษพล ธรรมรังสี. บทบาทและพฤติกรรมของพ่อแม่ที่มีต่อผลการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนไทย. 2553 [เข้าถึงเมื่อวันที่ 21 มกราคม 2564] เข้าถึงได้จาก: <http://ihpptaigov.net/DB/publication/attachresearch/116/chapter1.pdf>
21. Keetacha. สสส. เปิดโครงการรณรงค์ปลอดเหล้าปี 53 [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ; 2553 [เข้าถึงเมื่อเดือนตุลาคม 2564] เข้าถึงได้จาก: <https://www.thaihealth.or.th/Content/22999-%E0%B8%AA%E0%B8%AA%E0%B8%AA.%E0%B9%80%E0%B8%9B%E0%B8%B4%E0%B8%94%E0%B9%82%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%87%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%99%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%9B%E0%B8%A5%E0%B8%AD%E0%B8%94%E0%B9%80%E0%B8%AB%E0%B8%A5%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%9B%E0%B8%B5%2053.html>
22. Suvetwethin D. 60 สถาบัน ขานรับรณรงค์ “รณรงค์สร้างสรรค์” [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ; 2562 [เข้าถึงเมื่อเดือนตุลาคม 2564] เข้าถึงได้จาก: <https://www.thaihealth.or.th/Content/49668-60%20%E0%B8%AA%E0%B8%96%E0%B8%B2%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%99%20%E0%B8%82%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%A3%E0%B8%93%E0%B8%A3%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B9%8C%20%22%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%99%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%AA%E0%B8%A3%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B8%AA%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%84%E0%B9%8C%22.html>
23. อุษา บิ๊กกินส์. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเมาแล้วขับและการเปิดรับสื่อของผู้ขับขีรถจักรยานยนต์ในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารสุทธิปริทัศน์ 2556;27(82):41-59.

ภาคผนวก

1. แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคลสำหรับ นักศึกษามหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลเกี่ยวกับการดื่มสุรา

1. คุณอายุเท่าไร เกิดปีอะไร ขอให้คุณเล่าถึงเรื่องการเรียนของคุณได้หรือไม่ (เช่น เรียนคณะอะไร เอกอะไร อยู่ชั้นปีอะไร เข้าห้องเรียนบ่อยแค่ไหนอย่างไร ผลการเรียนเป็นอย่างไร เป็นต้น) ถ้าได้ มันเป็นอย่างไรร
2. ข้อมูลในอดีตคุณเคยดื่มแอลกอฮอล์บ้างหรือไม่
3. ถ้าเคยดื่ม เริ่มดื่มตั้งแต่อายุเท่าไร ดื่มแอลกอฮอล์ชนิดใดบ้าง การดื่มต่อครั้งตามปกติของคุณเป็นอย่างไร ปกติคุณดื่มคนเดียวหรือมีเพื่อนร่วมดื่มเป็นใครบ้าง สถานที่ดื่มประจำมีที่ไหน และการดื่มในช่วงเทศกาลหรือวันหยุดพิเศษเป็นอย่างไร ถ้าเคยดื่มแล้วหยุดไปใน 1 ปีที่ผ่านมา ทำไมจึงหยุดดื่ม
4. ถ้าไม่เคยดื่ม ทำไมคุณถึงไม่ดื่ม คุณมีเพื่อนสนิทที่ดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ การดื่มของพวกเขาเป็นอย่างไร
5. กรณีกลุ่มดื่มปัจจุบัน ใน 3 เดือนที่ผ่านมาคุณดื่มในสถานการณ์ต่อไปนี้หรือไม่ (ไล่ทีละสถานการณ์) 1.เวลาปกติ 2. ช่วงวันหยุดราชการ เสาร์อาทิตย์ 3.งานฉลองสังสรรค์ 4. งานเทศกาล เช่น ปีใหม่หรือสงกรานต์ งานบวช งานศพ 5. การแสดงคอนเสิร์ต/กีฬา
6. ถามแต่ละสถานการณ์: ในสถานการณ์.....คุณดื่มที่ไหน ดื่มนับใคร ดื่มอะไรปริมาณเท่าไร
7. คุณเคยมีปัญหาจากการดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ มันเป็นอย่างไบบ้าง
8. คุณไปเที่ยวสถานบันเทิงบ่อยแค่ไหน ปกติไปคนเดียวหรือไปกับใคร จำนวนกี่คน สถานบันเทิงที่ไปบ่อยๆมีที่ไหนบ้าง คุณและเพื่อนร่วมดื่มเดินทางไป-กลับสถานบันเทิงอย่างไร คุณมียานพาหนะส่วนตัวหรือไม่ เวลาไปสถานบันเทิงดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ อย่างไร
9. รูปแบบ/วัฒนธรรมการดื่มแอลกอฮอล์และการขับขีในกลุ่มเพื่อนของคุณเป็นอย่างไรบ้าง เช่น การใช้รถส่วนตัวหรือการใช้บริการรถโดยสารสาธารณะในการไป-กลับสถานบันเทิง การไปสถานบันเทิงพร้อมกันเป็นกลุ่มหรือแยกกันไป เวลาไปสถานบันเทิงมีเพื่อนที่ไม่ดื่มแอลกอฮอล์เลยหรือไม่ ถ้ามีเพื่อนที่ไม่ดื่มจะเป็นผู้ขับขีหรือไม่
10. ปัจจัยที่มีผล/เอื้อต่อการดื่มหรือไม่ดื่มแอลกอฮอล์ของคุณมีอะไรบ้าง มันแตกต่างกับของเพื่อนคนอื่นหรือไม่ อย่างไร ถ้าคุณไม่ดื่มคุณคิดอย่างไรกับเพื่อนที่ดื่ม
11. เหตุผลที่คุณขับขียานพาหนะหลังดื่มแอลกอฮอล์มีอะไรบ้าง
12. ปัจจุบันคุณ (หรือเพื่อน ๆ) ใช้แนวทางใดบ้างหรือไม่ อย่างไร ในการดื่มแอลกอฮอล์แล้วไม่ขับ
13. เรื่องอื่น ๆ ของประเด็นข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลเกี่ยวกับการดื่มสุรา

ส่วนที่ 2 มุมมองต่อกลยุทธ์การกำหนดผู้ซัพซี้ที่ไม่ดีมีค่าตอบแทนและรูปแบบของแอปพลิเคชัน
“เพื่อนดีมีเราซัพ”

1. คุณเคยได้ยินหรือรู้จักกลยุทธ์ “การกำหนดผู้ซัพซี้ที่ไม่ดีมีค่าตอบแทน” มาก่อนหรือไม่ ถ้าเคยคุณได้ยินหรือรู้จักจากที่ใด
2. คุณคิดอย่างไรต่อกลยุทธ์ดังกล่าว
3. กลยุทธ์ดังกล่าวมีข้อดีข้อเสียอย่างไร เมื่อเทียบกับแนวทางที่คุณเคยใช้ หรือแนวทางที่มีอยู่แล้ว
4. คุณคิดว่าความเป็นไปได้ในการดำเนินกลยุทธ์ดังกล่าวในมหาวิทยาลัยของคุณหรือไม่
5. คุณคิดว่าสโมสรนักศึกษาควรจะมีส่วนร่วมในการดำเนินการหรือไม่ อย่างไร
6. คุณคิดว่าปัญหาหรือข้อจำกัดของการดำเนินกลยุทธ์ดังกล่าวมีอะไรบ้าง
7. คุณคิดอย่างไรต่อการนำกลยุทธ์ดังกล่าวไปดำเนินการในรูปแบบของแอปพลิเคชัน
8. เรื่องอื่น ๆ ของประเด็นมุมมองต่อกลยุทธ์การกำหนดผู้ซัพซี้ที่ไม่ดีมีค่าตอบแทนและรูปแบบของแอปพลิเคชัน “เพื่อนดีมีเราซัพ”

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อกลยุทธ์การกำหนดผู้ซัพซี้ที่ไม่ดีมีค่าตอบแทนและรูปแบบแอปพลิเคชัน
“เพื่อนดีมีเราซัพ”

1. รูปแบบและการใช้งานของแอปพลิเคชันบนเครื่องมือสื่อสารควรเป็นอย่างไร (เช่น แอปพลิเคชันควรมีรูปแบบอย่างไร มีเนื้อหาหรือรูปลักษณะอย่างไรเพื่อดึงดูดให้คนเข้ามาใช้งาน)
2. คุณคิดว่าค่าตอบแทนให้ผู้ซัพซี้ที่ไม่ดีมีควรมีการจัดการอย่างไร (เช่น ใครเป็นคนจ่าย ค่าตอบแทน จ่ายค่าตอบแทนตอนไหน อย่างไร และระบบการจัดการเรื่องการจ่ายค่าตอบแทนให้กับผู้ซัพซี้ควรเป็นอย่างไร เป็นต้น)
3. คุณคิดว่ามีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยกับการดำเนินกลยุทธ์การกำหนดผู้ซัพซี้ที่ไม่ดีมีค่าตอบแทน หรือไม่ อย่างไร เช่น ประเด็นเรื่องเพศผู้ดีและผู้มารับ ประเด็นเกี่ยวกับการนำข้อมูลของผู้ดีไปเปิดเผย เป็นต้น
4. คุณคิดว่าขอบเขตพื้นที่ในการรับ-ส่ง ของแอปพลิเคชันนี้ ควรเป็นพื้นที่ไหนบ้าง เพราะเหตุใด และรถที่มารับควรมีลักษณะแบบใด
5. ท่านมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ ใดในการทำให้แอปพลิเคชันเป็นที่น่าสนใจและเข้าถึงผู้ใช้ได้ง่าย
6. เรื่องอื่น ๆ ของ ประเด็นข้อเสนอแนะต่อกลยุทธ์การกำหนดผู้ซัพซี้ที่ไม่ดีมีค่าตอบแทนและรูปแบบแอปพลิเคชัน “เพื่อนดีมีเราซัพ”

แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคลสำหรับผู้ประกอบการสถานบริการ สถาบันเทিং
 ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ประกอบการและสถานบริการ

1. คุณอายุเท่าไร
2. คุณพอจะเล่าถึงสถานประกอบการและการทำงานของכםได้หรือไม่ (เช่น ทำธุรกิจที่สถานบริการมานานแค่ไหน ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบันเป็นอย่างไร ใช้เวลาทำงานวันละกี่ชั่วโมง อย่างไรก็ตามบ้าง เป็นต้น)
3. กลุ่มลูกค้าหลักของสถานบริการเป็นใคร สัดส่วนลูกค้าที่เป็นกลุ่มนักศึกษา มีมากน้อยเพียงไร
4. พฤติกรรมการติ่มและการซ้ำซื้อของนักศึกษาที่มาใช้บริการที่สถานบริการเป็นอย่างไรบ้าง
5. คุณคิดว่าสถานบริการควรมีบทบาทในการป้องกันการติ่มแล้วซ้ำของลูกค้าหรือไม่ มากน้อยเพียงใด
6. ปัจจุบันสถานบริการของค้อมีแนวทาง “การป้องกันการติ่มแล้วซ้ำ” ของลูกค้าหรือไม่ อย่างไร

ส่วนที่ 2 มุมมองของผู้ประกอบการต่อกลยุทธ์การกำหนดผู้ซ้ำซื้อที่ไม่ติ่มโดยมีค่าตอบแทน และรูปแบบของแอปพลิเคชัน “เพื่อนติ่มเราซ้ำ”

1. คุณเคยได้ยินหรือรู้จักกลยุทธ์ “การกำหนดผู้ซ้ำซื้อที่ไม่ติ่มโดยมีค่าตอบแทน” มาก่อนหรือไม่ ถ้าเคย คุณได้ยินหรือรู้จักจากที่ใดบ้าง มันเป็นอย่างไรร
2. คุณคิดอย่างไรต่อกลยุทธ์ดังกล่าว
3. คุณคิดอย่างไรต่อการนำกลยุทธ์ “การกำหนดผู้ซ้ำซื้อที่ไม่ติ่มโดยมีค่าตอบแทน” ไปดำเนินการในรูปแบบของแอปพลิเคชัน
4. การดำเนินการในรูปแบบของแอปพลิเคชันนี้จะมีข้อดี/ข้อเสียอย่างไร เมื่อเทียบกับแนวทางเดิมที่มีหรือทำกันอยู่แล้ว
5. คุณคิดว่าความเป็นไปได้หรือไม่ อย่างไร ในการดำเนินกลยุทธ์ในรูปแบบของแอปพลิเคชันนี้ในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัย
6. หากมีการดำเนินการในรูปแบบแอปพลิเคชันดังกล่าว คุณคิดว่าน่าจะมีส่วนร่วมอย่างไรได้บ้าง
7. คุณคิดว่าการดำเนินกลยุทธ์ในรูปแบบแอปพลิเคชันดังกล่าวในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัย มันจะมีข้อดีหรือข้อจำกัดใดบ้าง

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อกลยุทธ์การกำหนดผู้ขับขี่ที่ไม่ดื่มโดยมีค่าตอบแทน และรูปแบบแอปพลิเคชัน “เพื่อนดื่มเราขับ”

1. รูปแบบและการใช้งานของแอปพลิเคชันบนเครื่องมือสื่อสารควรเป็นอย่างไร (เช่น แอปพลิเคชันควรมีรูปแบบอย่างไร มีเนื้อหาหรือรูปลักษณะอย่างไรเพื่อดึงดูดให้คนเข้ามาใช้งาน)
2. คุณมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ ใดในการทำให้แอปพลิเคชันเป็นที่น่าสนใจและเข้าถึงผู้ใช้ได้ง่าย
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเป่า alcohol

2. ตารางแสดงความนิยมของสถานบันเทิงที่นักศึกษาแต่ละมหาวิทยาลัยระบุถึงมากที่สุด 5 อันดับแรก (รวม 45 คน)

มหาวิทยาลัย 01

ลำดับ	สถานบันเทิง	จำนวนคนที่ให้ความนิยม	ระยะทาง (กิโลเมตร)
1	ALC SHOP 04	8	3.55
2	ALC SHOP 03	4	0.35
3	P	4	0.91
4	ALC SHOP 05	3	2.25
5	ALC SHOP 01	3	0.86

มหาวิทยาลัย 02

ลำดับ	สถานบันเทิง	จำนวนคนที่ให้ความนิยม	ระยะทาง (กิโลเมตร)
1	ALC SHOP 04	9	0.99
2	T	6	2.58
3	H	6	1.05
4	T	3	1.36
5	N	3	0.49

มหาวิทยาลัย 03

ลำดับ	สถานบันเทิง	จำนวนคนที่ให้ความนิยม	ระยะทาง (กิโลเมตร)
1	ALC SHOP 04	7	4.45
2	T	6	1.89
3	ALC SHOP 01	5	2.23
4	ALC SHOP 02	4	4.37
5	ALC SHOP 03	3	2.14